

SALA DE LECTURA

flacăra

anul XXXII
29 (1466)
VINERI
22 IULIE
1983

săptămînal editat de frontul democrației și unității socialiste

Iulie 1965

Iulie 1983

18 ani de istorie - 18 ani pentru istorie

*Vă mulțumim de libertate,
de dragoste și de-ndrăzneală
Vă mulțumim c-ați scris Unire
din nou pe vechiul nostru steag
Și-ați dezrobit gândirea noastră
de dogme și de toropeală
Vă mulțumim că, iar, de țară,
ne este azi atît de drag*

Omagiu președintelui țării, ctitorul României moderne — tapiserie de CORNELIA IONESCU

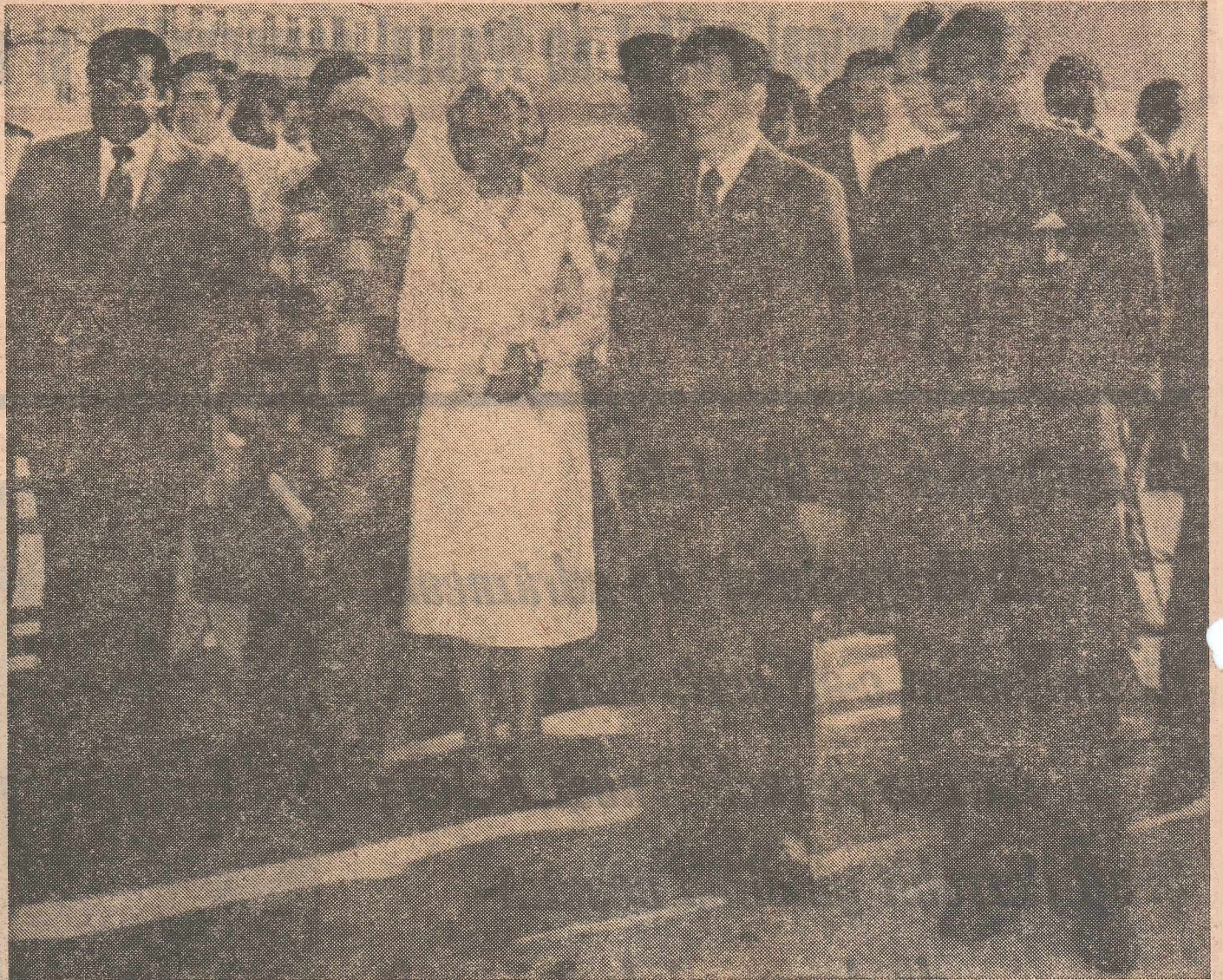

În aceeași ambianță călduroasă, de stimă și profundă considerație, continuă înalta solie de pace, prietenie și colaborare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, pe continentul african

(Comentarii asupra vizitelor în Zimbabwe și în Mozambic în pag. 2-5).

**Solia de pace,
prietenie
și colaborare
a tovarășului
Nicolae Ceaușescu,
împreună cu tovarăsa
Elena Ceaușescu,
pe continentul african**

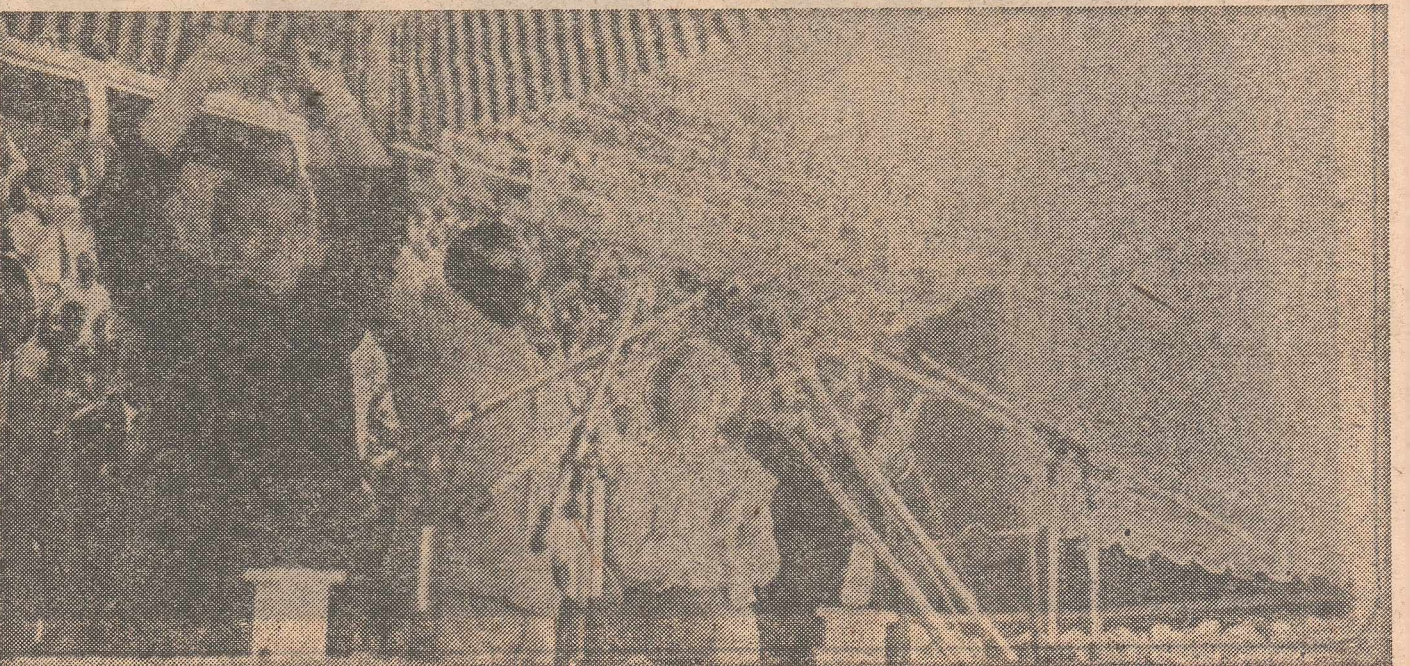
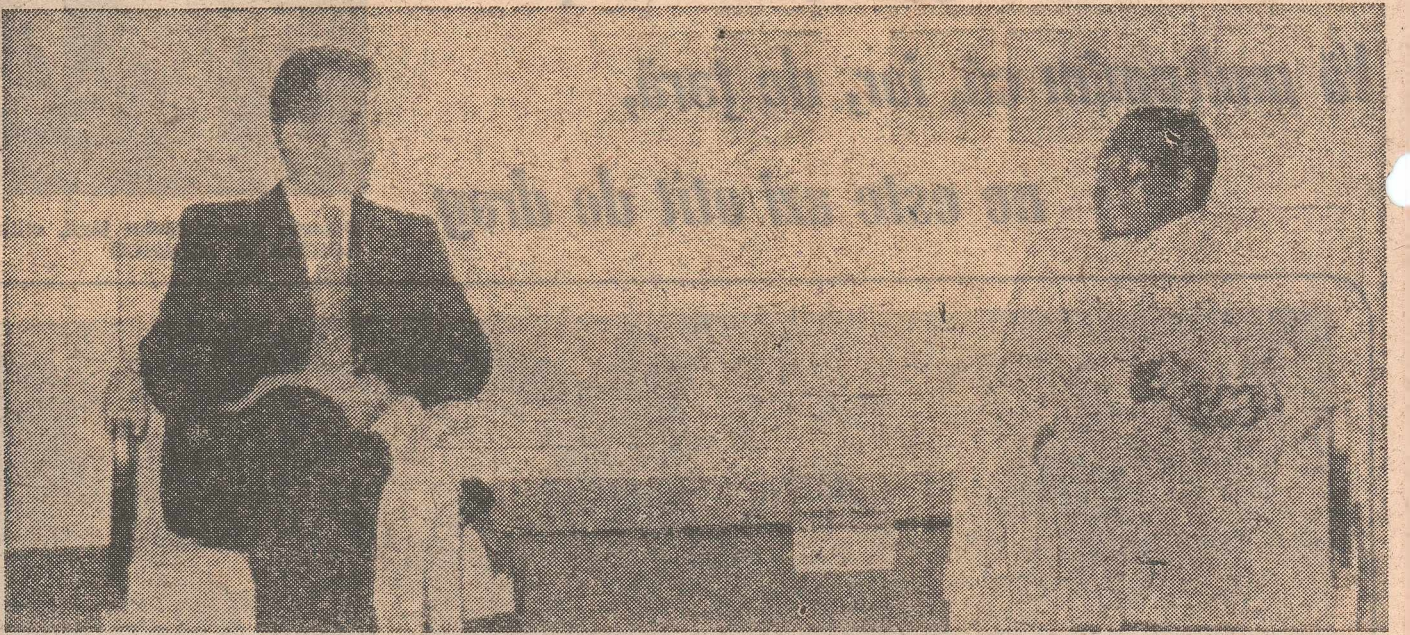
NOI PERSPECTIVE COLUCRĂRII

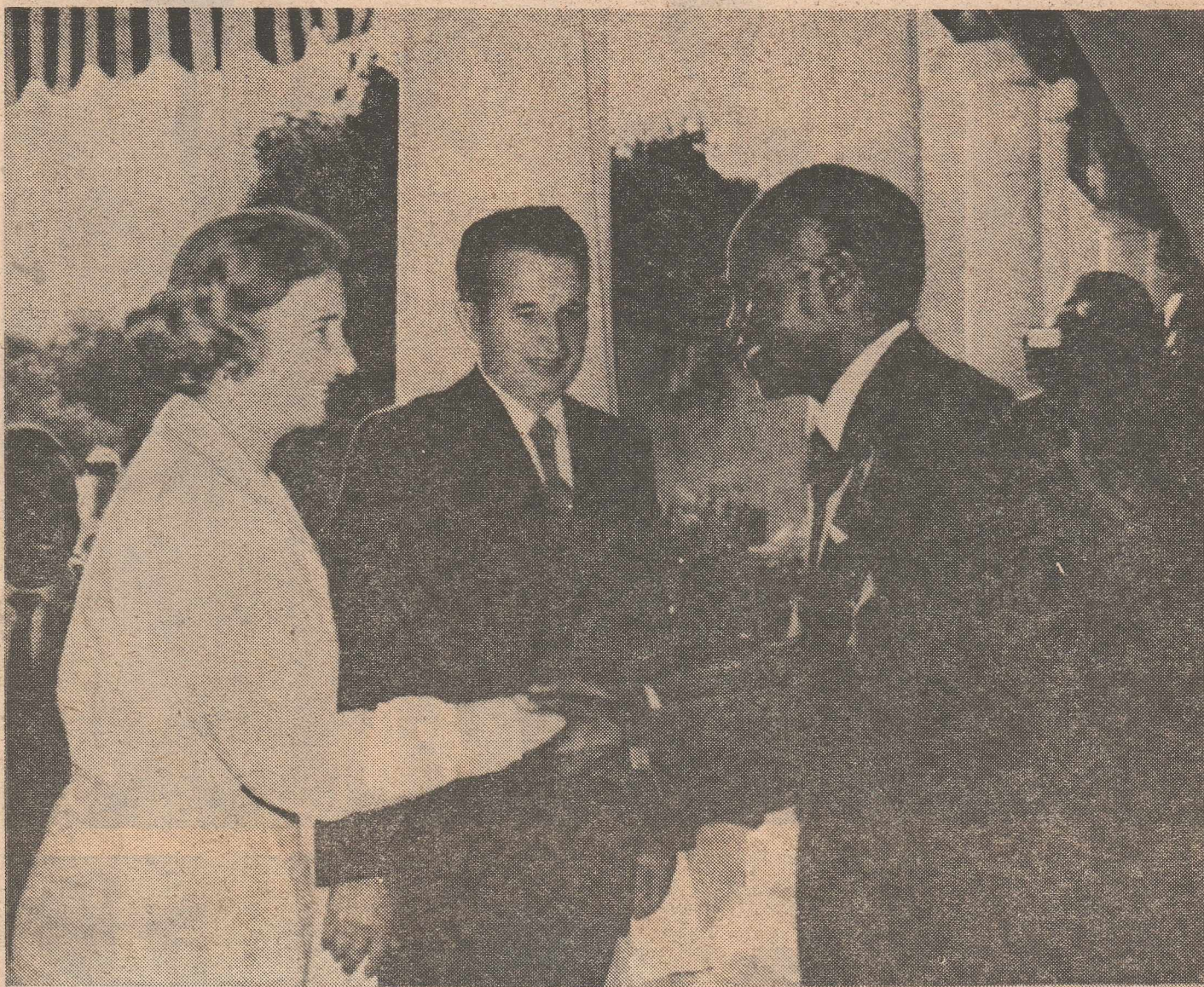
Vizita oficială de prietenie în Republica Zimbabwe a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, la invitația tovarășului Canaan Sodindo Banana, președintele Republicii Zimbabwe, și a tovarășului Robert Gabriel Mugabe, președintele Uniunii Naționale Africane din Zimbabwe (Z.A.N.U.), primul ministru al Republicii Zimbabwe, reprezintă un moment istoric în relațiile dintre cele două țări și popoare. Pentru că deși relațiile diplomatice dintre România și Zimbabwe au fost stabilite doar cu trei ani în urmă, în preajma obținerii independenței de către tinarul stat african, legăturile dintre popoarele și partidele noastre datează de mai multă vreme, din perioada luptei acestei țări pentru libertate și independență. Aceste legături erau caracterizate încă de atunci de caldă solidaritate, de sprijinul constant, politic, diplomatic, material și moral acordat de partidul și statul nostru cauzei drepte a poporului zimbabwean, luptei lui pentru existență de sine stătătoare.

Iată de ce, dînd expresie recunoștinței profunde față de România socialistă, față de președintele Nicolae Ceaușescu, pentru tot ce au făcut în asigurarea victoriei finale, în obținerea independenței și în dezvoltarea ulterioară a țării, precum și satisfacției deosebite pentru noua întâlnire româno-zimbabweană la cel mai înalt nivel, pentru bunele relații care se dezvoltă astăzi între țările și popoarele noastre, în noile condiții create de proclamarea Republicii Zimbabwe, poporul zimbabwean a făcut înalților oaspeți români o primire sărbătorească, înconjurîndu-i cu manifestări entuziaste pe toată durata vizitei. Aceleași sentimente au fost exprimate și de conducătorii zimbabweeni. „Vizita dumneavoastră în Zimbabwe — a spus președintele Canaan Sodindo Banana, are o semnificație deosebită pentru noi, deoarece relațiile dintre țările noastre sînt de un fel deosebit: ele s-au dezvoltat în timpul luptei noastre pentru a elibera Zimbabwe de dominația colonială. Solidaritatea militantă stabilită atunci a demonstrat că nu există limite în ceea ce poate fi realizat cînd popoarele progresiste luptă împreună împotriva dușmanilor comuni, politici și sociali. Sprijinul și asistența acordate de dumneavoastră în timpul luptelor, în acel război amar pentru libertatea și demnitatea poporului nostru, au o mare importanță pentru noi“. Iar primul ministru Robert Gabriel Mugabe a spus printre altele: „Astăzi este pentru noi o zi mare, deoarece în mijlocul nostru se află tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu, membrii delegației române. Sîntem foarte bucuroși pentru că, după cum știți, oaspeții noștri de azi au fost alături de noi în cursul luptei noastre pentru independență, ne-au acordat sprijinul lor politic, diplomatic, moral și material. Iată pentru ce sîntem bucuroși că au venit în mijlocul nostru. Aș vrea să folosim acest prilej pentru a le mulțumi din toată inima pentru sprijinul ce ni l-au dat în cursul luptei ce a trebuit s-o ducem pentru a ne obține independența... România s-a aflat în primele rînduri în ceea ce privește ajutorul material acordat poporului zimbabwean în lupta sa. Poporul român este unul dintre cei mai buni prieteni ai noștri, care ne-au ajutat în această luptă... Prin ajutorul pe care ni l-a dat, România ne-a arătat că putem avea prieteni pe arena internațională, care ne-au ajutat în lupta de eliberare și care luptă acum alături de noi și cu care putem să colaborăm pentru dezvoltarea noastră“.

Dialogul româno-zimbabwean la nivel înalt, documentele semnate la încheierea vizitei au avut ca obiect, în primul rînd, probleme privind relațiile bilaterale. După cum se subliniază în Declarația comună, examinîndu-se dezvoltarea relațiilor româno-zimbabweene în spiritul Tratatului de prietenie și cooperare semnat la București în noiembrie 1991, s-a dat o înaltă apreciere consolidării și extinderii raporturilor de prietenie, solidaritate și cooperare care leagă țările și popoarele noastre, intensificării conlucrării lor pe plan internațional în favoarea păcii, securității și înțelegerii între toate națiunile. Pornind de la importanța excepțională pe care o au cooperarea economică și comerțul în extinderea și aprofundarea colaborării româno-zimbabweene și jînind seama de

FRUCTUOASE ROMÂNNO-ZIMBABWEENE

importantele posibilități de care dispun cele două țări și de prioritățile programelor lor de dezvoltare economică și socială, conducătorii României și Zimbabwe au hotărât să intensifice eforturile pentru creșterea volumului și diversificarea schimburilor comerciale dintre cele două țări, pentru dezvoltarea cooperării în producție în domeniile construcției de mașini, geologiei, mineritului, metalurgiei, agriculturii, transporturilor, energiei ș.a. În mod corespunzător, au fost semnate Programul privind dezvoltarea pe termen

lung a cooperării economice și tehnice și a schimburilor comerciale dintre Republica Socialistă România și Republica Zimbabwe, precum și Acordul dintre guvernele celor două țări privind cooperarea economică și tehnică în domeniile geologie și minier. A fost, de asemenea, semnată Înțelegerea de cooperare între Radioteleviziunea Română și Televiziunea din Zimbabwe. În același timp, în dorința de a întări colaborarea și în celelalte sectoare ale vieții sociale din cele două țări, conducătorii României și Re-

publicii Zimbabwe au căzut de acord să extindă legăturile și conlucrarea în domeniile învățământului, științei, culturii, sportului și mijloacelor de informare în masă. În acest scop, ei au convenit să încurajeze contactele și colaborarea directă dintre institutele și organisme de specialitate din sectoarele respective.

Cu prilejul schimbului de păreri referitor la situația internațională, s-a evidențiat că problema fundamentală a zilelor noastre, de care depinde însăși existența vieții și civilizației pe planeta noas-

Solia de pace,
prietenie
și colaborare
a tovarășului
Nicolae Ceaușescu,
împreună cu tovarăsa
Elena Ceaușescu,
pe continentul african

tră, o constituie asigurarea păcii. S-a arătat că pentru realizarea acestui deziderat este necesar să se facă totul pentru încetarea cursei înarmărilor, pentru oprirea amplasării de noi rachete cu rază medie de acțiune în Europa, pentru reducerea și retragerea celor existente, pentru trecerea la măsuri concrete, efective de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară, pentru a se asigura dreptul suprem al națiunilor, al oamenilor la viață, la existență liberă și demnă. O atenție deosebită a fost acordată problemelor din zonele geografice unde sînt situate România și Zimbabwe: Europa și Africa. În acest context, a fost exprimată îngrijorarea în legătură cu evoluția situației pe continentul european, unde se află cea mai mare concentrare de armament, îndeosebi nuclear. Legat de aceasta, s-a subliniat importanța înțelegerilor, intervenite în cadrul reuniunii de la Madrid, privind încheierea acestora, aceste înțelegeri fiind apreciate ca un fapt deosebit de pozitiv pentru însănătoșirea climatului internațional, pentru asigurarea continuității procesului de edificare a securității și cooperării europene început la Helsinki. S-a procedat, de asemenea, la o analiză amănunțită a situației existente pe continentul african, exprimîndu-se solidaritatea activă cu lupta popoarelor africane pentru eliberarea națională și socială, împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, a politicii de apartheid și discriminare rasială. Conducătorii celor două țări s-au pronunțat cu fermitate pentru asigurarea neîntârziată a accesului la independență al Namibiei, afirmînd încă o dată solidaritatea militantă, sprijinul deplin ale României și Zimbabwe cu lupta dreaptă a poporului namibian pentru libertate și independență, sub conducerea SWAPO, singurul său reprezentant legitim. Relevîndu-se efectele profund negative ale crizei economice mondiale, care a afectat toate statele, și îndeosebi pe cele în curs de dezvoltare, s-a apreciat că trebuie intensificate eforturile pentru lichidarea fenomenului subdezvoltării și instaurarea unei noi ordini economice internaționale, întemeiate pe egalitate și echitate, care să faciliteze progresul mai rapid al tuturor țărilor, în special al celor rămase în urmă și să asigure stabilitatea politică și economică mondială. În acest sens, ținînd seama de faptul că o mare parte a țărilor în curs de dezvoltare dintre cele mai sărace sînt în Africa, a fost reliefată necesitatea întăririi solidarității și colaborării dintre ele în vederea dezvoltării lor economico-sociale, pentru a contribui astfel la asigurarea independenței lor economice și politice.

Desfășurîndu-se sub semnul înaltei prietenii și calde stime nutrite față de România, față de președintele Nicolae Ceaușescu, mare prieten al popoarelor Africii, personalitate prominentă a vieții politice contemporane, luptător neobosit pentru împlinirea năzuințelor de pace, bunăstare și progres ale omenirii, vizita înalților oaspeți români în Zimbabwe constituie încă o confirmare strălucită a orientării statornice a României socialiste spre intensificarea legăturilor de prietenie, solidaritate și colaborare cu tinerele state care au pășit pe calea dezvoltării de sine stătătoare, cu țările în curs de dezvoltare. Conducătorul partidului și statului nostru și-a exprimat convingerea că vizita și convorbirile avute „vor deschide noi perspective conlucrării fructuoase între partidele și popoarele noastre, atît pe plan bilateral, cit și pe arena internațională, în lupta împotriva războiului, pentru pace, pentru dreptul popoarelor la viață, la existență, la dezvoltarea economico-socială de sine stătătoare“. Se poate aprecia deci că noua întîlnire româno-zimbabwiană la nivel înalt, prima pe pămîntul acestui tînăr stat independent al Africii, s-a înscris ca o contribuție de cea mai mare însemnătate la întărirea pe mai departe a prieteniei și solidarității, a conlucrării rodnice dintre popoarele romîn și zimbabwian, în folosul ambelor țări și popoare, al cauzei păcii și colaborării între toate națiunile lumii.

MOMENT DE IMPORTANȚĂ ISTORICĂ ÎN

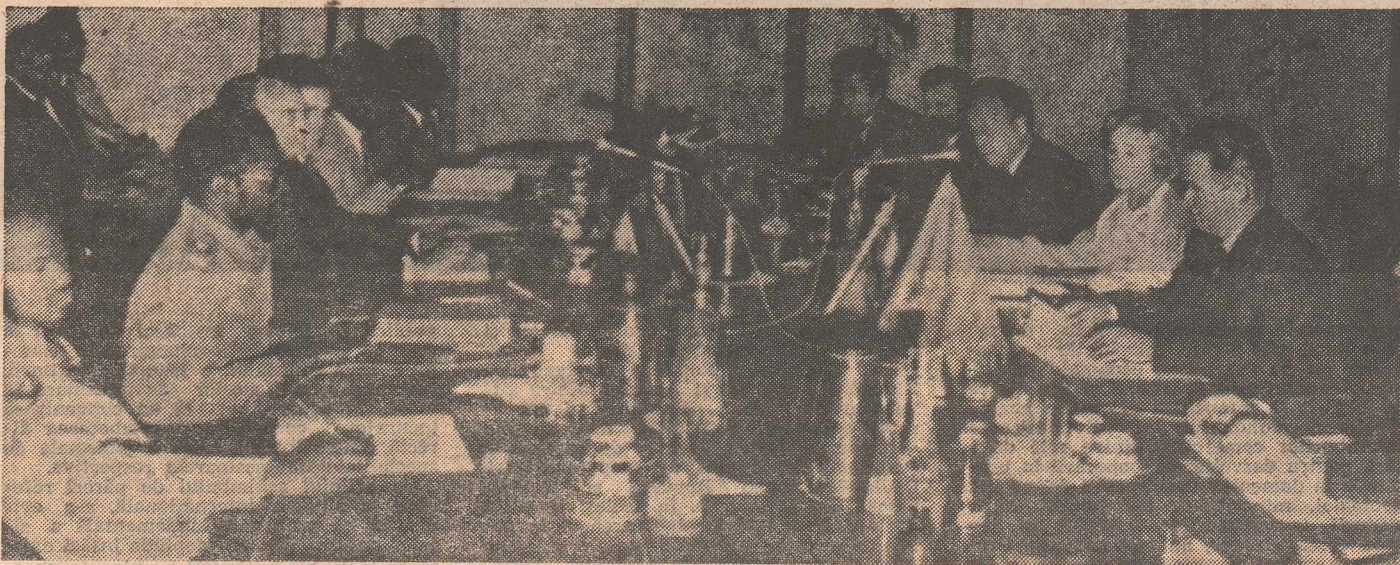
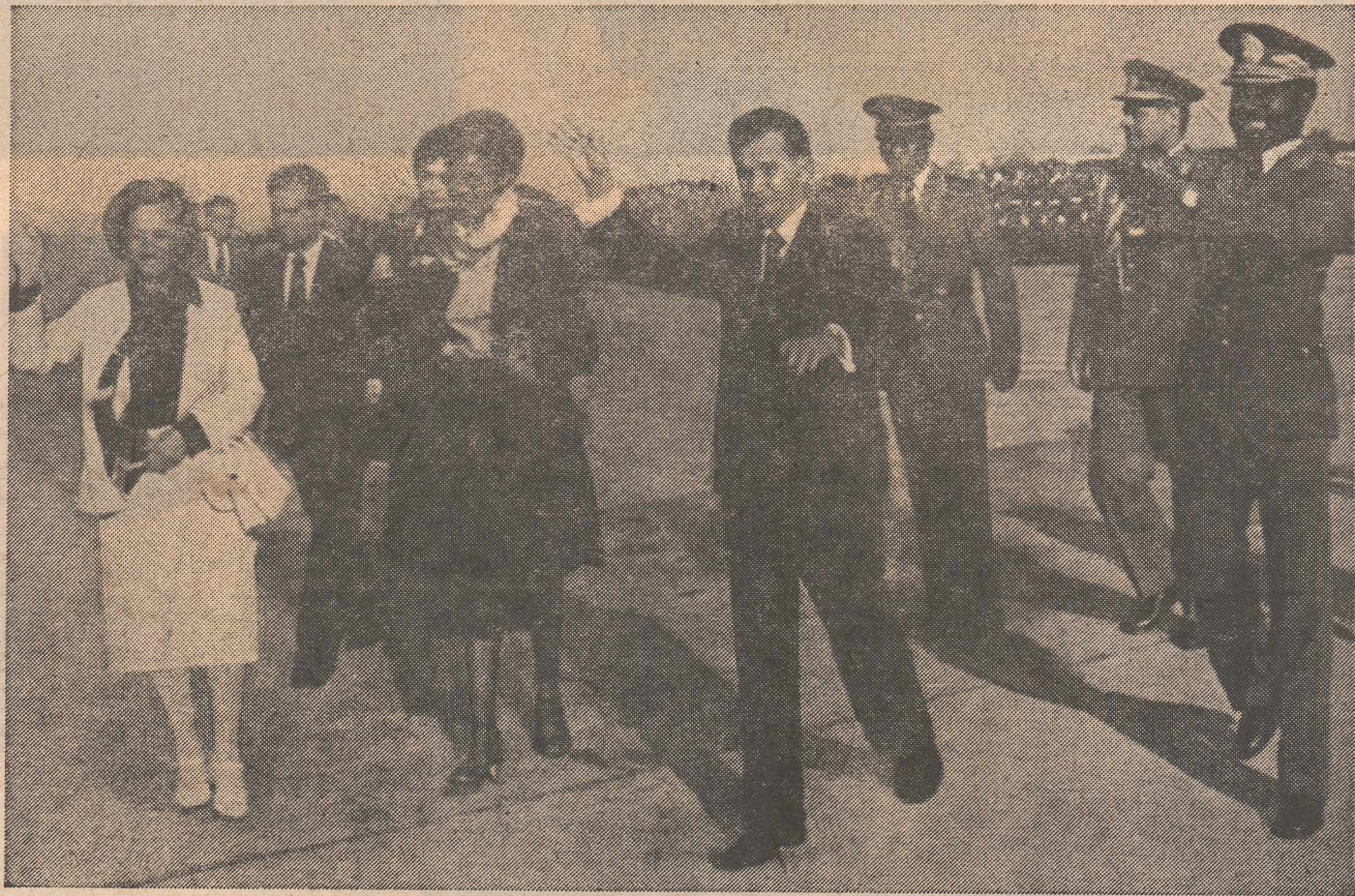
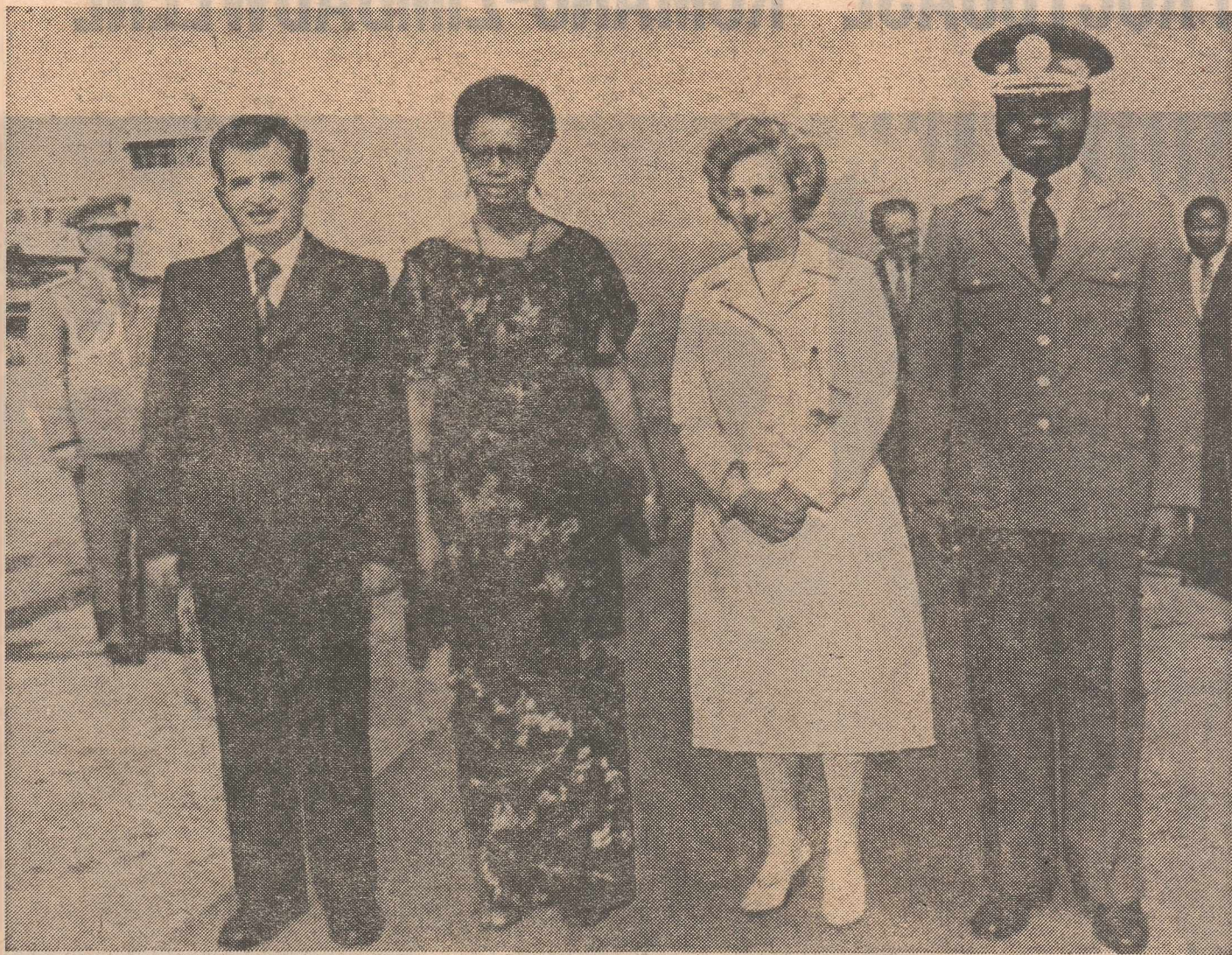
Solia de pace,
prietenie
și colaborare
a tovarășului
Nicolae Ceaușescu,
împreună cu tovarăsa
Elena Ceaușescu,
pe continentul african

Itinerarul de pace, înțelegere, cooperare și solidaritate pe pământul Africii al tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, a continuat cu vizita oficială de prietenie în Republica Populară Mozambic, efectuată la invitația tovarășului Samora Moises Machel, președintele Partidului FRELIMO, președintele Republicii Populare Mozambic.

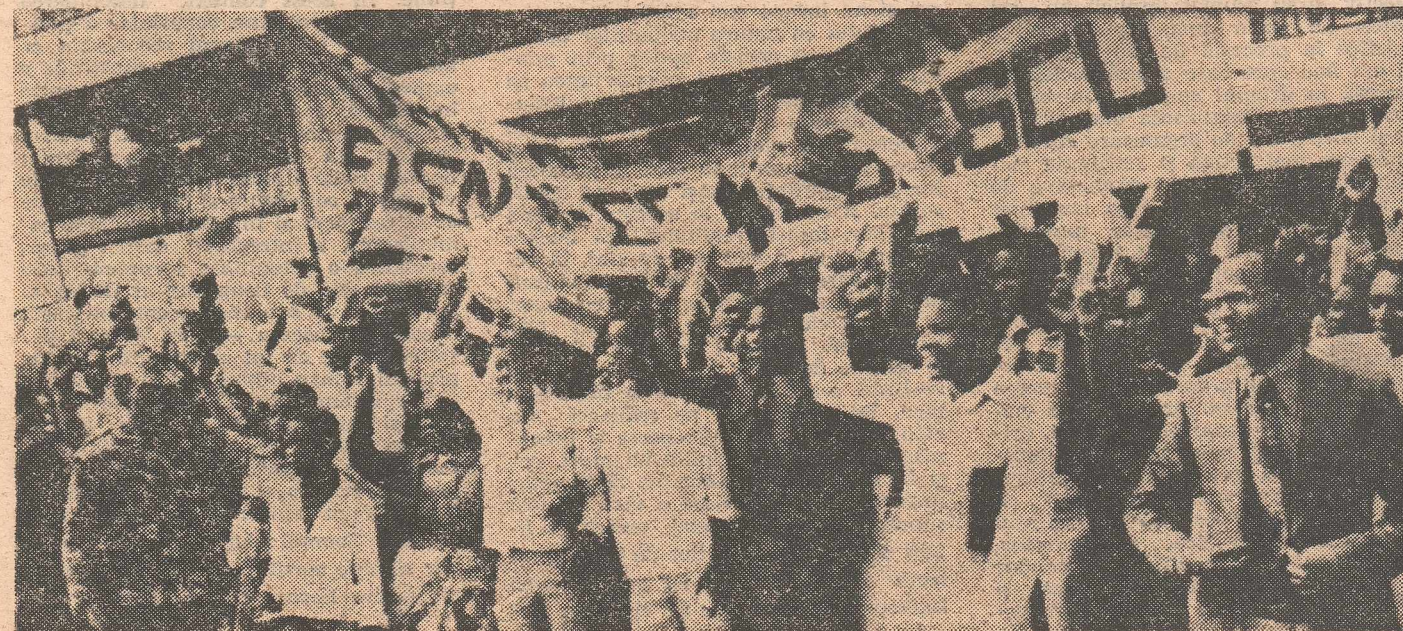
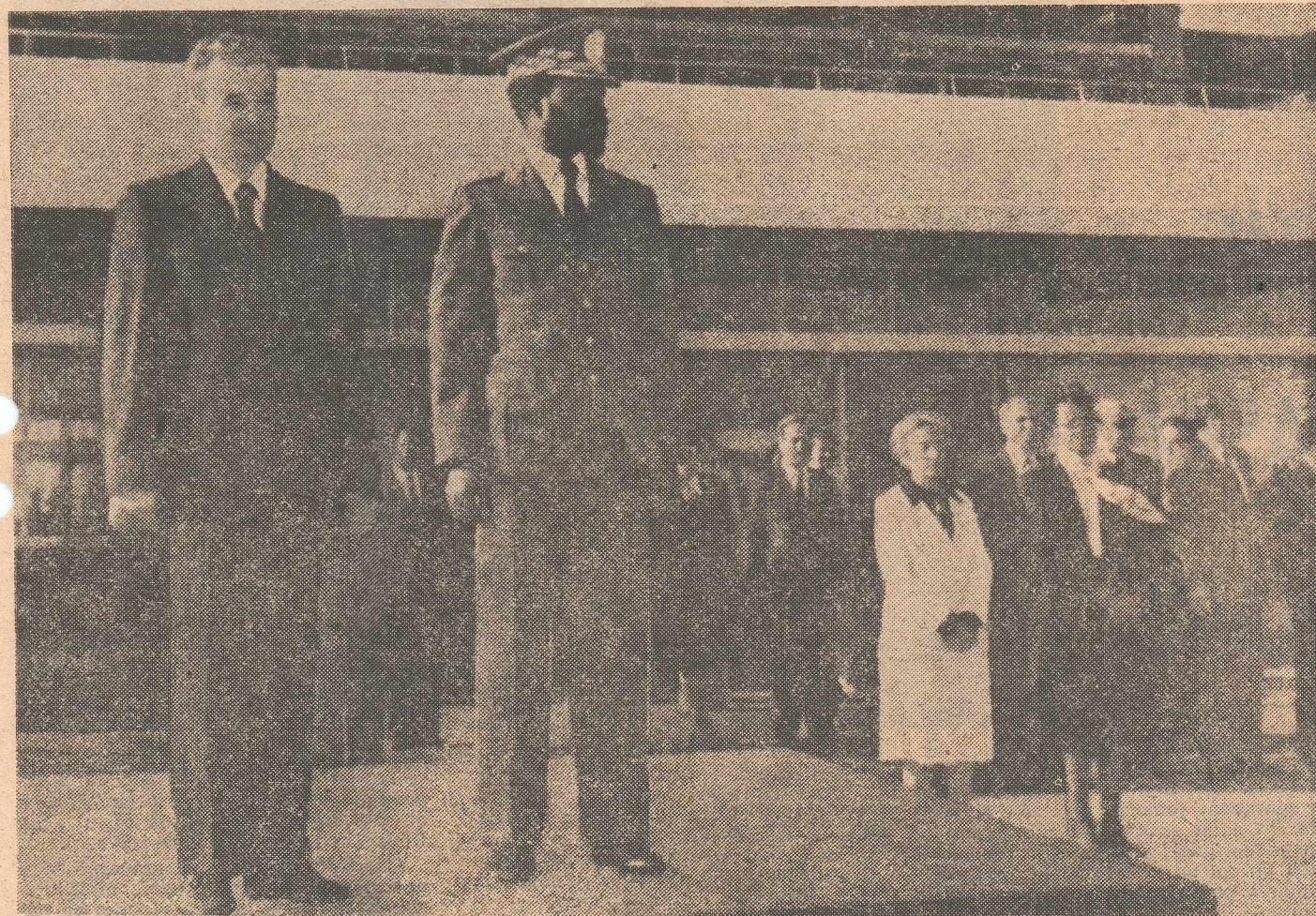
Expresie clară a dorinței comune de a întări și extinde colaborarea rodnică dintre Partidul Comunist Român și FRELIMO, dintre România și Mozambic, de a promova raporturi tot mai strinse, de a aduce o contribuție activă la rezolvarea marilor probleme care confruntă omenirea, la cauza păcii și colaborării internaționale, noua întâlnire dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Samora Moises Machel înscrie o pagină de însemnătate deosebită în cronica tradiționalelor legături de prietenie, colaborare și solidaritate româno-mozambicane, care au cunoscut o dezvoltare continuă. Aceste legături s-au format și s-au consolidat încă în anii grei ai luptei eroice a poporului mozambican pentru eliberarea națională, pentru cucerirea independenței și făurirea unei vieți noi, libere. După cum a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu, Partidul Comunist Român, România socialistă au sprijinit întotdeauna activ lupta de eliberare națională, împotriva imperialismului și colonialismului, și-au manifestat solidaritatea cu popoarele care s-au ridicat la luptă pentru independență. În acest cadru, poporul român a acordat un sprijin larg, internaționalist luptei de eliberare a poporului mozambican, și-a manifestat întreaga solidaritate cu această luptă, condusă de FRELIMO. Partidul, poporul nostru au salutat victoria poporului mozambican ca pe un moment important în lichidarea dominației coloniale, în asigurarea independenței și dezvoltării libere a acestei țări africane, în trecerea ei pe calea făuririi noii orânduiri socialiste.

Ținând cont de toate acestea, primirea deosebit de călduroasă rezervată tovarășului Nicolae Ceaușescu, manifestările de prețuire și stimă cu care înalții oaspeți români au fost înconjurați pe întreaga durată a vizitei au ilustrat grăitor sentimentele de recunoștință ale poporului mozambican pentru ajutorul acordat de România socialistă țării lor în anii grei ai luptei pentru obținerea independenței, precum și în anii reconstrucției naționale, stima și prețuirea poporului mozambican față de personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu, față de realizările poporului român, față de politica României socialiste, activă, dinamică și constructivă, de solidaritate militantă cu popoarele africane. Acestor sentimente le-a dat glas președintele țării, Samora Moises Machel, care a spus: „Salutându-l pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, salutăm cu afecțiune poporul român prieten, care întotdeauna a știut să-și manifeste cu hotărâre și fără preget solidaritatea sa față de poporul mozambican, ieri în lupta sa pentru independență națională, astăzi — în aceea pentru construirea unei noi societăți, societatea socialistă. În istoria poporului nostru sînt pagini de neuitat ale valorosului sprijin pe care ni l-a acordat personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, ilustrul luptător internațional, conducător de necontestat și iubit al poporului român, prieten de seamă al poporului mozambican... Primindu-l pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, dorim să salutăm în persoana sa dezvoltarea cooperării între popoarele, partidele și statele noastre. În același timp, dorim să reafirmăm onoarea și privilegiul pe care le reprezintă pentru noi această nouă vizită a sa în Republica Populară Mozambic. Poporul mozambican vede în dumneavoastră, tovarășe Nicolae Ceaușescu, un strălucit luptător internaționalist și un mare prieten”.

În condițiile noi, de astăzi, prietenia și solidaritatea româno-mozambicană au căpătat un conținut nou și dimensiuni tot mai largi, în interesul progresului economic și social al celor două țări și po-

DEZVOLTAREA RELATIILOR ROMÂNNO-MOZAMBICANE

Solia de pace,
prietenie
și colaborare
a tovarășului
Nicolae Ceaușescu,
împreună cu tovarăsa
Elena Ceaușescu,
pe continentul african

poare, al edificării noi orinduri sociale, al cauzei păcii și colaborării internaționale. Este ceea ce s-a subliniat și în cadrul noului dialog la nivel înalt româno-mozambican. Cu acest prilej, cei doi președinți au constatat cu satisfacție că în spiritul înțelegerilor convenite la precedentele întâlniri la nivel înalt de la Maputo și București, raporturile de prietenie, colaborare și solidaritate dintre cele două partide, țări și popoare au cunoscut o dezvoltare continuă. În acest context, a fost relevată importanța Tratatului de prietenie și colaborare, semnat la Maputo în aprilie 1979, și s-a dat expresie hotărârii de a se extinde și aprofunda și mai mult colaborarea dintre cele două țări în domeniile politic, economic, tehnico-științific și cultural, precum și conlucrarea pe plan internațional. Au fost subliniate perspectivele bune care există în ce privește dezvoltarea unei largi colaborări și cooperări în domeniile agriculturii, geologiei, mineritului, transporturilor, pescuitului, precum și în alte domenii de interes comun. Cei doi președinți au apreciat că această colaborare servește realizării aspirațiilor de progres și prosperitate ale popoarelor române și mozambicane, contribuind totodată la întărirea cooperării țărilor în curs de dezvoltare, a solidarității dintre popoare și forțelor progresiste de pretutindeni, în lupta pentru progres, pentru independență și pace în întreaga lume. Au fost abordate, de asemenea, și probleme ale situației internaționale actuale.

O înecunare a noului dialog româno-mozambican la nivel înalt a constituit-o semnarea unor documente de cea mai mare importanță pentru extinderea și adâncirea relațiilor de prietenie și colaborare dintre cele două țări, partide și popoare. Aceste documente au fost: Declarația comună româno-mozambicană, Acordul de cooperare între Partidul Comunist Român și Partidul FRELIMO și Protocolul privind cooperarea între cele două partide în perioada 1984-1985, precum și Programul pe termen lung privind dezvoltarea cooperării tehnico-economice și a schimburilor comerciale între Republica Socialistă România și Republica Populară Mozambic. Cei doi conducători de partid și de stat au dat o înaltă apreciere documentelor semnate: „În aceste documente — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — am pus bazele unei colaborări trainice, multilaterale între partidele și popoarele noastre. Ele se întemeiază pe trecutul de solidaritate și colaborare dintre partidele noastre în timpul luptei de eliberare națională. Ele pornesc de la realitățile de astăzi și au în vedere de a așeza o bază trainică dezvoltării economico-sociale a Mozambicului, a României, largirii colaborării în construirea societății socialiste. Aceste documente deschid o perspectivă minunată pentru viitorul popoarelor noastre. Fără îndoială că realizarea în viață a înțelegerilor din aceste zile va pune bazele unei colaborări trainice și permanente între popoarele noastre. Deosebirea de etape de dezvoltare dintre țările noastre trebuie să constituie nu un obstacol, ci să determine o colaborare mai strinsă”. Iar tovarășul Samora Moises Machel a arătat că documentele semnate reprezintă „perspectiva viitoare, ziua de mâine, certitudinea zilei de mâine” și, în același timp, „o ilustrare a acestor vizite deosebit de rodnice, a succesului acestei vizite a tovarășului Nicolae Ceaușescu în Republica Populară Mozambic”.

Efectuată în atmosfera de stimă și înțelegere reciprocă proprie relațiilor dintre cele două țări și popoare, vizita oficială de prietenie a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în Republica Populară Mozambic deschide noi perspective colaborării multilaterale dintre România și Mozambic, astfel încât relațiile dintre ele să devină tot mai strinse, să se amplifice continuu, în lupta pentru dezvoltare liberă, pentru construirea societății socialiste, pentru triumful păcii și colaborării pe planeta noastră.

18 ani de istorie — 18 ani pentru istorie

EPOCA MARILOR CTITORII DIN ISTORIA ROMÂNIEI: SOCIALISM, LIBERTATE, PACE, DEMOCRAȚIE MUNCITOREASCĂ REVOLUȚIONARĂ

Un bilanț lucid al anilor de reconstrucție a țării, inaugurați prin Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, prin înțelepciunea cu care partidul și poporul s-au încredințat conducerii clarvăzătoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, înscrie la loc de cinste, între atâtea și atâtea realizări de ordin material și spiritual, cuceriri de esență ale poporului nostru: deplină libertate socială pentru toți fiii lui și o autentică democrație muncitorească, revoluționară, exercitată prin om și în folosul direct al omului. Ca realități care se intercondiționează, determinându-se reciproc, aceste cuceriri reprezintă un semn de distincție al timpului, un adevăr de reconstituit, pentru istoricul viitorului, din toate gesturile și actele epocii noastre. Ele s-au încorporat în temelii trainice ale vieții noastre sociale și au imprimat existenței omului, și chipului și substanței din existență, certitudine în prezent și deschidere spre lumina zilei de mâine.

Din vara lui 1965 până astăzi, pas cu pas, etapă cu etapă, idealul atragerii întregului nostru popor la conturarea deciziilor care privesc destinul comun al țării, la transpunerea lor întocmai în practică, a devenit un dat firesc al activității de zi cu zi, un mod de a ne exprima reperele conștiinței înnoțite. Cum e lesne de înțeles din ce rațiuni anume, democrația muncitorească s-a extins înainte de toate în întreprinderi, la locul de muncă al fiecăruia, acolo unde calitatea de producător și

stăpîn al mijloacelor de producție, de responsabil nemijlocit al gestiunii de bunuri și forță de muncă inculcă în om un sentiment tonic de libertate și putere. În acest sens, adunările generale din întreprinderi și instituții, asumându-și un rol tot mai important în consolidarea potențialului productiv al comunității, în ridicarea nivelului de trai colectiv, și-au asumat implicit un rol obște de prim rang, cu consecințe benefice în procesul de făurire a aceluia om nou spre care aspiră societatea noastră, în drumul spre comunism. În paralel, instituționalizarea unor principii și norme noi de organizare curentă, conducere mai activă și retribuție mai echitabilă în colectivele productive de pe întreg teritoriul țării au imprimat conceptului de democrație muncitorească un conținut concret și convingător. Un reazem solid pentru conștiința cetățenească a entităților umane angajate în făurirea propriului lor destin.

La fel, prin crearea Frontului Democrației și Unității Socialiste și a organizațiilor lui proprii, participarea neîngrădită a oamenilor muncii la viața socială și-a anexat domenii noi, orizonturi noi, cuprinzând și politica internă și externă a țării, cu ansamblul hotărîrilor și demersurilor împlinirii ei. O importanță deosebită în peisajul nostru social revindică, de asemenea, și activitatea consiliilor oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană, cuprinse în același cadru generos de afirmare instituționalizată, în

consens cu interesele superioare ale țării, a voinței colective, a înțelepciunii populare la urma urmelor. Și de data aceasta resimțim o pregnantă înrîurire, chiar asupra conceptului aparent imuabil al națiunii. O vitalizare de substanță a solidarității sociale și umane la seara întregului spațiu național.

Atribuții noi înseamnă răspunderi noi și nu începe nici o îndoială asupra adevărului că natura atribuțiilor determină în mod decisiv optica prin prisma căreia și omul și colectivitatea își asumă răspunderile. Din simplă lozincă, implicarea a devenit fapt de viață, dimensiune a vieții și fiecare din noi a devenit laborator în care germinează încredere puțină însăși de a ne hotărî soarta. A contribuit la aceasta, în mod hotărîtor, însăși realitatea că fiecare document de partid sau de stat, în cei 18 ani care au trecut de la Congresul al IX-lea, a fost tradus punct cu punct și capitol cu capitol în viață. Cu alte cuvinte, nu am trăit doar din planuri, ci înainte de toate din realizări și pe realizări s-au sprijinit toate proiectele țării. De asemenea, pe realizări s-a clădit puterea de a prospecta și preconiza viitorul, și în liniile lui mari, dar și în detaliul semnificativ. Sistematic, proiectele de dezvoltare a țării au fost supuse judecății obștești, mereu și litera și spiritul hotărîrilor de interes colectiv s-au impregnat cu pecetea unei înțelepciuni colective. Și cîștigul rezultat din această practică profund de-

mocratică s-a vădit a fi important mai cu seamă prin întărirea elocventă a capacității fiecăruia dintre cetățenii țării de a-și înțelege timpul și rostul din timp. Un rost de om între oameni.

Firește, nu numai noi am evoluat și ne-am dedicat unui progres multilateral, ci și lumea în care viețuim ca națiune. În acest context, deschiderea României spre lume, consolidarea prestigiului ei internațional recunoscut ca atare pe toate meridianele, constituie o expresie particulară, dar nu mai puțin însemnată, a libertății și democrației statornicite între hotarele țării. Efortul investit în întărirea independenței noastre reale a jucat din acest punct de vedere un rol efectiv și hotărîtor. Și, pe acest teritoriu al libertății, acțiunea comunistilor, a întregului nostru popor, revindică o actualitate perpetuă. „Pe calea trasată de Congresul al IX-lea al partidului — sublinia recent tovarășul Nicolae Ceaușescu —, țara noastră pășește înainte cu tot mai multă vigoare, poporul român obține noi și noi victorii în îmbunătățirea vieții sale materiale și spirituale, în înflorirea României socialiste”. Și edificiu la împlinirea căruia conlucră — comunist și partid, cetățean și stat — a fost de la bun început așezat pe un fundament durabil. Semnul sigur al acestui adevăr rămîne certitudinea din fiecare familie, din fiecare cămin.

18 ani de istorie — 18 ani pentru istorie

„Cel de-al IX-lea Congres
al Partidului Comunist Român
va rămâne înscris cu litere de aur
în istoria României”

NICOLAE CEAUȘESCU

„Un an excepțional nu vine niciodată
de la sine. El este, în fapt,
pregătit cu ani în urmă!”

De la o vreme, pe nimeni nu mai surprind cifrele-record ale recoltelor înregistrate pe terenurile agricole ale comunei Scornicești. Ne-am obișnuit aproape ca, an de an, cooperativa agricolă de producție aflată în comuna al cărei nume a devenit cunoscut și iubit odată cu numele celui care s-a născut pe aceste meleaguri, tovarășul Nicolae Ceaușescu, să ocupe mereu locul I în întrecerea socialistă între unitățile de același profil, de parcă oamenii locului ar avea de respectat o mare datorie patriotică, nu numai o datorie a muncii, ceea ce de fapt chiar așa și este. Anul acesta, însă, o știm cu toții seceta n-a iertat. Vom avea un an catastrofal, după cel foarte bun, de anul trecut?! Era o întrebare rostită poate doar pe jumătate, dar prezentă în mintea tuturor, de ce nu și a reporterilor, cei care mai au și datoria de a-i da răspunsul convenit, desigur după o documentare la fața locului.

Am fost asadar în județul Olt, am bătut pământurile dintre riurile Plapcea și Vedea, am trecut dinspre Cimpia Boianului spre dealul Cotmeana, am stat de vorbă cu oamenii, am admirat în fugă noul centru civic al comunei Scornicești și, mal spre seară, ne-am întâlnit cu tovarășii Constantin Neacșu, primarul comunei, secretar al Comitetului comunal de partid, Dumitru Brenciu, președintele Consiliului unic agroindustrial de stat și cooperatist Scornicești, organizatorul de partid al zonei, și Gheorghe Bărbulescu, secretar adjunct al Comitetului comunal de partid. Ce am aflat sint lucruri îmbucurătoare, s-o spunem chiar de la început, în ciuda condițiilor vitrege, despre care în parte am amintit, Scorniceștiul anunțând și în acest an recolte bogate, ba chiar și recorduri! „Desigur că lucrul care ne interesează mai întâi de toate este realizarea integrală a tuturor sarcinilor de plan, atât în agricultură, cât și în industrie sau în sectorul de investiții. Dealtfel, cele 300 de milioane de lei, cât valorează producția globală industrială pentru primul semestru al anului le-am realizat la timp, având în plus și o depășire de vreo 15 milioane”.

Sint circa 5000 de oameni în sectorul industrial al comunei Scornicești (la o populație de circa 12500 — desigur că există mulți navetiști, unii dintre ei chiar de la Slatina), oameni care lucrează

la întreprinderea de piese și subansamble auto (întreaga gamă de pompe pentru autoturismele și camioanele fabricate în țară, inclusiv Olcicul, ca și piesele de schimb pentru ele), la întreprinderea de producție și prestări servicii, în Cooperația de producție, desfacere și achiziții sau în mica industrie de pe lângă C.A.P.-uri, ori lucrul acesta nu-l spunem numai ca să lăudăm o comună de o forță industrială deosebită, ci mai ales pentru a sublinia că, în fapt, tot cam aceiași oameni n-au uitat să-și lucreze totodată și pământul, doar că viața și munca lor s-a diversificat, iar satisfacțiile au devenit astfel mai complexe.

„Cu toată seceta...”, începe Gheorghe Bărbulescu — dar parcă numai seceta: Scorniceștiul n-a avut niciodată terenuri agricole din cele mai productive, ci mai cu seamă terenuri podzolice, aproape smolnă, din categoria a III-a în cel mai bun caz, care au necesitat multe eforturi pentru a căpăta un randament ridicat, adică fertilizări intensive (numai în toamna anului trecut s-au cărat pe cimp peste 4000 de tone de gunoi de grajd!), arături de calitate, pregătirea corespunzătoare a patului germinativ, pe scurt respectarea în cele mai mici detalii a regulilor agrotehnice moderne, seriozitatea și priceperea, pasiunea într-un cuvânt, a specialiștilor. „Întreținerea culturilor a fost însă ireproșabilă, ne mai spune dînsul. La porumb, spre exemplu, asigurăm trei și chiar patru prașile — altfel nu se poate face!”

Deocamdată, se face: 5130 kg la hectar (la un plan de 3850 kg) la culturile cu orz, 3850 kg la hectarul însămînțat cu grâu (3700 kg în plan), C.A.P.-ul Scornicești ține deci fruntea sus și în acest an, în ciuda, nu-i așa?, a condițiilor dificile cunoscute de toți. Cultura florii soarelui e la fel de frumoasă, iar a porumbului — ei, aici la porumb trebuie să ne oprim puțin mai mult, „după părerea noastră, zice tovarășul Dumitru Brenciu, se vede o producție cum n-a mai fost niciodată pe aceste meleaguri!” „Pe aceste meleaguri, s-au văzut totuși producții excepționale, 8700 kg/ha porumb boabe, media de anul trecut a comunei, 10000 kg la „boabe” și peste 20000 kg la „știuleți”, pe hectar, numai la C.A.P. Scornicești. „Este posibil, mai zice dînsul, ca producția de anul acesta să o depășească mult pe cea de anul trecut!” Oare

ce vrea să însemne această afirmație? Ocolește puțin răspunsul, e limpede că nu vrea să se laude pină nu vor fi hambarele pline, zice: „Oamenii sint încrezători într-o realizare de circa 10000 kg la hectar, în medie, pe întreaga comună”. Stați puțin, să facem un calcul. Deci, cite hectare sint însămînțate cu porumb: „Vreo 3000, iar densitatea ajunge în medie la peste 70000 de plante la hectar. Trebuie însă să recunoaștem că frontul de plozi care a căzut în ultima vreme ne-a ajutat foarte mult”. Păi asta face vreo 30000 de tone de porumb, adică 3000 de vagoane! „Așa e. Circa 20000—22000 de tone merg la fondul de stat. Dacă vrei, dar să n-o scrieți, e cam cit se face într-un singur județ dintr-o zonă mai deluroasă. Dar trebuie să mai știți ceva: un an excepțional nu vine niciodată de la sine. El este, în fapt, pregătit cu ani în urmă!”

Ar mai fi și sectorul zootehnic, cel cooperatist (4000 de taurasi la îngrășat, 150000 de găini outoare, 22000 de porci, 1000 de vaci cu lapte, 10000 de oi), dar și cel al gospodăriilor populației: 990 de vaci (numai 800 anul trecut), 3300 porci (1100 în plus față de 1982), 6300 de ovine și caprine (doar 4500 acum un an) și 46000 păsări (față de 30000 în anul trecut). Și de aici se livrează importante cantități de produse la fondul de stat: 20 tone carne bovine, 13,3 tone carne porcine, 14 tone păsări și altele. În cooperativele de producție s-au depozitat pină acum mai bine de o mie de tone

de fin și 6000 tone „siloz”, oamenii continuă stringerea și depozitarea paielor, trebuie și vor fi furaje îndesulătoare pentru hrana animalelor pe timp de iarnă.

Îi întrebăm pe tovarășii Constantin Ceacșu, primarul comunei, cum se simt toate aceste realizări, toate succesele în viața locuitorilor comunei. „Păi, cum să se simtă, cu ochii, zice. Priviți și dumneavoastră: dacă n-ați mai fost de câțiva ani nu o să mai recunoașteți comuna. Sint 680 de apartamente de bloc construite în ultimii 5 ani, 108 garsoniere și 330 de locuri în căminele de nefamiliști. Avem în plan alte 130 de apartamente pentru anul acesta, dintre care 62 sint deja gata, 40 de garsoniere și o clădire nouă pentru liceul agroindustrial. Aproape o sută de locuințe sint construite, numai în cele 14 sate ale comunei, de cetățeni în regie proprie. Facem 3000 metri pătrați de spații comerciale, într-un complex comercial căruia i se alătură o piață agroalimentară, apoi un han turistic și încă altele”. Ar mai fi, adăugăm noi, tot între lucrările de investiții, o fabrică de bere și una de produse lactate, un atelier pentru producție și prestări de servicii, un mare complex avicol de stat (profilat pe păsări din rasele grele, giște, curcani, găini de talie mare), lucrări care au termen de finalizare anul acesta sau cel mai târziu anul viitor și care, pină la urmă, vor aduce circa 500 noi locuri de muncă în industria Scorniceștiului.

Iar toate acestea între Plapcea și Vedea, pe Cimpia Boianului și sub dealul Cotmeana, pe un loc a cărui istorie se scrie mîi cu seamă astăzi, după ce comuna n-a fost, multă vreme, decît locul de unde a plecat făuritorul României de azi, președintele Nicolae Ceaușescu. Mîndria locuitorilor s-a transformat cu stăruință în dreptul de a fi primii dintre cei mai buni, iar această onoare a ajuns în cele din urmă chiar o obligație dintre cele mai nobile. Acolo unde, în același timp, se pot face și peste 3000 de tone de porumb și peste 300 de milioane la producția industrială într-un singur semestru, ca într-un adevărat simbol al României de azi, Scorniceștiul urcă văzînd cu ochii spre prosperitate și, dincolo de ea, chiar spre meritată celebritate.

DUMITRU GRAUR ■

18 ani de istorie — 18 ani pentru istorie

Epoca luminii, științei, creației tehnice

Știința și tehnica românească sînt, azi, mai robuste și mai eficiente ca oricînd, îndeplinind sarcini de maximă importanță în dezvoltarea continuă, fără precedent, a României socialiste, în ridicarea acesteia pe trepte de bunăstare și civilizație altădată inabordabile. În acest context, trebuie subliniat faptul, de neîgăduit, că momentul de răsruce, decisiv, în reevaluarea acestor domenii de activitate, în revigorarea lor, l-a constituit Congresul al IX-lea, cel care a deschis științei și cercetării științifice orizonturi nebănuite, conferindu-le dimensiuni la care nici cei mai optimiști slujitori ai lor nu îndrăzniseră să speră, să viseze. Pe acest drum, nu simplu și nu ușor de parcurs, Congresul al IX-lea, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, au un merit istoric, de neprețuit, ca benefice consecințe pentru binele și mai binele patriei noastre. Analizînd cu luciditate și în profunzime datele revoluției tehnico-științifice mondiale, întoind și fixînd rolul pe care știința era chemată să-l joace în accelerarea dezvoltării, manifestînd o încredere fermă în capacitatea creatoare a inteligenței românești, acest lezaur insuficient exploatat, la acea dată, de idei și inițiative originale, favoritorul României moderne, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a elaborat o strălucită concepție cu privire la poziția științei în societatea socialistă contemporană, a rolului ei activ de forță de producție, stabilind totodată o strategie, cuprinzătoare și limpede, pe termen lung, a transformării științei într-o preocupare de prim ordin, situată la temelia dezvoltării tuturor ramurilor economiei naționale.

O astfel de concepție revoluționară, modernă, corespunzînd pe deplin nevoilor și, în același timp, aspirațiilor și dorințelor oamenilor de știință, a stat la baza unei opere grandioase, ridicînd menirea științei și așezînd statutul social al slujitorilor ei la cel mai înalt nivel. Ca o consecință logică, știința românească, aflată într-un efervescent proces de revitalizare și democratizare, a devenit un obiectiv major al interesului național, căutînd și găsiind soluții pentru mersul înainte, în ritm înalt, al societății.

Crearea, în 1965, a Consiliului Național al Cercetării Științifice, devenit ulterior Consiliu Național pentru Știință și Tehnologie, ca organism cu aleasă competență și largă reprezentare, desemnarea tovarășei academiciene doctore inginer Elena Ceaușescu ca președinte al lui, au avut o înfrîngere deosebită asupra dezvoltării domeniului respectiv, a elaborării direcțiilor de orientare și a programului unitar de cercetare științifică și de pregătire a cadrelor, de asigurare a unor coordonări clare, competente. Drept urmare, numărul persoanelor antrenate în cercetare a crescut de cîteva ori, rețeaua de specialitate a fost perfecționată atît printr-o mai rațională profilare a unităților existente, cît și prin înființarea de institute noi (Institutul de cercetări energetice în 1967, Institutul central de

chimie în 1970 etc.), tot atîtea „cetăți” pe frontul bătăliei pentru nou, al elaborării de tehnologii și procedee de vîrf, competitive pe plan mondial. În spațiul unor mutații fără precedent produse în viața spirituală a societății noastre, în dezvoltarea științei și tehnicii, mutații care și-au avut și își au inspirația într-o concepție profund revoluționară și de largă perspectivă, cercetarea s-a integrat cu învățămîntul și producția, obținîndu-se și în acest sector realizări deosebite.

În decembrie 1965, în Expunerea cu privire la îmbunătățirea organizării și îndrumării activității de cercetare științifică, prezentată în sesiunea Marii Adunări Naționale, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea, între altele, că „a subaprecia, în aceste condiții, rolul științei, a nu depune eforturi susținute pentru stăpînirea marilor ei căuceri, a nu te strădui să mergi în ritm cu progresul științei secolului nostru, înseamnă a te condamna cu bună știință la stagnare și înapoiere, cu repercusiuni serioase asupra dezvoltării societății pentru o lungă perioadă de timp”. Observînd, în virtutea unei analize exigente, că unor ramuri ale ști-

inși viitorul patriei, a fost urmărit și dus la îndeplinire pas cu pas, opțiunile Congresului al IX-lea, începutul „Erei Ceaușescu”, fiind ulterior reafirmate și dezvoltate în cadrul hotărîrilor celorlalte congrese și conferințe naționale ale partidului, inclusiv, sau, mai corect zis, în primul rînd, de „Programul directiv de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic în perioada 1981-1990 și direcțiile principale pînă în anul 2000”, adoptat de Congresul al XII-lea al P.C.R. În folosul independenței energetice, obiectiv prioritar, s-au depus și se depun eforturi materiale și de inteligență considerabile. S-a declanșat, în condițiile mondiale știute, un riguros program de economisire a energiei. S-au intensificat și diversificat acțiunile de valorificare a combustibililor inferiori și a surselor noi și recuperabile de energie. S-a dezvoltat termoficarea, Energiile așazise neconvenționale, eoliană, biogaz, energia valurilor etc., au început să se bucure de atenția cuvenită, înregistrînd de pe acum progrese notabile. Cercetarea a fost orientată, într-o măsură și mai mare, în direcția reducerii și

dezvoltarea industriei chimice se va sprijini în proporție de 95 la sută pe concepția forțelor proprii, importurile urmînd să acopere o parte înfîmă a necesităților. Industria chimică românească, altădată necunoscută în lume, a înregistrat și înregistrează apăsători pași înainte în direcția obținerii de elastomeri, de mase plastice, de rășini sintetice, de coloranți, de auxiliari, de lacuri și așa mai departe.

E limpede, exemplele de mai sus nu sînt singurele, în toate domeniile științei și tehnicii se consemnează progrese spectaculoase, că în temeiul unei nunci devotate și pline de abnegație cercetarea științifică românească și-a sporit considerabil contribuția la dezvoltarea generală a societății, la ridicarea nivelului de bunăstare și civilizație al poporului. Astfel, ea să rămînem în domeniul concretului, numai în perioada cincinalului 1976-1980, cercetarea științifică și tehnologică și-a adus aportul la asimilarea a peste 10.000 de noi tipuri de mașini-unelte și aparate, a peste 5.100 de noi materiale și bunuri de consum, precum și la extinderea în producție a peste 9.000 de tehnologii noi și modernizate. Ponderea produselor noi și modernizate în intervalul anului a reprezentat 46,1 la sută din valoarea producției marfă realizată în 1980 pe ansamblul industriei republicane.

Firește, lupta pentru nou nu e simplă. Ea n-a fost nicînd și niciunde ușoară, implicînd, în paralel cu căutarea și găsirea celor mai îndrăznețe soluții, cu aplicarea lor neîntîrziată în practică, o bătălie aspră împotriva vechiului, a birocratismului, a ignoranței, pentru instaurarea unei mentalități sănătoase, care să permită cultivarea noului, impunerea lui. Ca instrument al politicii partidului, „Flacăra” și-a făcut o datorie din a se plasa, permanent, în linia întâi a acestui front, oferînd progreselor realizate în acest domeniu, uriașe, fără precedent, dimensiunile firești, dar neuitînd, cînd a fost cazul, să semnaleze unele poticneli, unele rămîineri în urmă, în ideea, subînțeleasă, a înlăturării lor. Realizările, lusa, și în acest domeniu, sînt covîrșitoare, probînd vocația poporului nostru de a iscodi și stăpîni noul, de a-l dărui, într-un cadru care permite afirmarea cea mai deplină a personalității, binele public, societății. Beneficiînd de prețioasele îndrumări ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, bucurîndu-se de un statut ferm și mobilizator, lucrătorii din aria științei și tehnicii se găseseră angajați, cu hărnicie și fidelitate, în primele rînduri ale luptei pentru o Românie mai bogată și mai fericită, pe deplin stăpînită pe destinele sale, liberă și independentă. Grație climatului în care lucrează, stabilit de cel de-al IX-lea Congres, grație vredniciei lor, știința românească se afirmă tot mai puternic în lume, sporindu-și izbînzile și prestigiul.

OVIDIU IOANIȚOIAIA ■

Anii deplinei afirmări

Înțel, energeticii, electronicii, automației, chimiei compușilor macromoleculari, fizicii energiilor înalte, biochimiei, geneticii etc., nu li se acordase atenția cuvenită, secretarul general al partidului a inițiat un amplu program de dezvoltare a acestora, dîndu-le o orientare și o perspectivă clară, realistă, spre direcțiile cerute de economie și cultură. Astfel, la numai 2 ani după Congresul al IX-lea, din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, a luat ființă cel dintîi institut de cercetări de tip departamental cu profil energetic. Actul de naștere al cercetării științifice riguroase în ramura energiei electrice și termice, în care nu dispuneam la acea vreme de un institut specializat, se cuvîne legat, și el, de activitatea neobosită a celui mai iubit fiu al poporului care, dînd dovadă de un spirit vizionar, a intuit faptul că, nu peste mult timp, omenirea va cunoaște vicisitudinile unei crize energetice de anvergură. Ideea independenței energetice a României își are rădăcinile în lucrările Congresului al IX-lea, cărui i se cuvîne meritul de a fi definitivat și aprobat, la indemnul și sub îndrumarea secretarului general al partidului, un plan concret de dezvoltare a bazei energetice a țării. Accastă strategie, menită să garanteze pînă la sfîrșitul acestui deceniu independența energetică a României, vizînd

substituirii hidrocarburilor. A fost accelerată realizarea centralilor nucleare-electrice etc. etc., toate aceste acțiuni făcînd parte, repetăm, dintr-un program vast, întocmit științific, menit să asigure independența energetică a României socialiste într-un rîstimp scurtat.

În ceea ce privește chimia, altă ramură eu pondere importantă în realizarea bunăstării națiunii, coordonarea unitară a activității de cercetare științifică și tehnologică s-a realizat, după concepția și cu contribuția nemijlocită a tovarășei academiciene doctore inginer Elena Ceaușescu, savant de renume mondial, prin înființarea, în 1970, a Institutului central de chimie care, din 1973, a inclus și unități de proiectare, înfăptuind astfel legătura organică dintre cercetare și proiectare. Azi, cînd institutul numără 23 de unități de cercetare, proiectare și producție, conduse cu neodîhnă și înaltă competență științifică de tovarășa Elena Ceaușescu, se poate constata, în afara oricăror dubii, că inteligența românească e mai lucrativă și mai eficientă decît oricînd. Dacă în perioada anilor 1970, de pildă, producția realizată pe baza concepției proprii se limita la 30 la sută, în prezent ea se ridică la 80-82 la sută. Pînă la sfîrșitul cincinalului în curs, socotit în mod justificat cincinalul revoluției tehnico-științifice,

18 ani de istorie — 18 ani pentru istorie

Epoca renașterii spiritualității românești

Succesele dobândite în toate domeniile de către poporul român în ultimii 18 ani sînt nemijlocit legate de dezvoltarea științei și tehnologiei, de punerea în

practică a celor mai noi cuceriri ale revoluției științifico-tehnice contemporane. Dezvoltarea științei și tehnicii naționale, în temeiul strategiei stabilite de

Congresul al IX-lea, au asigurat condițiile avîntului în toate sectoarele de activitate, înlesnind progresul continuu al țării. Cîteva date sînt elocvente.

- România dispune de circa 200 de unități de cercetare științifică, inginerie tehnologică și de proiectare. În 1965, numărul acestora era de 53.

- Investițiile alocate în cercetarea științifică în perioada 1976—1980 au fost de 1,7 ori mai mari decît în cincinalul anterior și de 5 ori mai mari decît în anii 1966—1970.

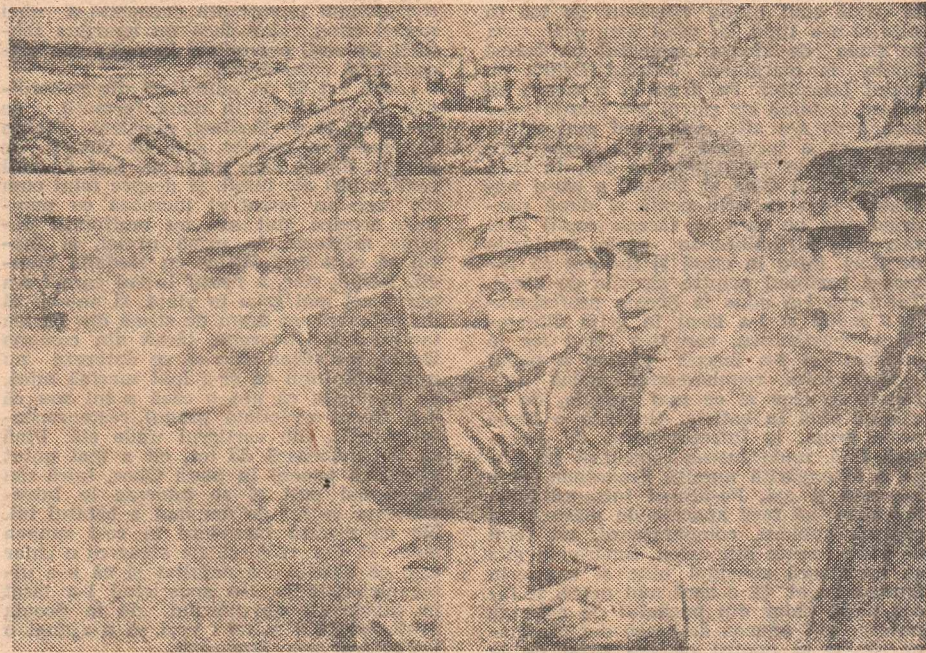
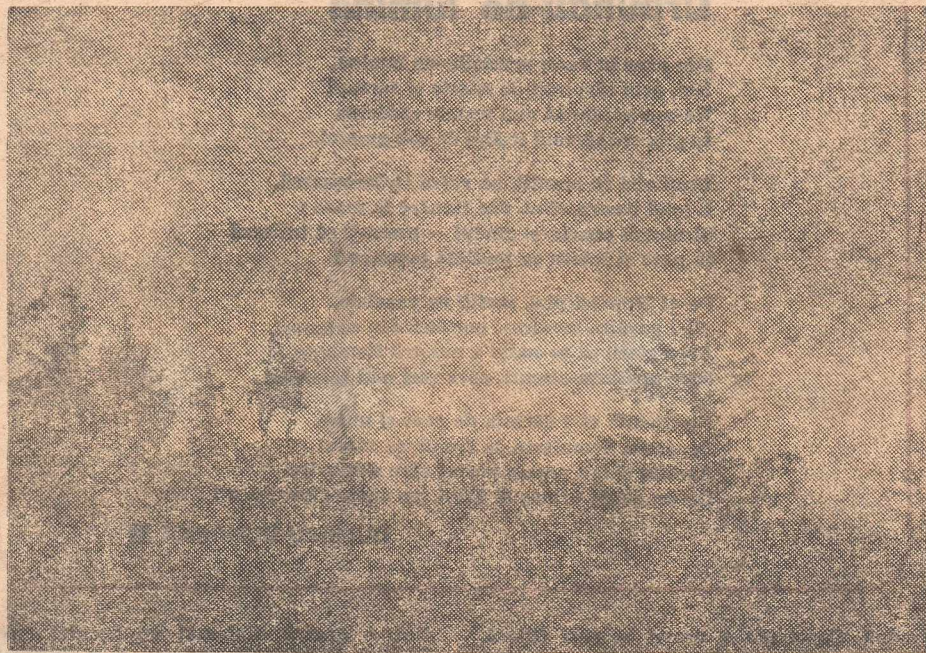
- Comparativ cu cincinalul trecut, în actualul cincinal fondurile pentru finanțarea activității de cercetare și dezvoltare tehnologică sînt mai mari cu 50 la sută.

- Totalul personalului cuprins în activitatea de cerce-

tare științifică, dezvoltare tehnologică și proiectare, inclusiv din întreprinderi și alte unități economice, este de 200 000, dintre care 70 000 cu studii superioare.

- În anul 1985, numărul lucrătorilor cuprinși în activitatea de cercetare va crește cu 45 000, cifră care corespunde, semnificativă coincidență, numărului total al cercetătorilor aflați în activitate în 1965.

- Volumul activității de cercetare, exprimat prin cheltuieli materiale și de muncă aferente, a sporit în cei 18 ani de la Congresul al IX-lea al partidului de circa 10 ori.

Se întîmplă un lucru straniu — ne spune fizicianul Gheorghe Ștefan Rusu. Cînd un cercetător științific își exprimă intenția de a părăsi Bucureștiul și a se întoarce acasă, mulți gîndesc în sinea lor că el a fost constrîns la acest pas pentru că „nu l-a mers” în Capitală, că n-a dat randament și nu s-a putut menține sau, Doamne ferește „cu el e CEVA”. Uneori, chiar și propriii părinți se tem ca revenirea fiului „în provincie” să nu apară, în ochii lumii, drept o dare înapoi.

Firește, nu pot fi excluse nici ascendența meandru în viața omului, dar nu ele caracterizează activitatea profesională a interlocutorului nostru, începută, într-un anume sens, încă de pe băncile liceului (este laureat a 12 premii naționale și trei europene la olimpiade de fizică și matematică, autor a șase invenții brevetate în țară și străinătate). Ca student al Facultății de fizică din București a primit premii internaționale de prestigiu, a prezentat comunicări în Anglia, Elveția, Italia, Franța, R.F.G. și i s-a înmînat la vîrsta de 20 de ani, înalta distincție UNESCO „La Clef de la Science”. În fine, cercetător științific la Institutul de cercetări și proiectări electrotehnice, a elaborat lucrări în domeniul poluării, al xerografiei și al surselor noi de energie, prezentate în cele vreo 15 țări pe care le-a vizitat în ultimii ani.

— Și totuși, tovarășe Rusu, de ce v-ați hotărît să părăsiți Bucureștiul, Institutul, laboratorul de surse noi de energie, pentru a vă instala la Bistrița?

— Deși m-am mutat cu arme și bagaje la Bistrița, nu am părăsit, formal, Institutul meu. Este drept, doream cu ardoare să mă întorc acasă, pe plaiurile natale, de care mă leagă prea multe fire, vînturi și nevăzute. Pur și simplu, aveam nevoie de aerul de acasă. Afirmăția aceasta simplist-sentimentală, dacă vreți, poate șoca, mai ales din partea unui fizician cercetător, dependent de o anumită aparatură și de mijloace de informație moderne pe care, de multe ori, doar marele oraș le oferă. Totuși, această a realitatea: dorul de casă. Fără a ignora un singur moment profesiunea. Eram și sînt convins că și la Bistrița,

cel puțin în domeniul meu, se poate face știință adevărată prin crearea unui nucleu de cercetare și inginerie tehnologică profilat pe sarcinile și obiectivele apropiate și de perspective ale dezvoltării economice a județului. Această dezvoltare — furtunoasă în cazul Bistriței-Năsăudului — deschide fizicienilor și inginerilor un cîmp larg și divers de acțiune, posibilitatea fructificării pe un plan superior a forțelor de concepție și a competențelor tehnice și științifice locale.

Astfel s-a născut în consens cu o idee mai veche a conducătorii Institutului, Fi-

premieră la noi, într-o serie de domenii legate de viața noastră de fiecare zi.

Totul, deci, începe de la ozon, de la aerul tare, tonic și stenic al pădurii după furtună, format deci după acele descărcări electrice în atmosferă care transformă oxigenul în ozon. Or, acesta din urmă își găsește importante utilizări în țările industriale, de pildă ca substituent al clorului pentru dezinfectarea apei de băut, fiind însă lipsit de dezavantajele clorului, în primul rînd gustul neplăcut. De asemenea, se folosește pentru conservarea cerealelor în silozuri. Se știe că ade-

ozon prin aparate și instalații adecvate poate antrena economii de ordinul miliardelor de lei. În țara noastră, metoda, deși cunoscută în principiu, nu s-a aplicat, deoarece lipseau generatoarele de ozon. În prezent, o asemenea instalație, foarte preferențioasă, a fost pusă la punct la I.C.P.E., altele vor urma, iar bistrițenilor le revine sarcina de a studia, în premieră națională, căile practice de folosire în economie. Necunoscutele sînt numeroase, revistele și filmele străine nu dau, evident, nici un fel de amănunt, totul trebuie gîndit și rezolvat cu capetele noastre.

Se înțevăd, de asemenea, utilizări ale ozonului — tot pe baza unor cercetări originale — în tot felul de sterilizări în industria alimentară, în fabrici de lapte și brînzeturi, bere, conserve. Conservele se bombează uneori și devin rebut fiindcă recipientele nu sînt bine sterilizate. Ozonul poate asigura aceasta în mod economic, nemaifiind necesare mari cantități de apă caldă, deci consumul de combustibil. Trebuie însă create butelii, stații de ozonare în diferite unități alimentare (ca perspectivă mai departe), trebuie studiate diversele aplicații posibile în scopuri de igienizare, influența ozonului asupra tancurilor de pasteurizare și în general asupra recipientilor din industria laptelui, trebuie concepute aparaturi simple, eficiente și ieftine pentru măsurarea concentrației de ozon — iată tot atitea teme de cercetare interesînd filiala de la Bistrița, în permanentă colaborare cu Institutul bucureștean, de care depinde. Apar și asemenea teme adiacente, importante din punct de vedere economic și încă nestudiate la noi, cum ar fi utilizarea ozonului pentru albirea hîrtiei, a porțelanului și ceramicii — noutăți și pe plan mondial. În fine, o ultimă problemă de dimensiune națională: epurarea apelor reziduale și a celor de la stațiile de flotație. Metodele chimice și biochimice de tratare și epurare sînt scumpe și nu totdeauna eficiente. Poate că ozonul...

— Pe scurt — conchide Gheorghe Ștefan Rusu, noul șef al filialei Bistrița a I.C.P.E. — ne așteaptă o muncă științifică și tehnică imensă, dar și satisfacțiile pionieratului.

O activitate de pionierat:

O viitoare industrie a ozonului

liala de la Bistrița a Institutului de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru industria electrotehnică. Este o acțiune relativ temerară atît ca idee cit și ca modalitate concretă de realizare, fiind vizate lucrări în premieră națională, alături de microproducție și de prestații științifice. „Noi nu vrem să facem la Bistrița o nouă cooperativă meșteșugărească — ni s-a spus — și nici muncă de mîntuială, ci Meserie. Cu M mare”.

Filiala, creată doar de cîteva luni, se află abia la început de drum, deși primele grupuri de specialiști s-au alcătuit, laboratoarele s-au dotat. Evident, în aceste condiții, planurile, oricît de nobile ar fi, nu s-au putut materializa. Merită însă consemnat faptul că atare, nașterea într-un colț de țară a acestui centru de cercetare cu mari ambiții și să amintim pe scurt despre ce ambiții, în fond, este vorba. Despre ozon și utilizarea lui, în

sea cerealele se recoltează cu un procent ridicat de umiditate, din care cauză ele mucegănesc, apar gîrgărițe în făină etc. Or, prin tratamentul cu ozon aceste procese cu importante implicații negative economice, dispar.

Un alt aspect: făina după măcinare se maturizează, dar grație ozonului procesul se scurtează, așadar, în loc să fie necesară păstrarea ei un anumit număr de zile, perioada respectivă, inactivă, „pierdută”, se reduce pînă la jumătate. La fel se întîmplă și cu fructele, spre exemplu citricele. Din rațiuni sanitare, la noi se aplică așa-numita carantină, care implică o depozitare timp de mai multe săptămîni doar din necesități sanitare. Or, această depozitare prelungită (citricele le-am citat doar ca exemplu) este foarte costisitoare, extinzînd circuitul comercial. În toate aceste cazuri, ca și în altele pe care nu le-am mai menționat, tratarea cu

18 ani de istorie — 18 ani pentru istorie

Destine în amiază împlinirii

Un bucureștean
de nădejde

Implinise șase ani când a văzut prima dată Bucureștiul, piața Obor, unde taică-său venise să vândă o căruță cu pepeni. Și cum n-avea curaj să se îndepărteze prea mult, doar o sută sau două de metri, a ajuns în fața unei clădiri mari și întrebând ce e acolo un bătrîn l-a spus că e fabrica de avioane. Acolo a zis că ar vrea să muncească atunci când va fi mare și spre deosebire de copiii care vor să se facă aviatori și până la urmă unii ajung vânzători de loz în plic el s-a ținut de visul asta așa cum se ținea de sfoara zmeului pe care-l înălța la marginea satului Dridu, pe malul Ialomiței. Pe urmă el a rămas cu sfoara în mină iar zmeul s-a pierdut, dar asta avea s-o afle cițiva ani mai târziu, după ce a terminat școala elementară care abia se înființase în sat, în casa prăvăliașului Gică al Despi, a cărui nevastă vedea ca prin ceață și după nădrăniile pe care le făceau copiii prin recreație hîrjonindu-se peste straturile de flori, intra în clasă și începea să rotească bastonul printre șirurile de bănci. Taică-său l-a adus la Școala profesională 9 metal și l-a lăsat în grija directorului Sburlănescu, care i-a făcut loc la internat și l-a înscris pentru a primi echipamentul regulamentar, adică uniformă de elev și ce mai trebuia, de la cămăși până la batiste. Ucenicia o făcea peste drum, la Întreprinderea de mecanică fină, unde fusese repartizat pe linia o strungărită numită Smarandă, care lucrează și azi. Pe-atunci Întreprinderea începuse să facă aparate de măsură și control, sublere, comparatoare, tot felul de instrumente din astea. Smarandă știa să minuiască strungul bine și se purta frumos cu el, ca o soră mai mare, făcea parte chiar din pachetul de mîncare pe care și-l aducea de-acasă dar el, spune, poate și pentru că era băiat de la țară, avea o prejudecată, o mărturiseste cinstit, trăia cu impresia că de la o femeie n-o să învețe meserie ca lumea și s-a zbatut să fie dat ucenic pe lângă cei mai buni meșteri, vestiții Craioveanu și Gușă. După ce-a terminat școala a lucrat cu maistrul Boiangiu și Hațeganu și-n vremea aceea fabrica a început să producă bicicletele Victoria, cu un lot de 300, dintre primele, trebuind să se prezinte la defilare, la 1 Mai, și-a fost ales și el printre cei 300, fără să-l întrebe nimeni dacă știe sau nu să meargă pe bicicletă. Se chinuia după-amiezele, după program, și până la urmă a reușit să învețe, și-a ținut rîndul frumos în coloană și pentru că toți aveau învoire de la fabrică să folosească pe urmă cum vor citeva zile, și-a continuat drumul până în satul lui, la Dridu. Încă mai era o ispravă, într-un sat, să poți să spui că ai o bicicletă, și la Dridu poate mai mult decît prin alte sate, acolo n-avea așa ceva decît un pădurar, numit Petrache, care umbla fără cauciucuri la roți, numai pe genți, fiindcă, oricum prin pădurea Deleanca ar fi spart cauciucurile în mărăcini. La întoarcere l-a adus taică-său, cu bicicleta cu tot, cu căruța, ca să nu se întîmple să strice cumva lucrul statului, și-a predat-o la timp, mult înaintea celor de care Întreprinderea a trebuit să tragă citeva săptămîni până să le aducă. Iar după ce-a făcut și armata, la grăniceri, întorcîndu-se cu gradul de sergent, a ajuns în urma unor comasări de secții să lucreze la Întreprinderea Aversa, tot lângă piața Oborului, s-a înscris cu o consăteancă, Elena, făcînd nuntă, cu sânni, cu cai și cu zurgălăi într-un ianuarie plin de zăpadă, cînd i-au cîntat lăutarii Liliță și Dumitru Căcean din Dridu, și cam de-atunci incoace, spune, viața lui a început să se așeze, zi după zi, întotdeauna cu muncă și uneori cu bucurii iar alteori cu neazuri, zi după zi după cum lasă jărani din satul lui, cînd ară, brazdă lângă brazdă. Nevastă-sa a intrat ca bobinatoare la Electromagnetica, și-au cumpărat primul televizor, asta se întîmpla în 1965, cînd n-aveau încă o casă a lor și-au început să stea cu chirie înfil pe Teiul Doamnei, la baba Paulina, apoi prin Ducești, la madam Calvorescu, de la care au avut multe de învățat în privința menajului, spune el, îndeschi în facerea a tot felul de prăjituri, și-apoi din nou la o babă Paulina, în cartierul Colentina, unde înainte de-a se înscrie

la un apartament proprietate personală, prin '68, s-a născut băiatul lor, Dan, care a absolvit de curînd liceul de electrotehnică și-a intrat să lucreze tot la Aversa. Și cum a crescut sub ochii lui copilul acesta așa a crescut și întreprinderea, spune Ștefan Borănescu, a fost și este mereu nevoie de pompe, de tot felul de pompe pentru economia națională, pentru industria minieră, agricultură, industria chimică și, mai de curînd, pentru centralele nucleare.

În anii de după Congresul al IX-lea, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a vizitat întreprinderea de trei ori și îndrumările pe care colectivul de peste 4000 de oameni al fabricii le-a primit cu aceste prilejuri l-au reconfirmat importanța deosebită a unei munci care, chiar dacă nu aparține tehnicii de vîrf, presupune în orice caz pricepere și competență.

Lîngă cei 62 de muncitori din subordinea sa, împărțiți în două formații, de probatori și de lăcătuși, maistrul Ștefan Borănescu a montat sute de tipuri de pompe, dintre care unele au luat drumul multor țări ale lumii, și despre felul cum cei care au lucrat și lucrează cu pompele acestea sînt sau nu mulțumiți depune mărturie, la urma urmei, și faptul că el a fost distins cu Medalia Muncii. Astfel, zice, a reușit lucrul care i s-a părut cel mai greu în viață, și anume să dobîndească un dram de stimă din partea tatălui lui, Gheorghe, țaran din comuna Dridu, iar stima asta să se datoreze nu numai faptului că și-a luat mașină mică, de exemplu, că are o casă a lui sau că n-a trecut niciodată pragul restaurantului Aluniș, din cartierul unde stă. Pînă să îmbătrînească de tot, cit a mai putut să aducă pepeni în piața Obor, taică-său făcea doi pași și se interesa la întreprindere ce fel de om mai e băiatul lui. Nu că n-avea încredere în ce-i spunea chiar el, dar vroia să fie sigur că e chiar așa, că băiatul l-a ascultat și că n-a uitat niciodată ce i-a spus cînd l-a lăsat în cabinetul directorului de la Școala profesională 9 metal: vezi să n-ajungi o leșinătură prin București.

DUMITRU ELIADE ■

Binele de acum este o realitate

Viața cea de 33 de ani de pînă acum a maistrului coordonator strungar de la Întreprinderea mecanică fină, Ștefan Gherman este limpede ca o lacrimă și așa va fi cu siguranță și de aici înainte. Nimic spectaculos nu găsim în biografia, încă la începuturile ei, a acestui tînăr comunist. Spunem asta deoarece a devenit o realitate pentru oamenii zilelor noastre de a se putea afirma prin muncă și învățură, de a-și clădi rostul vieții lor așa cum și l-au visat ei sau cum l-au visat pentru ei părinții.

În anul 1965, Ștefan Gherman din comuna Ileana, județul Călărași, avea 15 ani. Mai avea două surori mai mici. Tatăl era invalid de război. Pentru el războiul se terminase la Mineciu-Ungureni. A mai apucat să trăiască pînă în 1967, atît cit să-și vadă copiii aproape scoși din necaz.

Băiatule, du-te de învață și îți fi un rost, l-au îndemnat ai lui pe Ștefan. Ciți tați infirmi ar fi avut puterea să se lipsescă din gospodărie de brațele bune de muncă ale unui tînăr de 15 ani?

Venit în București, Ștefan Gherman a intrat la Școala profesională 23 August. Din acest moment și-a luat viața în propriile mîini. La 1 august 1963, Ștefan Gherman a fost repartizat ca strungar la Întreprinderea mecanică fină, atelierul de matrițerie. Cîștiga pe lună 765 lei, la care se mai adăugau primele, întotdeauna maxime pentru el. În anul 1969 a fost ales în funcția de secretar al organizației U.T.C. Tot în anul acela, la numai 19 ani, a cîștigat un concurs pe meserii, ceea ce i-a adus o categorie în plus. La 26 de ani, Ștefan Gherman avea categoria a șasea, maximă. Între 18 și 22 de ani, Ștefan Gherman a urmat la șerul Liceul „Iulia Hasdeu”. Între 26 și 28 de ani a urmat, tot la șerul, Școala tehnică de maștri la I.O.R. La 23 de ani era șef de brigadă, iar la 29 maistrul cu decizie. În 1974 s-a căsătorit cu Constanța, o fată tot din comuna Ileana. În sat abia apucaseră să se cunoască. Au făcut-o temeinic aici, la

Urmindu-ne lumina

Din veac în veac, urmindu-ne lumina,
Noi, prin răspîntii de istorie și furtuni
Ne-am împlinit mai trainic rădăcina
În glia-nsingerată ieșind de sub genuni.

Uniți aici cu munții, pe vatra strămoșească,
E felul nostru sfînt, din Dunăre la mare:
Străbunii poarte-și gîndul — urmașii să trăiască
În pace și iubire cu multele popoare!

Pe-al Mioriței plai, sortiți cu veșnicie,
Ni-i pașnică menirea, poruncă din strămoși,
Spre glorie să se-nalțe a noastră Românie,
Spre neatinse piscuri, spre zori mai luminoși.

Ne-nfrîntă ni-i dorința de pace și unire,
Dreptate, demnitate, în frunte cu alesul
Acestui demn popor, purtat spre nemurire,
De-un demn urmaș al Tării, pe nume Ceaușescu!

DUMITRU DUMITRICA ■

uzină. Constanța a urmat aceeași filieră. La început necalificată. Apoi au urmat școlile, calificările. Acum lucrează la atelierul „Ceas electronic”. E lăcătuș ajustor și luna Iulie a anului 1979 și-a petrecut-o la New York, la specializare.

În ziua de 12 decembrie 1969, Ștefan Gherman își aduce bine aminte totul, a fost primit în rîndurile Partidului Comunist Român. Din acel an a fost membru al Comitetului U.T.C. pe întreprindere, o întreprindere cu peste 7000 de oameni ai muncii. Între anii 1979 și 1982 a fost secretar al Organizației de partid a secției Matrițerie. Din 4 februarie 1982 este secretar al Comitetului de partid de secție. În decembrie 1974, anul căsătoriei, tinerii soți Gherman și-au contractat un apartament cu trei camere. Au plecat de la lingură, cum se spune. Și-au chibzuit banii, și-au mobilat casa, și-au cumpărat tot ce le trebuia. Fetița lor, Alina Cristina, are șase ani, are camera ei și cu siguranță, peste ani, cînd i se va povesti cum trăiau bunicii și care a fost copilăria părinților ei, va fi nelcrezătoare. Ea s-a născut și a crescut într-o casă din care nu lipsește nimic. Pînă și în fața casei e prezentă, nouă și lucitoare, o Dacie 1300, cu care Alina Cristina merge la bunica.

În 18 ani, retribuția lui Ștefan Gherman, și nu numai a lui, a crescut de mai bine de patru ori. În treburile întreprinderii, Ștefan Gherman, ca secretar al Comitetului de partid pe secție, ca membru de partid, ca om al muncii, proprietar și beneficiar, are un cuvînt de spus. Are o viață liniștită și îndestulată. Grijă zilei de mîine este o noțiune pe care a avut timp în acești 18 ani s-o uite. Și de aceea spune cu convingere și siguranță: „Binele de acum este o realitate palpabilă pentru fiecare, nu doar un cuvînt. El este la îndemîna tuturor celor care muncesc cu dăruire”.

E liniște și lumină în viața acestui bărbat de 33 de ani, în viața familiei lui.

OPREA GEORGESCU ■

Școala luminii de la Fieni

Cu puțină vreme în urmă, un olandez cu nume de fotbalist a poposit la Întreprinderea Steaua electrică Fieni. A scos

dintr-o geantă diplomat un becuț de frigider fabricat în Japonia și a întrebat gazdele dacă pot realiza ceva asemănător. Ion Frățilă, maistrul sticlărilor, om care face becuri de mai bine de trei decenii, cel ce ne relatează istoria, spune că în aproape trei ore băieții au fabricat unul la fel. Și se aprindea. Reprezentantul întreprinderii olandeze a rămas cu gura căscată, chestie care a pus bazele unui contract deosebit de avantajos pentru ambele firme. Totul s-a petrecut în 1983. În 1967, performanța nu era posibilă. În 1967, cel mai complex produs al dimbovițenilor de la Steaua electrică se numea auto simetric pentru farurile de automobile. Tot cam prin acei ani întreprinderea făcuse export numai cu o firmă străină și singurul fapt deosebit al celor din Fieni era că aceștia reușeau ca din 1936 „să facă lumină în țară”, atît cit le sta în puteri, adică să fabrice pentru fiecare familie becurile de care avea nevoie. În acest proces al muncii, durat dinainte de război, vocația dimbovițenilor s-a diferențiat pe comune. Cei din Moțăieni, înclinați către tradiție, erau și sînt pricepuți la suflatul manual, cei veniți din Dealu Mare fac minuni la montarea socolurilor, după cum lucrătorii din Fieni și Runcu par a fi născuți pentru sticlăria automată. Cam acestea sînt, în mare, datele despre aceia care, după 1965, aveau să pornească, într-un fel, din nou la drum. Directorul întreprinderii, Gheorghe Banu, de fel tot din Moțăieni, om care nu se plictisește niciodată să demonstreze complexitatea tehnologică a fabricației unui bec simplu sau complicat, are la îndemîna citeva repere privind noua istorie a fabricii din Fieni: „Ca să ajungem la exportul de azi, peste 30 de țări, întreprinderea a trebuit să beneficieze de agregatele și tehnologiile pe care orice fabrică mare din lume le are la dispoziție. Această primă dezvoltare, care pentru noi a însemnat un alt început, s-a petrecut după Congresul al IX-lea al partidului, eveniment ce a schimbat nu numai istoria fabricii, dar și a orașului. În 1965 aveam un singur cuptor de tras țevi cu o singură linie și trei agregate de suflat baloane. În 1970 am primit alte agregate, iar capacitatea de producție s-a dublat. Din 1977 pînă azi sîntem beneficiarii unei noi dezvoltări. În 1984 vom începe să fabricăm

(Continuare în pag. 12)

RAZVAN BARBULESCU ■

18 ani de istorie — 18 ani pentru istorie

O instituție fundamentală a democrației noastre revoluționare: Frontul Democrației și Unității Socialiste

O creație reprezentativă pentru anii care au trecut de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, Frontul Democrației și Unității Socialiste, împlinește în peisajul politic și social al țării rolul înălțător de a solidariza întreaga națiune în jurul idealurilor de etică și echitate socialistă, de progres și bunăstare. O democrație realizată prin popor și pentru popor nu se poate afirma decât în cadrul generos al devotamentului și abnegației tuturor fiilor patriei, reuniți într-o mare și indestructibilă familie.

O familie cu 1879 membri

În întreprinderea textilă „7 Noiembrie” din București își desfășoară activitatea 1879 de oameni ai muncii. Dintre aceștia, trei sferturi sînt femei. Întreprinderea se conduce după aceleași legi economice ca toate celelalte întreprinderi, fie ele de textile, de metalurgie, de mașini-unelte sau de orice alt profil. Diferite sînt doar problemele de viață și de muncă, atmosfera din întreprindere. Una este să întilnești la tot pasul bărbați robotind, bunăoară, la un strung sau la o mașină de rectificat și alta este să vezi plecate peste păienjenșii de fire ai mașinilor de țesut femei harnice și îndemnatice, legate la cap cu baticuri. Cum la I.M.G.B., Metalica sau Autobuzul, în pauza de prînz, bărbații discută despre fotbal sau pescuit, aici femeile își spun una alteia ce le fac copiii, ce note au luat la teze sau la examenul de treaptă, ce au mai gătit, dacă bărbații pe care i-au ales în urmă cu cîteva ani le dezamăgesc sau nu, dacă locuința, odată cu venirea copiilor pe lume, le-a devenit necăpătoare.

Au cuvîntul femeile

De cele mai multe ori, femeile știu mai profund decît bărbații că viața de familie este mai ușoară și mai frumoasă, că echilibrul unei astfel de vieți te ajută să-ți realizezi planurile mai mici sau mai mari pe care le faci. Mai știu că indiferent de împrejurări, trebuie să te descurci, că lacrimile nu rezolvă situațiile mai deosebite care apar în viața unei femei și că tenacitatea este o calitate a oamenilor deosebiți, fie bărbați, fie femei.

Așa cum e firesc, într-o întreprindere în care majoritatea sînt femei, cele alese să conducă problemele de producție, gospodărire și viață sînt tot femei. Inginera Oltea Panciu este directoarea întreprinderii de mai bine de 14 ani. Ingineră șefă este Elena Iftimi. Președinta sindicatului este tehniciana Vasilica Dobrescu. Lucrează în întreprindere de 31 de ani. Președinta O.D.U.S. este economista Lila Ilie, iar laboranta Tudora Dănilă este președinta Comisiei de femei. Secretară a Comitetului P.C.R. este tot o femeie, tovarășa Ioana Dincă. Tinerele U.T.C.-iste au ales-o în fruntea lor pe Lidia Ungurian. Doar în Consiliul de judecată, al cărui președinte este Alexandru Corfar, șef birou personal, învățămînt, retribuire, bărbații și-au asigurat o majoritate de 3:2. „O majoritate fragilă și inoperantă, glumește tovarășul Alexandru Corfar. În ultimii doi ani n-a fost nevoie să judecăm nici un litigiu. Femeile lucrează de atîta vreme împreună încît sînt prietene. Problemele se rezolvă înainte de a ajunge la noi”.

Sintem o mare familie

Tovarășa Vasilica Dobrescu completează: „Sintem ca o mare familie, cu aceeași viață, cu aceleași interese. Ne ajutăm unele pe altele la rezolvarea problemelor de producție și viață. Marea majoritate a femeilor care-și desfășoară activitatea aici au început să lucreze în întreprindere în urmă cu mulți ani. Au învățat o meserie, au ajuns muncitoare

de înaltă calificare, ajutoare de maistru sau maistru. Și-au completat studiile, au primit o casă de la întreprindere, și-au crescut copiii în creșa și grădinița întreprinderii. Lucrează la noi multe femei care au venit din toate colțurile țării. Erau pe atunci tinere fete, venite în București să-și facă un rost. Duceau cu ele un mic geamantan. Altele doar o bocceluță. Au locuit în căminele de nefamiliști, au urmat cursuri de calificare, s-au măritat, au primit casă, au copii și sînt acum stăpîne pe munca și viața lor. Viața multora dintre noi este legată de întreprindere. Problemele de producție ne interesează în primul rînd. Dar tot în primul rînd și problemele de viață ale tovarășelor noastre”.

Economista Lila Ilie și-a început studiul în întreprindere în urmă cu 7 ani și pentru că știe că aici va lucra și în viitor și-a contractat un apartament în imediata apropiere a întreprinderii. În cadrul învățămîntului politic tocmai a terminat o lucrare despre istoricul întreprinderii. În anul 1928, cînd a luat ființă sub denumirea de Tesătoria mecanică Dimbovița, la cele 100 de mașini de țesut lucrau în schimburi de 11—12 ore 150 de femei. În anul 1977 întreprinderea era dotată cu 350 mașini de țesut mecanice. De atunci și pînă astăzi, la Întreprinderea textilă „7 Noiembrie” a avut loc un continuu proces de modernizare. 64 de războaie de țesut moderne, silențioase, de mare productivitate, cu o zonă de deservire mai mare au fost introduse în procesul de producție. Anul acesta se vor mai introduce încă 50. În trimestrul I al anului viitor, Secția țesătorie va fi complet modernizată. S-au îmbunătățit și condițiile de muncă. Zgomotul a scăzut de la 100 decibeli la 90. Întreprinderea și-a realizat și depășit planul. „Problemele de producție care depind de noi le rezolvăm, ne spune tovarășa Lila Ilie. Întîm-pînăm unele greutăți cu aprovizionarea cu materie primă pe care trebuie s-o primim de la C.F.A. Brăila. Coloranții indigeni, fabricați de Colorom Codlea, nu au întotdeauna culoarea dorită și nu acoperă întreaga gamă de care avem nevoie. De exemplu, culoarea bordo nu se găsește. Pe primul semestru al anului acesta planul de producție este depășit.

Oameni și mașini

Și la Întreprinderea textilă „7 Noiembrie” se muncește și se învață mereu. Pregătirea muncitorilor este continuă. La asta obligă atît modernizarea mașinilor cît și sarcinile de plan care cer o mobilizare și o organizare a producției din ce în ce mai bune. Cu ocazia introducerii noilor războaie au avut și mai au loc cursuri intensive de pregătire și perfecționare profesională. Sarcinile producției obligă de asemenea la policalificarea muncitorilor. Oamenii trebuie să fie la înălțimea mașinilor din ce în ce mai perfecționate care apar. Anual se organizează în întreprindere concursuri pe meserii și concursul Miini măiestre. La categoria „ajutor maistru” ultimii cîștigători sînt Ion Lavrentea la filatură, care are în palmare și locul III pe țară, și Mator Anghel la țesătorie. Cele mai măiestre s-au dovedit a fi la ultimul concurs filatoarea Cecilia Deac și țesătoarea Paula Bivolaru.

De cele mai multe ori rezolvările se dau pe loc

— Țineți audiențe tovarășă președintă de sindicat?
— Să spun drept, nu vine nici o tovarășă în orele programate pentru că audiențele au loc în fiecare zi la locul de muncă, în secții. Ne cunoaștem între noi, lucrăm doar de atîta vreme împreună, încît încercăm în măsura posibilităților să rezolvăm problemele un ceas mai devreme.
— Care sînt problemele cele mai frecvente?
— De cele mai multe ori oamenii cer locuință. Se nasc copii și spațiul nu mai este suficient. Copiii cresc și au nevoie de o cameră separată. În trimestrul I al anului acesta au fost repartizate din fondul de stat 43 de locuințe. Bilete de odihnă și tratament avem suficiente pen-

tru a satisface toate cererile. Pentru anul acesta avem repartizate 184 bilete și posibilitatea de a suplimenta numărul lor. Întreprinderea are o creșă cu 110 locuri săptămînal și 20 la zi și o grădiniță cu 86 de locuri. Toate locurile sînt ocupate. La creșă și grădiniță sînt primiți și copiii altor întreprinderi și n-am fost niciodată în situația să refuzăm o cerere în acest sens. Atît creșa cît și grădinița sînt foarte bune. În fiecare an avem posibilitatea de a trimite 40 de copii la mare, în tabăra de la Năvodari. Spun 40 de copii pentru că atîtea cereri am înregistrat. Cînd cererile au fost mai numeroase decît locurile programate am cerut suplimentare. N-am avut nici un caz în care un copil să fi vrut să meargă la mare și să nu putem să-i asigurăm locul. Problemele de schimbarea locului de muncă și înlesniri de program pentru creșterea copiilor sau pentru completarea studiilor au găsit la noi rezolvarea corespunzătoare. Comisia socială de pe lângă comitetul sindicatului, împreună cu Comisia de femei fac vizite la domiciliu pentru stabilirea priorităților în acordarea locuințelor, controlează îndeaproape activitatea creșei, a grădiniței, a bufetului și a microcantinei. O grijă deosebită avem pentru tinerele care locuiesc în cele trei cămine de nefamiliști din străzile Văilor, Baciu Județul și Ducești.

Tinerele se pregătesc

nu numai pentru producție

— Tovarășă Lidia Ungurian, sinteti secretară organizației U.T.C. din întreprindere. Acțiunile întreprinse de organizație în, după părerea dumneavoastră, seama de faptul că majoritatea membrilor sînt tinere comuniste?

— Am căutat să organizăm acțiuni care să fie și interesante și instructive. Ele se adresează tuturor tinerelor și îndeosebi celor care trăiesc și lucrează departe de familiile lor. În sala de festivități am invitat personalități care au ținut prelegeri urmărite cu interes. Am invitat scriitori care au vorbit despre munca lor de creație și despre problemele literaturii. Am invitat juriști, sociologi, medici care au vorbit despre problemele care ne interesează. Au conferențiat jurista Floriana Prejboacă, sociologul Liliara Stănculescu, dr. Mioara Mincu, membră a Comitetului național de Cruce Roșie și director al Spitalului Cantacuzino. Am programat filme ale Institutului de igienă a muncii despre probleme de sănătate: bolile cardiovasculare, cum să devii mamă, creșterea copilului. Invitările noastre au fost aproape în exclusivitate femei. Încercăm să le sfătuiți pe tinere să-și continue studiile, să-și desăvîrșească pregătirea profesională, să fie bune gospodine. Microcantinea întreprinderii este destinată în special tinerelor care locuiesc la cămine. Insistăm ca ele să mînce la cantină pentru a avea asigurată o masă caldă și regulată. Avem o brigadă artistică apreciată. Este instruită de Elisabeta Ionescu de la Teatrul de estradă „Ion Vasilescu”. Cele mai talentate mi se par a fi Virginia Iacob, Georgeta Andrei, Rodica Albu și Elena Matei. Brigada a dat spectacole și în parcul Titan, Clubul Republicii și Casa de cultură a sectorului. Bineînțeles, în primul rînd, brigada a dat spectacole în întreprindere.

Gospodărire, autofinanțare și cîteva propuneri

Din nou tovarășa Vasilica Dobrescu: „Una din problemele importante pe care le are de rezolvat o femeie este aprovizionarea. După terminarea programului cele mai multe dintre noi, care nu avem un ajutor acasă, trebuie să facem piața. Să nu uităm că la întreprinderea noastră se lucrează în trei schimburi. Într-o zonă în care Comitetul de partid al Sectorului 3 a mai repartizat teren și al-

tor unități, am primit și noi o suprafață. A fost un teren impropriu pentru agricultură. Asta doar la început. Duminica și după orele de program, ne-am dus cu toții la muncă. Putem spune că această acțiune a fost primită cu entuziasm. L-am nivelat, am adus mranită, îngrășăminte și astăzi cultivăm ridichi, salată, spanac, castraveți, dovlecei, roșii, varză, verdețată. Sînt bune și proaspete. Au căutare, mai ales că le livrăm la întreprindere, la ieșirea din schimb. Zilnic vindem legume de aproximativ 400 lei. Cantitatea pe care o putem livra este sub cerere, însă este o cantitate de produse în plus. În piață se duc mai puține femei ca pînă acum. Ne gospodărim singuri grădina. Răsadurile le facem într-un solar, din veniturile grădinii ne aprovizionăm cu uneltele necesare. În zonă s-au mai săpat și două puturi pentru apă de stropit. Pentru că tot am atins problema aprovizionării, să spunem că în imediata apropiere a întreprinderii noastre se mai află Întreprinderea „Select” și Întreprinderea de ace de tricotate, în care lucrează de asemenea multe femei. În zonă nu sînt magazinele de care avem nevoie. La ieșirea din schimb, femeile sînt nevoite să-și facă cumpărăturile în alte cartiere. Bine ar fi să ia ființă în această zonă cîteva magazine alimentare și tonele ale Aprozului, aprovizionate cu produsele de strictă necesitate. Sînt convinsă că în viitor, în cadrul sistematizării, se va ține seama de asta, însă și acum, cu eforturi minime de organizare, ar putea fi reprofilate cîteva magazine pentru a ieși în întîmpinarea femeilor. Tot o problemă pe care am ridicat-o de nenumărate ori și care a rămas fără rezolvare este drumul de la capătul tramvaiului 1 pînă la Secția de filatură din strada Văilor și căminul de nefamiliști, care se află în imediata apropiere. Drumul este neasfaltat, neluminat și mai ales nesigur la anumite ore. Femeile sînt nevoite să se aștepte una pe alta pentru a parcurge drumul în grup de frica huliganilor.

O carte de onoare incompletă

În întreprindere activează 36 de grupe sindicale, o organizație a democrației și unității socialiste, puternice organizații ale P.C.R. și U.T.C. Spiritul gospodăresc al femeilor de la Întreprinderea textilă „7 Noiembrie”, și nu numai al lor pentru că nu trebuie să-l uităm totuși pe bărbații care lucrează alături de ele, a depășit de mult poarta întreprinderii. În Cartea de onoare a întreprinderii figurează ca frunze în producție Angela Ristache, lucrătoare de ring și organizator grupă sindicală, Rozeta Gîngu, bobinatoare, membră a Comitetului de sindicat, de 30 de ani în întreprindere, Stanca Cojocaru, țesătoare și care după 20 de ani vechime lucrează astăzi la noile războaie automate. Sînt doar cîteva din cele mai bune. Asta e menirea unei cărți de onoare, să nu rețină decît un număr mic de nume. Ar trebui reținute mult mai multe. Toate femeile, care după terminarea programului găsesc puterea și entuziasmul să aibă grijă de curățenia străzilor între Dristor și Școala „Timpuri Noi” și care intră din curte în curte să stragă atenția cetățenilor să scoată pubelele de gunoi în fața porții, echipele de femei care au făcut din creșa și grădinița unități model, unde copiii sînt îngrijiți mai bine ca acasă — nu exagerăm cu nimic — echipele controlului muncitoresc care au grijă ca buna gospodărire din întreprindere să fie prezentă și în Piața Vitan, Spitalul Caritas, Spitalul de copii Călărași sau Spitalul Colțea. În cartea de onoare ar trebui să fie trecute și numele tuturor femeilor care la ora cînd am vizitat creșa și grădinița vorbeau în șoaptă, veghind somnul celor aproape 200 de copii.

Într-adevăr, am cunoscut la Întreprinderea textilă „7 Noiembrie” o mare și unită familie.

OPREA GEORGESCU ■

18 ani de istorie — 18 ani pentru istorie

Destine în amiază împlinirii

(Urmare din pag. 10)

lămpi foarte mici, cu un diametru de 3 milimetri, aliniindu-ne tendinței existente la ora actuală, miniaturizarea. De asemenea, acum începem pregătirea fabricației pentru lămpile cu halogen. În 1950 realizăm 50 de produse, iar în 1983 fabricăm 1000 de tipuri de lămpi, ritmul mediu de asimilare fiind de 100 pe an.

Cu ani în urmă, Dimbovița era plină de becuri și cioburi de becuri. Era rezultatul unui anume mod, „mai larg“, de a face industrie, o parte din posibilele ciștigiuri ale fabricii și, implicit, ale oamenilor ducându-se, la propriu, pe giră. Obligați de viață și de programe ferme să gîndească și economic, nu numai tehnic, oamenii muncii cu domiciliile în Moșteni, Runcu, Fieni sau Dealu Mare au învățat să recupereze totul, adoptînd principiul nimic nu se pierde, totul se ciștigă și dă lumină. Maistrul Frățilă este convins că primul ciștig constă în această optică nouă: „S-au născut aici, la noi, meserii noi, automatizarea a făcut să scadă sensibil ponderea suflutului manual și era firesc ca oamenii să gîndească pe măsura tehnicii pe care o foloseau. Orientările istoricului Congres al IX-lea al partidului vizau direct și formarea acestui om care să gîndească dezvoltarea în alți parametri. Așa a fost posibil ca din Steaua electrică Fieni să ia naștere Romluxul Tirgoviște.”

Directorul Romluxului, Vasile Toader, fost mecanic șef la Steaua electrică, visa din clasa a treia să construiască avioane. Printr-o dialectică simplă, și-a legat destinul de becuri și i se pare nedrept să constate că de fragil este un asemenea produs și că de expusă îi poate fi existența, cînd se muncește atât de mult la fabricarea lui. N-a făcut avioane, dar la doi pași de el, la Fieni, se fac becuri pentru BAC. În ceea ce privește întreprinderea pe care o conduce, ea se străduiește să nu facă Fieniul de ris. Ultimele noutăți vorbesc astfel de la sine despre această strădanie, una dintre ele fiind lampa fluorescentă de 8 W, care luminează ca o lampă de 40 W cu incandescență. Este invenția unui colectiv din care face și el parte, colectiv care este convins că în tehnica vidului mai sînt multe de găsit, chiar dacă ne gîndim numai și numai la acea lampă ideală care să aibă o durată nelimitată. Deocamdată însă, Romluxul ține să se integreze în rîndurile celor ce cred că viitorul aparține miniaturizării: la puteri mici, eficiență luminoasă sporită.

Nimeni din Frasin nu are suflet de cal, iar Ion Cojocaru, bineînțeles, nu e ham

Ion Cojocaru nu mai este un om între două virste. La 59 de ani, oricum am răsufla lucrurile, a apucat-o spre bătrînețe, dar și în bătrînețea aceasta, despre care nu știm totdeauna prea multe, sînt feliuri deosebite de a te mișca, și dacă Ion Cojocaru, la cei 59 de ani ai săi, încă nu se cunoaște bătrîn, nu înseamnă că a ales chiar felul înșelător. În ceea ce îl privește bătrînețea nu este decît o stare de a fi a omului în care încep să te părăsească tot felul de obiceiuri, pe rînd, pînă cînd mai rămîi doar cu unul singur: cu obiceiul de a munci, Comunist vechi, deja foarte vechi, Ion Cojocaru mai este, în plus, cel mai vechi președinte de cooperativă agricolă de producție din consiliul unic agroindustrial Băneasa, poate chiar cel mai vechi președinte din întregul județ Giurgiu, însă știe că asta, în sine, nu poate fi totdeauna prilej de laudă. Lauda, îndeobște, vine și trebuie să vină mereu de la altceva. Dar, pînă la orice laudă, să lămurim o seamă de lucruri, spre a ști pe ce socoteți stăm: Ion Cojocaru păstrează viața de zi cu zi a cooperativei agricole din Frasin de 21 de ani. Deci de o viață de om. Și dacă nimeni și nimic nu l-a dat jos din șau, fără doar și poate, înseamnă că Ion Cojocaru a dibuit un rost al acestei lumi, un înțeles anume al ei. Firește, 21 de ani sînt 21 de ani, dar începutul în chibzuința ajunsă prin ei este mereu unul singur. Și începutul lui Ion Cojocaru, la o soco-

teală făcută cu multă răbdare și în vederea unui folos, e de aflat prin toamna lui 1965. Abia se unise cooperativa din Frasin cu cea din satul apropiat Sf. Gheorghe, abia se încheiase Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, semnul din timp al unei uniri omeneste mult mai însemnate, și Ion Cojocaru s-a trezit trimis undeva prin Argeșul de acum, împreună cu alți președinți de cooperative agricole de producție, unde s-au chitit toți pe o învățătură ciudată: învățătura de a duce la bun sfîrșit treburile unei obști. Pricepînd toți că din toamna aceea încolo, spre ziua noastră de astăzi, treburile nu vor mai merge oricum. Și nu a stat mult în Argeș, doar vreo cîteva săptămîni, dar s-a întors în Frasin mult mai limpezit în îndatoririle sale și chiar mai cutezător înaintea viitorului. Nu ar putea spune de ce anume s-a întimplat totul astfel, la asta n-a prea avut timp să gîndească, poate înșiși oamenii cu care s-a întîlnit și s-a consfătuț el atunci își schimbaseră felul de a gîndi, felul de a vorbi, felul de a întîmpina viitorul. Ceva a fost se înțelege, dar parcă mai important se arată a fi ce a ieșit din tot ce a fost, ce s-a întimplat, zi de zi, din 1965 pînă azi. Și pe fața aceasta a lucrurilor, dintr-o dată, nu mai este chiar atât de simplu să punem degetul pe un adevăr. Pentru că foarte multe dintre cele ce ne înconjoară au devenit între timp adevăr, cu temeinicie, dezbarîndu-se de straiul iluziei, de cuvîntul alunecos și rostit fără nici un folos. Au devenit adevăr, pur și simplu, atîtea și atîtea din jurul nostru încît omul însuși, înconjurat de mai multă certitudine, a sfîrșit prin a se prefăce el însuși în adevăr. La Frasin, spre o pildă, în 1965, o zi de muncă omenească se prețuia cu 3 lei. Iar astăzi se prețuiește cu 55 lei. O vacă, în urmă cu 18 ani, nu trecea niciodată la Frasin de 500 litri de lapte pe an. Astăzi trece de 2.100. S-au mai recuperat de unde se putea, din fel de fel de viroage, un hectar, două, zece, dar pămîntul cooperativei din Frasin a rămas cam același: înțins pe 1230 hectare arabile. Au sporit, în schimb, pînă la cuprindere nemaiîntîlnite pe aceste meleaguri, recoltele pămîntului. Numai anul trecut oamenii au adunat vreo 4600 kg orz și vreo 3300 kg grîu la hectar. Porumbul din acest an, în ciuda secetei păcătoase, le va sparge hambarele. Și am putea număra destule asemenea împliniri. Dar mai greu de măsurat este schimbarea zidită în toți acești 18 ani în însăși viața de zi cu zi a oamenilor. Mai greu este de măsurat chipul în care a cîrmit-o viața spre curaj și destoinicie, spre puterea de a se ridica peste vremuri și de a învinge în orice anotimp, sub orice culoare a cerului. Și la o socoteală și mai temeinică, se înțelege, Ion Cojocaru e gata să arunce în balanțele judecării chiar viața sa. Oare de ce nu l-au schimbat oamenii pînă azi? De ce nu s-au rotit jur-împrejurul rosturilor satului spre a afla și un alt om potrivit să le ducă la un sfîrșit fericit? Unii ar spune că oamenii s-au obișnuit cu Ion Cojocaru întocmai cum

se obișnuiește calul cu hamul. Dar nimeni, la Frasin, nu a avut și nu are suflet de cal și Ion Cojocaru, bineînțeles, nu este ham și nu a stat pe nimeni vreodată ca hamul. Sub înțelesul acestui adevăr stă tot adevăr. Din 1965, pînă azi, Ion Cojocaru a învățat să fie în fiecare zi și în fiecare an altul, mereu mai potrivit cu nevoile consătenilor lui, mereu mai deschis la cuvîntul lor, mereu mai înțelegător cu speranțele lor. Și asta e o știință care nu se mai deprinde din cărți, ci din vremuri. Timpul a fost generos și cu Ion Cojocaru și cu oamenii satului său; iar ei s-au ținut ceas de ceas cu piciorul în scara timpului. Și în asta, de acum, nu mai zace nici un secret. E doar un fel de a ne trăi viața. Și un fel de a rămîne mereu tineri, chiar la 59 de ani.

MIHAI PELIN ■

Din nou despre o admirabilă inițiativă gospodărească din sectorul II

Despre grădina de legume de lângă Spitalul Fundeni, din sectorul doi al Capitalei, în ultimul timp, s-au spus foarte multe lucruri. Chiar și cei mai optimiști oameni n-au crezut că în cel mai scurt timp, groapa de gunoi pe care o reprezenta zona respectivă va deveni pe lângă o superbă zonă de agrement și o principală grădină a Bucureștiului.

Nicolae Badea, primul secretar al sectorului doi ne povestește cu lux de amănunte fapte legate de această inițiativă — lucruri pe care ne face plăcere să le transcriem aici. Totul, cum se știe, a pornit de la ideea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu care a dat indicații precise ca în cel mai scurt timp locul să se transforme într-o zonă utilă, plăcută și folositoare. Asta se întimpla la sfîrșitul anului 1980. Și gospodării sectorului nu au stat pe gînduri și cu mîinile în sin. S-a degajat terenul, s-a adus pămînt bun, s-a parcelat și s-a împărțit la cei amatori. În total, 700 de parcele avînd fiecare cîrca patru sute de metri pătrați. Datorită faptului că în apropiere există și lacul Fundeni s-a putut rezolva și problema apei. Altfel spus fiecare parcelă este irigată. Datorită acestui fapt, la care se adaugă bineînțeles și munca oamenilor muncii din întreprinderile sectorului doi, recoltele n-au întîrziat să apară. Dar, edilii sectorului nu s-au oprit aici. Lacul care reprezenta, să spunem așa, o ladă de gunoi a fost curățat și drenat. În prezent s-a amenajat un superb ștrand cu o plajă de peste 1300 de metri pătrați, cu dușuri și vestiare. Tot aici, există și o insulă. Ea a fost legată de grădina de legume și zar-

zavat printr-un pod. Pe insulă s-a construit o cabană ca loc de recreere pentru grădinari cu tot ceea ce îi trebuie. Unități comerciale desfac aici, produse de patiserie și răcoritoare. De asemenea s-au mai amenajat și patru terenuri de tenis de cîmp, mai este de notat, pe lângă toate acestea, și faptul că tot ce s-a amenajat și construit aici s-a făcut prin contribuția voluntară a unităților din sector, cu materiale recuperate și refolosite.

Sîmbătă, 9 iulie, aici, au avut de fapt loc două evenimente. Primul, ne spune Ecaterina Tucă secretara cu propagandă, inaugurarea complexului sportiv și de agrement insula „Fundeni”. Al doilea în premieră absolută: „Balul grădinarilor”...

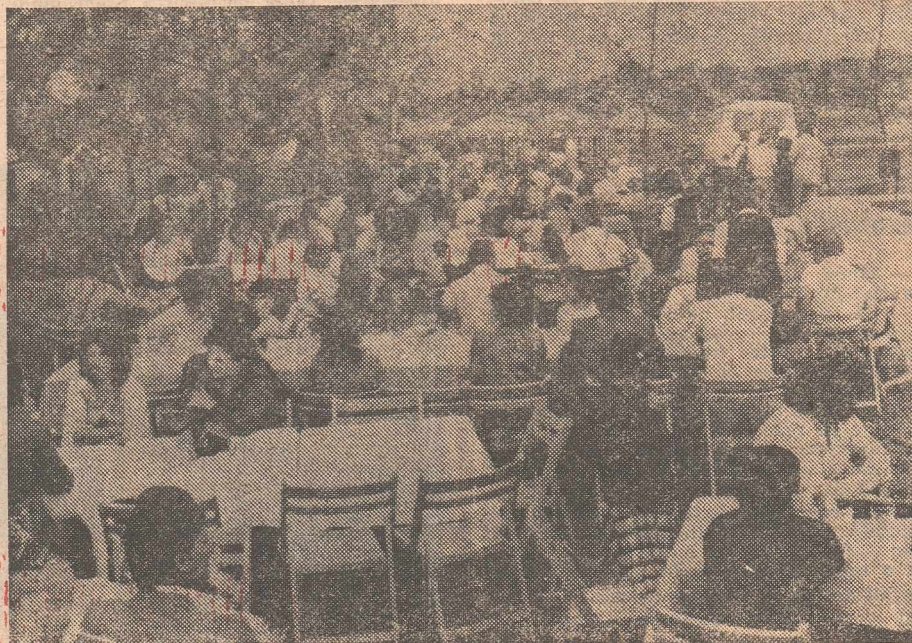
Așa sînd lucrurile sîmbătă, 9 iulie, la orele 18,00 ne-am aflat și noi la grădina de legume și zarzavaturi din Fundeni care reprezintă de fapt poarta spre insula cu același nume unde urma să se desfășoare: „Balul grădinarilor”. În ciuda faptului că multe afișe anunțau și vesteau acțiunea, la aceea oră, încă foarte multă lume, sfidînd parcă notele orchestrei, mai muncea încă în grădină. Unii culegeau roșiile care erau coapte. Alții săpau, pliveau, stropeau sau puneau plantele culturii a doua. Cu mic cu mare. Vom veni la bal, ne-am spus majoritatea, după ce vom termina treaba, după ce se va întuneca. Exact la ora programată a început să plouă. Parcă și ploaia fusese invitată la bal. O ploaie repede de vară

care a dansat, să spunem așa, pe cîntecul orchestrei timp de o jumătate de oră. Dar, nimeni nu a fost supărat. Ploaia parcă își plătise biletul de intrare. Răcorise totul și ușurase munca oamenilor care după orele de program își spun simplu: grădinari. Așa sînd lucrurile după această repriză a ploii, au început reprizele artiștilor profesioniști și a celor amatori-laureați în diferite festivaluri. Atmosfera s-a încălzit repede. Dansul și voia bună a ținut pînă tîrziu în noapte. Ceea ce ne-am notat a fost faptul, o premieră în acest sens, că la acest bal n-a existat nici un fel de bilet de intrare. Cei care au venit au trebuit să aducă cite o unealtă agricolă care, a sporit zestrea grădinei de legume. A fost, dacă vreți, un fel de garderobă în care s-au strîns de toate. Și greble și furci și lopiți și casmale — într-un cuvînt tot ceea ce îi trebuie omului pe lângă casă și pe lângă grădină. Și privind de pe insulă această grădină de legume ne-am dat seama că oamenii chiar dacă sînt orășeni, nu uită de pămînt. Chiar dacă sînt orășeni, cum am mai spus, ei respectă pămîntul așa cum trebuie. Un hobby, să spunem așa, s-a transformat, în cel mai scurt timp, într-o indeletnicie — care depășește granițele acestuia...

Și grădinarii s-au distrat, au cîntat și au dansat pînă seara tîrziu. Din cînd în cînd trenul care leagă Capitala de litoral ne amintea de vacanță. La plecare am trecut din nou prin grădina de legume. Părea o poartă deschisă către marele oraș. Asemenea acțiuni, ne-am spus în gînd, trebuie să mai aibă loc în primul rînd pentru a ne cunoaște mai bine pe noi și pe oamenii generației noastre. Mai trebuie să aibă loc și pentru simplul fapt că ideile frumoase și interesante trebuie generalizate...

SORIN POSTOLACHE ■

18 ani de istorie — 18 ani pentru istorie

Congresul ieșirii României în lume

**Deschiși
dialogului,
înțelegerii**

În perioada care s-a scurs de la Congresul al IX-lea, tovarășul Nicolae Ceaușescu a desfășurat o intensă activitate de contacte la nivel înalt, care au înscris contribuții esențiale la dezvoltarea relațiilor internaționale ale României, la cauza păcii, destinderii, securității și colaborării internaționale :

- 108 vizite oficiale efectuate în țări de pe toate continentele, între care ținerare de importanță istorică în Africa, Asia, America Latină, Orientul Apropiat ;
- 118 vizite oficiale la nivel de șefi de stat care au avut loc în România ;
- Cu prilejul întâlnirilor la nivel înalt au fost semnate :
 - 6 tratate de prietenie, colaborare și asistență mutuală cu țări socialiste din Europa ;
 - 16 tratate de prietenie și colaborare (cooperare) ;
 - 37 declarații solemne comune ;
 - 55 declarații comune.

În toate aceste tratate și declarații, ca și în numeroase alte documente de partid și de stat, sînt înscrise principiile noi de relații interstatale, pe care România le promovează în relațiile cu toate statele

„Poporul nostru privește viitorul cu convingerea că prin lupta unită a popoarelor, prin acțiunea comună a tuturor forțelor păcii va fi asigurat triumful cauzei păcii, corespunzător intereselor fundamentale ale întregii omeniri. Pentru victoria acestei cauze mărețe România va depune toate eforturile și își va aduce neprecupețit întreaga sa contribuție“.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din Raportul la Congresul al IX-lea al P.C.R.)

și pentru a căror generalizare militează consecvent. Aceste principii sînt :

- Respectarea independenței și suveranității naționale
- Egalitatea în

- drepturi
- Avantajul reciproc
- Ne-amestecul în treburile interne
- Ne-recurgerea la forță, cit și la amenințarea cu forța.

**Puternică
dezvoltare
a colaborării
cu toate statele**

Relațiile politice

● O elocvență exprește a dinamismului imprimat politicii noastre externe în anii de cînd la cirna partidului și a țării se află tovarășul Nicolae Ceaușescu o constituție excepțională dezvoltare a relațiilor politice ale României. Dacă în 1965, anul desfășurării Congresului al IX-lea al partidului, țara noastră întreținea relații diplomatice cu 66 de state, în prezent avem asemenea relații cu 137 de state.

Relațiile economice

● Din 1965 și pînă în prezent schimburile comerciale cu țările socialiste au crescut de peste 6 ori.

● Cu țările socialiste se înfăptuiesc, pe baza indicațiilor secretarului general al partidului, ample acțiuni de cooperare în producție, în cercetare și în tehnologie, îndeosebi în domeniul de vîrf ale industriei și științei moderne.

● Totodată, România participă activ la colaborarea economică și tehnico-științifică multilaterală în cadrul C.A.E.R.

● Un adevărat salt s-a produs în dezvoltarea relațiilor economice cu țările în curs de dezvoltare, ponderea acestora în ansamblul schimburilor de bunuri materiale ale României crescînd de la 5 la

„România, manifestîndu-se ca factor activ pe arena mondială, înfăptuiește o politică externă de pace, desfășoară o activitate perseverentă pentru micșorarea încordării internaționale, pentru dezvoltarea colaborării între popoare și consolidarea păcii în lume“.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din Raportul la Congresul al IX-lea al P.C.R.)

sută în 1965, la peste 30 la sută în prezent.

● România participă la realizarea a peste 130 de obiective economice în ramurile industriei, agriculturii, transporturilor etc., în țările în curs de dezvoltare.

● De asemenea, cu țările în curs de dezvoltare România a creat 30 de societăți mixte, în domeniile industriei, agriculturii, construcțiilor de mașini, comerțului ș.a.

● În 60 de țări în curs de dezvoltare lucrează circa 18 000 de ingineri, tehnicieni și alți specialiști români, iar în

școlile și universitățile din România învață în prezent peste 15 000 de tineri din Asia, Africa și America Latină.

● Ca rezultat al contactelor la nivel înalt, în spiritul coexistenței pașnice, au fost dezvoltate legături de colaborare pe multiple planuri cu toate statele nesocialiste din Europa, cu S.U.A., Canada, Japonia ș.a.

● Volumul schimburilor cu țările din această categorie a crescut în ultimii 18 ani de circa 10 ori.

● Cu aceste țări avem aproximativ 100 de acțiuni de cooperare în producție.

Obiectiv fundamental: pacea, dezarmarea

Eforturile României, ale președintelui Nicolae Ceaușescu în vederea opririi cursei înarmărilor și înfăptuirii dezarmării s-au concretizat într-un șir de inițiative și propuneri avansate la O.N.U. și în alte foruri, dintre care amintim :

● „Deceniul dezarmării al Națiunilor Unite 1970—1980“.

● „Consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor“.

● „Poziția României în problemele dezarmării, în primul rînd ale dezarmării nucleare, și instaurarea unei păci trainice în lume“.

● Istoricile inițiative ale tovarășului Nicolae Ceaușescu din toamna anului 1981 și primăvara anului 1982 au dat expresie voinței poporului român de a milita pentru oprirea cursei înarmărilor și trecerea la măsuri concrete de dezarmare. Această voință a fost consacrată prin cele 18 milioane de semnături așternute pe Apelul poporului român către sesiunea specială a O.N.U. consacrată dezarmării.

● Mesajele adresate de președintele Nicolae Ceaușescu conducătorilor U.R.S.S. și S.U.A. cuprinzînd propunerile României în vederea făuririi unei Europe fără arme nucleare, a unei Europe a păcii și colaborării.

● „Poziția și propunerile României cu privire la problemele dezarmării“ prezentate sesiunii speciale a O.N.U. din imputernicirea președintelui Nicolae Ceaușescu și în baza mandatului Marii Adunări Naționale.

În slujba înfăptuirii securității

și cooperării în Europa

România, președintele Nicolae Ceaușescu au înscris contribuții de cea

mai mare însemnătate în definirea și cristalizarea conceptului de securitate europeană, a acționat neobosit pentru transpunerea în viață a acestui dezerat vital.

● România este inițiatoarea rezoluției adoptate în 1965 de Adunarea Generală a O.N.U., intitulată „Acțiuni pe plan regional în vederea îmbunătățirii relațiilor de bună vecinătate între statele europene aparținînd unor sisteme social-politice diferite“.

● Normele democratice adoptate ca modalitate de lucru la reuniunile general-europene, începînd cu cele pregătitoare ale Conferinței de la Helsinki, sînt rodul unei inițiative a României.

● De la începerea reuniunii de la Madrid, România militează ferm pentru ca ea să se încheie cu rezultate pozitive, preconizînd ca următoarea reuniune general-europeană să aibă loc la București.

Tratativele, singura cale de soluționare a diferendelor

România s-a pronunțat constant pentru renunțarea la calea militară și recurgerea exclusiv la mijloace politice, la tratative, ca singura modalitate rațională pentru reglementarea litigiilor dintre state.

● Poziția fermă a țării noastre în această problemă a fost afirmată în expunerile tovarășului Nicolae Ceaușescu, în cursul convorbirilor pe care președintele României le-a avut cu reprezentanții diferitelor state, inclusiv ai celor implicate în conflicte.

● Președintele Nicolae Ceaușescu a luat inițiative și a întreprins demersuri concrete, în vederea stingerii unor focare de conflict și încordare din Orientul Mijlociu, din Asia și din alte regiuni

ale lumii.

● România a inițiat la O.N.U. rezoluția intitulată „Reglementarea prin mijloace pașnice a diferendelor dintre state“.

● În Raportul prezentat la Conferința Națională a partidului din decembrie 1982, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut propunerea adoptării de către O.N.U. a unei carti privind principiile relațiilor internaționale, precum și a creării de urgență a unui organism special al buzelor oficiale care să acționeze în direcția soluționării conflictelor, a oricăror probleme dintre state pe calea tratativelor pașnice.

În sprijinul creării noii ordini economice internaționale

Pe baza concepției științifice a tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la edificarea noii ordini economice internaționale, România a adus contribuții marcante la promovarea acestui obiectiv istoric :

● Congresul al XII-lea a elaborat un larg și cuprinzător program de acțiune în vederea instaurării noii ordini economice internaționale, materializat în documentul de poziție prezentat sesiunii speciale a O.N.U. din 1980.

● Constituirea Comitetului plenar al O.N.U. pentru noua ordine economică internațională. România a fost una din inițiatoarele creării acestui organism.

● Un program în 10 puncte privind făurirea unei noi ordini economice internaționale este cuprins în mesajul președintelui Nicolae Ceaușescu adresat Conferinței UNCTAD care s-a ținut la Manila.

**Idel
scumpe
nouă**

18 ani de istorie — 18 ani pentru istorie

PRODUCTIVITATEA — cea mai importantă sursă de creștere a avuției naționale

Se insistă mult în ultima vreme, cu deosebire în acest an asupra necesității accelerării creșterii productivității muncii; în industrie, agricultură, în construcții, transporturi, în toate ramurile producției materiale. Despre productivitatea muncii s-a discutat la Conferința Națională a partidului, la Plenara Comitetului Central din martie 1983, ca și la cea din iunie, ca să ne referim numai la cele mai importante forumuri ale partidului. În conformitate cu hotărârile Conferinței Naționale se lucrează la un program special privind productivitatea muncii care urmează să fie supus, așa cum s-a anunțat, dezbaterii unei Plenare a Comitetului Central al partidului.

Problema creșterii productivității muncii nu este, desigur, nouă și nu pentru prima dată reține atenția partidului și organelor administrației de stat pînă la nivelele cele mai înalte ale conducerii. Am putea spune, dimpotrivă, că, mai ales, după Congresul al IX-lea, productivitatea muncii a constituit unul dintre elementele fundamentale ale strategiei dezvoltării economiei românești. Ceea ce a determinat ca, odată cu dezvoltarea puternică a forțelor de producție, armonios repartizate pe întreg cuprinsul patriei, să crească într-un ritm rapid și productivitatea muncii. După datele publicate într-un ritm mediu anual de 7,7 la sută, în perioada 1950—1982, cu niveluri mai ridicate în ramurile complexe și de progres tehnic: 10,6 la sută, în construcțiile de mașini și prelucrarea metalelor, 10,2 la sută, în chimie, 10,5 la sută, în energia electrică și termică. Aceste date devin și mai elocvente dacă alăturăm evoluția influenței productivității muncii asupra sporului de producție obținut. Astfel: dacă în perioada 1970—1975, prin ridicarea productivității muncii s-au obținut 57,2 la sută din sporul producției globale industriale, în anii 1975—1980 sporul obținut a fost de 78,7 la sută, pentru ca în ultimii doi ani să ajungă la circa 80 la sută, în condițiile reducerii

consumurilor specifice și a greutății produselor, ale sporirii gradului de complexitate al activităților. De unde rezultă că progresul economic și social al României a fost puternic marcat, în întreaga această perioadă, de productivitatea muncii, creșterea acesteia constituind una din cele mai importante surse de sporire a producției materiale și a venitului național. Mai mult, productivitatea muncii pe ansamblul economiei naționale continuă să crească într-un ritm susținut și în acest an. Din datele furnizate de guvern în raportul prezentat la Plenara Comitetului Central al partidului din iunie a.c. rezultă că prevederile pe primele 5 luni ale anului la productivitatea muncii au fost depășite cu 1,4 la sută în industria republicană, cu 13 la sută în construcții și 3 la sută în transporturi.

Atunci?

Insistențele din ultima vreme au mai multe motivații.

Prima constă în aceea că, deși, de-a lungul anilor, România a redus continuu decalajele relative față de țările dezvoltate din punct de vedere economic, în ceea ce privește nivelul productivității muncii, totuși, la noi, rodnicia muncii este de câteva ori mai mică decît în aceste țări. Or, „pentru a putea obține dezvoltarea generală a țării, creșterea avuției naționale, a avuției materiale și, pe această bază, creșterea bunăstării materiale — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — trebuie să ajungem la același nivel de productivitate a muncii, la același nivel de folosire a fondurilor fixe, la același nivel de cheltuieli materiale ca întreprinderile cele mai bune pe plan mondial”.

A doua are la bază faptul că între productivitatea muncii și eficiența cu care sînt utilizate fondurile fixe nu s-a păstrat o relație de dependență pozitivă. Pentru că, dacă productivitatea muncii a înregistrat, mai pregnant în ultimii

ani, o tendință constantă de reducere a ritmului de creștere, înzestrarea cu fonduri s-a accelerat, ritmul acesta devansându-l pe cel al productivității. Mai mult, un substanțial efort investițional a fost necesar pentru a compensa reducerea eficienței cu care sînt utilizate fondurile fixe și menținerea unui anumit nivel al producției și productivității.

Menținerea în continuare a unei astfel de tendințe vine în contradicție cu cerințele actualei etape de dezvoltare economică-socială a țării, cu necesitatea afirmării laturilor calitative și intensificării activității economice. De aceea, cerința pusă de secretarul general al partidului, la Plenara din martie 1983, în fața ministerelor, centralelor economice, a tuturor întreprinderilor, de a dubla productivitatea muncii pînă în anul 1984, are nu numai o temeinică rațiune economică, dar este dictată de mecanismul intim al însuși dezvoltării noastre economice-socială.

Accelerarea creșterii productivității muncii în a doua jumătate a actualului cincinal va avea, în condițiile promovării largi a progresului științific și tehnic, dezvoltării și modernizării bazei tehnico-materiale, ale unui nivel tot mai înalt de pregătire generală și profesională a forței de muncă, o influență considerabilă asupra întregii activități economice și sociale. Căci dublarea productivității muncii, în condițiile politicii promovate în mod consecvent de partidul nostru de ocupare deplină a forței de muncă, înseamnă dublarea producției nete și a venitului național cu întregul cortegiu de urmări pozitive, pe care le presupune o asemenea creștere.

Este de prisos să mai insistăm asupra importanței acestui obiectiv economic. Trebuie, în schimb, subliniat că realizarea lui impune măsuri radicale în numeroase direcții. Dintre acestea reținem: ridicarea nivelului tehnico-economic al

producției, înnoirea masivă și rapidă a produselor în pas cu exigențele progresului tehnic și tehnologic mondial; folosirea cu randament ridicat a fondurilor fixe, respectiv utilizarea la maximum a capacităților de producție existente (după unele aprecieri, numai prin utilizarea la nivelul parametrilor proiectați a capacităților de producție se pot recupera toate cheltuielile făcute pentru importul mașinilor și utilajelor); îmbunătățirea aprovizionării tehnico-materiale a producției; reducerea substanțială a cheltuielilor materiale; ridicarea gradului de calificare profesională și extinderea policalificării tuturor lucrătorilor; perfecționarea sub toate laturile și în toate ramurile industriei a organizării producției și a muncii, elaborarea și aplicarea unor norme de muncă fundamentate științific și, nu în ultimul rînd, perfecționarea sistemului de cointerese materiale.

În toate aceste direcții deja se acționează. În unele s-au adoptat importante acte normative. Aș aminti aici măsurile luate pentru asigurarea stocului de materii prime și materiale pentru cel puțin 10—15 zile, dar mai ales, Programul privind aplicarea fermă a principiilor autoconducerii muncitorești și autogestiuinii, perfecționarea mecanismului economico-financiar, a sistemului de retribuție a muncii și creșterea retribuției în acest cincinal, care va descătușa infinite energii, cu efecte dintre cele mai favorabile asupra eficienței economice în toate domeniile de activitate.

Dar aceste direcții prioritare de acțiune vor fi din nou investigate cu cea mai mare atenție, de către adunările generale ale oamenilor muncii ce se desfășoară în această perioadă, în vederea găsirii soluțiilor corespunzătoare. Pentru că, așa cum a indicat secretarul general al partidului, creșterea productivității muncii a și devenit preocuparea esențială a tuturor colectivelor de muncă.

VASILE BARAC

Transilvania descoperă, în sfîrșit, peștele

Au fost vremuri în care piețele de peste semănau cu un desfrîu al naturii. Tarabele puțeau de atîta pește, erai tras de minecă să cumperi iar pescarii români pe Dunăre se bucurau de o faimă care a lăsat în urma ei tot felul de povești fabuloase. Existau atîtea smecherii și unelte de pescuit cîte soiri creșteau, erau vremuri cînd sturionii ajungeau pe Dunăre în sus, intrau în Tisa și, de acolo, în Mureș și pescarii se trezeau cu cegă și nisetur în undițele lor puse tocmai la Deva sau chiar la Tg. Mureș. În toate vremurile de restriște peștele a fost o salvare. Dar a venit civilizația modernă, confortul și industria au umplut riurile cu tot felul de substanțe, de la cremă de ghetă și uleiuri pînă la meiasă și substanțe chimice toxice. Nisipiștile s-au acoperit de nămol, riurile mari au pragurile sărăcite de somni și bălțile rămase după revărsările de primăvară au început să semene cu niște oglinzi stinse pe al căror luci nu mai joacă nici o coadă de crap. În Transilvania peștele a rămas multă vreme o ciudățenie, un fel de aliment absurd, ca și măslinile, de care puțină lume se apropia, și atunci o făcea mai ales de nevoie, dacă nu dintr-o curiozitate aproape nefirească. În Transilvania pescuitul era o îndeletnicire pentru săraci iar pentru cei de lume bună un fel de distracție atunci cînd nu aveau la îndemînă un băl sau alt soi de petrecere. Și totuși în centrul Transilvaniei am văzut o „salbă” de lacuri artificiale în care piscicultura a ajuns la rangul de industrie. Adevărul este că abia cu cîțiva ani în urmă cei de la întreprinderea piscicolă din Zau nu aveau unde să-și vîndă recoltele de pește, trebuiau să încerce prin județele vecine, pentru că ardelenii

încă nu se obișnuiseră cu acest aliment ciudat. Abia în ultima vreme orașele din centrul Transilvaniei absorb recoltele celor de la Zau, dar asta după 30 de ani de producție intensivă, după ce pe văile dintre dealurile mureșene a prins contur o adevărată industrie piscicolă. Anul acesta în județul Mureș există deja 735 de hectare de apă și toamna va da un răspuns: cei de la Zau au obținut iar cea mai mare recoltă de pește la hectar, cum au reușit în anii precedenți, sau înțelitatea a trecut la alte unități din țară? Oricum, programul de dezvoltare a pisciculturii i-a găsit pe mureșeni în faza de amenajare a sute de hectare de lacuri, cu lucrările începute de anul trecut. Mai mult, la o evaluare a pămînturilor neproductive, a terenurilor mlăștinoase s-a ajuns la concluzia că 53 de hectare de bălți părăsite pot fi populate cu pește și trecute într-un regim de crescătorii intensive, iar pe alte sute de hectare se pot amenaja asemenea lacuri, în așa fel încît, în 1985, județul Mureș să aibă o suprafață de 1330 de hectare de pe care să se recolteze 2619 tone de pește. Mai mult, aproape fiecare C.A.P. își va avea producția sa de pește, obținută în lacuri și bălți amenajate pe terenuri mlăștinoase.

La Valea Șarului, între dealuri cuminți, un baraj din pămînt argilos pregătea în viața apei. De anul trecut se lucrează din plin. Vor fi 252 de hectare de apă și pe fundul lacurilor se văd căruțele lipovenilor. Pentru lucrul la pămînt au sosit din deltă familii, dar cel mai adesea numai tatăl și fiul, cu cîte o căruță și un cal cu picioare de oțel. Cel din deltă sînt niște excavatoare vii. Încă nu s-a găsit nimeni care să le fure secretul săpătu-

lui în pămînt. Noi ne lăsăm păgubași după cîteva zile. La cîțiva metri cubi de pămînt clisos nouă ne crapă palmele, ni se umplu cu carne vie și dăm bir cu fugiții. Oamenii aceștia într-un an pot lăsa în urma lor o abie de fluviu, își pot săpa o vale pe care să deturneză Mureșul sau orice alt riu cu nume sonor și dacă s-ar enerva al sentimentul că ar putea săpa o fîntînă pînă în cealaltă parte a globului. Știți cîț săpă un om din Deltă într-o singură zi? 35—40 de metri cubi. Dacă se pune la săpatul unui canal împreună cu fiul său și cu nevasta și-și cheamă și niște neamuri întrece cu mult un excavator și pînă seara îl lasă în urmă, îl pierd la orizont și pot să se odihnească vreo cîteva zile pînă mașinaria îl ajunge din urmă. Ștefan Suciu e tehnician și de aproape 30 de ani trăiește săpînd și amenajînd lacuri pentru pește și cine știe ce lacuri îl vor purta prin alte locuri. Probabil că înainte ca să avem prea multe el se va pensiona și de bună seamă că pentru prima dată în viața sa va avea motive temeinice ca o singură zi să-și îngăduie și el să fie un oarecare și plin de candoare pescar amator. De la Valea Șarului, unde pentru ultima dată pe vale se mai vedeau căpîțe de fin, printre sonde de gaz metan și printr-un labirint vegetal odihnitor am pornit spre Zau, o veritabilă cetate de apă a Transilvaniei. Întreprinderea piscicolă din Zau și-a întins apele pe teritoriul a 4 județe, produce puietul pentru multe alte unități interesate de creșterea peștelui și, mai ales, produce mil de tone de pește în fiecare an. La Zau am dat peste un om, nu știu cît de cunoscut dar un fel de părinte al pescărilor din centrul țării. Gheorghe Necula e de 30 de ani la Zau, a trăit și anii cînd pescuitul era socotit o îndeletnicire aproape comică, de satiră și umor, și-a prins și anii cînd tot felul de oameni vin să cumpere puiet ca să-și amenajeze prin grădini cîte o mică pescărie de uz familial. Aș putea scrie cîteva pagini despre meritele lui și-ale pescărilor săi, despre ordinele și medaliile cîștigate în ape, despre ideile lor, despre gîndurile bune. Scriînd că în anii trecuți cei de la Zau au avut cea mai mare pro-

ducție de pește pe hectar demonstrăm pe scurt meritele și bunele intenții care îi animă, eforturile depuse și convingerea lor că peștele trebuie să-și ocupe un loc de cinste pe masa fiecăruia. Pornind de la aceste lucruri, orice om de bună-credință îl poate judeca frumos și își poate imagina tot felul de amănunte picante, semnificative sau nu. Dar pentru că a venit o vreme cînd peștele e redescoperit și se discută foarte mult despre importanța lui, de mai mare folos ar fi să atragem atenția asupra unor lucruri de care depind creșterea lui și viața celor care se ocupă de pește. În primul rînd peștii nu se hrănesc cu apă. Ei au nevoie de furaje, ca toate animalele și, pentru a obține producții serioase, e nevoie ca întreprinderile piscicole să beneficieze de furajele necesare. Apoi sînt cîteva lucruri care țin de munca acestor oameni. În ultimii ani cizmele pentru pescuit s-au scumpit. Nu prețul îi doare pe oameni. Ei le primesc pe gratis de la întreprindere. Calitatea lor. Ele rezistă puțin sînt de proastă calitate și reumatismul face ravagii în starea de sănătate a pescarilor. Chiar așa, drumul unor oameni spre un țel și viața lor depind, culmea ironiei, și de niște amărîte de cizme pe care nu știu ce întreprindere le face de mintuială. Trebuie spus că piscicultura e o meserie grea. Toată ziua în apă pînă la genunchi sau pînă la briu, plasele ude și grele, plotele și vintul, umezeala și munca fizică fac din piscicultură o meserie grea și asta a făcut ca puțini tineri să se mai înroleze în detașamentele de pescari. La această oră avem buni specialiști în piscicultură, dar se simte și nevoia pescarilor, a muncitorilor care să ducă greul și o grijă în plus pentru viața și cîștigul acestor oameni ar fi de bun augur. Și atunci vom avea pește și drumurile noastre zilnice vor trece și pe malul acestor lacuri, cu sentimentul că apa adăposteste în adîncuri o mare bogăție, dar și că o altă bogăție și mai mare se află în cei de pe țărîm, cu care ne întretăiem pașii în fiecare zi și îi salutăm ridicîndu-ne pălăriile, ca o formă civilizată de respect

CORNEL NISTORESCU

Reducem în paginile „Flăcării” mult controversata problemă a magnetoterapiei, dispozitiv și procedeu de tratament brevetat la noi în țară, cu aproape nouă ani în urmă, de doi inventatori timișoreni. O situație cel puțin paradoxală dacă avem în vedere faptul că magnetii terapeutici se produc în serie la Fabrica de ferite din Urziceni, dar că, în același timp, forurile medicale continuă să le ignore valoarea și utilitatea, fără ca prin aceasta să împiedice totuși în mod sententios folosirea lor.

Iată pe scurt istoria și caracteristicile tehnice ale dispozitivului de magnetoterapie „LUCAB”.

Invenția reprezintă proprietatea intelectuală a doi inventatori din Timișoara, inginerul Cornel Abrudan și tehnicianul Gheorghe Lucaei, amândoi cunoscuți la ora actuală datorită mai multor realizări de răsunet, prezentate pe larg în publicațiile din țara noastră. Dar aici, o precizare: procedeu ca atare nu constituie o noutate absolută. Magnetoterapia a fost cunoscută și descrisă încă din antichitate, ea s-a bucurat de mare cinste pe vremea lui Paracelsus (1492—1541), celebru alchimist și reformator al medicinei medievale, iar în veacul nostru, procedeu a fost redescoperit în mai multe țări, Japonia creînd în acest sens chiar o veritabilă industrie a magneților terapeutici. Sint cunoscute, astfel, dispozitivele destinate terapiei în cimp magnetic, ce utilizează în principal o bobină parcursă fie de un curent alternativ, fie de unul pulsator de diferite forme, cu pauze sau fără pauze între pulsuri. Se mai întrebunțează, de asemenea, dispozitive alcătuite dintr-o brățară de metal neferomagnetic sau din metal prețios pe care sînt fixați, în două puncte diametral opuse, doi magneți permanenți în formă de pastilă al căror cimp magnetic traversează brațul pacientului. În alte variante, magnetoterapia folosește magneți permanenți așezați în diferite sisteme în lanț, în grupuri etc. Toate aceste dispozitive — sint de părere cei doi inventatori români — oferă o gamă restrinsă de tratamente, deoarece nici unul nu este destinat în exclusivitate sistemului circulator.

Dispozitivul românesc, conceput și creat de Cornel Abrudan și Gheorghe Lucaei, își revendică prioritatea prin următoarele caracteristici: el este alcătuit dintr-un inel de ferită cu secțiune dreptunghiulară, avînd două seminele magnetizate permanent în direcție axială și în sensuri contrare. Metoda de tratament impune așezarea antebrațului drept sau stîng pe dispozitiv, astfel încît în dreptul acestuia să se afle tocmai încheietura mîinii, iar antebrațul să se găsească pe linia de separație a celor doi magneți. Tratamentul se recomandă și el prin cîteva particularități: el se efectuează o dată la trei zile și în conformitate cu relația $T = K(G + 15)$, în care T reprezintă durata în secunde, G greutatea în kilograme, iar K un coeficient ce depinde de intensitatea cimpului magnetic generat de dispozitiv. De pildă, un pacient de 76 de kg va efectua tratamentul timp de 9,06 minute. (Prospectul cuprinde toate explicațiile necesare).

Dispozitivul este brevetat în septembrie 1974 sub numărul 79.997, iar trei ani mai tîrziu este tipărită și descrierea invenției (nr. 62.969 din 25 octombrie 1977), cînd Fabrica de ferite din Urziceni devine titulara brevetului. Aceasta execută de înălțime 100 de bucăți pe care le trimite spre testare Stației de verificare și întreținere a aparatelor medicale, solicitînd ca dispozitivele „Lucab” să fie verificate sub raport clinic de către specialiștii în materie. Dar Ministerul Sănătății nu se grăbește să răspundă acestei solicitări, astfel că după patru ani de așteptare întreprinderea din Urziceni este nevoită să revină cu o nouă adresă prin care cere Ministerului Sănătății să urteze verificarea piesei, deoarece publicul larg, înștiințat prin mijlocirea presei despre existența dispozitivului, solicită cu insistență fabricarea magneților terapeutici. În

sîrșit, în octombrie 1981, Ministerul Sănătății întocmește răspunsul mult așteptat, arătînd că, pe baza comunicării Academiei de Științe Medicale, metoda a fost apreciată ca lipsită de utilitate. „Pe plan clinic — se spune în adresă — deși a fost experimentată de numeroase colective și pe un număr mare de pacienți, metoda nu și-a dovedit utilitatea. În majoritatea cazurilor, rezultatele au fost negative sau neconcludente. Ameliorările obținute nu sînt intru nimic superioare celor obținute prin tratamentele uzuale sau chiar prin evoluția spontană a bolii”.

Cu toate acestea, Fabrica de ferite din Urziceni începe să producă dispozitivele „Lucab”. Nu este vorba de o măsură arbitrară sau de o acțiune iresponsabilă, lipsită de temel științifice. Adevărul e că întreprinderea ialomiteană a început să fabrice piese de magnetoterapie avînd în vedere experimentul clinic desfășurat vreme de trei ani în cîteva unități sanitare din Timișoara. Este vorba de Dispensarul nr. 20 și de dispensarele întreprinderii de rețele electrice, și Fabricii de bere. Aici testarea dispozitivului „Lucab” s-a făcut pe sute de pacienți, rezultatele dovedindu-se notabile și în unele cazuri de-a dreptul senzaționale. Magnetoterapia prin sistem „Lucab” și-a dovedit eficiența în leucirea sau ameliorarea unor boli digestive, în diferite afecțiuni reumatismale, în tulburări circulatorii și nevralgii dentare, în nevroze, hi-

me de ritm ce traduc relaxarea, precum și de creșterea conductivității în fibrele nervoase motoare și vegetative. Pentru medic — în cazul magnetoterapiei — cea mai palpabilă dovadă este aspectul electroencefalogrammei înainte și după efectuarea tratamentului. În toate cazurile, această probă mi-a demonstrat eficacitatea terapiei.

Și păreri inginerului Ion Chesa de la Stația de verificare și întreținere a aparatelor medicale:

— Cred că destinul invenției ar fi fost mai fericit dacă întreprinderea noastră ar fi devenit titulară a brevetului de invenție. Greutățile întîmpinate sînt explicabile: orice lucru nou este privit cu rezerve, iar cînd el se dovedește valoros, suzele și regretele sînt tîrzii și inutile. Eu apreciez că inventatorii ar trebui să prezinte din nou Academiei de Științe Medicale cauzistica pe care o au la dispoziție, pentru ca, pe această bază, comisia de specialitate să poată întocmi avizul de necesitate și autorizația de fabricare și folosire a dispozitivului.

Dar cele mai edificatoare sînt și rîmîni scrisorile celor care au folosit tratamentul propus de Gheorghe Lucaei și Cornel Abrudan. Din cele peste o sută de scrisori sosite la Fabrica de ferite din Urziceni am selecționat patru din care vă propunem spre lectură aceste fragmente:

Ionela Marin, învățător pensionar din comuna Întorsătura, județul Dolj: „Am

„Lucab” am putut să constat următoarele: am un plus de vigoare, evidentă mai ales prin faptul că acum merg mult mai ușor pe stradă. Aveam în coșul pieptului o jenă rămasă de pe urma unor pleurezii repetate, tușeam ca astmaticii, dar după 16 ședințe de magnetoterapie jena a dispărut complet. Mi s-a ameliorat de asemenea otita exteroară, articulația umărului drept nu mă mai supără, iar durerile din extremitățile mîinilor și picioarelor s-au redus. Acuin pot să lucrez în grădină”.

Lavinia Chirian, Arad: „Sufăr de ani de zile de poliartrită reumatoidă. Am observat că după efectuarea tratamentului prin magnetoterapie, durerile din antebraț dispar. Mi-a revenit somnul fiindcă dormeam cîte 2—3 ore pe noapte și durerile articulare sînt acum abia simțite. Toate acestea după primele 8 ședințe. Continui tratamentul și voi mai scrie”.

Iată-ne, deci, în fața acestor păreri și observații diverse și contradictorii, ce ne-au parvenit, așa cum am arătat mai sus, fie în urma unor discuții directe, fie prin mijlocirea unor mărturii epistolare. Să încercăm totuși o concluzie, folosind în acest scop armele logicii și datele de sinteză ale cauzisticii medicale.

Magnetoterapia, veche de cînd lumea, reprezintă o redescoperire a veacului nostru și ca atare trebuie să se bucure și ea de statutul de care beneficiază astăzi celelalte discipline redescoperite de medicina modernă: acupunctura, homeopatia, fitoterapia și apiterapia.

Vom fi de acord că magnetoterapia în sistem „Lucab” nu poate fi validată pe baza unei cauzistici prezentate de persoane fără pregătire medicală. Dar în același timp, ne punem următoarea întrebare: cum este oare posibil ca pe adresa Fabricii de ferite și pe cea a autorilor invenției să sosească sute de scrisori ce vorbesc despre eficacitatea tratamentului, în vreme ce în cadrul experimentelor clinice, desfășurate sub egida Academiei de Științe Medicale, nu se înregistrează nici un caz rezolvat?

În adresa întocmită de Ministerul Sănătății (citată și în relatarea noastră) se spune că ameliorările obținute nu sînt superioare celor dobîndite prin tratamente uzuale sau chiar prin evoluția spontană a bolii (s.n.). Știm: medicina consemnează fără să poată explica numeroase cazuri de vindecări spontane. Pe această bază se poate admite oare faptul că toate vindecările rezultate prin magnetoterapie nu sînt decît simple jocuri ale hazardului, că, deci, maladiile celor în cauză au involuat din motive cu totul necunoscute? Că, altminteri spus, „straniul fenomen” s-a repetat cu încăpăținare în sute și poate mii de cazuri?

Tratamentul propus de Cornel Abrudan și Gheorghe Lucaei a fost apreciat drept științific și lipsit de utilitate. Dar în același timp nu există semne că, în mod oficial, s-ar întreprinde cercetări „științifice” în acest domeniu. Acest lucru ne obligă să înțelegem că forurile medicale de decizie resping în bloc orice fel de tratament prin magnetoterapie, și că nesocotesc tot ce s-a realizat pe plan mondial în această privință?

La toate acestea, o singură concluzie: nimeni nu are dreptul să promoveze sau să scoată din competiție o idee nouă fără mijlocirea experimentului practic. Iată de ce sistemul „Lucab” continuă să rămînă o simplă ipoteză de lucru. Dar cît timp oare? Încă nouă ani? Dorim să-i informăm pe cei în drept că de curînd am avut prilejul să vedem prospectul unui aparat de magnetoterapie realizat de o firmă japoneză. El se numește TDK Magnetic Necllace, este ulterior dispozitivului „Lucab”, dar foarte asemănător cu acesta. El vizează, deocamdată, tratamentul umerilor înțepeniți, dar va putea atinge în curînd performanțele invenției românești. Iar cînd acest lucru va deveni o realitate, se va întîmpla ceea ce s-a mai întîmplat: ne vom obloji regretele aruncînd vina pe cei care oricum nu mai pot reface cursul destinului.

LIVIU TIMBUS ■

Un dosar deschis: MAGNETOTERAPIA

drărtroze, lumbago a frigore și în vindocarea mai rapidă a plăgilor. Iată ce ne declară în această privință un reprezentant al Fabricii de ferite din Urziceni, tovarășul **George Nijloveanu**.

— Ministerul Sănătății nu a aprobat, dar nici nu a respins dispozitivul „Lucab”. Noi am trecut la fabricarea lui în serie fiind scama de comunicările specialiștilor din Timișoara. Am fabricat pînă în prezent 15 mii de bucăți care s-au vîndut contra ramburs solicitanților la prețul de 65,50 lei. În prospectul care însoțește produsul, noi ne adresăm cumpărătorilor rugîndu-i să ne comunice rezultatele observate pe parcursul tratamentului. N-am primit prea multe scrisori, cam vreo sută, dar aceasta e psihologia bolnavului: cînd se simte bine, nu mai dă pe la medic. Mult mai multe scrisori au sosit pe adresa celor doi inventatori și pe cea a ziarului „Drapelul Roșu” din Timișoara. Marea majoritate a celor ce semnează aceste misive țin să comunice rezultatele dobîndite în urma tratamentului, faptul că magnetoterapia a avut efecte favorabile și că, pe alocuri, s-au înregistrat chiar vindecări miraculoase. În nici o scrisoare nu se vorbește despre reacții adverse, despre fenomene secundare, ci doar în cîteva despre lipsa de eficacitate a tratamentului. Pot să vă mai spun că soția mea care a suferit de o viață de reumatism la geunchi s-a vindecat complet după numai 10 ședințe”.

În continuare, cîteva opinii împărtășite reporterului de către un medic curant, stomatologul **Iulian Staneu** de la Policlinica județeană Vlcea:

— Folosesc magnetoterapia în tratament asociat cu acupunctura. La început am experimentat dispozitivul „Lucab” din simplă curiozitate, dar eficacitatea lui m-a făcut să-l folosesc în permanență. Am în acest sens o cauzistică foarte bogată, iar personal am putut să constat pe numeroase cazuri că magnetoterapia are efecte favorabile în tratamentul colitei spasice și în nevralgia de trigemen. În sensul acesta vorbește de instalarea unor for-

sufert mulți ani de reumatism care în ultima vreme m-a imobilizat la pat. După tratamentul cu dispozitivul „Lucab” m-am simțit mult mai bine, astfel încît am popularizat sistemul în întreaga comună. După mine l-au încercat 48 de persoane, profesori, biologi, cadre medicale și membrii colectivității și toți s-au declarat mulțumiți. Două persoane au tratat astmul bronșic și o persoană după 8 ședințe declară că simte o mare ușurare. Rezultate încurajatoare au obținut și persoane care au tratat în acest mod ulcerul gastric, varicela și colita. O femeie în vîrstă de 78 de ani nu putea duce limba la gură din cauza tremurării și după primele două ședințe nu a mai avut nevoie de ajutorul copiilor. Și acum vă relatez două cazuri care vor surprinde pe mulți medici. Este vorba de un fost contabil, pensionat de boală cu diagnosticul „degenerescență hepato-lenticulară”, țare a devenit alt om și de un tractorist, pensionat și el tot pe caz de boală cu diagnosticul „miotonie atrofică” și care, pînă mai deunăzi, nu putea să ducă mîinile la gură, iar acum se încheie la nasturi cu ambele mîini”.

Nicolae Iovan, satul Tudor, județul Dolj: „...aceste fiind zise, vă previn că vă voi spune o poveste de necrezut. În 1981 mă întorceam de la Băile Felix, unde mă tratez de mai multă vreme deoarece am un braț sicut de pe urma unui accident provocat de un strung „Universal”. Toate încercările medicilor de a-l reduce la normal au fost zadarnice, iar băile doar ce m-au mai ameliorat puțin. Alunci am auzit de piesa „Lucab” și am făcut 8 serii de cîte 8 ședințe și rezultatele sînt de necrezut: mîna mea a ajuns la jumătatea drumului spre față, adică acum se întoarce lateral. De asemenea, am un frate, Iovan Constantin îl cheamă, care suferă de un reumatism ce-l ține la pat. După șase serii a cîte 8 ședințe, el face acum, ce-i drept cu greu dar singur, cîte patru, cinci pași”.

Anghel Dumitra, Timișoara: „După efectuarea tratamentului cu dispozitivul

bilitate valoroasă de tratament. Mă gîndesc, în primul rînd, la reumatisme și nevralgii, dar și la înlăturarea unor tulburări funcționale din unele boli digestive cum sînt: ulcerul gastric, colopatiile, diskineziile biliare sau unele arteropatii ca sindromul Raynaud.

— Ce noutăți au apărut în această terapie atît de veche?

— În afară de stimularea manuală cu ace, s-au mai introdus noi metode care recurg la curentul electric și chiar la laser. Rezultatele noastre, ale celor de la C.M.S., au fost obținute prin aplicarea tehnicilor manuale și metodologiei utilizate de școala de medicină tradițională chineză.

— Ce părere aveți despre asocierea acupuncturii cu tratamentul medicamentos? Se completează ori se exclud?

— Ea poate fi asociată cu medicamentele în vederea obținerii unor efecte mai bune. Valoarea acestui tratament complex se face simțit în special în terapia bolilor reumatismale.

— Cum vedeți extinderea acupuncturii?

— Avînd în vedere efectele remarcabile pe care le are acupunctura în combaterea fenomenelor algice, somatice și viscerale, din diferite afecțiuni, cred că este deosebit de utilă existența unui serviciu de acupunctură în cadrul policlinicilor teritoriale. Acestea s-ar putea înființa pe măsură ce noi specialiștii vor absolvi cursurile organizate de Ministerul Sănătății.

MANOLE CARTAN ■

O posibilitate valoroasă de tratament

Continuînd ancheta noastră despre acupunctură, dăm cuvîntul în acest număr doctorului **OVIDIU PETRESCU**

— Ați urmat cursuri de specializare în China, drept pentru care vă solicităm să ne spuneți care sînt, după știința dumneavoastră, limitele tratamentului prin acupunctură?

— Nu vreau să evit un răspuns tranșant deoarece efectul acestui tratament este încă studiat în unele maladii, cum este, de pildă, arterita obliterantă (aceasta chiar la noi în țară), ci doresc să fac unele precizări bazate pe propria experiență. Îl consider de o maximă eficiență în tulburările funcționale la nivelul diferitelor organe și sisteme din organismul uman ca și în nevralgii sau artralgiile frecvente în bolile reumatismale. Prin urmare este foarte indicat. Sint de părere că el nu poate da rezultate satisfăcătoare în boli organice cu evoluție ireversibilă cum sînt, spre exemplu, cancerul, nefritele, ateroscleroza, sclerozămîzul și altele.

— Cine poate aplica acupunctura?

— Practicarea tratamentului revine medicilor de diferite profile, care au urmat un curs de specializare în acupunctură organizat anual de către Ministerul Sănătății. Deci, cine dorește să aplice la această metodă o poate face cu siguranță. Spun aceasta deoarece s-ar pu-

tea strecură părenea, eronată, după opinia mea, că tratamentul acesta are o mare popularitate în special în China și la incemina oricui. În acest caz se pot trage concluzii nefavorabile privind o metodă plină de virtuți verificate și recunoscute.

— În domeniul specific activității dumneavoastră de la Centrul de medicină sportivă, dedicată performențelor, este lesne de presupus că ați apelat frecvent la acupunctură. Cu ce rezultate?

— Plăcesc acupunctura printre cele mai eficiente mijloace de recuperare. La noi, la C.M.S., apelăm în mod curent la această metodă. Am aplicat acupunctura în afecțiunile traumatiche sau reumatismale ale aparatului locomotor, cu rezultate deosebit de bune. În 96 la sută din cazuri am obținut o remisiune clinică sau ameliorarea bolii. Un singur exemplu: în 1992 campioanele noastre Anisoara Cusmir și Vall Ionescu au fost recuperate prin acupunctură. Rezultatele? Recordurile mondiale pe care le-au stabilit și una și cealaltă, în serie.

— Dar pentru cei care muncesc în diverse medii, unități, acupunctura își dovedește aceleași calități?

— Evident că și pentru aceștia metoda despre care discutăm reprezintă o posi-

O ILUSTRARE VIE ȘI CONCRETĂ A ATA CELOR OPTSPREZECE ANI DE

Am fost

și-n București

Vineri, 15 iulie, la orele 16, la magazinul „Muzica” din Capitală a fost lansat discul „Cenaclul Flacăra în concert”. Lume multă, magazinul arhiplin, autografe de la membrii cenaclului aflați la fata locului. Totul a intrunit condițiile unei sărbători a muzicii tinere. S-au cîntat cîntece ale cenaclului aflate pe disc, și încă altele, întimplarea în haine de sărbătoare incheindu-se după 2 ore numai și numai datorită faptului că peste alte 2 ore la Urziceni începea un nou turneu. A fost realmente minunat.

Cerere de iertare

pentru un om beat

Prieteni dragi, v-aș cere o favoare
Vă rog eu, cel intiiul ofensat,
Tot noi să îl iertăm pe omul beat
Că el nu știe, bietul, ce îl doare.

Acum e beat, acum ne strică seara,
Acum n-alege binele de rău,
Dar cit e de mărunț destinul său
El o să sară de-o să-l cheme țara.

Bolboroseli îl murdăriră gura
Dar el nu-l vinovată cel dintii
Ci noi ceilalți, propagandiști molii,
Ce băutura-i dăm și nu cultura.

Hal să-l iertăm, eum cel puternic lartă,
I-o fi și lui în viața lui amar
Să treacă de la noi acest pahar
Și să păzim pe om de rău prin artă.

ADRIAN PAUNESCU ■

Urziceni, 16 iulie 1983

În spiritul adevărului

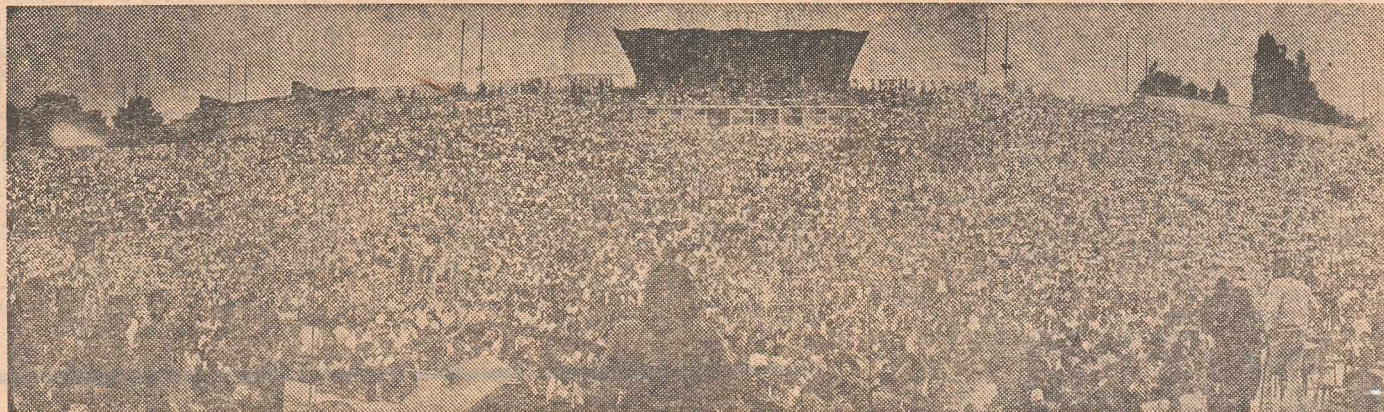
Primind în aceste zile citeva bilete în care sîntem întrebați de situația trupei de hard rock Iris și Voltaj, vom prezenta o notă explicativă, credem necesară, în spiritul adevărului și al cuvintului rostit, pe care de zece ani îl promovează revista „Flacăra” și Cenaclul Flacăra.

Exact acum un an, Adrian Păunescu insistă — acesta-i cuvîntul — să promoveze, să așeze pe o orbită mai luminoasă singura trupă redutabilă de rock, la acea oră, Iris, lipsită de posibilitatea exprimării la adevărata ei valoare. Turneul de vară le aducea lauri așteptați.

În toamnă, apăsați de glorie, componenții se despart în Iris și Voltaj, rezultatul fiind două trupe medii. În spectacolul de la Circul de Stat din toamnă, evoluția lor este ușor penibilă. Trecînd totul pe seama sciziunii, A.P. hotărăște totuși ca trupele să continue turneul cu cenaclul. La Tîrgoviște, Ilie Adrian, șeful trupei Voltaj, consideră că ei nu sînt pregătiți și retrage trupa Voltaj din turneu. Imediat găsim Voltajul în cadrul altor manifestări...

Rămasă fără solist, trupa Iris găsește, la presiunea lui A.P., o bună solistă la Cluj-Napoca, Sanda Lăcătușu, în vîrstă de 17 ani, care este primită imediat de A.P. în cenaclu.

Cînd lucrurile păreau limpezi, reapare trupa Voltaj, spășită... (La premiile pe 1982, A.P. nu uită să propună pe Cristian Minculescu drept cea mai bună voce rock a anului). Este acceptată, conducătorul cenaclului considerînd că valoarea este valoare și cei doi stilpi ai formației, Adrian Ilie și Cristian Minculescu, trebuie să aibă un loc de manifestare. A.P. simte că trupele nu sînt ceea ce ar putea fi.

Flacăra - Galați - 1000! Cea

Localitatea: Galați, 16 iulie, orele 20, Stadionul „Dunărea”.

Număr de spectatori: 35 000 de la orele 16; la începutul spectacolului 40 000. După două ore: 50 000.

Durata: 10 ore și 30 de minute.
Noutăți: revin pentru acea seară Marian Corjos, Sirna Granzulea, Rodica Ștefănescu Ciapă. Revine decisiv Majay Gyözö.

Atmosfera: cuvintele ne sînt puține pentru a caracteriza cu adevărat atmosfera spectacolului cu nr. 1000 — a fost fantastică.

Calitatea spectacolului: excelentă, a fost un regal al culturii tinere românești.

Gala 1000. Spectacolul 1000. Flacăra 1000. Orașul era împințit de asemenea afișe și pancarte, la ora sosirii noastre în Galați stadionul fiind deja arhiplin. Lumea s-a adunat de la orele 14 la porțile stadionului, care s-au deschis la 16. În două ore stadionul era neîncăpător. Oamenii din Sibiu, Brăila, Măcin, București, Ploiești, Pechea, Satu Mare, Roman, Brașov, Focșani, Cluj-Napoca, Mediaș, Vaslui, Alba Iulia, Gh. Gheorghiu-Dej, Craiova, Tulcea, Baia Mare, Rimnicu Sărat, Constanța, Bacău, Tecuci, Iași, Reșița, Năvodari, Cernavodă, Lugoj, Ti-

mișoara, Piatra Neamț, Bistrița, Turnu Măgurele, Isaccea, Arad, Sulina, din județele Vrancea, Dimbovița și, firește, mai ales din Galați au ținut să fie prezenți la spectacolul 1000 al Cenaclului Flacăra. Atmosfera de sărbătoare a culturii domnește pretutindeni. La porțile stadionului, cele 5000 de discuri „Cenaclul Flacăra în concert” s-au epuizat imediat. Va fi un regal al culturii? Va fi? Venim la stadion. Aici, televiziunea cu al său car color, radioul se pregătesc pentru a înregistra pentru restul de 22 de milioane, pentru eternitate, acest spectacol. Atmosfera e apăsătoare, publicul freamătă, așteaptă să izbucnească, noi ne stringem în jurul poetului Adrian Păunescu, în spatele scenei. Urcăm pe scenă, zimbînd forțat, publicul e în picioare, nu se mai aude nimic, ne înțelegem prin semne, Adrian Păunescu urcă pentru a mia oară treptele scenei și spectacolul începe. „Salut cel mai frumos oraș al artei și competenței spirituale”.

Sub semnul păcii va sta spectacolul nostru. Deasupra stadionului flutură steaguri tricolore și sînt scrise pe panouri cu sute de becuri cuvintele „Gala 1000 — Pace”. Cîntăm cîntece de pace, becurile se aprind, un om reazăză becurile ce înscrisau cuvîntul „Pace” și

stadionul îi cîntă drept mulțumire „Să fie pace în lume”. E mai multă lume ca oricînd și oriunde, sus pe sala de sport se vede un om care ne salută, e singurul care stă mai lejer, în copacii din jur au crescut „fructe” și încă foarte multă lume afară.

Tradiție: pe masa cenaclului este așezat un porumbel. Pus pe microfon, nu

— S-au bătut

va mai pleca mult timp, se simte bine și sîntem nevoiți să-l înregistrăm ca membru al cenaclului. „Mulțumim conducătorului partidului și patriei noastre tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru pacea acestei țări. Porumbelul este iar semnul păcii”.

Sărbătoarea a depășit toate limitele imaginabile. Se trag rachete semnalizatoare, ni se scrie că pentru mulți tineri aceea-i seara Anului nou, făcînd înscrisu cuvîntul „Cenaclu” în tribune „Cîntați «Treceți batalioane române Carpații» pentru tot ce înseamnă pacea românească”. Aceasta-i generația născută

și propune lui Florin Ochescu să intre în Iris. Acesta acceptă. Ion Olteanu lipsește, lipsește pentru a specula o cetățeană străină și a-i smulge niște avantaje materiale. A.P. crede că e momentul ca Adrian Ilie și Cristian Minculescu să revină la Iris. Pare că e imposibil, și totuși, după ce Iris are stații Marshall, Minculescu nu mai vrea cu Voltaj, îi place Iris care, întărită prin venirea lui Florin Ochescu, se prezintă mai bine. Instalații competitive pe plan internațional, buni profesioniști, sudați în turnee, toate condițiile. Iris dă afară pe Sanda Lăcătușu care, după nopți pline de lacrimi, pleacă înapoi la Cluj-Napoca. Voltajul vine cu un nou solist, Geo Stănică, nesemnificativ; la propunerea lui A.P. e rechemată Sanda Lăcătușu. Hotelul „Continental” din Timișoara a fost o noapte martorul reîntregirii trupei Voltaj. Dar după citeva zile, după succese repetate, solista Sanda Lăcătușu este amenințată în taină de către foștii ei colegi din Iris că-i vor rupe picioarele dacă mai vine în cenaclu. Puternica trupă Iris, acum sonorizată și reprezentată perfect, credem noi datorită ultimului an trăit în cenaclu, cînd cîștigurile ei au fost (pe muncă) mai mari decît în tot restul existenței, nu mai este o parte din echipa cenaclului. Este o grupare apăsată de propriile-i interese, uncoiri meschine. Nu-și mai ajută colegii din Voltaj, creează în cenaclu o stare încordată, comportarea lor fiind în afara oricărei morale colective.

La începerea noului turneu, cu o oră înaintea plecării sîntem anunțați că: trupa Iris nu vine, bateristul Ion Dumitrescu fiind bolnav; Voltajul s-a dezmembrat; Aflăm între timp că Ilie Adrian, care cunoștea exact situația din trupa sa, a imprumutat totuși mii de lei de la membrii cenaclului, cu promisiunea că-i va înapoia în primele zile ale turneului; aflăm și de alte peripecii ale membrilor trupei Iris, din cite auzim „licențiați” în diferite domenii, —

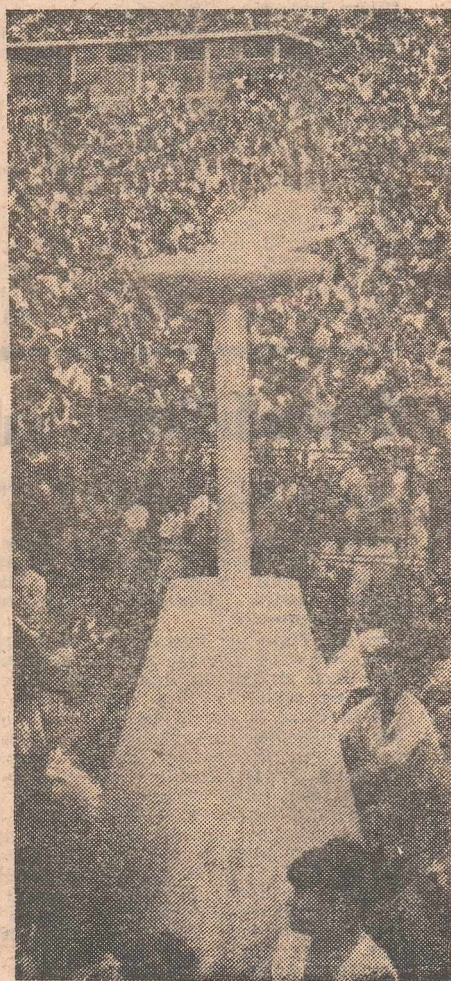
jenant e că Ion Olteanu și Mihai Popescu, oameni fără studii, se dau profesori —, drept pentru care conducătorul cenaclului hotărăște renunțarea la aceste formații, care s-au bucurat de toate drepturile pe perioada în care au fost prezente în cenaclu, formații pentru care s-au făcut mari sacrificii pentru a putea fi primite și plătite corespunzător, formații pe care A.P. le-a apărut deseori de ele însele, de spiritul care le caracteriza.

Nu mai pot cînta în Cenaclul Flacăra oameni care nu respectă valorile patriei, care nu-i cunosc istoria, regulile elementare de conduită, oameni care și-au propus să se „vîndă” pînă pot avea „mangoții” necesari ca să-și cumpere (de unde, cum, pe ce căi oficiale se obțin stații Marshall?), nu mai pot cînta în cenaclu nostru oameni puși pe căpătuială și pe „agățat”, oameni murdari la suflet, care-și dau cu o spoială peste petele sordide, oameni care nu concep actul afirmării proprii ca pe o întrecere corectă cu ceilalți, ci ca pe o „rupere a picioarelor” celorlalți.

Sperăm că și alte instituții care organizează spectacole și, în primul rînd ARIA, vor avea o atitudine fermă față de aceste manifestări contrarii oricăror norme de conduită și că nu vom avea surpriza ca, în semn de recompensă, acești oameni să fie chemați pe alte scene ori chiar în străinătate.

Nu credem că orice cale de îndreptare e închisă pentru ei, dar credem că atitudinea mai hotărîtă manifestată de Consiliul Culturii și Educației Socialiste față de manifestări similare ale altora, ca și spiritul revoluționar al conducerii Organizației de tineret din România se vor face simțite în continuare pentru ca acești încă tineri doritori de glorie să înțeleagă că actul cultural nu începe în scenă și nu se termină în scenă.

Noi am fost podiumul afirmării lor, noi sîntem datori să spunem și aceste triste adevăruri.

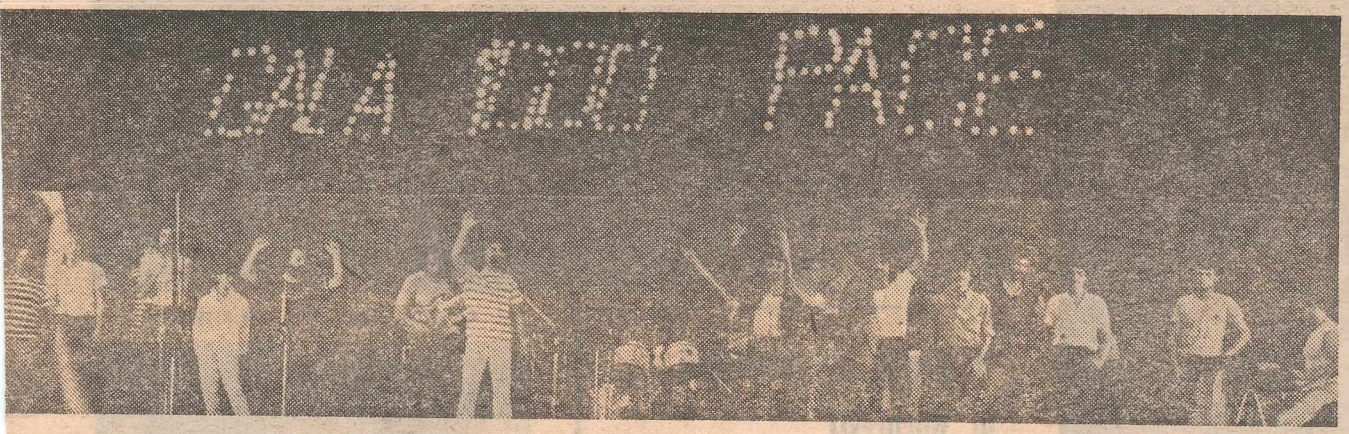

Fotografii de ELENA GHERA ■

organizat de C. C. al U. T. C. și revista Flacăra

OSFEREI SPIRITUALE DIN ROMÂNIA

UMINĂ, LUPTĂ, LIBERTATE

mai mare noapte a noastră!

ormată în acești ani. O generație peribilă la actele istorice, generație de sintem mindri.
 aarea generală emoțională este de neris. Scena este literalmente inconjude oameni care nu mai au pe unde sta, esc Majay Gyözö și Magdalena Finna, an tren de noapte, de la Reghin, apași Vali Șerban din Alba Iulia. Vine

potul Reintregirii", vom cînta „Jurămînt la Putna", vom cînta „Trăiască România". „Știm că va fi fenomenal. Mulțumim tovarășe Nicolae Ceaușescu pentru condițiile create de dumneavoastră tineretului de azi din țara noastră", ne scriu tinerii din Roman.

La ora 3 publicul este nenumărat. N-e-n-u-m-ă-r-a-t! Record absolut. Au venit oțelarii din schimburi, oamenii muncii vin să participe la un act de cultură vie, o cultură tranzitivă, cu subiect, predicat și complement. „Sint cetățeană sovietică și tresar de emoție la fiecare cuvînt. Mă bucur foarte mult și mă simt fericită că particip la acest minunat ceneclu. La noi în R.S.S. Moldovenească sinteți binecunoscut. Din partea mea și a tineretului din U.R.S.S., cele mai sincere urări de bine și sănătate. Pace și prietenie. Tania". Primind acest bilet emoționant, vom cînta pentru toți tinerii din lume „O șansă păcii", „cîntec care a desferecat multe din porțile care, în momente cumplite de încordare, păreau să zăvorască punctele cardinale". La ora 4 și 5 minute gălățenii dau dovada unei asemenea vigori și prospețimi de parcă am fi început de 5 minute. Intreg stadionul cîntă fratern cu Arpad Domokos „Noi aici avem o țară".

Luminată de soarele de Galați, „Pădurea și menajeria" lui Vasile Șeicaru cîntă în zorii zilei, în fața unor tribune care nu vor să obosească. Odată cu ziua deja împlinită, reappare printr-o inexplicabilă coincidență deasupra stadionului porumbelul, se așază pe cuvîntul „Pace", inginerul Valeriu Popa îl observă și-i șoptește lui A.P. În timp ce acesta improvizează pe cîntecul „La adio" despre porumbel, acesta stă pînă ce îl vom omagia și în ovațiile stadionului își va lua zborul.

Sîntem incredințați de cineva că „frumosul va salva lumea" și după 11 ore de spectacol și 14 ore de ședere neîntreruptă întrecînd toate recordurile — de profunzime, de intimitate, de timp și de organizare — sîrbătoarea de la Galați ia sfîrșit. Plecăm și nu credem noi înșine ce s-a întimplat. Și poate doar imaginile filmate ne vor incredința peste ani că am fost martorii celui mai frumos spectacol din toată istoria ceneclului.

Vă mulțumim, prieteni din Galați, vă mulțumim, prieteni sosiți din întreaga țară. Cu ajutorul dumneavoastră spectacolul 1 000 a fost chiar un regal.

DUCU BERTZI

recordurile —

ail Stan direct de pe scena teatrului din București, membrii ceneclului g rîndurile, vin la marea sîrbătoare toate colțurile țării.

ca 1 și 10 minute. Mii și mii brațe ridicate aplaudă, tribunele eagană cit toată Dunărea, „Moldova, alul, Muntenia, Banatul pe care le ați sint numele pe care le poartă oasele vapoare din flota gălățeană". itenii încep să strige „Totdeauna am frați / Alba Iulia și Galați". Cloșan din Alba Iulia au bătut în pieptul din Galați. Vom cînta „Clo-

efi in ceneclu

La ușa cea înaltă

(autobiografică...)
 ai-voi, într-o zi, cu pruncii către voi,
 munții într-o mină, cu Putna în
 cealaltă,
 om îmbrăca-n sumane și în ploș
 e-a asuda, sfioși, la ușa cea înaltă,
 tînii îi vor crește la subsoară muguri
 nă voi rușina de părul lung ca fumul
 a-vom, prin zăpezi, la căutat de
 struguri,
 el presărînd în urmă, spre a cunoaște
 drumul...
 ersul bintuit de monstrul adjectiv
 auzi cum cerbii gem în flăcări și
 se-mpung
 ul va șuiera prin obeini un lup la
 vocativ
 u și veni să mă izbese cu timpla-n
 Cimpulung
 fugări din gară dulăul ce s-a ținut
 de noi
 asul l-om lipi de-un geam de-a doua,
 vom ascunde-n traistă bocancii cu
 noroi
 rmele din iarbă ni le va linge roua,
 rupe-o piine-n trei, cu miinile
 curate,
 gură o vom duce ca-ntr-un sărut de
 taină,
 tîule, vei auzi cum inima îmi bate
 și culege albe zăpezi fognînd pe haină,
 mine, lynxul spalmei mușca-va
 orice os
 capră săgetată se va prelinge printre
 e lumii. Cînd trenul luneca-va prin
 Tîrgul cel Frumos,
 ele-ndoielii mi s-or înfige-n vîntre...
 reptul inimii, ca iarba-n coasă va
 foșni poemul
 i veți înțelege unde plec,
 i să vă spun că e blestemul
 greu ca trasul la edec,
 otuare s-or feri de noi emancipații

Bruse angoasați de pașii noștri grel,
 N-or ști că NOI am coborît Carpații
 Spre a depune-o jertfă la Preainatul Tel.

Ca și la stîni, în tîrg va fi un ceas al
 înserării
 Moldavopolis picaresc, cu trecătorii triști
 și aroganți.
 Mitropolia-și lînge canceretele poluării,
 Pirandele-și afugăresc urmașii prin
 tramvaie, după sfații.

„Da' unde mergem, tată?" întrebă un
 băiat...
 Colindele schiload — tertip comercial —
 Corbi împăiați violentează teiul cimentat.
 Îmi curge mina-n părul pruncului
 ca-ntr-un caval...

La ușa cea înaltă am asudat sfioși
 Ca niște ingeri biciuiți de anaconde,
 „Poete, te du la mănăstire cu pruncii
 tăi frumoși,
 Ferește-l de șenila himerei tale blonde,

Cerneală bem cu toții, jurăm pe Dosoftei,
 Vorbele tale-s noi și vechi sint toate,
 Dacă ai fi înjunghiat un Everest de miei
 Statuile te-ar fi primit drept paznic
 în cetate,

Verbului tău de mult l-a sunat ceasul;
 Peste vreo trei milenii, mai vino pe la
 noi...
 Cu mineca, cel mic, o să-și tot șteargă
 nasul.

„Ci dumneata tragi poezia înapoi!"
 În casa mare, cu perne, ministerguri
 și macat,
 Zidindu-mă-n mesteceni, eu mie însumi
 Ana,

Citi-voi la cojoace poemul cu păcat
 Și la dulapul de stejar cioplit pe la Viena
 Și poezi moșului care-a slujit la împăratu'
 Afurisindu-mă să nu mai fac și altu'...

Spre-a asuda la ușa cea înaltă
 Ne-om talmăci-n ulcioare și în ploș,
 Cu munții într-o mină, cu Putna în
 cealaltă
 Peste vreo trei milenii, veni-voi pe
 lă voi...

C-TIN COJOCARU CONSTANDIN

Descoperind Urziceni adevărați

Localitatea : Urziceni, 15 iulie, orele 20
 stadionul din localitate.
 Durata : 6 ore.

Număr de spectatori : 12 000.
 Noutăți : au revenit Dana Guțu Cris-
 tina, Dinu Olărașu, Raul Cirstea; au de-
 butat Sorina Moldvai și Rodica Bangău,
 din București, grupurile rock „Reflex",
 „Impuls" și Vasile Mihnea, din Urziceni.
 Atmosfera : dacă la început a fost
 șovăitoare, în final a ajuns foarte bună.
 Calitatea spectacolului : de la starea
 încrent confuză de la început, la excep-
 țională în final.
 Calitatea organizării : excelentă.

La Urziceni a început noul turneu și
 poate ultimul din activitatea Ceneclului
 Flacăra, aici pe unde în zece ani am tot
 trecut dar niciodată n-am rămas pentru
 o seară.

Trebuie s-o spunem că, ajungînd la Ur-
 ziceni, am intrat în spectacol ușor des-
 cumpăniți. Lipsa unor membri ai cene-
 clului și mai ales lipsa lor de răspunde-
 re ne-a descumpănit, ne-a amărit, ne-a
 intristat. Am înțeles că trupele de rock
 absente se confruntă cu unele probleme,
 că unii sint bolnavi, alții s-au despărțit
 etc. Ceea ce s-a scris acum o săptămînă
 s-a adevărit mai repede decît ne aștep-
 tam. În afară de cîțiva oameni, pe care
 îi putem numi chiar așa, restul au dat
 dovada întregii lor „capacități morale".
 Dezinteres total față de colegii lor, față
 de publicul care-i aștepta, față de poetul
 A.P., care i-a ajutat pe parcursul
 a luni de zile să cîștige și din
 punct de vedere material și ca poziție în
 muzica tînără cit nu puteau realiza cu
 propriile lor mijloace într-o viață, totul
 probează puținul intelectual care-l stă-
 pinește, înclinația spre micile ciupeli, cău-
 tarea gloriei în cele mai joase și înglo-
 date locuri. Iresponsabilitatea, faptul că
 după atîta timp nu au înțeles care este
 de fapt obligația lor, ne consternează și

ne obligă să-i privim ca atare. Dar o pă-
 dure e cu atît mai viguroasă cu cît us-
 căturile ei cad mai repede. Astfel încît,
 pe parcursul celor 6 ore de spectacol,
 lipsa nu s-a observat, ba mai mult, at-
 mosfera a fost mai degajată, spectacolul
 avînd numai de cîștigat în ceea ce pri-
 veste mesajul său.

Desigur, amînînd zece ani întîlnirea cu
 oamenii din Urziceni, nu s-au cunoscut
 toate regulile de desfășurare ale unui ase-
 menea gen de spectacol. Se observa clar
 că erau obișnuiți cu spectacole de calita-
 te îndoielnică, din cele care pleacă din
 București avînd în plan și provincia, Ur-
 ziceniul — aflat la 58 km — fiind pro-
 babil des vizitat. Au trecut cam 2 ore
 pînă la crearea unei atmosfere propice
 desfășurării manifestării noastre. Cene-
 clul avînd în afara idealului artistic și
 un ideal moral, pedagogia morală și-a
 spus cuvîntul, un om beat care a stricat
 seara a fost scos din stadion de concetă-
 țenii săi, iar imediat după aceea
 A.P. a scris poezia „Cerere de ier-
 tare pentru un om beat" primită cu căl-
 dură de cei prezenți, de la cîntecul „To-
 tuși, iubirea", momentele excepționale ți-
 nîndu-se lanț, ajungîndu-se pînă acolo
 încît la „Dor de Eminescu" A.P.
 i-a caracterizat „Sinteți o catedra-
 lă în plină cîmpie română". „Oa-
 menii pămînturilor" veniți din comunele
 Bărăganului, Sinești, Movilița, Manasia,
 Gîrbovi, Ion Roată, Pogoarefe, Coșereni,
 Malu, Sf. Gheorghe, chiar și din comu-
 na... București, cum ne scria cineva, au
 fost în finalul acestui spectacol cu iz de
 sîrbătoare a Bărăganului la înălțimea la
 care soldații aviatori din Alexeni scriin-
 du-ne „vă mulțumim pentru această sea-
 ră minunată care ne-a turnat în suflet o
 nouă doză substanțială de iubire de pa-
 trie", sint de fapt toată viața și toată
 munca lor.

Vasile Mihnea, venit cu gîndul să de-
 buteze în ceneclu, s-a trezit cîntînd și
 dansînd cum, chiar el a mărturisit, n-a
 făcut-o niciodată, pe scena ceneclului,
 larg deschisă tuturor celor care vor să se
 exprime, dominată și în această seară de
 debuturi sau reveniri, de a lansa și sus-
 ține noi și noi nume, posibile valori.
 Unele vor confirma, altele nu, unii vor
 rezista, alții nu, întrebarea este, după
 cum spunea Nicolae Labiș, „cine din noi
 va muri înainte ca trupul să-i moară" ?

La Urziceni a fost minunat. Organiza-
 tori excelenți, ambițioși și oameni ai
 muncii plini de toată căldura luptei pen-
 tru pîinea verii. Mulțumim, Urziceni !

Ați citit cronicile manifestărilor cu nu-
 merele: 1024, 1025, 1000, 1026.

Au avut loc manifestările 1028, 1029,
 1030, 1031, 1032 și 1033. La ora cînd
 transmitem se incheie manifestarea de la
 Rădăuți. Putem spune că au fost mani-
 festări excepționale la Gura Humorului,
 la Suceava, care a ureat în elita publicu-
 lui nostru, iar în ziua de 20 iulie la Putna
 și apoi la Rădăuți, unde publicul cînta
 cu toată împotrivirea ploii care s-a abă-
 tut asupra noastră. Joi urma să mergem
 la Siret iar vineri la Vatra Dornei. Amă-
 nunte în numărul viitor.

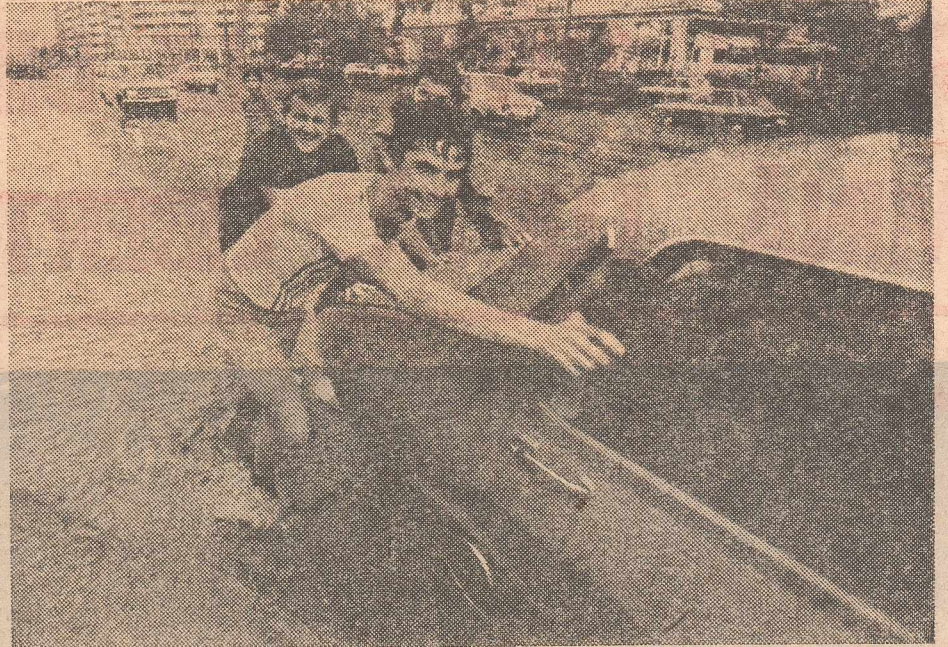
PROGRAMUL CENECLULUI FLĂCĂRA

A trecut și a rămas în amintire un
 spectacol cum n-a mai fost al Cene-
 clului Flacăra al Tineretului Revolu-
 ționar — spectacolul cu numărul 1 000
 de la Galați. În continuare, alte loca-
 lități din țară vor găzdui noi întîm-
 plări literar-artistice ale Ceneclului.
 În următoarele zile membrii Ceneclu-
 lui vor poposi în orașele :

- vineri 22 VII ora 20 Vatra Dornei ;
 - duminică 24 VII ora 20 Alba Iulia ;
 - luni 25 VII ora 20 Brad ;
 - marți 26 VII ora 20 Deva ;
 - miercuri 27 VII ora 20 Hunedoara ;
 - joi 28 VII ora 20 Petroșani ;
 - vineri 29 VII ora 20 Tîrgu Jiu ;
 - sîmbătă 30 VII ora 20 Pitești.
- Continuarea programului, în numă-
 rul următor.

Aeris-neus ajungem și la strand!

Greu la deal când apa-i mare!

A plouat ca niciodată în București

Duminică, 17 iulie, de pe litoral, prin telefon, ni se transmitea că nisipul frige. Frige pur și simplu ca nisipul în care se fierbe vestita cafea turcească la nisip. Iar marea, adică apa mării, era caldă ca un ceai! Tot prin telefon, dar de la Snagov, aveam să aflăm că aici apa lacului era caldă ca o ciorbă! Dar, cam dinspre Snagov, de unde primiserăm această veste mai mult culinară, decît caniculară, au început să se audă, mai întîi și-nții, tunetele. Au început, apoi, să se vadă norii. Urma să se abată asupra Bucureștilor, realmente toropit de o căldură insuportabilă, o ploaie de vară, o mult așteptată și binefacătoare ploaie de vară. O, de-ar fi una din acele ploai albe și calde și pline de călbuci! Numai că norii, la început ca niște tufe albicioase, s-au înnegrit și au coborît brusc, parcă mult sub orizont, parcă izvorînd dintr-un deal, sau de sub coasta unei păduri. Erau ca o urmă sălbatică de bivoli tropotind din nevăzute copite și izbîndu-se, incredibil, de acoperișurile blocurilor de 10 etaje! Fulgerule, ca niște ghiare de foc, încercau parcă să smulgă antenele colective! Cît despre tunete, ce să mai vorbim, bubuitura lor făcea să zdrăngăne geamurile în cercevele! Și s-a dezlănțuit ploaia. Ploaia ca o leoaică fină cu colții înfiți în gîtlejul moleșit al verii! Dar n-a fost ploaie, ploaie adevărată, ci un fel de furtună, un fel de potop, de parcă un uriaș fluviu, călătorind prin tărîțele cerului, s-a rupt în două și din tărîțele ca smoala de negre au început să cadă, din amîndouă capetele, deasupra Bucureștilor, puhoiele. A plouat ca niciodată în București. Timp de o oră, între 18,30 și 19,30, peste pămîntul prîjolit de arșița verii, au căzut cîteva zeci de mii de tone de apă și grindină. Și, ciudătenie, tot acest potop s-a năpustit doar asupra perimetrului Obor — Doamna Chica — Bulevardul Tei — Șoseaua Colentina. În restul orașului, doar o obișnuită ploaie de vară. Dar, pentru cei aflați în perimetrul amintit, intervalul de timp cuprins între 18,30-19,30, din duminică de 17 iulie, va fi de neuitat. În ceea ce ne privește vă oferim o suită de imagini prin care fotoreporterul nostru Paul Agarie surprinde nu doar umările acestui mic potop, ci mai ales zimbetul arborat de cei ce-au trecut prin el, un zimbet care poate fi văzut și înțeles, zicem noi, ca un curcubeu rasărit după furtună. Ploaia ca o leoaică fină și-apoi un curcubeu născut din zimbetul oamenilor.

VICTOR NIȚĂ

A fost de vină ploaia?!

Aici or fi guvizi?!

Mamă, tanti vrea să lanseze o nouă modă?

Iubirea de frumos

Valorile poeziei și scrisului*)

Acest mare poet al cuvîntului devenit istorie, despre **Greul pămîntului** căruiu am scris în această revistă, Valeriu Anania, ne dăruie întîiul său volum de aduceri aminte asupra citorva dintre valorile poeziei și scrisului nostru devenite clasice, pe care le-a cunoscut mai din aproape. Avem de acum o altă imagine asupra lui Vasile Voiculescu, asupra lui Arghezi și Blaga îl descoperim pe Papilian și Galaction, iar în toți făptura acestor monah între scriitori (ca să-l parafrazăm pe poetul german Herbert Günther ce l-a numit astfel între pictori pe Rouault) care este această conștiință de dimensiune clasică numit Valeriu Anania.

I-am citit cartea pe nerăsuflăte pînă tîrziu în noapte și rîndurile de față vreau să fie un semn al bucuriei față de valorile culturii noastre ale scrisului românesc pînă astăzi practic.

Nu s-au jucat cu viața cu scrisul nici unul dintre cei de seamă, nu și-au îngăduit odihnă pînă nu au dat, cum spune vestitul vers, sălaş Iubitelui, Logosului Interceitor de istorie în opera lor.

Anania scrie greu, tale cu sabia în stîncă grafului călestrîmă dar sigura către ochiul de ger și foc al spiritului ce vîlvăie de dincolo întru iluminare. Anii războiului la Sibiu, primii de după anii suferințelor Ardealului, sint antologice. Cei care eram princi sau ne nașteam atunci citim cu înfiorare fiecare gînd și cuvînt ale unui martor care nu se lasă de lamura adevărului.

Singura părere de rău ce ți-o spun la sfîrșitul cărții este că ți s-a părut prea scurtă, sutele de pagini le-a absorbit ochiul prea repede iar dorul de scrisul lui Anania ți-l vei domoli recitîndu-i Miorița sa atît de pușin înțeleasă pînă acum, îi vei asculta bronza clopotelor din Bizanț răscolind în acel Greu al pămîntului capodoperă a scrisului nostru de astăzi.

Omului de omenie mai degrabă timid curajului său întru smerenia dragostei și dreptății adiacului său legămînt cu țara din care nu se poate desprinde cit ca s-o îmbrățișeze în spirit și mai eliberator îi trimît acest cuvînt însoțit de frăteasca dragoste întru poezie și neam întru omenia în care lată Dumnealul crește de peste o jumătate de veac, ființa sa interioară îmbunătățită.

IOAN ALEXANDRU

*) V. Anania, **Rotonda plopilor aprinși**, Ed. Cartea Românească.

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

Congresul al IX-lea — un amplu efort demiurgic, o nouă civilizație a culturii

România

Pat de auricole și ventricole
pe care adoarme lumina
de la Luceafăr
pat de pușcă lăsind pe umăr
vinătaia indoiturii Carpaților
mamă la care vii acasă
mamă care-ți face patul curat
mamă care-ți spală ghinturile țevii
în timp ce dormi
în timp ce ți se spală cămașa
în timp ce casa ta, România,
te apără ca s-o aperi.
Ave!

NICHITA STĂNESCU ■

Înfăptuirea cea mai de seamă:

o nouă conștiință socialistă

În ce constau după părerea noastră modestă atribuțiile definitorii ale acestei strălucite epoci? În permanența preocupare pentru dezvoltarea vieții materiale și spirituale a poporului nostru, constructor al socialismului, pentru introducerea și lărgirea democrației socialiste în sfera tuturor relațiilor sociale. În triumful idealurilor multiseculare de dreptate socială și independență națională ale poporului român, idealuri pentru care au luptat înaintașii și pe care le apăra cu atita hotărâre și consecvență Partidul Comunist Român. Dimensiunea umanistă a istoriceii epoci care a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, o regăsim în grija stăruitoare pentru dezvoltarea și împlinirea armonioasă a personalității umane, pentru introducerea în întreaga noastră societate a principiilor eticii și echității socialiste. Am putea spune, fără să greșim, că înfăptuirea cea mai de seamă a acestei perioade de istorie socialistă în România este omul nou, efortul demiurgic al comuniștilor români de a făuri o nouă conștiință socialistă. Tipului uman către care tindem și pe care îl recunoaștem în atâtea ipostaze printre contemporanii noștri îi este propriu un larg orizont de cunoaștere, hotărârea de a pătrunde și desluși tainele naturii, setea neostenită de a-și apropia cuceririle tuturor științelor, de a le transpune și fructifica în producție, în viața de toate zilele. Un om nou în al cărui univers moral regăsim comandamentele cardinale ale eticii comuniste.

ION DODU BALAN ■

Vom lega mai strins filosofia de viață, de știință, de acțiune

Deschizător al unei etape istorice în dezvoltarea României socialiste, Congresul al IX-lea s-a desfășurat sub puternica pecete a personalității tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Cu acest prilej, printre multele și numeroasele probleme de importanță cardinală pentru evoluția ulterioară a vieții poporului nostru, în Raportul prezentat congresului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a susținut o critică pe cât de frontală, pe atât de vehementă tendințele de închistare dogmatică, de cramponare față de câteva teze-panaceu, tipare intelectuale apriori în care putea fi îngheșuită realitatea, speculative și abstracte, valabile oriunde și oricând.

Este marele merit al partidului nostru, al secretarului general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a fi curmat aceste tendințe, de a fi readus reflexia filozofică în matca ei firească, de a fi repus în drepturile ei legitime dialectica generalului și particularului, restituind filozofiei marxiste din țara noastră atributul ei in-

Nașterea poporului român — SABIN BALĂȘA

alienabil de investigare a realității obiective. I-a fost redată forța ei creatoare, caracterul ei viu, capacitatea de a fi metodă flexibilă și pătrunzătoare în real. În toate documentele partidului nostru, începând cu Congresul al IX-lea, în cuvântările tovarășului Nicolae Ceaușescu, cercetătorii din domeniul științelor sociale găsesc indemnul stăruitor de a se apleca asupra vieții, de a face din filozofie un instrument de cercetare și generalizare a experienței noastre politice, sociale, culturale, de a lega mai strins filozofia de viață, de știință, de acțiune.

DUMITRU GHIȘE ■

„Noi scriem pentru a transforma lumea!“

Majoritatea coplesitoare a scriitorilor din România, creatorii cărților valoroase despre care a vorbit în expunerea sa și tovarășul Nicolae Ceaușescu, și-au găsit inspirația din legătura atit cu realitatea, cit și cu idealurile care o animă și uneori o transformă. De aceea se și poate vorbi de unitatea dintre partid și scriitor, de acordul nostru profund cu politica internă și externă a României socialiste. Scriitorii români s-au bucurat de mari libertăți și au avut întotdeauna sprijinul partidului, au avut întotdeauna sprijinul personal al tovarășului secretar general.

Noi scriem pentru a transforma lumea. Artă noastră nu se poate mulțumi nici să exprime numai pe creatori, nici doar să exprime pur și simplu realitatea. Artă este o atitudine față de realitate și din acest fapt rezultă și putința ei de a conține și produce emoții. Noi scriem pentru ca prin scrisul nostru să ajutăm să se facă o lume mai bună și să apărăm un om mai bun.

Artă și literatură noastră este o artă activă, trebuie să fie o artă activă.

ZAHARIA STANCU ■

Omul de mine — o capodoperă a epocii Ceaușescu

Trăim, cred, unul din marile momente ale istoriei naționale, una din acele clipe revelatoare care galvanizează existența unei întregi generații și care au o înfruntare radicală și îndelungată asupra viitorului. Pentru că astăzi, în blocul de marmură prețioasă, dar încă insuficient prelucrată, a socialismului, s-au trasat contururile grandioasei statuii: vii a omului superior de mine. Avem încă mult de cioplit, de modelat trăsături și expresii, de șlefuit nuanțe ale acestui portret — dar cit de frumoasă și de nobilă această muncă!

DUMITRU POPESCU ■

Un imn al libertății și independenței

Așa a început, la Congresul al IX-lea, Istoria Ceaușescu a României, care și imnul și l-a câștigat prin recunoașterea înnoită a unui cîntec pentru care pînă la Congresul al IX-lea se plătea cu libertatea și cu viața.

Iată de ce, aniversind Congresul al IX-lea al P.C.R., noi toți ne simțim și mîndri și datori: mîndri că am fost și sîntem chemați să făurim liberi drumul socialist propriu al revoluției noastre, datori că am fost și sîntem chemați să păstrăm revoluția socialistă, românească, mereu tînră și mereu independentă iar noi să apărăm libertatea gîndirii și faptei noastre prin propria noastră gîndire și faptă.

DINU SĂRARU ■

O carte tulburătoare

Curajul

de a nu te preda

Cine parcurge volumele Constanței Buzea nu poate să nu fie copleșit de gravitatea lor. Poeta nu-și îngăduie să ne desfete cu tablouri frumoase din natură, să ne descrie idile săgalnice sau să ne înduioșeze cu sentimentalisme ieftine. Ca o nouă Casandă, ea preferă să ne smulgă din inerție și comoditate, din indiferență, avertizîndu-ne despre iminente nenorociri, prezentîndu-le pe cele deja existente pe care, din grabă, din neștiință, nu le băgăm în seamă. Versuri austere poartă spre noi mesaje ce trebuie descifrate cu grijă pentru a nu le pierde sau deforma înțeleșurile importante pentru condiția umană.

Dacă în general, deci, poeziile Constanței Buzea ni se înfățișează astfel, în volumul apărut anul acesta, *Cină bogată în viscol* (Ed. „Cartea Românească”) dramatismul ajunge la paroxism. Un rău fără leac a contaminat teritoriul ocupat de poetă. El macină lucrurile, întregul decor, hătuiește ființele, încercă ordinea normală a firii. O stare de febrilitate pune stăpînire pe sufletul poetei care face eforturi desperade ca să se opună degingoladei din jurul său. Ea pare să treacă prin suplicii cumplite, dar, din mîndrie, caută să le țină cît mai ascunse de ochii noștri. E ca și cum cineva ar experimenta pe un semen de-al nostru torturi rafinate, dar la noi n-ar ajunge decît ecoul unor țipete, fără a pricepe ce anume le provoacă. Poeta întocmește rechizitorii, apoi, iartă, urăște ca mai apoi să lase loc duioșiei, fiindcă în zbuțumului ei nu mai are răgazul să se orienteze după criterii ferme. Limbajul poetic însă rămîne pe tot parcursul volumului la fel de sobru și ne lasă mai curînd să întrezărim adevărul, cu o remarcabilă tehnică a sugestiei, decît să-l aflăm integral. Momentele de acalmie sînt puține și de scurtă durată. Nici o bucurie nu-i este hărăzită celei care are îndrăzneala de a descoperi înaintea noastră emblemele răului. Singurul reazăm îl rămîne cuvîntul „invincibil”, capabil în această vînzoleală să se metamorfozeze după plac pentru a rezista și a depune mărturie: „singurul care își merită soarta este cuvîntul / el vine și pleacă / rigid și elastic sfărîmicios și nepătruns / liber și înfășurat în ghirlande de lanțuri / vine și pleacă / învrăjbitor și pustiu apatic și ager / nu încetează să vină / nici nu rămîne” (Tanga). Paradoxal, cu vremea poeta nu mai imploră să-i fie luată suferința, ci caută să preia și frămîntările altora, pentru ca din contemplarea lor cu toți să ieșim purificați și întăriți: „ajută această femeie împietrită / ridică-l din brațele ei pe copil / umezește-le buzele / intră lin sub greutatea morții / asază-mi-i pe umeri să-i port / să fie văzuți” (Pieta). Numai înfruntînd primejdiiile ea poate să-și dovedească măreția de om care nu se lasă la cheremul întîmplărilor potrivnice. E un mare orgoliu într-o astfel de sfidare adresată oricărui amenințări iar sensul cărții acestei poete statutare în durerea sa este unul luminos și eliberator: „urzică fantastică este curajul / el crește și lingă tine / și trebuie să riști să te doară / atîrnă-te de el ca de un / odgon de corabie” (Salcia ca o Iluzie).

GEORGE ARION ■

Eveniment

Când s-ar părea că
nu mai e nimic de spus

Născut la 4 iulie, 1907, Fred Micoș, unul dintre cei mai importanți reprezentanți ai gravurii noastre, a împlinit, în perioada în care sala Dalles găzduia și încă mai găzduiește o amplă expoziție retrospectivă din creația sa, venerabila și respectabila vîrstă de 76 de ani. Să adăugăm acestor prime date și faptul că timp de 33 de ani, între 1939—1972, Fred Micoș a fost unul dintre străluciții profesori ai catedrei de gravură din cadrul Institutului de arte plastice „N. Grigorescu” din București, calitate în care, prin mina sa de maestru, au trecut generații și generații de pictori și, mai ales, de gravori. Cu alte cuvinte, o viață de om închinată artei, gravurii în mod special, o viață de om și, firește, o operă masivă, impresionantă, copioasă, savantă și simplă, diversă și, în același timp, unitară, tradiționalistă și, deopotrivă, novatoare, cu un permanent echilibru între figurativ și nonfigurativ, între fantasmă și real, dramatic și liric, hieratic și terestru, suav și dur, calm și neliniștit. O operă care, de-a lungul timpului (prima sa expoziție personală a avut loc în anul 1936, la București!), a fost comentată, în țară și în străinătate, cu lux de amănunte, drept pentru care s-ar părea că nimic altceva n-ar mai fi de spus. În atari condiții, avînd plăcerea și bucuria de a-l întâlni pe artist în chiar mijlocul expoziției sale, l-am invitat să ne spună dacă, dincolo de atîtea și atîtea aprecieri formulate la adresa creației lui de pînă acum, există una pe care a așteptat-o, dar încă n-a fost exprimată. A zîmbit, cu amabilitate, dar și cu condescendență apoi s-a încruntat. Mi s-a părut că aud cum crește în ființa sa un fel de frează, ca o neliniște. A privit apoi, jur-impresur, la zecile de lucrări care, în acea după-amiază caniculară, răspîndeau parcă o anume răcoare. Băteau oare, dinspre aripile largi și puternice ale celor două Victorii, amîndouă amintind statuia antică Nike, băteau, înspre timplele arse ale artistului, viscoale înalte ale văzduhului în care cele două imagini și, totodată, idei ale Victoriei pluteau pline de forță și-ncredere, însoțite parcă de acordurile maestruose ale Simfoniei a IX-a de Beethoven? „Să spun eu ceea ce specialiștii și, în general, oamenii n-au spus încă despre lucrurile mele, despre munca mea? Nu. Nu pot da curs unei astfel de invitații. Eu, ce-am avut de spus, am spus. Iată, de jur-impresurul nostru, lucrările mele, chinul meu, viața mea, munca mea, durerea și bucuria mea, și, deasupra tuturor și tuturor acestor cuvinte, sinceritatea mea, cea cu care le-am propus oamenilor imaginea unei idei sau a unei clipe de frumusețe, acea clipă pe lângă care oamenii trec, fără să o sesizeze, iar noi, artiștii, sîntem obligați să le-o arătăm cit mai limpede cu putință. Firește, despre tot ce-am spus eu pînă acum s-a vorbit. Mă-ntreb, însă, dacă a fost sesizată dragostea și sinceritatea cu care m-am înfățișat eu, de fiecare dată, prin lucrările mele, tuturor oamenilor...”. Și mina artistului, aceea mină care l-a rostit, cum crede el, cu dragoste și sinceritate în fața tuturor oamenilor, a descris un cerc larg, parcă vrînd să cuprindă toate lucrările sale, cele prezente, dar și cele peste care s-a așternut colbul timpului. Ne-am oprit, deci, în fața celor prezente, cum ar fi, de exemplu, acea clipă de liniște și de-mpăcare numită Curtea bunicii, sau acei cîntec romantic și duos ce se numește Pereche, ori acel erol ecou intitulat Cronică medievală. În fața Porții satului, ori a Porții soarelui, precum și-n fața Curcubeului, a Peșterii, a Curții cu păsări sau a Interiorului țărănesc, l-am simțit pe Fred Micoș apăsător și smerit, ferovore asupra semnelor de viață și înțelepciune și nemărginită frumusețe a adevărului cuprins în viața satului românesc, căruia i-a închinat un întreg ciclu intitulat Folclorice. Un alt ciclu, deopotrivă de adînc vibrat, este cel intitulat Păduri sacre, o veritabilă pledoarie pentru neclintita frumusețe dintodeauna a naturii. Pegas rătăcit, Legenda lacului, Serbarea munților, Liniștea, Clar de lună, dar mai ales Pădurea sacră I și Pădurea sacră II sînt tot atîtea lucrări care, dincolo de o tehnică desăvîrșită (apreciere care pe artist, după spusele sale, nu-l mai emoționează, întrucît, apreciază tot el, e și normal să fi ajuns, de-a lungul timpului, la o anume știință profesională!), se adresează, prin intermediul ochiului, direct inimii, direct aducerilor noastre aminte. O altă viziune, mult mai ritmată, mai vie, parcă, o întîlnim în ciclul Spații înaripate, dar, elegiac prin structură Fred Micoș a transformat nota spectaculară a unor lucrări ca Focul, Hăul, Marea, Zori, Cascada, sau chiar Spații înaripate într-un comentariu plastic al semnificațiilor cuprinse în aceste elemente descriptive. De ce? Pentru că Fred Micoș este, în primul rînd, un artist mistuit de dorința unei comunicări mai mult șoptite, un fel de confesiune îndelungă cîntărită, decantată clar. Și totuși, în ultima vreme (dacă e să ne luăm după anul în care au fost elaborate lucrările din ciclul Capricii în stil elasic), constatăm că artistului nu-i este străină o anume malițiozitate, un anume simț al ironiei, al umorului. Acest contrapunct, nu atît tematic, cit mai ales ca atitudine, vine să echilibreze și să dea relief structurii intime, elegiace, a artistului.

VICTOR NIȚA ■

PROZA

Arta de a convinge

A sonda realitatea cu patina nestăvilită de a descoperi esențe pe harta locului comun și de a dezghioa, în pasta banalului, pitorescul memorabil, este, incontestabil, o disponibilitate care, în cazul lui Ovidiu Ioanițoia, se poate numi, fără exagerare, har. În sensul acesta, am înțeles — dar am tradus în alți termeni — cuvintele definiției prin care Adrian Păunescu îl numește pe autorul acestei cărți „un exeget al locului comun”.

În ce măsură, explorînd universul cotidian, un reporter își poate permite exercițiul „de lux” al unui povestitor literar non-fictiv? Legiferează fruntariile genului o asemenea expansiune?

Desigur, o tipologie a reportajului contemporan ar trebui să recunoască mai întîi, în fișierul unui bun reporter, se află nenumărate subiecte de roman. Așa stau lucrurile și cu această nouă carte — Viața la 1000 de kilometri pe oră (ed. Eminescu, 1983) — a lui Ovidiu Ioanițoia, din care, printr-o altă „anamorfoză”, s-ar putea da la iveală câteva nuvele și romane bune. Dar un profesionist ingenios al genului — cum se dovedește din plin Ioanițoia — nu descoperă asemenea subiecte, așa cum ne-am fi așteptat, doar în cariera unor personalități și oameni de excepție, ci în geografia umane obișnuite sau în biografia în care ochiul de rînd ar vedea numai oameni fără însușiri. Nimic mai fals decît această credință, împotriva căreia, evident, Ioanițoia nu suflă un cuvînt dar pe care o năruie (cu) multe din paginile acestei cărți.

Un „șofer al ladului” — care parcurge la volanul unui autocamion drumul Brașov-Caraci (Pakistan) pe rute imprevizibile, inclusiv în deșert sau pe pante îngrozoare pe care s-a filmat cu ani în urmă „Salariul groazei” — are, în ochii lui Ioanițoia, platforma biografică a unui erou de roman, ca și profesorul Alexandru Prișcu „pălmaș cu bisturiu” sau ca dr. emerit Anton Nicolau, director și cititor al unui triptic sanatorial cu mari resurse curative (de pe valea Buzăului) căruia i-a dăruit întreaga viață.

Un electrician și legumicultor de pe lângă Teleorman — a cărui biografie este, și ea, egală cu un mic roman — nu este deloc mai puțin memorabil ca personaj decît Eroul Muncii Socialiste Mircea Dan Anghel din Ialomîia. Dar nu fiindcă poveștile celor doi eroi sînt prea asemănătoare, nu e vorba de așa ceva, ci pentru că autorul știe să „presare” exact unde trebuie și cit trebuie acea doză de pitoresc existențial, care nici nu vizează și nu frizează exotical, ci esența memorabilă. Uneori — în plan psiho-afectiv cum se întîmplă în Fotografii mișcate în largul mării, unde un petrolist se bucură cu multă... reticență că, în loc de un băiat, i-au venit pe lume două gemene — alteori, în planul informației statistice, menită să uluiască prin gigantismul comparației ca în Bărbați cu patru avantaje (La Canalul Dunăre-Marea Neagră, „rulajul parcului de mașini cochetează, anual, cu cifra de 34 milioane de kilometri!”).

Să împrumutăm cuvîntul de mai sus: Ioanițoia nu cochetează niciodată cu amănunte inutile. Cum nu sînt niciodată inutile — fiind, în plus, verosimile și de o frustă

vivacitate — dialogurile între el, autorul-socotitor de intimități, și personajele cotroboate pe diversele meridiane ale profesunii de om. Dar verosimil mai înseamnă, știm bine, și a te feri de entuziasme care nu țin de agenda vieții, contrazicînd implicit arta de a convinge. Optimist și senin, autorul acestei cărți e numai atît cit trebuie, dorința lui cea mare fiind să nu transgrezeze cota realității (dure), chiar cînd se extinde în zonele non-fictivului.

A devia banalul sub reflectoarele pitorescului esențial și convingător e un talent. Sînt convins că în sertarele autorului, unele din reportajele actuale respiră la vîltoarea altitudinea a nuvelei, a povestirii și — de ce nu? — a romanului. În esență, fișele acestora există; totul e să nu fie „trăite” cu o prea mare viteză.

CONSTANTIN CRIȘAN ■

Despre autonomia
teatrului

Victor Ernst Mașek demonstrează în ultima sa carte, Literatura și existența dramatică, faptul că teatrul nu este o artă întâmplătoare, că e o artă independentă, cu legi precise și cu o înrîurire profundă asupra publicului. Autorul, care a părăsit mai de mult reportajul și poezia dedicîndu-se filozofiei și esteticii, întreprinde în acest ultim eseu despre teatru o analiză meticuloasă a dramaturgiei, a spectacolului, a criticii și a publicului. Cartea sa nu reprezintă doar o analiză recă și la obiect a structurilor care compun arta spectacolului de teatru. Mașek e un spirit polemic, un om de dialog; chiar dacă nu folosește liniuța de dialog, el se servește în demonstrație de exemple, de argumente extrase din viața teatrală imediată. Mașek este unul dintre spectatorii cei mai avizați, la această oră, ai spectacolului de teatru pentru că studiază fenomenul ca un cunosător profund al legilor sale scrise și nescrise. El încearcă să facă ordine într-o informație adeseori stufoasă și contradictorie, tangentă și empirică. Studiul său e riguros și științific. Gazetăria și poezia pe care le-a frecventat îl ajută să se exprime concis, exact, expresiv și convingător. Ocupîndu-se de dramaturgie, de pildă, Mașek demonstrează că nu se poate face astăzi teatru, că nu se pot scrie astăzi piese de teatru bazîndu-te doar pe bun simț și talent, pe intuiție și fler. Nu se mai poate face teatru după ureche. Trebuie stăpînite bine legile dramaturgiei, trebuie însușite ca o matematică superioară posibilitățile organizării și întreținerii conflictului. Desigur, sînt dramaturgi care sfidează aceste legi ca să construiască altele pe măsura posibilităților lor de exprimare și pe măsura faptelor pe care le expun, a mesajului lor ideatic. Dar asta nu înseamnă că nu trebuie să cunoască ceea ce neagă. Într-o societate în care teatrul are un rol atît de important în formarea conștiințelor, în educarea publicului, teatrul e obligat de specializarea profundă a tuturor domeniilor vieții să se cunoască foarte bine pe sine, ca un domeniu ultraspecializat în care nu mai poți funcționa ca diletant. El afirmă faptul că oricîte experimente ar avea loc în zona teatrului, nu se va putea renunța niciodată la conflict, la un conflict bine structurat și tensionat, bine gradat care să demonstreze o anumită idee și

ADRIAN DOHOTARU ■

Cuget, deci există

Dialectica
în concepția
lui Engels

Prin titlul pe care l-am dat, am intenționat să mă opun punctului de vedere empirist prin care se prezintă adevărurile dialecticii materialiste. Altfel spus, pentru a arăta incompatibilitatea dintre concepțiile dialecticii și principiile epistemologiei empiriste. Din această afirmație nu trebuie trasă concluzia că principiile empiriste ar reprezenta o barieră absolută în calea dialecticii gîndirii sau în calea dialecticii obiectului spre gîndire. Ar fi inexact și ar conduce la ideea că subiectul este reducibil la obiect. Mai trebuie să facem precizarea că, în aspirația sa spre obiectivitate, conștiința teoretică a pedalat mai mult pe obiect și mult mai puțin pe proprietățile subiectului, pe specificitatea (=irreducibilitatea) lor. Dar obiectivitatea este dată ca elementul universal al structurii conștiinței. Faptul acesta nu putea fi surprins decît de mintea genială a unui poet care a reușit ca într-o metaforă să ne pună în fața unui adevăr care scapă gîndirii discursive.

Mai explicit, vreau să spun că, prin elementele sale de universalitate, gîndirea se instituie ca formă aptă să dedubleze lumea în

CAP LIMPEDE

● Un 13 cu noroc. Anul trecut, în cadrul festivalului de la Costinești, a fost prezentat și un film de scurt metraj al tînarului regizor și scenarist Cornel Diaconu. Cele 20 de minute ale peliculei au impresionat atît pe spectatori cit și juriul, astfel încît premiul a fost scoțiată firească. Intitulat Tema 13: Bătrînețea, filmul istorisește peripețiile unui student trimis să realizeze o fotografie care să illustreze un fapt tulburător din existența unui om de vîrstă a treia. Imaginile surprinse cu har de Sorin Iliescu (și în care apar, printre alții, și Octavian Cotescu și Nina Filimon) ne înfățișează paradoxalele aventuri prin care trece protagonistul (interpretat de Valeriu Cămpian) în tentativa sa de a realiza tema propusă de profesor. Nu le vom istorisi pentru a lăsa întreagă bucuria spectatorului de a le

afla singur. Vom remarca doar autenticitatea acestei pelicule, umorul tandru sau acidulat cu care sînt surprinse secvențe din viața noastră. Regizorul are încă de la acest film capacitatea de a ne face atenți la fapte insignifiante în aparență dar care ne pot marca decisiv. Un sincer „bravo” pentru Cornel Diaconu care, înainte de lungul său metraj Escapada, și-a dovedit cu Tema 13: Bătrînețea talentul deosebit.

● În căutarea... umorului pierdut, de Dan Gr. Mihăescu, editura Sport-Turism, colecția Cartea de vacanță, se vrea a fi, și în bună parte reușește (și vom cita, ca argument, spusa-scrisă a lui Romulus Vulpesco: „Afirm că schiștele lui Dan Mihăescu mi-au plăcut nespuse de mult și fără de rezerve, pentru că sînt despre mine și despre alții ca mine și scrise pe înțelesul nostru...”) o carte agreabilă, ca o obișnuită ex-

cursie de duminică la lărbă verde, în jurul Capitalei, sau, ca să ridicăm stacheta la maximum de exigență, undeva pe... Bulevardul Bucegi, în masivul muntos cu același nume. În căutarea... umorului pierdut este o carte simplă, nu și simplistă, ușor de citit, în stare să lvească pe chipul nostru un ușor suris, de îngăduință pentru personajele cărții, dar și de complicitate cu autorul care, mi-mind analiza psihologică, născoceste un haz nebul pe seama tuturor celor care se zbat, suferă, luptă, înving sau sînt înfrinți în paginile acestui volum. În concluzie, o carte cu... de-ale vieții, și mai bune și mai rele, drept pentru care vom declara că pierderea declarată în titlu este, totuși, recuperabilă.

● Citim și nu ne vine să credem. Iată cum scrie Stan Ghena despre cartea lui George Nestor, Strada Galoșului: „El însuși pensionar, va scrie des-

pre pensionari un roman din interiorul acestei condiții, se pare singurul de acest fel în literatura noastră”. Care ar fi tema volumului? Recenzentul ne-o spune pe sleau: „Ieșirea din istorie a unei străzi și a unor oameni este tema acestei cărți”. Ce ne prezintă romanul? „Romanul lui G. Nestor prezintă în mod expres în literatura noastră condiția pensionarului cu toate consecințele ei pe planul vieții interloare. Cine sînt pensionarii din carte? „Pensionarii din Strada Galoșului sînt niște bătrîni cuminți, morali, apăsați de viață, de singurătate, apăsați mai puțin de trecutul lor de care rareori fac caz”. Cum ne poate apărea romanul? „Privit din această perspectivă, romanul ne apare ca unul de emancipare a condiției pensionarului”. Sîntem edificați apoi în legătură cu modul cum trăiește personajul Simion Mircă ieșirea la

pensie: „...Simion Mircă care (scuzați cacofonia, n.n.) trăiește ieșirea la pensie ca pe o perioadă normală, față de toată bătrîni debusolați, cei mai galera de pensionari și mulți”. În continuare, Stan Ghena ne informează: „Mai exact, romanul mi se pare a fi o redimensionare a condiției pensionarului”. Ce episoade n-ar fi lipsite de importanță? „...nu lipsite de importanță sînt și episoadele în care bătrînii pensionari înființează comitete și acțiuni pentru a imita viața socială cu toate structurile ei”. Ce l-a mai impresionat pe recenzent? „Jocul de-a menținerea utilității pensionarului după ritualul structurilor sociale este de jucat de realitate”. Cum sînt împărțiți pensionarii? Aflăm tot din reflecțiile lui Stan Ghena: „Încadrarea pensionarilor în categoria ca „boiași”, „sănătoși”, „cultură și învățămînt”, „babe nebu-

ne”, „bors” ultimele fiind măsura ironiei autorului, este amuzantă și interesantă artistic”. În concluzie, „Fără să dea soluții cum să intrăm în perioada viitoare, sau pentru unii actuală, a pensionării, Strada Galoșului ne dă certe satisfacții estetice prin urmărirea citorva destine care nu se resemnează la propria condiție”. Nu știm dacă Stan Ghena este pensionar sau nu, ca să aflăm dacă el scrie, despre un roman dedica vieții pensionarilor, din interiorul condiției. În orice caz, îi mulțumim pentru această recenzie care e o capodoperă de umor involuntar. ● Citim și ne bucurăm. În același număr, 6, din iunie 1983, al Ateneului, se găsesc însă destule articole care se citesc cu interes. Remarcăm totodată și suplimentul revistei, Caete boțoșnene, unde întîlnim, printre alte pagini închinete lui Eminescu, și un interviu deosebit de cap-

mod universal, în raport cu animalele care o dedublează individual și particular. Capacitatea de a dedubla universal face ca conștiința să nu mai fie subiectivă, pur subiectivă, absolut subiectivă, ci în cel mai înalt grad obiectivă, punct de plecare în construirea obiectivității. Ideea conștiinței pur subiective își are originea în trătarea empirist-reducționistă a gândirii. Capacitatea de a dedubla universal este dată de noua poziție pe care a câștigat-o omul în lumea speciilor. Dar nu printr-un har divin, ci prin propriul său efort.

Iată afirmațiile poetului:
„Dar chinuit de rivna de-a fi,
muncit de jind,
Miracolul trezirii l-ai săvârșit
voind.
Ți-ai depărtat pământul de buze
la picioare,
Slujit de-aci înainte de miinile
ușoare“.

(**Implinire**) de Tudor Argezi).
Depărtind pământul de buze la picioare, omul a deschis calea de a pune la picioarele sale orice. În verticalitatea poziției sale se află modul universal și obiectiv în același timp al conștiinței. Prin urmare, nu poate fi vorba nici un moment de aspectul pur subiectiv al conștiinței. Căci subiectivitate înseamnă particularitate și individualitate, incapacitatea de a parveni la universalitate. Și nu este de prisos să subliniem tot aici că numai în această depărtare a pământului „de buze la picioare“ se ascunde procesul adevăratei geneze a conștiinței.

Aici și-a asumat omul proprietatea de a se dedubla. Din această cauză nu se poate vorbi de o conștiință empiristă care ar refuza dialectica și s-ar refuza dialecticii în mod absolut, ci despre o conștiință care refuză dialectica în generalitatea ei printr-un principiu dialectic nedezvoltat. Prin urmare, dialectica, în virtutea constructivității conștiinței, este prezentă tot timpul în conștiință nu numai la nivelul formei ci și la cel al conținutului.

Principiile empiriste, tocmai că sunt principii epistemologice, evidențiază: a. caracterul mediat al cunoașterii; b. caracterul mediat de principii epistemologice istorice; c. caracterul dialectic în cadrul căruia nu se evidențiază dialectica în universalitatea sa; d. valoarea lor de adevăr; e. valoarea lor metodologică necesară în cunoaștere.

Dar principiile empiriste se preîntind singurele apte să asigure cunoașterea adevărată. Din această cauză ele ajung să blocheze cunoașterea și să substituie abstracțiile sale obiectului dialectic. Principiile empiriste ajung, prin absolutizare, să reprezinte una din cauzele care duc la idealism. Dar tot ele, printr-o interpretare dialectică (= din perspectiva relației dialectice subiect - obiect) se dovedesc a fi una din căile configurate dinamic apte să dezvăluie dialectice în universalitatea și specificitatea sa.

ION STROIE

Un actor eseist

Obiectiv repertorial ambițios, act de cultură necesar, fapt spectacologic onest, dar modic, iată cum s-ar putea înscrie premiera comediei **Tartuffe la Teatrul Maghiar din Timișoara** în sfera unei lapidare judecăți de valoare. Reprezentația n-ar stârni un interes special, așadar, n-ar imbia la dispute critice

ativant luat de Lucian Valea lui Gheorghe Eminescu, nepotul marelui poet. ● **Inedit.** Numărul 6 din acest an al revistei Argeș găzduiește un articol inedit semnat de Petre Pandrea. Intitulat **Omenia lui Lucian Blaga sau un „pariu pascalian“** ciștigat, articolul aduce la cunoștința publicului larg noi amănunte privind viața celui care a scris **Trilogia culturii**.

● **Plagiat?** Din **Vălenii de Munte**, de la **Ioana Cozorică**, chimistă, primim o interesantă relatare: „Lecturasem aproximativ 50-60 de pagini din romanul **Povestea unei pasiuni**, de **Ford Madox Ford**, colecția **Meridiane**, 1970, Editura Univers. Am întrerupt lectura pe motiv că o prietenă îmi împrumutase, pe un timp foarte scurt, o altă carte, **Moartea delinului**, de **N. D. Carpen**, Editura **Cartea Românească**, 1981. Ajunsesem, cu a doua carte la pagina 19 și nu

mai știam ce țin în mână, cartea lui **Ford Madox Ford**, sau cartea lui **N. D. Carpen**? Dar iată și motivul dezorientării mele: **Ford Madox Ford**, **Povestea unei pasiuni**, pagina 32: „Mergea cu pas sprinten, părul ei era atât de frumos pieptnat și se îmbrăca întotdeauna minunat, purta numai lucruri foarte scumpe. Bineînțeles a-vea banii ei dar nu aș fi făcut nici o obiecțiune chiar dacă nu ar fi avut bani. Și știi, acum nu pot să-mi amintesc nici măcar una dintre rochiile ei. Ba parcă îmi aduc aminte de una, dar una foarte simplă, din mătase albastră, cu un model chinezesc — cu o fustă bogată și umeri lați. Părul ei arămia: tocurile pantofilor erau excesiv de înalte, așa încât călca doar pe virful degetelor de parcă abia atingea pământul... În jurul părării legase o eșarfă din același material cu rochia. Știa

întotdeauna cum să-și pună în valoare ochii albaștri. În jurul gâtului a-vea doar un simplu șirag coral roz, iar tenul ei era de o perfecță puritate și netezime. Da, aceasta este imaginea care mi-a rămas întipărită cel mai bine în minte. Florence în rochia ei albastră și părării cu boruri înalte, privindu-mă peste umăr, cu ochii ei care păreau foarte albaștri, ca de safir, dar un safir de culoare închisă...“.

Și iată-l și pe **N. D. Carpen** cu al său roman **Moartea delinului**, pag. 19: „Avea părul pieptnat în sus și se îmbrăcase, ca întotdeauna de altfel, cu mult gust. Cel mai bine îmi amintesc rochia pe care o purta atunci, în ziua aceea, una croită foarte simplu din mătase albastră. Tocurile pantofilor erau excesiv de înalte, încât călca mai mult pe virful degetelor, parcă abia atingea pământul. Și-mi amintesc și pă-

re trebuia să furnizeze cetățenilor neghiobi și timorați, ca **Orgon**, proba inafibilității spiritului său de dreptate, iar instrumentul cel mai potrivit — evident, anume creat în scopul demonstrației — este **Tartuffe**, căruia ipocrizia i-a fost insuflată de însuși „demiurgul“ său, de o șiretenie diabolică. **Nota bene:** eșafodajul idealic al acestui articol este creația lui **Sinka Karoly**, pe care — cu îngăduința domniei-sale — l-am numi actor eseist.

AL. COVACI

Sandvici lară... diamante

Că publicul nostru tinăr este avid după filmul muzical — și că acest gen de film este încă deficitar în ceea ce ne privește — o dovedește, fără drept de apel, marca afluență de spectatori ce fac cozi la intrările cinematografelor unde a fost programat „**MELODII LA COSTINEȘTI**“, film realizat de către Casa de filme Trei în colaborare cu Biroul de Turism pentru Tineret.

Povestea este simplă (ca dealtfel — și din nefericire — la mai toate comedile muzicale); îndrăznește să spun că în cazul „Melodiilor...“ — scenariul **Mihai Opreș** — chiar subțire de-a dreptul. Patru tineri prieteni pasionați de muzica ușoară, înghimbând o formație, intenționează să câștige marile premii la festivalul muzical ce are loc anual la Costinești. Nu se înțelege prea bine cu ce se ocupă fiecare, s-ar zice că nici ei, la un moment dat, nu știu prea bine ce vor — intervine o tinără, nici aceasta nu înțelege prea bine ce vor cei patru de la ea! — mă rog, nici noi chiar, cei din sală, nu mai înțelegem nimic, dar parcă asta contează!... După o serie de urmăriți, qui pro quo-uri, serbări marine, etc., idila se împlinește, cei patru se împlinesc, se împlinesc și ceea oră și jumătate de proiecție. FINE.

„Și totuși filmul place! Să încercăm să vedem de ce. Deși nu în primul rând, dar datorită tinereții și talentului celor patru eroi (interpreți: **Horățiu Mălăiește, George Mihăilă, Vasile Muraru și Bogdan Stanoevici**). Sint fermecători, se mișcă admirabil în cadru, evită grotescul. La rândul ei, **Mariana Buruiană** (în rolul tinerei, rol grevat de o totală lipsă de consistență!), este surprinzătoare: frumoasă, caldă, firească, demnă de reținut.

Trei factori însă determină calitățile acestui film (căci există!), la modul propriu. Și îi voi numi în ordine inversă: ing. **Mihai Orășanu** (coloana sonoră); (montajul), și — ajungem, iată, la elementul cheie, acest pină acum necunoscut, **Constantin Păun**, care asigură regia filmului.

Este aproape incredibil ce a putut face **Constantin Păun**, pornind de la premisele oferite din scenariu! Dacă filmul „**MELODII LA COSTINEȘTI**“ se suportă — și se suportă chiar bine! — dacă ridem, dacă ne plac câteva bune momente, toate acestea se datoresc mai ales acestui regizor inteligent și avind ritmul în singe, avind simțul gag-ului avind plăcerea de a filma. Avind BUCURIA de a filma. Și mai ales avind o tandrețe anumită în înțelegerea vârstei tinere. Sincere felicitări, și să-l așteptăm cu încredere!

HORIA PĂTRAȘCU

Argument

Teatrul Național — un teatru deschis?

Da, Teatrul Național rămâne un teatru deschis. Unii sînt tentați să creadă că Teatrele Naționale reprezintă instituții greoaie, care se adaptează mai dificil și în orice caz cu mare prudență la inovațiile petrecute în lumea artei teatrului. Adevărul e că Teatrul Național trebuie să se afle în avangarda noului, nu neapărat a celui nou care se clasicizează, ci în avangarda formelor noi de expresie, cîntărind, evident cu înțelepciune, între efemer și durabil. Problema este: în ce măsură Teatrele noastre Naționale reprezintă și rașpe de lansare a unor experimente valabile, atestate de timp, de spectatori? În primul rînd în plan repertorial, toate Teatrele Naționale de la noi au lansat, de-a lungul anilor, dramaturgi români de valoare. Prin urmare, aceste teatre și-au asigurat și implicat riscul de a pune în circulație nume noi, scriitori de teatru care au probat prin activitatea lor profesionalism și curaj în abordarea problemelor realității noastre. Teatrele Naționale au dat gir unor piese de teatru care au intrat mai apoi în fondul principal al dramaturgiei românești, al spectacolului de teatru românesc. În al doilea rînd, Teatrele noastre Naționale au pus în scenă spectacole cu caracter experimental care s-au bucurat de aprecierea criticii, atît la noi în țară cît și pe alte meridiane. Dar, la acest capitol, evident, puține Teatre Naționale se pot mîndri cu un program estetic bine articulat pentru promovarea unui spectacol și a unui text care să facă mai firec racordul scenei la mentalitatea spectatorului de astăzi, martor al atîtor metamorfoze în viața de fiecare zi. Surprinzător e faptul că, în special la nivelul Teatrelor Naționale, se resimte lipsa unor regizori demni de profilul monumental al unei asemenea instituții reprezentative. Sint Teatre Naționale care se află de cîtva timp în criză de regizori. Unii regizori din generația tinărahă ocolesc Teatrele Naționale pentru că li se par prea închistate și greu de adaptat la un nou punct de vedere asupra esteticii spectacolului. Pe de altă parte, actorii Teatrelor Naționale au o medie de vîrstă prea înaintată, evidențiată și de faptul că, în centrele urbane unde funcționează, în ultimii ani nu mai sint repartizați tineri actori! Astfel încît se poate ajunge la situația paradoxală că aceste teatre nu mai pot juca piese din dramaturgia clasică pentru că nu au actori care să acopere vîrstele impuse de text. La acest capitol, e adevărat, se poate vorbi și de o anume plafonare a actorilor din unele Teatre Naționale, de o anume arhaizare a stilului lor de joc, de o suficiență și o comoditate dăunătoare artei spectacolului. Infuzia de tineri oameni de teatru, în special de regizori și de scenografi, de dramaturgi (invitați în teatre din alte domenii ale artei scrisului), ar reprezenta, desigur, o modificare de atitudine și de optică asupra condiției Teatrului Național în peisajul culturii noastre. Teatrele Naționale trebuie să dea tonul unui anumit stil de joc, trebuie să impună un stil de joc deschis de tradiția noastră actoricească și regizorală, dar trebuie să impună tot ceea ce se manifestă în spiritul vremii în care trăim și în sensul progresului unei arte în continuă schimbare. Unii cred că Teatrele Naționale trebuie să adopte o politică conservatoare, o politică de prudență excesivă față de nou, să înscrie în repertoriu numai ceea piesă de teatru sau numai acel punct de vedere față de un spectacol, față de un stil interpretativ, care au fost deja verificate pe scenele altor teatre.

Este absolut cert că, la această oră, Teatrele Naționale sint încă datoare publicului cu o politică repertorială națională clasică și contemporană mai cuprinzătoare. Trăim într-un moment în care marii dramaturgi precum **Camil Petrescu, Mihail Sebastian, Mihail Sorbul, G. M. Zamfirescu** sint nejucați sau inexpressiv interpretați iar alți dramaturgi importanți dintre cele două războaie mondiale sint jucați sporadic și uneori cu piese nesemnificative. Teatrele Naționale ne oferă prea puțin din operele manifestative. Trăim, de asemenea, un moment în care rilor clasici ai dramaturgiei universale. Unde sint marile spectacole Shakespeare pe care Teatrele Naționale le ofereau publicului în fiecare an? Unde se joacă **Eschil, Sofocle, Euripide**, unde se joacă **Molière, Calderon, Lope de Vega, Goldoni** sau **Ibsen, Hauptman, Pirandello, Shaw**? Teatrele Naționale se află în mare restanță față de public la capitolul programului estetic și, oricît de interesante ar fi conferințele și spectacolele-scoală, ele nu pot rezolva decît printr-un repertoriu complex problemele educației prin teatru. De aceea, credem că activitatea Teatrelor Naționale trebuie reîndată în primul rînd prin prisma repertoriilor, apoi prin prisma interpretărilor, renunțîndu-se la improvizafii, la academismul desuet, la atmosfera vetustă, funcționarească, chiar birocratică din activitatea de zi cu zi, la neîncrederea în regizorii tineri care pot impune ei înșiși un program estetic, un stil.

Prin urmare, credem că Teatrele Naționale trebuie să-și reconsidere cît mai devreme programele și repertoriile, actorii și regizorii.

ADRIAN DOHOTARU

CAP LIMPEDE

amplu reportaj, apărut pe 2 (două!) pagini în revista **Astra**, numărul 7, anul curent, reportaj semnat de **Dumitru Dem. Ionașcu** și intitulat **Cele douăzeci și cinci de secunde solare ale minerilor**. De unde acest titlu? Din următoarea afirmație a reporterului care, după 24 de ore trăite în mijlocul minerilor din Valea Jiului, mai exact spus la mina **Paroșeni** (asta dacă am înțeles noi bine!) spunea: „Am trăit o clipă alături de oamenii care au ars în 20 de ani a fost smuls cunde din soare!“ A se înțelege că de-a lungul a 20 de ani a fost smuls adîncului tot, la acea mină tot atît cărbune cam cît se arde în soare în numai 25 de secunde?! Nu, e prea mult, nu e prea puțin?! Sau e nevoie să înțelegem neapărat altceva?! Dar iată o altă mostră privind ușurința cu care

Dumitru Dem. Ionașcu scrie despre una din cele mai frumoase și mai temerare meserii ale lumii. „În adîncul planetei sint încă de pe acum 150 de kilometri de galerii și drumuri, atît cît să străbați distanța dus-întors de la **Petroșani** la **Simeiria**, și peste două mii de capete de familie (poate capete de familie, n.n.) care își agonisesc cu eforturi, de multe ori supraomenești, din adîncul sălbatic și dur, pîinea zilnică.“ Chiar numai 150 de kilometri sint, de galerii și drumuri, încă de pe acum, în adîncul planetei? Sau este vorba de o altă planetă pe care autorul a descoperit-o între **Petroșani** și **Simeiria**? Nu cumva această planetă se află chiar în interiorul planetei noastre și, de necrezut, ea este mai mare decît cea de dinafară?

GEORGE ARION
VICTOR NIȚĂ

● **Amplu nu înseamnă întotdeauna și mare.** Ne-am apucat cu atenția evenimentului asupra unui

Valoarea creației muzicale românești și gustul public

40 ; 60 ; 200. Cifrele acestea oglindesc numărul aproximativ al spectatorilor aflați la trei manifestări — acte de cultură, ale căror date au fost luate absolut la întâmplare și care au fost prezentate de primele instituții muzicale ale țării, Filarmonica „George Enescu” și Opera Română din București. Programele, de date recente, cuprindeau creații importante, semnate de nume cu rezonanță în viața muzicală autohtonă și internațională: Mihail Jora, Wilhelm Berger, (la Filarmonică), sau Pascal Bentoiu și Doru Popovici (la Operă) însemnând, fiecare, valoare, seriozitate și garanția unor lucrări elaborate cu migală, dăruite asemeni unor prețioase diamante, pietre prețioase certe în contextul patrimoniului cultural românesc. Dacă adăugăm că „Noaptea cea mai lungă” de Doru Popovici, constituia o premieră a Operei Române, că noul Concert pentru vioară și orchestră al lui Wilhelm Berger era prezentat în primă audiere (de tinărul și talentatul violonist Cristian Ifrim) și că opera Hamlet, de Pascal Bentoiu se bucură de un soclu național și internațional pe care timpul a ajuns să o așeze, vom conchide că numărul publicului spectator a fost dezolant, în contradicție totală cu valoarea creațiilor oferite de cele două instituții.

În mod logic se nasc mai multe întrebări, grave, iar răspunsurile la acestea — o afirmăm fără nici o ezitare — pot constitui drumurile, orientarea actuală și viitoare a creației românești în genul simfonic și de cameră, precum și în genul muzicii dramatice; clarificările respective ar putea oferi și soluțiile cele mai adecvate politicii repertoriale din viitoarea stagiune a instituțiilor artistice specializate, deoarece — este adevărat — pe lângă subvențiile consistente primite de la stat, teatrele muzicale și orchestrele simfonice au — și ele — planuri economice foarte riguroase, legiuitorul gândindu-se nu atât la dorința (legitimă) de acoperire a cheltuielilor, dealtfel lucru imposibil, cât — mai ales — la câștigul moral-educational față de beneficiarii pentru care au și fost create aceste lăcașuri ale artei sunetelor, adică, până la urmă, pentru publicul spectator de toate categoriile, la care trebuie să ajungă mesajul compozitorului, prin mijlocirea factorului intermediar, interpretul.

Așadar, oricine are dreptul, ba chiar organele de decizie au chiar datoria de a se întreba și a răspunde: de ce evită, în bună măsură, publicul nostru, operele românești și creația camerală sau simfonică? Dar, oare toate lucrările sunt ocolite aprioric, sau numai un anumit gen are parte de indiferența spectatorilor? Este, oare, auditoriul român, un snob care dorește doar lucruri semnate de autori străini? Există o nonvaloare a lucrărilor, ori o lipsă valorică acută a interpretelor, care concură — și ele — la îndepărtarea spectatorilor-plătitori? Iată doar câteva întrebări, dureroase, care s-au pus de multe ori, mai pe furis, mai pe față, fără a se atinge însă, niciodată, deschis, rana și a se încerca să se îndepărteze această stare cu totul nesatisfăcătoare, care este generală, la aproape toate instituțiile noastre de gen.

Publicul

La Operetă, sălile sînt — întotdeauna — pline; fie că se joacă „O noapte la Veneția”, de Johann Strauss, fie că pe scenă se derulează viața lui Ciprian Porumbescu, în opera lui Gheorghe Dendrino, „Lăsați-mă să cînt”, publicul este credincios sălilor teatrului din Splai. La Teatrul de estradă „Constantin Tănase”, la concertele de muzică ușoară de la Sala Palatului R.S.R., mii de oameni asistă la manifestările acestui gen de artă. Aici, muzica românească este la ea acasă, căci titlurile semnate de compozitori români sînt majoritare, dacă nu totalitare, în programele oferite iubitorilor de melodie ritmată. La Opera Română, nu se poate găsi un bilet de intrare la Aida, ori la Traviata, iar recent, la Filarmonică, pînă și culoarele de trecere din sala Ateneului au fost pline de aceia care au dorit să asculte Beethoven, Cealkovski, ori pe Dan Grigore. Aceasta, pentru a nu mai vorbi de Cenaclul pentru a nu mai vorbi de Cenaclul „Flacăra” în care se vâdește mai bine decît oriunde, atașamentul românului pentru muzică, necesitatea imperioasă a fiecărui individ de a cînta — așa cum poate și cum se pricepe — de a asculta poezie bună, deci de a participa, astfel, la actul artistic. Există, deci, un eclecticism natural al receptorilor de muzică, auditoriul împărțindu-se după gusturile estetice, dar — mai ales — după latura formativă în educația specifică, pe diferite genuri și manifestări muzicale. Iar noi, nu vom fi absurzi în credința, sau speranța, că întreaga masă a auditoriilor trebuie să frecventeze și să iubească doar simfonia, liedul sau cvartetul, ori opera... Rămînînd însă, în sfera genurilor simfonice și de operă, vom arăta că există un adevăr de necontestat; imensa majoritate a melomanilor preferă epocile creatoare ale preclasicismului, clasicismului și romantismului, avînd rezerve serioase în frecventarea concertelor sau manifestărilor care cuprind literatura muzicală a secolului al XX-lea, în aceasta fiind inclusă și creația românească muzicală contemporană, numărul spectatorilor fiind vizibil îngrijorător, mai ales, în fața opurilor scrise după 1950. Pe de altă parte, este sigur că nu poate fi vorba de nici un snobism față de cultura muzicală autohtonă, rapsozile și suitele enesciene, ca și multe

alte lucrări aparținînd lui Paul Constantinescu (dansurile), Marțian Negrea (suita din Munții Apuseni), Theodor Rogalski (trei dansuri), Mihail Jora (Suita din baletul „Cînd strugurii se coc”, ori baletul „Întoarcere din adîncuri”), Gheorghe Dumitrescu (oratoriul Tudor Vladimirescu), Zeno Vancea (baletul „Priculiciul”), Ion Dumitrescu (Preludiul simfonic, ori Suita a treia) etc., etc., constituind pilde de melodie și ritm românesc, pe care spectatorii nu le evită, ci dimpotrivă, le caută, creațiile enumerate mai sus, ca și multe altele asemănătoare, constituind laolaltă o anumită perioadă de creație, un stil, față de care există o dragoste profundă a publicului nostru, respectul cu-venit operelor de artă intrate definitiv în patrimoniul culturii naționale românești.

Dar și după perioada amintită s-au creat lucrări, de o mare valoare, recunoscute ca atare și pe plan mondial, operi pe care spectatorii le frecventează mai puțin, înțelegîndu-le din ce în ce mai greu, aceasta ducînd la o lipsă de comuniune intelectuală, fenomen creat, unei

PRIX DE COMPOSITION MUSICALE

Reine Marie-José

1980

Reine Marie-José a Monarque Vierge TIMIȘ, de Bucarest (Roumanie)

pour "PHANTASMS,

four polyphoniques pour 12 instruments à vent

Composé en 1978

de V. Timiș

Interprété par l'Orchestre de la Reine Marie-José

Éditions

de la Reine Marie-José

Paris

1978

12 instruments à vent

O recunoaștere internațională a creației lui Vasile Timiș și, implicit, a valorii muzicii românești

Informări și a unei educații muzicale insuficiente, în care învățămîntul de toate gradele a avut și are un rol hotărîtor. Problema este extrem de importantă și pune, față în față, creația simfonică și de operă românească, afirmarea ei pe plan internațional — pe de o parte — și lipsa de înțelegere a acestei valori, din partea receptorului național. Și aceasta tocmai în condițiile favorabile create de politica culturală a partidului și statului nostru, pentru dezvoltarea neîncetată și armonioasă a întregii culturi și arte din patria noastră, condiții neîntîlnite și — poate — nici visate, într-un trecut nu prea îndepărtat. Să încercăm să insistăm în deslășirea acestei contradicții.

Valoarea

Evident, se pot pune mai multe întrebări, legitime. Astfel, creația muzicală de gen, are, oare, un nivel valoric atât de ridicat? Concurează, cumva, opurile anilor noștri, cu izbinzile certe ale altor lucrări scrise între 1900—1950? Se situează compozițiile actuale la cota valorii internaționale contemporane? Din capul locului, trebuie arătat că răspunsurile la aceste întrebări fundamentale, sînt — toate — afirmative. Să dăm două exemple. Mihail Jora a fost unul dintre maeștrii necontestati ai muzicii românești. Contemporan și direct urmaș al lui Enescu, creator de școală, mentor al celor mai mari maeștri români din zilele noastre, a făurit și a fundamentat un stil propriu, adecvat melosului nostru popular, tratat în concordantă cu limbajul european al epocii '30—'50, situîndu-se astfel, ca o personalitate artistică de prim ordin, în mult dorita simbioză național — universal. Simfonia în Do major, una din lucrările sale de capetenie, a fost audiată, recent, în cadrul concertului susținut de Filarmonica „George Enescu”, în etapa finală a Festivalului „Cîntarea României” de 40—50 spectatori, plus juriul! Pascal Bentoiu, unul dintre cei mai străluciți compozitori români contemporani, demn urmaș al lui Mihail Jora, creatorul operei „Hamlet”, distinsă la Roma în 1970 cu premiul

„Guido Valcereggi” s-a „bucurat” de audiența a 200 spectatori la ultimul spectacol jucat pe scena Operei Române; aceasta în pofida unei montări și a unei distribuții de prim ordin. Să continuăm. Cîți dintre dv., stimați cititori, ați ascultat, sau ați auzit de lucrările intitulate „Concentric” de Octavian Nemescu (premiul concursului de la Baurges — Franța, 1980), „Proportii II” de Petre Stoianov (premiul Anconna — Italia, 1980), „Postludium” de Șerban Nichifor (Premiul „Diego Ortez” Toledo — Spania, 1980), „Fantasme”, de Vasile Timiș (Premiul I la concursul „Reine Marie-José”, Elveția — 1981), „Trio” pentru clarinet și percuție de Maia Ciobanu (Premiu la Mannheim, R.F.G., 1981), „Sonată” pentru vioară și pian de Irina Odăgescu (Medalia Concursului „Viotti”, Italia, 1981), „Spații maramureșene” de Adalbert Winkler (Diploma de merit al Concursului de la Tokio, 1982), „Cîntec pentru flori” de Violeta Dinescu (Premiul III la Mannheim, R.F.G., 1982), aceasta pentru a lua în discuție doar premiile internaționale cucerite de compozitorii români în ultimii trei ani, fără a mai aminti și de alte numeroase titluri distinse cu importante premii internaționale în aceeași perioadă, dar din alte genuri, excluzînd și premiile Academiei R.S.R., ori ale Uniunii compozitorilor, care, toate la un loc, vădese marea valoare a creației muzicale autohtone din anii noștri, fapt care a situat, în timp, școala românească de compoziție pe un loc de frunte în ierarhia specifică mondială. Cu atît mai mare apare disproporția între această valoare declarată în fapte și slabul interes, ca și participarea fizică și afectivă a spectatorilor față de rezultatele cu totul remarcabile ale artiștilor noștri. Dar, vom vedea că nu minunatul public român este vinovat de această contradicție, ci cu totul alți factori.

Educația muzicală

Se știe că limbajul artei, deci și al muzicii, s-a schimbat necontenit datorită unui nou conștient de viață, ori unor noi concepții estetice, din dorința creatorilor de a nu deveni epigoni și de a căuta noi mijloace de expresie care să poată reda realitățile și aspirațiile fiecărei epoci. S-a mai afirmat, de diferiți filozofi și esteti, că nivelul artistic ca și limbajul creației secolului al XIX-lea nu va mai putea să fie depășit, precizîndu-se, astfel, epigonismul viitorilor compozitori. Iată însă, că secolul nostru a găsit noi căi și mijloace de comunicare în arta sunetelor; mai întîl impresionismul, apoi dodecafonismul, expresionismul, serialismul, ajungîndu-se la muzica electronică, bazată pe matematică. Trepte parcurse rapid și, e drept, anevoie de înțeles și deci, de receptat, bariera tonalității fiind spartă, drumul nou, pîrînd fără sfîrșit, mai întîl experimental și apoi cu certitudini valorice. Muzica românească s-a înscris și ea pe aceste coordonate; mai mult, sau mai puțin; cu izbinzi certe, sau cu reușite aparente. S-au ridicat, în acest frecus continuu, fizic și intelectual, uneori cu piedici artificiale puse stavilă, talente care, astăzi, au o reputație mondială: Anatol Vieru, Aurel Stroe, Ștefan Niculescu, Tiberiu Olah, Cornel Țăranu sînt doar cîteva nume din marii purtători de drapel ai muzicii românești, pe întreg globul. Trebuie însă de recunoscut că muzica anilor '65—'83 are cu totul alt limbaj (difilic uneori chiar pentru un profesionist), aproape impene-trabil pentru melomanul obișnuit cu Beethoven și Cealkovski. Dar, același fenomen s-a întîmplat în toate artele; în pic-

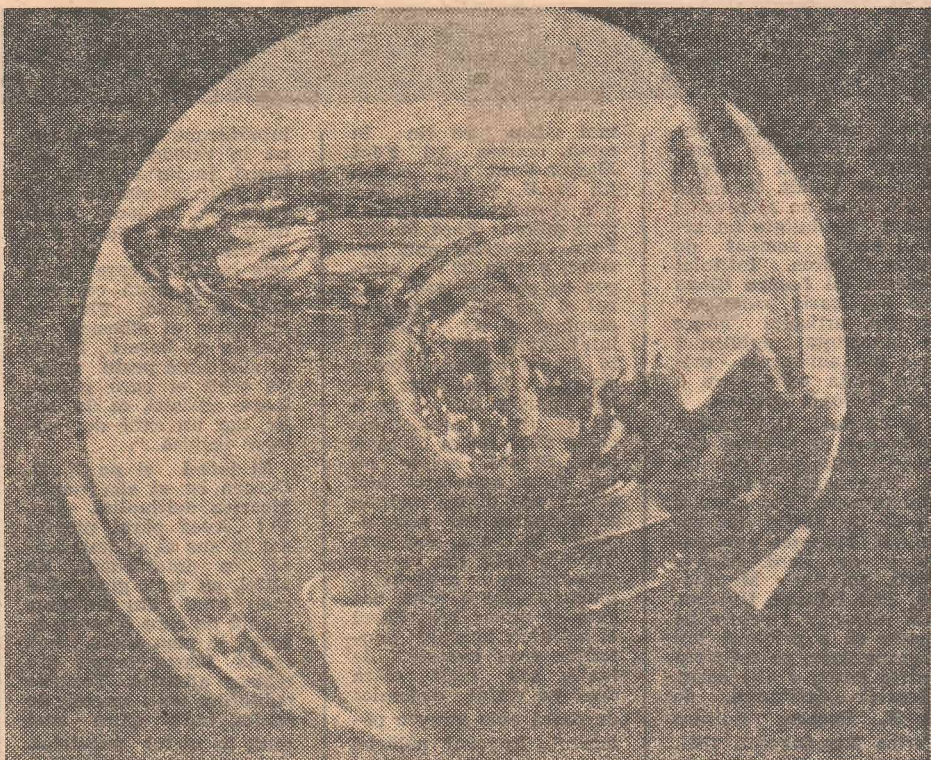
tură, de pildă, Picasso și Salvador Dalí operează altfel decît au făcut-o Rubens, ori Van Gogh. Să negăm, aslăzi, creația impresionistă, sau expresionistă pentru că nu o înțelegem? Să negăm valorile create de Schönberg și Alban Berg, sau acelea mai tîrzii ale lui Stockhausen, ori Boulez, mai tîrzii ale lui Stockhausen, ori Boulez, uneori chiar și pe „clasicul” Strawinski, pentru că nu putem pătrunde fiurul și mesajul noului limbaj al artei sunetelor? Ar fi, desigur, o eroare. Mai curînd, ar trebui să ne îngrijim ca educația muzicală, a melomanilor măcar, să nu se oprească la perioada romantismului. Cine trebuie să facă această educație și prin cine? Școala, în primul rînd, prin factorii ei educaționali profesorii de muzică.

Instituțiile și muzica

Firește, școala nu este singura formă care concură la pregătirea și formarea estetică a cetățeanului. Așezămîntele culturale și sindicale dețin, la rîndul lor, o mare pondere în această problemă. Dar, cite simpozioane și audii de muzică simfonică și de operă se mai fac astăzi în casele de cultură? Cîte biblioteci mai sînt dotate cu mijloace adecvate (cărți de artă, discuri, benzii, casete, aparate de redare etc.). Unde au dispărut acele colective de artiști amatori, care formau orchestrele simfonice, ori de cameră (exceptînd orchestra medicilor ori a inginerilor care au încă o activitate meritorie), micile formații instrumentale, ori marile colective de operetă, ba chiar de operă? S-ar putea continua încă multe variațiuni pe aceeași temă, dar este clar că nivelul actual, prestat în politica de culturalizare a maselor a fost depășit chiar de viața clocotitoare pe care o trăim și că o mai atentă privire a factorilor de răspundere, urmată de decizii în pas cu cerințele, ar fi cit se poate de binevenită.

La rîndul lor, instituțiile profesioniste de gen manifestă — credem — destule lacune în politica de programare a repertoriului, care trebuie să fie pus în slujba educației spectatorului și la îndemîna înțelegerii sale. Dorînd a fi mai clari, vom arăta că de la Wagner la Alban Berg, sau pînă la Enescu (Oedip), este o jumătate de secol distanță; dar de la Wagner la Stroe, Aurel este un salt peste un secol, pe care nici un spectator nu-l va putea trece cu ușurință. Din aceasta nu trebuie să se înțeleagă că am dori ca lucrările contemporane să nu mai fie programate; dimpotrivă! Dar, cu adaosuri de titluri repertoriale intermediare. Astfel, între romantici și contemporani, au existat post-romanticii, impresionistii și toate celelalte curente care au urmat. De ce a fost părăsită opera „Pelleas și Mellisande” de Debussy, lucrare reprezentativă a impresionismului? De ce nu este montată capodopera „Wozzek” de Alban Berg, apoi baletele tîrzii ale lui Strawinski? Toate acestea ar constitui cîteva trepte esențiale în înțelegerea fenomenului muzical contemporan în operă, pentru a vorbi doar de repertoriul liric. Sigur, lucrul nu este ușor și nu se poate face nici foarte rapid; dar, astfel, drumul către recucerirea spectatorului român pentru muzica românească, deci și pentru muzica românească, pentru înțelegerea ei, ar fi mai ferm și mai sigur. Și ideea de mai sus constituie doar una din multiplele soluții care se pot găsi de specialiștii instituțiilor artistice profesioniste.

CLAUDIU NEGULESCU

Ilustrăm acest număr cu lucrări ale sculptorului CONSTANTIN LUCACI

atelier literar

de G. Dumitrescu

C. Bulgăraș : Nu sînt noutăți. Cele mai bune pagini sînt dominate (u-neori pînă la imitație) de Arghezi, Pillat („Melodie de toamnă”, „Sfîntă Dumnică” etc.). Celelalte versifică (destul de îndeminatic, dealtfel) pe o linie convențională, epigonică (atît în prozodie, cit și în tematică, atmosferă etc.). Cu unele excepții intimplătoare, irelevante.

Mălina Danciu : Aveți dreptate într-un fel, dacă ar fi vorba de a se generaliza, de a se impune, în mod exclusivist, un singur tip de poezie. Sînt unele tendințe în acest sens și, firește, combaterea lor e îndreptățită. Dar nu pentru a încerca să impună, tot în mod exclusivist, alt tip de poezie! Există, din fericire, poezie de toate tipurile, genurile, speciile, pentru toate gusturile și preferințele, pentru toate vîrstele și nivelurile de înțelegere etc. (căci nu se poate trece cu vederea, nu-i așa?, într-o asemenea privință, treapta de inteligență și cultură a cititorului...). Nu-i e îngăduit nimănui să aplice „criteriul” nerod „ce nu-mi place mie e rău!”, ori „ce nu înțeleg eu e fără valoare!” și nici să-l chemă de urgență pe maiorul Prișbeev ca să „facă ordine” în cîmpul literaturii și să-i aresteze pe „vino-vați!” N-avem decît, sîntem liberi să fluierăm și să huiduim (ca la fotbal!) și să rîdem de ceea ce nu ne place ori nu înțelegem, dar trebuie să fim seamă mereu — cum spunem și altă dată — de marele risc cuprins într-o celebră vorbă care zice că „în ciocnirea dintre un cap și o carte, nu întotdeauna cartea e cea care sună a gol!”

L. Munteanu Hg. : O facem (ați fi văzut, de-

sigur, dacă citeați și alte răspunsuri decît pe-al dv. l...) de cite ori ne simțim în stare, de cite ori sîntem în cunoștință de cauză, de cite ori ne îngăduie spațiul... Nu puteți trimite, firește, versurile de care e vorba.

I. Grecu : „Poeților”, „Rănilor”, „Bine că”, „Ca în sfîrșit”, „Zadarnic”, „Bilanț”, „Chiar dacă”, „Haiducească” (cu finalul nerezolvat), „Nu peste mult timp”.

R.V. Giorgioni : S-ar putea să aveți dreptate, într-o măsură („poștașul” a putut fi influențat și de coloritul unor amintiri mai vechi despre performanțele dv. lirice, dacă nu vă confundăm, cumva l... — ceea ce, firește, nu poate fi o scuză, ci abia un fel de explicație parțială), o măsură, însă, care nu cuprinde, bineînțeles, unele generalizări simplitice și unele nedecente procese de intenții și excese de limbaj din finalul scrisorii dv. (în ce privește cazul celebrității pomenite, e puțin probabil să vă contracțicizeze cineva, fără a renunța definitiv la bunul simț l...). N-avem decît cea mai adîncă stimă și înțelegere pentru cineva care-și apără cauza (firește, în limitele stricte ale civilității și bunei-cuviințe — fără de care, de obicei, răspunsul nostru, devine absolut imposibil!) și nu este în firea noastră (dacă mai trebuie s-o spunem) gîndul de a diminua, cit de cit, dreptul și șansa nimănui, necum ale vreunui dintre corespondenții noștri. Vom re-lua deci (din „jîțul nostru confortabil”) „cazul” dv.; din păcate, nu mai avem textele respective, pe care vă rugăm să ni le retrimiteți. Impună cu alte citeva, primite între timp, vor face obiectul unei încercări de

analiză cit mai cuprinzătoare și obiectivă.

Chris Tiana : Nu ne putem pronunța asupra paginilor dv... Riscăm să vă nedreptățim, nefiind de loc un admirator al acestui gen de filozofie în pilule, care se produce în zilele noastre pe scară de-a dreptul industrială.

Ion T. Negură, Nic. Comănic, R.G. Fălticeni, M. Stavarache, Dem. P. Opreșcu, L. Potirniche, Nana Mirea, Gr. Salvan, L. Bosnecanu (mai citeț l), Eugen Acheș, Karina Mares, Getina Zamfir, Corina Donescu, Ligia Vlădeanu, Chris-tiana Luca, M. Gherghescu, Liviu Babi, N. Bogus, P. Gozna, Irina Verescu, Vasile Mitra-che, V. Tăntan, Fl. Andrișan, Adia, I. Zelean-cău, A.-M. Delceanu, P. Pală, L.-S. Adam, Matei Ștefan, Sorin, Marina R., Luca Matei, T. Velisar, Silviu Floarea, Despina Popa, A.G. Stuparu : Încă nu putem trage o concluzie. Re-veniți. **G. Dudă, G. Dragotă, Horia Teodorescu, I.V. Perian (Mica publicitate), „Copii din flori”, A. Gulmandu, D. Sima, Olga Stanciu, Anonimus, Iunia Mancea (ceva, în „In trecere”), Paul C., C.B. Neghină, G. Andreescu, Gh. Ion, T.T. Birlad, Sorin Voiculescu, G. Olteanu, M. Hideg, Crixus („Amalgam”), G.B. Plopu, Mara Geo, Adr. Filășan, L. Craiova („Rivnă”, „Flacăra”), I. Bărbăcioru, Jim Francesco :** Nimic nou!

GEO DUMITRESCU

N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.

AM ÎNTILNIT

Am întilnit oameni care au fumat în tramvaie și au trăit exact nouăzeci și șase de ani. Am întilnit oameni care au vinat păianjeni prin Levant și s-au ales doar cu o amendă... Am întilnit oameni care au inventat mersul pe dos și s-au înseris în caier... Am întilnit oameni care au turnat adevărul în gips și au devenit frunzași pe cracă... Am întilnit oameni care au făcut o viață întreagă și au devenit eroi.

F. V. OROS

PARISUL DE SOMN

Tochmai citeam un volum cu poeme uscate și-mi venea să mă dezbrac și-mi venea să plou dar deodată s-a făcut indigo în jurul meu și am simțit că mă aflu pe o stradă și au apărut pești zburători fosforescenți am văzut o cafeenea deschisă am intrat era arhiplină la intrarea mea toți au început să aplaude apoi hai cu noi să mergem în altă parte să vezi chelnerițe zburătoare ca în Chagall eu am dat o draperie la o parte și m-am pomenit singur în dormitorul unei femei m-am servit dintr-o sticlă cu băutura de cireșe de sub pat a ieșit o gărgăriță uriașă de spalmă m-am trezit cerșind în fața

operei începute să plouă

DAN EMILIAN ROȘCA

VIZITĂ LA CASA MEMORIALĂ

Poetul tocmai a trecut pe aici și zidurile i-au uitat umbra mitul l-a izgonit din memoria locului și nici un scaun nu-i păstrează căldura... Totuși, serviți din aceste imagini, inchipuți-l la masa de scris, în grădină, re-creați-l, vi se dă șansa... Ochiul lui culbăriți în petunji clipesc înțelegător.

KLARA REIZ

IMITAȚIE

„Oamenii ăștia sînt atît de deștepți sînt nemaipomeniți sînt niște cuceritori — îi spunea Puil de Vultur Vulturului Tată minunindu-se de zborul perfect al unui avion — uite au ajuns să zboare ca noi... ce și-ar mai putea dori?” „Ce naiv ești, dragul meu, ca noi? — răspunde Vulturul Tată, în timp

ce-și curăța tacticos ghearele — noi zburăm el imită l...”

DANA MIREA

IATĂ-NE

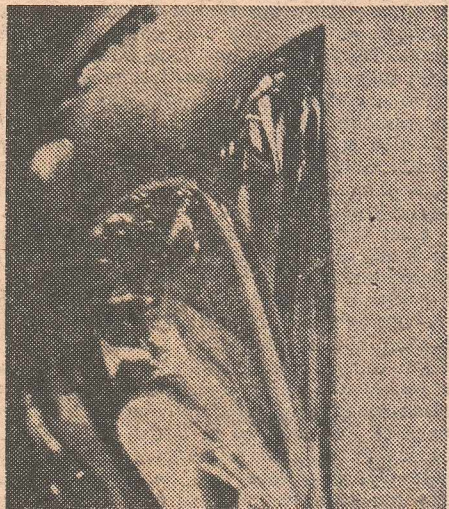
Intii s-a făcut Lumina Gălbuie ca o coajă de lămie Și mirosind a gaz metan Apoi fu cerul, cam albastru Și prevestind parcă Pămîntul Făcut în ziua a treia Apoi Luminătorii Cerului Și Pămîntului deopotrivă Viețuitoarele apei, aerului, Pămîntului și subpămîntului. Mai presus de toate acestea A fost făcut Adam Apoi Eva costeliva... Și pentru că se temeau unul de celălalt, în ziua a șaptea l-au făcut Pe Dumnezeu.

AVRAM CUZMAN

HERACLITIANĂ

Mi-s ochii arși de patima privirii și buzele mi-s arse de cuvînt tocite încălțările de umblet iar toga ce imi flutură pe umăr povară-mi e și singură avere mi-e umbra ce mi-o sprijin de pămînt departe sunt și singură pe drumul ce are-n capăt semnul de-necup și niciodată nimeni nu m-așteaptă la vreu popas căci totul e mișcare și clipa însăși de răgaz e doară o trecere din alt în alt minut și totuși caut punctul fix acela ce-ar fi în stare lumea să răstoarne atunci abia odihna mi-aș afla-o popas etern ar fi eterna-mi cale și spațiul l-aș cuprinde-nțreg cu gîndul iar orizontu-nțreg l-aș ține-n palme.

OLGA DAMIAN

Fotografie de PAUL AGARICI

O orgă într-un burduf

Marin Năsturea face parte din acea categorie de oameni a căror personalitate este definită numai atunci cînd se află în exercițiul funcțiunii. În acele momente devine temerar, fiind în stare să te ridice pe cele mai înalte culmi ale artei, pentru a plonja odată cu tine în triste balade sau cîntece de jale. El poate dintr-o singură privire să-ți deslușească gîndurile, pentru ca apoi să te facă să-ți oprești respirația urmîrind fantasticele sunete melodice pe care reușește să le smulgă instrumentului său iubit. Atunci cînd nu are instrumentul, Marin Năsturea devine un mare timid, strecurîndu-se printre oameni cu o grijă exacerbată să nu deranjeze, să nu supere, să nu atragă atenția. Dar pe cit este de reținut în „viața civilă”, pe atît este de avîntat și ambițios atunci cînd dorește ceva. Și toată viața nu a dorit decît un singur lucru : să atace repertoriul cult, să demonstreze că și la acordeon se pot cînta Bach, Chopin, Rahmaninov.

Aflat acum la vîrsta maturității depline, artistul nu uită nici o clipă drumul greu, urcușul abrupt pe care avea să-l străbătă în cei 30 de ani de cînd a pus pe el, pentru prima dată, hamurile acordeonului.

Viața înhămată la harnașamentul instrumentului nu i-a fost ușoară pentru că acordeonul cere forță și rezistență înaintea de îndeminare și pasiune. Din aceste motive, crede artistul, puțini sînt aceia care tentează marile performanțe.

De la patru ani l-a intuit, l-a iubit, sacrificîndu-i clipele cele mai frumoase dar și cele mai triste din viață. Impreună cu el și-a amăgit copilăria, a străbătut adolescența pentru ca, mai tîrziu, tot cu el să urce treptele afirmării artistice. Cu acordeonul a străbătut lumea în lung și în lat, iar atunci cînd dorul de țară îl dădea tîrcoale lua acordeonul și în liniștea nopților canadiene, austriece sau italiene cînta de dor și jale. El știe mai bine ca oricine că muzica are o putere fantastică asupra omului, fie că este populară sau cultă. Toată viața a cîntat în localuri, dascăl fiindu-i deosebit de talentat, regretatul Romeo Bazarea. Acesta i-a atras atenția că un bun acordeonist trebuie să asculte și să cînte muzică simfonică. La început mergeau împreună la Ateneu. Fără discuție că atunci cînd a înțeles că drumul său în artă cere să studieze negreșit și muzica simfonică, poate a existat un moment cînd Marin Năsturea a regretat că destinul nu i-a hărăzit un alt instrument. Dar poate că acordeonul l-a ambiționat. Pentru că este singurul instrument care se ține în dreptul inimii, iar Marin Năsturea crede că degetele nu sînt altceva decît un circuit care prelungeste invizibil impulsurile inimii către clapele instrumentului.

Cea mai mare bucurie a artistului este recentul disc apărut și epuizat instantaneu, în care atacă numai lucrări simfonice : Chopin, Sarasate, Liszt, Paganini, Rahmaninov. Modest cum e, artistul nu ne informează că la ora actuală este singurul acordeonist din lume care interpretează lucrări simfonice. Acest impo-tant „amănunt” l-am aflat de la Ovidiu Dumitru, semnatarul textului care însoțește discul. Deci, în România, există un acordeonist care s-a ambiționat și, ce este mai important, a reușit să scoată un disc cu muzică simfonică, pentru că, avea să ne lămurească artistul, acordeonul, avînd mai puține octave și o greutate respectabilă, cere o voință de fier pentru a traversa aceste obstacole. Pentru el, discul a însemnat sute și sute de nopți de studiu, cînd, nu o dată, adormea cu el în stîudiu. Ce simplu aștern pe hîrtie această informație, dar ce volum de muncă a însemnat pentru artist! Pentru el acordeonul înseamnă minimum șase ore pe zi de studiu, plus nopțile de insomnie cînd, în toiul lor, caută cele mai bune soluții la o lucrare de Chopin. Munca sa este îngreunată și de faptul că, în privința lucrărilor simfonice pentru acordeon, în lume nu prea

există literatură. Povestește că, în urmă cu ani, aflîndu-se la New York, s-a apropiat de el un muzician, Eduard Bekar, care între un sughiț și o gură de whisky i-a spus : Voi, românii, chiar și aici, în metropola americană, nu știți altceva decît folclor și ceva valsuri. Pe loc, Marin Năsturea nu i-a răspuns nimic. A pus jos acordeonul, s-a plimbat puțin, a privit spre cer și-apoi, cu un aer de totală oboesală și indiferență s-a înhămat. A fost poate cel mai greu ham din cariera lui. Și apoi a început să cînte numai muzică simfonică, Năsturea continuă : Nu știu cit și cum am cîntat, eram complet transpus, iar atunci cînd am simțit că nu mai pot am deschis ochii. Locurile de la masă erau goale, toți consumatorii în jurul meu, iar la picioarele mele, ca un învîns, cel ce mă jignise. Cînd și-a cerut scuze, ochii îi erau roșii de rușine.

Marin Năsturea pregătește un nou disc dar cum pînă la editarea lui este o cale lungă, ne-a reamintit că în fiecare seară cîntă la restaurantul Flora. Nici nu se putea alege un local mai adecvat pentru muzica pe care se străduiește s-o facă împreună cu orchestra sa.

Deci, într-una din serile trecute, am luat loc în salonul alb al renumitului restaurant bucureștean. De cum intri, curățenia și bunul-gust te întîmpină. Cum era foarte cald, am preferat terasa. Timpul petrecut acolo îți lasă impresia că te afli undeva într-o stațiune climaterică. Bucătăria își menține același nivel iar atmosfera creată de orchestra este incintătoare, căci Marin Năsturea dorește, și reușește, să ofere un adevărat spectacol. Din locul în care mă aflam, îl urmăream. Este cînd încruntat, cînd destins, cînd zimbitor. Acordeonul electronic, ultimul strigăt în materie, sună cînd ca o orgă, cînd ca un pian, cînd ca o clavecin, cînd duios și penetrant ca o orchestră de viori. Cu bucurie am constatat că muzica pe care o face orchestra este aplaudată de public. Deci, se poate asculta și la local muzică bună. La plecare sîntem conduși de amabilul și competentul Ion Mureșanu, unul dintre responsabilii localului, care ne mărturisește bucuria de a-l avea din nou, la pupitrul de comandă, pe cunoscutul artist. Muzica pe care o face, după părerea lui Ion Mureșanu, se mulează ca o mînușă pe profilul localului, care de cînd s-a inaugurat își păstrează aceeași tinuță. Spre mulțumirea noastră, conchide Ion Mureșanu, în afara turiștilor străini vin la noi cetățeni tocmai din celălalt capăt al Bucureștilui. Ei pleacă mulțumiți pentru că la Flora serviciile și atmosfera nu au făcut nici un rabat marilor exigențe care ne-au călăuzit și ne călăuzesc.

DAN BIRLĂDEANU

Poezii frumoase

Se cunoaște că Esenin a fost tradus (magnific l) în limba română de doi mari poeți : George Lesnea și Zaharia Stancu. Dar prea puțini știu că există și un al treilea care a tălmăcit scrisul nefericitului Serghei. Este Mihai Djentemirov. El avea să-l facă cunoscut cititorilor români pe Aleksandr Blok, a susținut mulți ani în presa cotidiană o rubrică cinematografică, scrisă cu pricepere și — mai ales — cu probitate. A fost îndrăgostit de Greta Garbo și a publicat chiar un scurt roman al vieții ei. A adaptat textele unor splendide romane și șansonete ale lui Aleksandr Vertinski pe care le-a cîntat cu mare simțire Alla Baianova, prietena sa din copilărie.

Pe Mișa Djentemirov l-am cunoscut, cred, la Capsa. Atunci veneau acolo toți seniorii cafelelor literare bucureștene și se pătrundea greu în clanul lor. Erau nelipsiți Tudorică Mușatescu, Puiu Iancovescu, Carandino, Kalustian, Tașcu Gheorghiu-Șuli (inegalabilul tălmăcitor al lui Lampedusa), Nicu Kanner (plin pe revere de scrumul care cădea din nelipsitu-i trabuc), doctorul Ducu Mircan, nu numai un eminent hepatolog, dar și un adevărat exeget al fenomenului literar. Și mulți alții...

Lui Mișa îi plăcea să recite, iar nouă ne plăcea să-l ascultăm. Avea o memorie fabuloasă și știa pe dinafară toate versurile pe care le-a tradus. În ultima parte a vieții a redat în limba română cîteva din cele mai frumoase poezii ale lui Boris Pasternak. În amintirea tremurătoarei umbre a lui Mihai Djentemirov, îngăduiți-mi să vă reproduc una singură.

VALERIU CHIOSE

VIS

Visam că rizi și-ascuți măscări nătinge, Arzînd în geamuri Toamnă, mă-ntrista. Iar sufletul, ca șoimul beat de sînge, De sus, din cer, cădea în palma ta.

Și vremea-nărunțea, tăcea străină Și ramele de bronz păreau făclii, Atunci cînd mistuindu-se'n grădină Vărsa Octombrie lacrimi singerii.

Și vremea se țira eu trainic ropot, Rodea mătasea jîlurilor moi, Deodată tu, ca un ecou de clopot, Ai apărut și-ai dispărut apoi.

M-am deșteptat. Bătea un vînt a ploale Și-nvolbura eu nevăzute miini, Ca-n urma unui car, răzlețe paie, Pe cerul ud, mestecenii bătrîni...

BORIS PASTERNAK

Un muzeu in labirint

Digresiuni

2.

M-am născut într-un sat lipit de munți, dar așezat în cimpie. Ceea ce a făcut, probabil, să nu fiu nici om de munte, nici de cimpie. O primă răscruce, căci sint în viața mea mai multe, sfîrșind prin a mă transforma într-un fel de „om de răsputie”.

Venind la oraș, era normal, poate, să sufăr de complexul dezrădăcinării. Nu s-a întimplat așa. Ce-i drept, și astăzi e de ajuns un pic de iarbă sau un fir de griu ca să renască în mine mirosurile și umirile copilăriei, e de ajuns un cîntec răzleț de coccoș ca toate melancoliile să se năpustească asupra mea, dar nu mă simt în exil între zgomotele orașului. Cînd am tînjit după tăcere, am tînjit, de fapt, după adevăr. Pe scurt, mi-am iubit în continuare amintirile, despărțindu-mă totuși de ele. Mi-am asumat viața de citadin și mi-am transformat iubirea pentru locurile natale în valoare morală destinată nu să lumineze în urmă, ci să mă ajute să caut un drum.

Bănuiesc că faptul are mai multe explicații, dar nu e străin de împrejurările în care am trăit toți anii în care mi-am făcut studiile liceale și universitare la București. Am trăit într-o singurătate pe care a trebuit s-o umplu cu ceva și, pentru că n-am fost niciodată un om de acțiune, am umplut-o cu cărți. Am pătruns, deci, într-un univers fictiv, care convenea slabelor mele aderențe la realitate și le întretinea. Ani întregi i-am petrecut citind la întimplare, de la romane comerciale la filosofie, de la maculatură la capodopere, într-un soi de talmes-balmes a cărui nostalgie o am și acum cînd, din păcate, nu mai am timp să citesc la întimplare. Mi-am fixat astfel rădăcinile la limita dintre viață și ceea ce m-am priceput să rețin din cărți. Și acolo am crescut.

Adică între bibliotecă și stradă. Nu sint foarte convins că zilele pe care le-am lăsat să treacă fără a le trăi, cele pe care le-am petrecut citind, sint cele pe care le-am trăit deplin, cum zicea Probst. După cum nu sint convins că într-o lume fără cărți s-ar putea trăi altfel decît ca în grote. De fapt, am citit mereu trăgînd cu coada ochiului spre lumina de afară. Am fost tentat mereu să cred și în viață și în cărți, să am două altare și să aduc două rinduri de ofrande. Am înțeles cu timpul că locul meu e între bibliotecă și stradă, fără să aparțin uneia cu totul. N-am destul curaj ca să mă închid între cărți. Nici destulă indiferență ca să mă lipsesc de ele. N-am forța să renunț și rămin în răsputia mea.

Cum trăiesc și la răsputia dintre realitate și irealitate. În fond, mă obsedează în același timp Don Quijote și Descartes. Nu văd de ce filosofia ar trebui să se uite cu îngăduință la asalturile lui Don Quijote împotriva morilor de vînt (și l-am iubit pe Unamuno din prima clipă tocmai fiindcă el l-a înțeles ca nimeni altul pe Don Quijote), după cum nu cred că fidelitatea față de iluzii presupune disprețul față de rațiune, sub pretextul că ea nu ne oferă decît șanse de dezamăgire. Am avut momente cînd mi-am spus că normal e să te decizi, să alegi. Ori privești realitatea în față, ori te mulțumești să vezi numai mori de vînt. Dar fără voia mea, în clipa următoare amestecam din nou lucrurile. În loc să aleg între realitate și irealitate, incerc să plătesc cit mai puțin neputința de a fi intru totul lucid sau intru totul naiv. Stau tîntuit între realitatea pe care nu pot s-o ignor și irealitatea de care nu vreau să mă frustrez. Și dacă mi se întimplă să incurc morile de vînt printre țintele mele, mă consolez cu gîndul că, privită multă vreme, o iluzie poate deveni o țintă adevărată.

Cu alte cuvinte, incerc să impac viața și utopia. Chiar dacă una dintre ele se va răzbuna. (Probabil, viața, pentru că ea nu crută. Utopia e mai clementă. La urma urmei, nu ea i-a pus capul pe butuc lui Thomas Morus.)

Și chiar în caracterul meu scîndat există destule răsputii. Nu sint nici egoist, nici generos. Sau, mai degrabă, sint în ambele feluri. Orgoliul meu e amestecat cu îndoieli umiltoare, carajul meu e amestecat cu timiditate și am fost în stare, ani la rînd, să visez o călătorie la Polul Nord neglijînd amănuntul că detest frigul! Orbit, adesea, de memorie, n-am încetat niciodată să mă refer la speranță, refuzînd să mă retrag cu totul între amintiri. Acolo e ordine? Poate. Dar și la cimitir e ordine. Nu sint nici clasic, nici romantic. Și, de fapt, lucrul care-mi place cel mai tare la greci nu este Parthenonul. Infinit mai mult îmi place inteligenta cu care au rezolvat ei problema limitelor, care nu sint ziduri de inchisoare, ci metereze. De acolo, grecul privea, apărut, în haos. Numai înțelegînd astfel măsura elină, vom înțelege canonul grec; el nu suprîmă libertatea artistului, ci, dimpotrivă, i-o asigură. Iubesc în același timp munții și marea, și îmi fac mereu proiecte în timp ce melancoliile mă hăituesc meticulos. Și, poate, nu întimplător, alături de Don Quijote, mă obsedează Sisif. Mi se pare că muntele lui epuizează lumea și toate posibilitățile. Acolo există și speranța și eșecul și încăpăținarea și zădărnicia. Pe acest munte se face mîerul seară și soarele răsare de fiecare dată a doua zi, indiferent dacă Sisif urcă sau coboară. Cînd îl scaldă lumina, Sisif ar putea spune ca Ravele: „Există o singură plăcere, aceea de a fi viu, tot restul e mizerie”. Dar în clipa următoare se încordează din nou. Și astfel, pe acest munte pe care, aparent, nu există decît un om și o stîncă, descoperim un adevărat labirint. Deoarece, pe el, ca și în labirint, nimic nu e cert și totul e posibil.

Și scriu cumva tot la o răsputie. Intre ceea ce refuz și sper. Sint împotriva turnurilor de fildeş, pentru că nu mai cred în tăceri curate, în țîșituri decente. Și, pe de altă parte, am trăit destule momente de singurătate în plin vacarm. Mă interesează realitatea, dar n-aș putea să fiu un scriitor riguros realist. Nu mă simt în lorgul meu într-un cadru unde absolut totul se pune pe cîntar și se măsoară cu centimetrul și nu pot să nu privesc și spre mituri. De altfel, o fac, cred, pentru a distinge mai bine ceea ce ating cu mîna, întrucît sint că la lumina stelelor unele lucruri sint mai adevărate decît în fasciculul unei lanterne. Și nici niăcerea de a căuta mai degrabă semnificații decît amănunte nu se lasă, din păcate, sistematizată, ordonată. Trebuie s-o las să asculte de voința arbitrară a subiectivității mele. Căci nu pot să mă detașez, să-mi asum o răceală obiectivă. Din această cauză n-aș fi putut deveni filosof.

Cum să nu mă obsedeze labirintul în aceste condiții?

OCTAVIAN PALER

Filosofia lumii

românești

Tilcul filosofic al snoavei

Poate pentru că e cea mai legată de întimplările lumii, snoava, pînă la un moment al ei, e la îndemina lumii care o repetă în orice ocazie, ca pe o povestire, știind sau nu că povestirea nu e totul. Că dincolo de povestire, snoava ascunde o mentalitate, și cu ea se ivește tilcul filosofic al snoavei. Un tilc ce nu se pliază întotdeauna pe realul imediat, dimpotrivă, e în măsură să răstoarne mai marile legi și ordini ale stăpînitorilor lucrurilor, ca să ne arate, ca-n fenomenologia hegeliană a spiritului, că, de fapt, mai marii legilor și ordinii sint creatorii lucrurilor. Motiv pentru care snoava provoacă puterea și iscusința minții de îndată ce o îndreaptă către temeiuri de gînd mai adînc decît cele exprimate în povestirea din cuvînt.

Lumea este așa cum o vedem, dar întimplările din snoavă ne spun că ea este ceva mai mult și poate altfel. Că, adică, învelișul din afară al lumii, nu-i totdeauna prelungirea celui dinlăuntru. Apoi, că-i bine să cunoști multe despre rosturile lumii, dar e și mai bine să trăiești în ele, ca să poți spune că le cunoști. În fine, că întotdeauna lumea e nouă în ale ei, dar nu poate să se reinnoiască decît prin toate cele vechi întimplate și pătite. Toate acestea le adună tilcul primitiv al snoavei. Pe de altă

Biblioteca in aer liber

Judecata criminalilor

În boxa acuzaților, la Nürnberg, se aflau cîteva dintre bestiile cele mai sinistre pe care le-a cunoscut istoria omenirii. Göring, Keitel, Kaltenbrunner, Streicher, Ribbentrop, Frank nu numai că organizaseră un măcel urias, împingînd în brațele morții popoare întregi, între care și propriul lor popor, dar și propovăduiseră deschis războiul, distrugerea, asasinatul colectiv. Într-un mod absurd... Nu se poate cere distrugerea altor popoare decît într-un mod absurd, de către oameni care nu mai sint în toate mințile. Nici urmă de bun-simț, nici urmă de logică în cuvîntările lor — și de multă vreme ne obișnuisem (ne deprinsese o întreagă literatură) să-i considerăm, ca și pe Hitler, nebuni de legat. Dar iată ce ne spun, între altele, Joe Heydecker, și Johannes Leeb, autorii impresionantei cărți **Procesul de la Nürnberg**, tipărită de curînd și la noi, de Editura politică: „Psihologul legist american Gustave M. Gilbert a observat acuzații în celulele lor, a stat de vorbă cu ei și a întocmit un jurnal minuțios. Gilbert cunoaște foarte bine germana. Prima sa acțiune este să-i supună unui test de inteligență. (...) Pe

Mondo Cahane

L-am cunoscut mai mult din paginile revistei URZICA.

Și l-am regăsit în găzduitorile holuri ale Teatrului Foarte Mic, cu prilejul expoziției personale de fotografii artistice. A fost, și rămîne, o permanență — și mai ales plăcută — surpriză.

În fotografia noastră, Cahane reprezintă o secțiune distinctă. Fără a exclude instantaneul, portretul, piesa de atmosferă, artistul pare a fi un adept declarat al fotografiei regizate, al fotografiei cu poantă: „Cele două Eve” (o superbă tină aflată în fața magazinului Eva); „Sluga la doi stăpîni” (doi cîini în lesă trăgîndu-și proprietarul unul într-o parte, celălalt în alta); „Mini maxi — maxi mini” (un puști în pantaloni lungi, de mină cu o tină în șorți), sau „Rezervat” (o singură servietă așezată pe un singur scaun dintr-o puzderie de scaune goale), reprezintă numai cîteva exemple în acest sens.

Ar fi însă o interpretare cel puțin neglijentă aceasta de a-l înțelege pe Cahane numai prin această preferință. „Regizarea” fotografiilor sale include acele date ale artei fotografice sui-generis (lumină, încadratură, profunzime etc.). Chiar și dacă nu ar avea titlu („Așa începe dragostea”), de pildă, piesă înfățișînd doi bătrîni așezați pe o bancă, impresionează prin atmosferă, prin duioșie, prin tristul adevăr pe care îl conține.

Ironic dar fără a fi caustic, fin observator al oamenilor și bun meseriaș, Cahane își impune arta fără ostentație, modest, cu căldură.

HORIA PĂTRAȘCU

parte, în acest tilc filosofic al snoavei, cuvîntul e neiertător, e ca o pedeapsă, pentru zmintirile vieții omenesti, pentru apucăturile care împotmolesc omul în prostie, în răutate, în nepăsare și neînțelegere pentru ceilalți. De aceea, pentru unii, snoava, nu are decît un înțeles moralizator. Așa ar fi dacă acest înțeles moralizator n-ar trece și el prin strunga unui tilc despre toate înțelesurile omenesti.

S-ar mai putea detașa din snoavă un mod al acțiunii și al biruinței omului asupra lucrurilor, nu doar prin puterea brațelor și a mijloacelor furtive de el, ci și cu agerimea minții ce nu se dezmințe. Snoavele populare românești sint parca făcute pentru a mai adevăra încă o dată lumii celei mari, străine de noi, acest adevăr. Căci poporul cel necunoscut a biruit trufia cea mare a lumii prin snoavă. Și ca să arate cit de ușor și de sigur a biruit a trimis acestel lumi, pe drumul celor patru vînturi, pe alesul ei, pe Păcală: istețime a gîndului și puritate a sufletului.

El e prototipul tuturor snoavelor românești, cel care răstoarnă abilitățile și șterge funinginele de pe conștiința celor ce cred că-s hărăziți să stăpînească pe alții, uitînd că-s nestăpîniți lor.

Păcală mai intrucează și credințele unui popor de anonimi despre propriile sale puteri, dar care e inclinat să le arate doar atunci cînd răbdarea nu-l mai ține. Cînd ajunge cuțitul la os și omul la mintuală, zice Păcală, din snoavă.

Snoava, prin tilcul ei filosofic, răstoarnă logosul consacrat, prin istețimea eroului care, sub aparența ridicolului sau a prostiei, „iasă să aleagă urma, / ca să nu se piardă turma”, adică înțelepciunea ce izvorăște din toate peripețiile vieții omenesti.

Mai intră în tilcul snoavei și cele care nu se potrivesc, dinlăuntru și din afara vieții, dar cînd le înțe-

legi își pot spune, ca-n snoavă, că „dacă te necăjești pentru ele, mai rău te superi”. Nici paradoxurile nu ajung pentru tihna înțelepciunii ce țî-o dă snoava, cînd pune față în față pe cel legat, pe motiv că-i vin năbădăile, și care întrebă: „De unde știi dumneata că-mi vin năbădăile? — De unde știi și dumneata că nu-mi plac plăcintele?” e răspunsul. Adică de nicăieri. După cum femeia din snoavă e zeloasă în a rîndui și ceea ce nu-i rînduit să fie așa, și acolo. Adică, spune snoava, ea înșiră oalele cele mari, abia cumpărate, în parii de la gard. Nu-i încape una, care e și cea mai mică. Atunci le sparge cu o bită pe toate celcaltre mari, ca să facă loc celei mici. Mai e altundeva un loc atît de potrivit pentru prostie, ca-n snoavă? Pentru prostia pedepsită prin tilcul ei răsputit în lume. Așa au rămas, de povestea poveștilor, cei doi frați din snoavă, care se laudau prin lume că au scos luna din apă, după ce, căzînd pe spate, și privînd spre cer au văzut acolo sus luna strălucînd. Așa a pătîit și hoțul ce striga că se fură, vroid să-i invete cîntea pe toți cellalți. Și tilcul snoavei spune că prostia, hoția și pizma „învălește pe fiecare în fapte bune, în muncă cinstită și aruncă uitarea asupra lor, cum ai arunca țărînă asupra mușuroiului de jar, aprins în mijlocul cîmpului”. Numai că, tot snoava spune: „Așa ar fi dacă n-ar fi omul om și-ar fi altă lighioană”. Și, ca să iasă din toate celea, snoava găsește o explicație de-a-nouă: „Neputînd uși pe nimeriți, am ferestruit pe iesită. În grabă am ferestruit stricuta și am poznit astfel o făcută”. Are și snoava dreptul la așa ceva. De aceea e snoavă. Tilcul ei filosofic ne lasă să-l căutăm noi singuri, și nu într-o singură snoavă, ci în toate întimplările vieții.

VASILE VETIȘANU

baza rezultatelor se calculează așa-numitul coeficient de inteligență. Media este între 90 și 110 C.I. În cazul acuzaților de la Nürnberg, potrivit calculului lui Gilbert, în frunte se află Schacht cu 143, Seyss-Inquart cu 141 și Göring cu 138 C.I. La urmă figurează Sauckel cu 118, Kaltenbrunner cu 113 și Streicher cu 116 C.I. Nici măcar ultimul nu are deci dacă am înțeles bine, o inteligență sub medie.

Și atunci unde sint idioții? Unde nebunii? Oamenii aceștia care au slujit conștient crima nu erau nici proști și nici cu mintile rătăcite nu erau. Logica elementară refuză să ne mai ajute. Ea ne spune că nimeni, dacă e întreg la cap, nu riscă să dezlănțuie un război în care poate pieri întreaga omenire. Dar Göring și Keitel erau perfect lucizi și totuși au dezlănțuit un asemenea război. Iată că fanaticii războiului pot fi mărginiți (înșuși fanaticismul fiind o formă de mărginire, de lipsă de profunzime și de elasticitate a gîndirii) și foarte inteligenți. Și proști și destepti în același timp? Nu se poate, dar uite că se poate! Concluzia? Modalitățile de luptă împotriva unor asemenea fanatici — și împotriva înarmărilor în general — se cad să fie descoperite, cu eforturi îndelungi, de oameni cu mult mai inteligenți decît războinicii. A implica inteligența să fie pusă în slujba unor idei absurde (prostest) e poate misiunea cea mai importantă și cea mai dificilă ce le revine oamenilor de azi.

Marea problemă pare a fi nu aceea a inteligenței cu care ne-a înzestrat natura, ci aceea a felului pe care-l urmărim cu inteligența, multă-putină, de care dispunem fiecare. Nu poți să nu observi că Schacht, cel mai inteligent (dacă dăm crezare testului alcătuit de psihologul american) a izbutit să scape basma curată și să fie achitat. „În motivarea sentinței — scriu cei doi autori — tribunalul îl prezintă, ce-i drept, pe Schacht ca figură centrală a politicii de reînarmare, dar susține că înarmarea în sine nu poate fi considerată o crimă”. Sublinierea îmi aparține. Atîta vreme cit popoarele nu vor ajunge la o înțelegere și nu vor considera „înarmarea în sine” (sau oricum altfel) drept o crimă împotriva omenirii, posibilitatea izbucnirii unui nou război nu va fi înlăturată. În direcția aceasta se îndreaptă — direct ori indirect — eforturile multor guverne și ale tuturor popoarelor, dar împlinirea visului e încă departe, iar adversarii destinderii și sint cîtuși de puțin nebuni; dimpotrivă, ei știu să profite cu abilitate de profiturile și de prestigiul pe care le aduc cu sine armele. E obligatoriu ca, măcar de data aceasta, binele să fie mai rațional decît forțele răului. Mai rațional și mai eficient. Lupta pentru pace e și o luptă a inteligențelor. De ce să existe, ca în legende, numai un geniu al răului, și nu și un geniu al binelui care să triumfe?

FLORIN MUGUR

„Capul familiei”

Aforisme

Un tulburător rezumat al noii comedii umane: cartea de telefon.

Nu întotdeauna apa este contemporană cu sosea.

Tipăm deseori într-un telefon scos din priză.

Școala vieții asigură în primul rând oafura circumvoluțiilor.

Unei sugetări nu-i este permis să fie femeieră precum unui imperiu.

Fiecare om este o carte, ediție princep.

Un caz de competență

— Ce veți juca în această stagiuone?
 — Păi, avem pregătute o serie de piese pentru copii...
 — Normal, doar alinați teatrul de păpuși. Cu ce începeți?
 — Ca de obicei cu „Scufița Roșie”!
 — Mda... știți, eu fiind foarte ocupat, vind probleme foarte multe nu cunosc subiectul! Mă omoară sedințele...
 — Dumneavoastră să fiți sănătos... în mare e vorba de o fetiță pe care mama o trimite la bunica, în pădure, bolnavă...
 — De ce lasă copilul să plece, dacă e bolnav... doar avem dispensare...
 — Nu, bunica e bolnavă...
 — Să cheme medicul...
 — Știți, în perioada când s-a scris basistenta sanitară în pădure era...
 — Aha... să notăm lucrul acesta, să ne orientăm și spre o piesă cu asistență în pădure... eradicarea gripei, etc. în codrul... Mai departe...
 — În pădure Scufița Roșie se întilnește cu Lupul...
 — De ce îi spuneți Scufița Roșie, chiar dacă e nume mobilizator?... Știu eu, găsiți ceva mai neaș, mai autohton... Floarea, Mărioara...
 — Am înțeles... Mărioara merge prin pădure și se întilnește cu Lupul care o scodește despre traseu, aleargă înaintea ei, o mănincă pe babă!
 — Bine-i face... pardon, dar asta e caribalisim...
 — Stați, că nu-i gata... cind ajunge Scufița, adică Mărioara, o mănincă și pe ea...
 — Subiectul e slab... mie îmi trebuie un final fericit...
 — Stați, că nu-i gata... tocmai trecea pe acolo un vânător care-l vede pe lup dor-

Cind spunem viață înțelegem fericire. Viitor — speranță, dragoste — sinceritate. Și uite așa, de citeva milenii, tot una spunem și alta înțelegem.

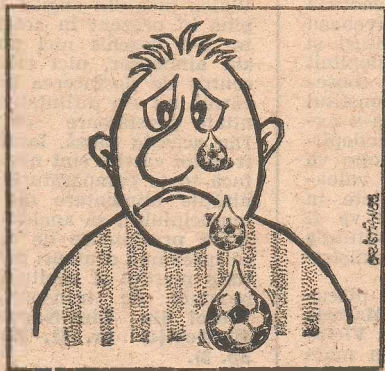
Nu în orice pupiță se poate cuibări frumosul.

Deschideți ferestrele filozofiei să ne umflăm plămîinii eu absolut!

Privite prin gaura cheii, toate biografiile sint cenușii.

După pensionarea sufletului, creierul are toate șansele să rămînă pe drumuri.

Dintre însușiri, prima care se pensionează este curiozitatea.

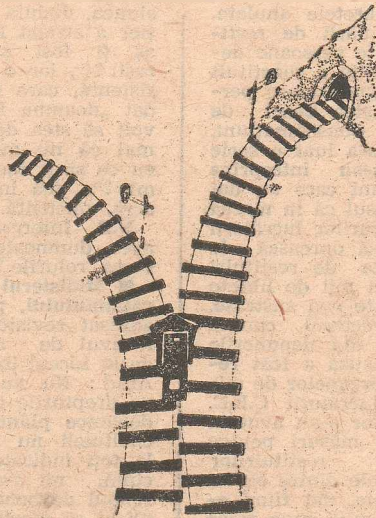
Trebuie să existe și o igienă a curajului.

Marii inocenți au permanent aerul de infractori.

În mine se ascunde cu siguranță un demiurg. O face atât de bine încît nu reușesc să dau niciodată de el.

Orice creier neglijat are dreptul să-și revizuiască din cind în cind opiniile.

V. GHICA

Anecdote

— Dacă nu mă iubești mă arunc pe fereastră.

— Uită că ne aflăm la parter?

— Bine, atunci am să sar de cinei ori.

— Ce-i cu vinătaia asta sub ochiul tău?

— La coadă un tip s-a băgat înaintea mea.

— Și nu v-a despărțit nimeni?

— Păi, nu eram decît noi doi.

— Nelule, toată noaptea ai rostit un nume: Ecaterina.

— Ah, da, este numele calului pe care am pariat la curse.

— Poate de aceea și-a telefonat: să-și ceară seuze!

— Mă întreb de ce femeile acordă mai multă atenție aspectului lor exterior decît dezvoltării lor intelectuale?

— Pentru că bărbații sint foarte adesea prosti, dar rareori orbi.

Culese de DUMITRU VASI-SOIMOȘANU

— Deloc... parcă aș dori însă la un moment dat să apară Făt-Frumos, călare — să insistăm pe cal, fiindcă e la modă calul, nu? vizavi de benzină, de etcetera, de altele — și să-l facă praf pe Lup.

— S-o ia de nevastă pe mama Scufitei Roșii, și să se descopere că e fiul Vinătorului...

— Excelent... vezi cind sint două capete la mijloc? Mai ales al meu că pe mine mă omoară sedințele...

— Odihnească!

— Poftim!

— De bunica spuneam „odihnească”... o lăsam să-și trăiască pensia și bătrînețea în liniște!

— Perfect! Musai însă trebuie introdus un punct sanitar forestier, unul alimentar să nu mai umbie baba teleleu prin codru... nu știu de ce, dar mie bunica asta mi-e antipatică...

— Pun vînătorul s-o împuște! Poe, poe și gata... dar atunci nu mai are lupul de ce să meargă la casa ei...

— Are, cum să nu? Păi, acolo doarme frumoasa adormită... și îi duce un măr de aur, din care mușcă...

— Făt-Frumos și cade răpus pe loc și trăiește fericit în somn!

— Mă rog, acțiunea s-a cam stufoșit, dar am incredere în capacitatea dumitale de a evidenția mesajul educativ... el, și ce mai aveți în rezervă?

— Shakespeare...

— Nu cunosc, dar cred că e un om de talent... vă rog să-l trimiteți la mine săptămîna viitoare...

— Cam greu...

— Peste două... vreau să discut și cu el subiectul piesei, să-i mai îmbunătățim, așa cum am făcut și azi... al văzut ce bine merge? Ei, acum mă grăbesc... mai am două sedințe... cine-l spune-mi, te rog acționa aceea frumoșică, din rîndul doi...
 — A! E baba... bunica Scufitei Roșii...

CORNEL UDREA

Topul Cenaclului Flacăra

Clasamentul realizat a fost întocmit pe baza scrisorilor primite la ultima săptămîna. Re-amintim iubitorilor noștri că pot trimite opțiunile pe adresa redacției sub mențiunea Topul Cenaclului Flacăra alăturîndu-le talonul de participare. Configurația topului este următoarea:

Piesă	Interpret	Autor	Punctaj
1. Antiprimăvara	Vasile Șelcaru	Vasile Șelcaru	323
2. La nunta ta	Ștefan Hrușcă	Ștefan Hrușcă	318
3. Mărturie	Ducu Bertzi	Ducu Bertzi	179
4. Totuși, iubirea	Májay Gyözö	Májay Gyözö	164
5. Să ne iubim	Gli Ioniță	Gli Ioniță	151
6. Da, da, da	Andrei Păunescu	Trio	138
7. Muntele	Constantin Dragomir	Constantin Dragomir	124
8. Crescătorul de cal	Poesis	Poesis	123
9. Elegie atlantă	Magdalena Finna	Magdalena Finna	108
10. Te salut generație în blugi	Pro Musica	Pro Musica	82

Așteptăm propunerile dumneavoastră în continuare.

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar

TOPUL MUZICII TINERE Talon de participare nr. 4

ieulie 1983

Și litoralul are nevoie de sucuri naturale!

— Tovarășe Mircea Cristat, sinteți directorul comercial din I.T.H.R. Eforie Nord. Vin la dumneavoastră cu o singură întrebare: în momentul de față, pe litoral, în zona de care răspundeți, există, sau nu, sucuri naturale?

— Există concentrate de sucuri făcute pe cale de laborator. Pe lângă acestea mai există și cunoscutul Mero și cel de zmeură. Mai intră în calcul și nectarul de caise, de piersici și cel de pere. Tot în laboratorul nostru s-au mai făcut și sucuri din portocale și de lămîie dar acestea s-au terminat.

— Nu prea mi-ați răspuns la întrebarea pe care am pus-o. Desigur, ceea ce ați enumerat aici se întilnește peste tot. Cind v-am întreat dacă, în momentul de față, pe litoral, în mijlocul verii și, bineînțeles, al sezonului, se găsesc sucuri naturale, mă gîndeam în primul rînd la acele sucuri specifice zonei. Desigur, mă gîndeam nu la cele industrializate, ci la acelea pregătite în fața clienților. Cu alte cuvinte, acelea proaspete. Se găsesc, sau nu, pe litoral?

— Nu. Altfel decît v-am spus n-o să întilniți. Asta-i situația. Cunoșc faptul că revista „Flacăra” a scris de foarte multe ori despre problema sucurilor naturale. Este păcat că pe litoral, în timpul sezonului, nu se găsesc asemenea băuturi. Discuția presupune mult mai multe aspecte...

— Să le luăm pe rînd: s-ar putea, cu un minim de efort, să existe?

— Desigur. Și problema, după părerea mea, este foarte simplă...

— Atunci cine ne oprește s-o rezolvăm?

— Nu mă luați așa de repede, stați puțin să-mi trag răsufierea. Dumneavoastră ați spus să le luăm pe rînd. Îmi permiteți?

— Vă rog.

— După părerea mea consumatorul nu trebuie să creadă despre anumite băuturi că ar fi naturale. Ele trebuie chiar făcute în fața noastră. Exact ca la bar sau restaurante cind se face citronadă din lămîie. Altfel spus: sucul natural trăiește în fața omului. Asta, după părerea mea, este unul din marile secrete. Desigur, în magazinele de pe litoral și peste tot există suc de roșii. Dar, atunci mă întreb, și pe bună dreptate, de ce acest suc de roșii care se poate prepara foarte ușor, nu se poate face chiar în fața consumatorilor. Tomatele (generalizînd și celelalte fructe) care nu mai sînt, din cauza coacerii, solicitate de public, pot fi trecute, după sortare și spălare, în niște dispozitive unde sînt strivite, să spunem așa, rezultînd sucul natural și bineînțeles proaspăt. Și am dat dar un exemplu. Să nu uităm că în momentul de față ne aflăm în sezonul caiselor și al piersicilor. Peste puțin timp vor începe strugurii...

— Am înțeles că este vorba doar de un dispozitiv...

— Exact. Atîta tot trebuie. Să nu credeți că noi, cei de aici, am stat, în ani, cum se spune, cu minile în sin.

Ne-am gîndit și chiar s-a făcut prototipul unei linii. Era un mare avantaj. Totul se rula, să spunem așa, pe distanțe mici și în funcție de cerințe. Spunînd altfel totul se poate regla după pulsul litoralului, fără să mai vorbim de marile economii de transport, îmbuteliere și multe altele. În afară de astea totul era făcut în fața oamenilor...

— Și unde s-a împotmolit totul?

— Ministerul a aprobat. N-au fost de acord ceilalți factori. Ni s-a spus că astfel se distruge marea industrie. Nimeni n-a înțeles clar despre ce este vorba, dar așa s-a spus. Desigur nu era vorba de așa ceva ci se putea înțelege că vorbim despre o concurență. Asta nu s-a înțeles din capul locului. După părerea mea — marea industrie trebuie să se ocupe, cum dealtfel își are și definiția, de problemele mari care o frămîntă. Acestea sint chestiuni mult mai simple și care stau la îndemîna oricui. Noi sintem implicați direct în problemă și noi știm exact cum stau lucrurile. Și ca să dăm un exemplu: noi lansăm comenziile, în cazul răcoritoarelor, de pe o zi pe alta. În funcție de starea timpului și în funcție de numărul oamenilor veniți pe litoral. Noi știm exact cantitățile — știm cum să le distribuim. Dacă am avea o linie, cum am spus, s-ar elibera, să spunem așa, marea industrie, cum am botezat-o, de o mulțime de probleme. Și cea mai importantă ar fi rezolvarea transportului. Altfel spus: de ce să lăsam pe alții în anumite chestiuni pe care le putem rezolva noi fără prea multă bătaie de cap. Ne invităm în jurul acestei probleme de ani și ani de zile fără să punem, cum se spune, degetul pe rană. Noi sintem beneficiarii direcți. Trebuie să ne ocupăm în mod direct de aceste lucruri. Este vorba, dacă vreți, despre autoaprovizionare și autogestione. Aș întreba și eu prin intermediul dumneavoastră: cerem oare prea mult dacă în fiecare stațiune ar exista o asemenea linie de fabricare a sucurilor?

— Răspunsul vine de la sine. Bănuiesc că nu!

— Bineînțeles. Și, mergînd cu întrebarea mult mai departe, aș mai spune cîteva lucruri. De ce, în momentul de față, pe litoral nu se găsesc sucuri din fructele pădurilor noastre? Mă gîndesc de cele de afine, coacăze, mure și chiar din muguri de brad? El poate fi adus aici în starea lui de esență și prelucrat în laboratorul nostru. Desigur, toate aceste probleme, pe noi ne depășesc. Dar, trebuie să se înțeleagă că nu noi sintem cei care respingem ideile. Din contră, orice lucru bun este îmbărtășit. Aașdar, așteptăm...

— Și asta nu numai dumneavoastră.

SORIN POSTOLACHE

Vă scriu aceste rânduri nu numai pentru a aduce mulțumirile mele din tot sufletul doctorului în medicină Dumitru Roșca de la secția ortopedică a Spitalului clinic Craiova și tuturor cadrelor medii și auxiliare care pe tot timpul intervențiilor mele mi-au acordat o îngrrijire deosebită. Vă scriu și pentru ca, prin intermediul prestigioasei dv. reviste, să la cunoștință și alții pe care soarta i-ar pune în situația mea (amenințat inițial să rămână fără ambele picioare, urmare a unui grav accident de muncă — n.n.s.) că pot găsi o salvare sigură la acest spital și la acești oameni minunați ce nu consideră niciodată un caz fără leșire și pentru asta ei fac tot ceea ce omenește este cu puțință. Încă o dată îmi ridic pălăria în fața tuturor. (Croitoru N. Ion, ing. electromecanic la Combinatul minier Rovinari, jud. Gorj).

Mă numesc Ionescu Chira și locuiesc în comuna Timna, județul Mehedinți. Îmi desăvârșesc activitatea ca soră medicală la Dispensarul medical Bicles, de 12 ani. De două luni însă nu mai pot ajunge la serviciu pentru că autobuzul Strehaia-Pleșița, cu plecarea din Autogara Strehaia la ora 7 dimineața, nu mai circulă. Ca și mine, zilnic pierd două-trei ore la dus și tot atâtea la întors numeroși oameni care locuiesc în sate diferite, fiind nevoiți să meargă pe jos 20—25 km. Ni s-a promis, dar de rezolvat nu ni s-a rezolvat nimic. (Ionașcu Mira, în numele unui grup de cetățeni din comuna Timna, jud. Mehedinți).

Spre a elimina anumite anomalii și neplăceri în mersul trenului personal 1112 de pe ruta Titu-București, cetățeanul Dragomir V. Dumitru din București, calea Văcărești nr. 171, propune înființarea unui singur tren Petroșița-București, care să elimine surpriza pierderii legăturii în stația Titu, așa cum se întâmplă de cele mai multe ori, din cauza nejudicioasei corelări orare: trenul de Tirgoviște sosește în stația de legătură la ora 10,06, iar cel de Titu-București pleacă la ora 10,09, ceea ce face foarte mulți călători să piardă trenul.

Consiliul Național al Apelor: Urmare scrisorii trimisă revistei Flacăra de Szeles Gh. Cornel, prin care sesizează poluarea riului Mureș, soldată cu mortalitate piscicolă, vă informăm că organele de gospodărire a apelor au cunoscut această problemă, atenționând, în repetate rânduri, Combinatul de îngrășăminte chimice Arad, principalul poluator. În ceea ce privește accidentul din luna mai a.c., provocat tot de combinatul menționat, organele în drept au fost obligate să aplice prevederile legislației în vigoare, depunând în acest sens o plângere penală la Procuratura locală Arad. Totodată, Consiliul Național al Apelor a făcut cunoscut și M. I. Ch. situația necorespunzătoare de la combinatul arădean, spre a dispune măsuri urgente în vederea evitării pe viitor a poluării riului împricinat.

Stan Florea din comuna Baldovinești, județul Olt, ni se plinge că cel de la centrul de depanat radio-t.v. din Balș nu-și face în mod conștiincios datoria. Deși a plătit 640 lei, omul nu și-a putut repara nici până astăzi televizorul cumpărat din comerțul socialist anul trecut, în decembrie, și aflat încă în termen de garanție. De atunci se împlinesc aproape zece luni, dar conducerea Cooperativei meșteșugărești Unirea "Balș, de care aparține respectivul centru, n-a binevoit nici măcar să răspundă la repetatele sesizări scrise și verbale făcute de client pentru a-l schimba sau, eventual, repara aparatul defect.

Casa de Economii și Consumații, Direcția operațiilor bancare: Vă informăm că problemele ridicate în articolul „Anchetă în trei acte și mai multe nedumeriri în loc de concluzii”, publicat în revista Flacăra din 3 iunie a.c., au fost analizate amănunțit cu factorii de răspundere ai Casei de Economii și Consumații.

Cazul cetățeanului respectiv a fost soluționat în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare, în speță cu prevederile Decretului nr. 371/1958 și ale Statutului de organizare și funcționare a C.E.C.-ului care face parte integrantă din decret. Conform dispozițiilor respective, „în cazurile de pierdere sau sustragere de librete de economii nominale, C.E.C.-ul răspunde de plățile făcute altor persoane decît titularilor sau împuterniciților legali ai acestora de la data comunicării perio-

dica privind libretul anulat. Prevenirea efectuării de restituiri de către alte persoane decît cele îndreptățite a constituit și constituie o preocupare permanentă din partea Casei de Economii și Consumații. Pentru aceasta s-a luat o serie de măsuri și s-au întreprins numeroase acțiuni care au dat rezultate, în sensul că în marea majoritate a cazurilor lucrătorii C.E.C. reușesc să oprească la timp efectuarea de restituiri frauduloase din mii de librete declarate pierdute sau sustrate. Dealtfel, și infractorul care a sustras o parte din depunerile pe libretul în cauză a fost reținut și predat organelor de miliție de către lucrătorii C.E.C. În decursul anilor s-au avut în vedere și alte măsuri pentru preîntâmpinarea restituirilor frauduloase. Unele dintre ele nu au putut fi luate, dat fiind efortul financiar mult prea mare față de eficiență. Spre exemplu, restituirea sumelor solicitate pe bază de confirmare telefonică sau telex cu fișa de cont, în condițiile în care libretul circula în toată țara, necesită cheltuieli suplimentare anuale de peste 180 milioane lei, un număr mare de lucrători în plus și creșterea substanțială a duratei de așteptare a cetățenilor la ghișee. Preocuparea noastră pentru prevenirea păgubirii depunătorilor constituie un obiectiv prioritar și pentru viitor, în scopul respectiv colaborând și cu alte organe de stat. După cum se știe, statul nostru garantează depunerile la C.E.C., garanție prevăzută în Legea finanțelor nr. 9/1972 republicată, în sensul că restituirea lor se face imediat la cererea depunătorilor, acest avantaj și altele sînt permanente popularizate prin organele de presă, radio, televiziune, tipărituri, propagandă. Semnează: Maria Chiriță, directorul Direcției operațiilor bancare.

La scara A a blocului H 29 din București, str. Gura Ialomiței, sectorul 3, s-a defectat contorul de gaze naturale și, încă din luna decembrie 1982, întreprinderea de rețea și instalații de gaze, cu sediul în str. Cavafii Vechi nr. 15, n-a binevoit nici până astăzi să vină să-l repare, fapt pentru care locatarii de pe scara respectivă sînt nevoiți să plătească pe nedrept consumurile exagerate care se înregistrează anapoda. (Semnează: președintele asociației și administratorul blocului H 29).

Procuratura Generală, în legătură cu scrisoarea petiționarei Sinica Szumk din Tg. Mureș, ne înștiințează că, în urma verificărilor efectuate în cauză, s-a constatat că obiecțiunile făcute erau întemeiate și, în consecință, s-a declarat recurs extraordinar, care a fost trimis Tribunalului Suprem spre judecare.

Mai mulți locuitori ai comunei Clinceni, județul Giurgiu, în numele cărora semnează Sorela Satran, Silvia Petrovici, Geo Săvescu și alți 26 consăteni — oameni ai muncii în diverse întreprinderi bucareștine sau care își desfășoară activitatea în comuna respectivă — solicită reînființarea stației de autobuz ITA, Platforma ITB Ghencea, desființată, după părerea dumezilor, în mod cu totul nejustificat, întrucît era accesibilă majorității călătorilor și era singura stație de imbarcare spre comuna Clinceni.

Îată ce ne scrie Maria Spasache din București, str. Știrbei Vodă nr. 25: M-am bucurat citind, pare-mi-se în România Liberă, că toate blocurile din Cartierul Tineretului au fost dotate cu containere tip pentru colectarea hirtii și că acestea nu se mai aruncă la... gunoi. Eu sprijin din tot sufletul o asemenea inițiativă și doresc sincer ca ea să fie neîntârziat extinsă, întrucît în alte țări demult nu se mai aruncă pe apa sîmbetei nici o bucată de hirtie, pentru că pădurile trebuie ocrotite și exploatare cit mai rațional.

Inspectoratul comercial de stat Hunedoara: Petenta Oprita Maria nu poate obține de la Consiliul popular al orașului Lupeni repartiție pentru butelie de aragaz, deoarece nu domiciliază pe teritoriul județului. Conform reglementărilor legale, repartizarea unei asemenea butelii se face numai cetățenilor care se mută în apartamente nou construite care nu dispun de gaze naturale la bucatării.

La cabinetul medical din str. Trei Scaune, aparținind Policlinicii Cantacuzino — ne scrie profesoara Michaela Berescu din București, șos. Colentina nr. 26, bl. 64, sc. A2, ap. 62 — nu se manifestă întotdeauna grijă și respect față de pacienți. Aflind că vreau să-mi controlez ten-

sionul, dudua blondă de la fișier a strigat la mine de parcă aș fi fost surdă: „Ce doarești?!”, iar o altă tovarășă asistentă, care mi s-a recomandat „doamna Blabei”, abia a voit să stea de vorbă cu mine, mai că nu m-a repezit: „...Și eu ce să-ți fac? ... Ce-mi spui mie?... mă întreabă cu o mină acră, plictisită.

N.R. Interesant ce mină ar avea dumezele dacă s-ar inversa rolurile? ...

Ministerul Educației și Învățămîntului, privind memoriul adresat revistei de către colectivul de maiștri-instructori de la Liceul industrial nr. 4 din Arad: Nu au putut beneficia de drepturile ce li se cuveneau deoarece planul de venituri și cheltuieli nu a fost îndeplinit la toți indicatorii și, în consecință, nu s-a putut constitui fondul de beneficiu. Li s-a explicat că efortul lor în îndeplinirea planului de producție va fi recompensat, deoarece valoarea unor lucrări executate în 1982 și încasată în 1983 va fi luată în calcul la constituirea fondului de premiere a maiștrilor pe acest an.

O întâmplare deloc plăcută a trăit nu demult Marcela Păunescu din Pitești, str. Victoriei, bl. A2, ap. 7: „...în martie a.c. — ne scrie ea printre altele — am cumpărat de la magazinul de încălțăminte din oraș o pereche de pantofi ale căror fețe s-au rupt după nici o săptămână de purtare. Sfătuită de cei de la magazin, i-am returnat spre identificare fabricilor indicate de ei drept producătoare. Clujul, Oradea și Bacău mi-au răspuns că nu recunosc să fie fabricați acolo. Abia la o nouă intervenție, Clujul îmi răspunde, cu adresa 10 305/27.06.1982, că „...pantofii au fost schimbați și mă roagă să anunț primirea coletului și eventuale observații”. De primit, n-am primit nimic; stau și acum cu pantofii ruși în cutie. (De fapt pantofii sînt la noi, i-am primit odată cu scrisoarea n.n.).

Consiliul popular al județului Neamț: În urma unui control inopinat efectuat la Magazinul alimentar cu autoservire nr. 28 din municipiul Roman, al cărui responsabil se numește Maria Munteanu, s-au constatat unele încălcări ale regulilor de comerț, fapt pentru care șefa de unitate și încă cinci gestionare au fost sancționate contractual. S-au prelucrat, totodată, cu întregul colectiv actele normative care reglementează activitatea comercială.

O problemă interesantă ridică în scrisoarea sa cetățeanul Constantin Șt. Popa din București, Căsuța poștală nr. 178, Of. poștal nr. 32, sect. 1. De foarte mulți ani — ne scrie dumezele — industria noastră de pălării bărbătești de fetru, pal, postav sau pinză nu mai produce pălării cu borul mare. Și nu înțeleg de ce? Consider că pălăriile de acest fel, adică cele cu boruri mari, sînt absolut necesare oamenilor mai în etate, a căror sănătate este, în genere, mai subredă și li se recomandă de către medic să-și protejeze ochii și capul de soarele prea puternic din toată verii.

Creдем că omul are dreptate. Administrația Asigurărilor de Stat, Sucursala municipiului București, ca răspuns la nota publicată în revista Flacăra de cetățeanul Părpala Ion din București, ne informează că unitatea nr. 27 „Automecanică” și sucursala ADAS a municipiului București au achitat petențului ce i se cuvenea.

Miliția județeană Timiș, cu privire la sesizarea tovarășei Petrov Olga din Timișoara: Aspectele semnificate se confirmă. Pentru că, în stare de ebrietate, au tulburat ordinea și liniștea publică, numiții Nedelcescu Ion-Teodor din Timișoara și Rada Ioan, din Caransebeș au fost sancționați contractual cu 500 și respectiv 1000 lei. Un alt element dubios, Stancu Gelu, care ducea un mod de viață parazită, a fost condamnat de Judecătoria Timișoara la șase luni închisoare. Cum însă Rada Ioan și Stancu Gelu au săvîrșit și infracțiunea de violare de domiciliu, în prezent li se întocmesc dosare pentru a fi trimiși în judecată.

Întreprinderea pentru construcții și vinzarea locuințelor București, în legătură cu scrisoarea petentei Frusina Tomescu din București, ne înștiințează că s-a efectuat verificarea la fața locului, prilej cu care s-au constatat o serie de deficiențe de execuție și lipsa unor obiecte de construcție. Toate lucrările și completările nominalizate au fost ulterior efectuate, astfel că apartamentul a fost preluat fără obiecții de petentă.

Direcția județeană de

poștă și telecomunicații Dolj: Cele două adeverințe eliberate în aceeași zi numitului Constantin Teică din Siliștea Crucii nu au conținut contrarietate: Calitatea de achizitor (difuzor de presă sătesc) nu dă dreptul la vechime în muncă — menționează prima adeverință. A doua adeverință menționează că funcția de agent poștal, pe care a prestat-o pe perioadă determinată (inlocuitor), timp de 72 de zile în anul 1975, constituie vechime în muncă.

Deci, e vorba de două funcții diferite, cu drepturi și datorii specifice.

Locuiesc în cartierul Aurel Vlaicu încă din august 1981, dar pînă în prezent în acest cartier nu s-a deschis nici un magazin alimentar, nici măcar un centru de desfacerea piinii sau cărnii, nu s-a înființat nici o unitate prestatoare de servicii. Din această cauză, locuitorii întregului cartier sînt nevoiți să-și facă toate cumpărăturile din unitățile alimentare din centrul municipiului, să apeleze la unitățile prestatoare de aici, ceea ce înseamnă drumuri prea lungi, timp pierdut și cheltuieli suplimentare de transport. (Dan Viorel din Cluj-Napoca, str. Dimboviței nr. 71, bloc D 10, ap. 3).

Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport, cu referire la scrisoarea unui grup de părinți din Arad, ne informează că, în baza unor disponibilități financiare, la concursul de inot organizat în cadrul secției de specialitate a Clubului sportiv muncitoresc Rapid din Arad au fost înscriși numai copii de vîrstă mare, care participă în campionatul de polo. S-a stabilit, totuși, ca acei copii care sînt talentați să fie luați în evidența secției de inot a respectivului club, chiar dacă sînt de vîrstă mai mică, creîndu-li-se astfel posibilitatea de a participa în viitor la concursurile destinate lor.

Gheorghe Zimbran din Reșița, str. Banatului nr. 2: Am cumpărat de la Magazinul mixt din Ezeriș, județul Caraș Severin, o motocicletă tip Carpatina, însă cînd am voit să-i fac proba acasă, n-a mai pornit; s-a defectat. Fiind în termen de garanție, m-am adresat în scris, în trei rânduri, întreprinderilor „Metrom” Brașov și „Metalica” București, pentru că ele au realizat un asemenea produs, dar nici pînă astăzi n-am primit vreun răspuns, iar sezonul de recoltare a furajelor nu mai are mult pînă la încheiere.

Consiliul popular al orașului Orăștie, cercînd cele sesizate de cetățeanul Baiț Leon, a constatat că numitul s-a adresat cooperativei de consum locale pentru restituirea fondului social. Cererile sale au fost aprobate de adunarea generală, însă omul nu s-a prezentat să-și ridice sumele, dar nici cooperativa nu s-a învrednicit să-i comunice soluția. Baniil îl stau la dispoziție și poate să-și ridice în orice zi.

Treizecezece muncitori încadrați în sectorul industrial pompin și confecții metalice aparținînd C.A.F. Mogoșoaia, în numele cărora ne-a înmînat o scrisoare Ștefan Dragomir, ni se plîng că nu și-au primit retribuțiile pe luna aprilie 1983 și nici cota-parte din beneficiul convenit pe anul 1982. Cu toate că formația lor și-a realizat sistematic planul, n-au primit nici măcar compensația pentru combustibil.

Ministerul Sănătății: Infiriera Garofalde Gherghina, cu domiciliul în comuna Stoienice, județul Giurgiu, a fost reîncastrată, începînd cu 1.IV.1983, la Leagănu de copii din comuna Periș, Sectorul agricol Ilfov, de unde a întrerupt inițial activitatea, tot în funcția de infirmieră.

Regionala C.F.R. Craiova: Divizia comercială a făcut act la serviciul contabilitatei și VV pentru a restitui suma imputată pe nedrept Victoriei Nițu din Slatina, str. Ecaterina Teodoroiu nr. 2 D, bloc FB, scara A, ap. 7. De menționat că imputația a fost anulată în urma contestației făcute de sus-numita la comisia de judecată a stației Piatra Olt.

Sînt posesorul unui aparat de radio marca Latvia (de producție sovietică) și, de mai bine de un an și jumătate, nu-l pot folosi din cauza unei piese defecte care trebuie înlocuită

dar care în magazinele de specialitate din București și Ploiești nu se găsește. Piesa, numită condensator variabil 2 X 500, nu există nici la centrele de reparat. Spuneți-mi dv. ce să fac cu el? Să-l dau la lada de gunoi numai pentru atîta lucru? Nu mă îndur, că m-a costat 2.000 lei acum 10 ani. (Chițu Mihai, sudor la U.Z.U.C. Ploiești, domiciliat în str. Cameliei nr. 21, bl. 127, ap. 35).

N.R. Nu-i cazul să vă descurajați. Mai încercați, mai insistați, pe la magazinele de specialitate: de pildă, la „Dioda” București.

Uniunea centrală a cooperativei meșteșugărești, Direcția de organizare și control, personal și învățămînt, ca răspuns la scrisoarea adresată revistei Flacăra de tov. Stanciu Aurel: Cererea a fost soluționată de Cooperativa meșteșugărească „Instalatorul”, în sensul că, după achitarea cheltuielilor de școlarizare și întocmirea formelor de lichidare, i s-a aprobat retragerea din cooperativă.

Administrația căminului de nefamiliști al I.N.E.T.O.F. Galați, tovarășa Gertrude Moskovic, în numele locatarilor săi, ne sesizează: încă din toamna anului 1982, întreprinderea mai sus menționată a solicitat secției apă-canal a I.J.G.C.L. Galați să execute, contra cost, desfundarea conductelor și instalațiilor aferente de scurgere și evacuare a apei din subsolul imobilului, însă nici pînă la această oră lucrarea nu a fost executată, deși tov. Paul Valcan (un om de răspundere în cadrul secției — n.n.) a făcut o multime de promisiuni.

În locul... acestei multimi e preferat, efectiv, doar o faptă.

56 oameni ai muncii de la I.J.T.L. Arad, ale căror nume sînt scrise citeț pe o petiție adresată redacției, ne roagă să intervenim către forurile în drept spre a le acorda și lor o simbătă liberă pe lună, așa cum de multă vreme se acordă prin alte părți.

N.R. Dacă-i un drept, indisputabil el trebuie respectat.

Pagină realizată de MIHAI MERIȘANU

Poșta redacției

Ioana Dincă — Ludești (Dimbovița): Legea nr. 3/1977 nu dă posibilitatea părinților să beneficieze de pensie de urmaș de pe urma copiilor

Georgeta Adorjan — Oradea: Pentru dr. Băcanu vă puteți adresa direct la Spitalul clinic de urgență din Capitală

Trian Gabor — Dobrești (Bihor, Numai dacă înainte de satisfacerea stagiului militar ați fost încadrat

Nicolae Todor — Obreja (Caraș-Severin): Cu vechime în muncă mai mică de 30 de ani, veți putea fi înscris la pensie la împlinirea vîrstei de 62 de ani

Nicoleta Lefa — Piatra-Neamț: Încadrarea în muncă pentru unitățile comerciale se face cu respectarea condițiilor de studii și stagiului, prevăzute de reglementările în vigoare, dintre absolvenții școlilor profesionale comerciale și al liceelor economice

Constantin Moisescu — Sibiu: La Institutul pentru controlul de stat al medicamentului și cercetări farmaceutice

Gheorghe Borcan — Bacău: Adresați-vă unității care a înregistrat declarațiile luate de la cei doi martori

Marin Păun — Comana (Giurgiu): Cu numai 9 ani de muncă nu aveți dreptul

Ion Bălașa — Valea Iașului (Argeș): Interesați-vă la magazinele „Plafar”

Maria Purcaru — București: Apelați la comitetul asociației de locatari

Stan Simion — Călugăreni — Giurgiu): Nu se poate pentru că nu ați lucrat în C.A.P.

Victor Rotaru — Pitești: Puteți obține după împlinirea unei vechimi în meserie de 8 ani

Gheorghe Cornișteanu — Sighetul-Marmăției: Acționari în judecată

Cristina Diaconescu — Petroșani: În cazul dv. trebuie să vă onorați contractul încheiat cu întreprinderea care v-a școlarizat, altfel suportăți cheltuielile de școlarizare și pierderea unor drepturi.

MARGA NEDELEA

„FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10-13.

Primul pas

Nu poate exista profesie care să nu ofere, celui ce o practică, o satisfacție. Cât de mică. De neînsemnată, aparent. Fie oricât de îndepărtată. Chiar și celui care îndeplinește asprele hotărâri, unorii capitale, ale legilor, pentru că viața trebuie să se desfășoare într-un cadru convenabil tuturor. Nouă, gazetariilor, ne este poate mai lesnicioasă această adăpare la izvorul bucuriilor produse de strădania zilnică a scrisului, dar arareori ne încumetăm să facem publică o astfel de bucurie. Ca în cazul ce urmează...

Cu luni de zile în urmă, „Flacăra” a inclus într-o coloană un articol intitulat: „Adevărul nu se prescrie”, în care se relatează, pe scurt, foarte pe scurt, o întâmplare (un șir de întâmplări) mai puțin obișnuită, prin care trecuse un condamnat la moarte pentru o vină gravă de care-l acuzau, la acea oră, adică în anii '50, probele. Probe ce aveau să se dovedească false! Din păcate, acel om, Petre Ochescu, a ispășit, așa nevinovată cum era, peste 5 ani de pușcărie, urmărindu-și, pe căile pe care legile i le puneau la îndemână, dreptatea. Obținând-o, până în cele din urmă. Redevenind, în ochii lumii, ceea ce fusese de fapt mereu: un om cinstit, cu viața nepătată. Tot din păcate, unele consecințe, hai să le zicem administrative, decurgând din acea nefericită detenție, aveau să persiste. Chestiune de conjunctură. De proceduri. De termene depășite. De hățșuri multiple, printre care (și nu dintre cele mai puțin importante) schimbarea din funcții (din motive diverse și fără legătură cu cauza) a unor oameni care cunoscuseră, în amănunt, voluminosul dosar, împovărat de o condamnare la pedeapsa supremă și onorat de o achitare ale cărei consecințe ar fi trebuit să opereze toate reparațiile morale și materiale datorate lui Petre Ochescu.

În așteptarea soluționării tocmai a situațiilor frustratoare, am primit la redacție câteva scrisori privind acest caz. Prima a fost aceea a unui distins om de drept, avocatul Nicolae Rodean, apărătorul fostului condamnat la moarte. „Dintr-o necesitate lăuntrică, ne scrie av. dr. N. Rodean, de proporții și mai cu seamă îndemnat de o stare subiectivă, specific personală, citind articolul „Adevărul nu se prescrie” am reținut tot ceea ce s-a petrecut acum mai bine de 25 de ani. Da, acum 25 de ani, procurorul de ședință N. Gheorghiu, astăzi avocat, a cerut instanței condamnarea la moarte a inculpatului Petre Ochescu. Iar eu, avocatul acestuia, sprijinindu-mă pe probele dosarului, nelăsându-mă intimidat nici de poziția acuzării și nici de asprele dispoziții ale Decretului 318/1958, am solicitat, fără rezerve, achitarea!” Și mai departe: „Solicitez instanței achitarea inculpatului P. Ochescu am fost îngrijorat nu de poziția mea profesională, ci de posibilitatea de a se ajunge la o gravă eroare judiciară, cu consecințe ireparabile. Și mărturisesc că l-am simțit, alături de mine, și pe Ochescu Petre încrezător atit în dreptatea cauzei sale cât și în poziția adoptată de mine. Niciodată nu l-am văzut dezamăgit sau impresionat de anii de detenție. În discuțiile pe care le-am avut, așa cum se puteau ele desfășura pe-atunci, am urmărit să ne canalizăm atenția, în exclusivitate, spre descoperirea adevărului, spre impunerea lui și în fața instanțelor. Într-adevăr, reducerea substanțială, în recurs, a anilor de detenție, a constituit o verificare a temeiniciei apărării noastre. Cele 6 răspunsuri negative primite de la Procuratura Generală, pe care o sesizasem de tot atâtea ori, nu

ne-au demobilizat. Și iată că la cea de a 7-a solicitare a fost promovat recursul extraordinar, prin care se cerea achitarea inculpatului pentru inexistența faptului de care fusese acuzat! Pledind la Tribunalul Suprem, atunci, am simțit că sint cel mai fericit avocat din lume, văzând că ceea ce eu susținusem în 1958 se dovedea, în sfârșit corect, în 1969. Mi-am așezat pleoara sub coroana înțeleptelor vorbe ale lui Nicolae Iorga: „Chiar dacă cineva ar stringe toți cocoșii de gă și ziua tot s-ar face”. Poate fi o mai mare satisfacție profesională? Vă mulțumesc încă o dată, pentru inspirația de a fi publicat articolul „Adevărul nu se prescrie”.

Scrisoarea avocatului N. Rodean ne-a mai adus o surpriză: textul unei felicitări, prilejuită de Anul Nou, expediată de P. Ochescu apărătorului său, „document” pe care acesta l-a păstrat. Ce are deosebit această felicitare? Faptul că expeditorul a însoțit-o cu Hotărârea Tribunalului sectorului 1 București, prin care se pronunța ACHITAREA. „După 11 ani, dreptatea apărută de dumnea-voastră cu atita dirzenie a strălucit”, îi scrie fostul condamnat la moarte, celui care, cel dintâi, a crezut în nevinovăția sa și i-a stat alături.

Dar iată că șirul surprizelor a continuat!

„Sint un consecvent cititor al revistei „Flacăra”, publicație în care se relatează, cu deosebit simț profesional și cetățenesc, mai tot ceea ce interesează opinia publică. În acest context, se înscrie și articolul „Adevărul nu se prescrie”, din 25 februarie 1983. În 1972, am fost consilier juridic al întreprinderii în evidența căreia se află imobilul respectiv (I.C.R.A.L. Herăstrău) calitate în care am cunoscut situația juridică a acestuia. Urmare cererii formulate de tov. Petre Ochescu, consultind actele prezentate (Sentința civilă nr. 1592/73 a Judecătorei sectorului 1 București, Decizia civilă nr. 2379/72 a Tribunalului municipiului București — definitivă etc.) am opinat pentru întregirea dreptului de proprietate al său asupra întregului imobil. (Reamintim că, fiind în detenție, P.O. pierde dreptul asupra locuinței sale, în urma unei acțiuni în justiție înaintată de către I.C.R.A.L. n.n.). Referindu-mă la argumentul suprem al instanțelor de rejudecare, fără a face o expunere detaliată, apreciez că se poate reține doar o aparență de justiție a celor invocate în principal de aceste instanțe. Nu poate fi determinant și juridic argumentul că Ochescu Petre, la 25 septembrie 1958, fiind în stare de detenție, a declarat că nu se opune la acțiune, deoarece se făcea o referire la modul de formulare a acestei acțiuni ceea ce nu înseamnă că el a renunțat să se apere, să-și facă probele în cadrul acțiunii. Nu s-a menționat în nici un act că Ochescu a fost în mod expres de acord cu cererea modificatoare de stabilire a cotei de proprietate. Instanțele au omis să aibă în vedere necesitatea autorizației legale prevăzută în nici un act că Ochescu a fost în mod expres de acord cu cererea modificatoare de stabilire a cotei de proprietate. Instanțele au omis să aibă în vedere necesitatea autorizației legale prevăzute în Decretul nr. 144/1958, în lipsa căreia este nulă de drept orice înstrăinare a imobilelor. Așa cum s-a procedat, se poate înțelege că poate exista și un drept care să nu fie bazat pe adevăr. Ceea ce este aberant. S-a ajuns, astfel, la un lanț cu multe noduri pe care nimeni nu pare dispus a le dezlega. Sint de părere că Justiția și-a făcut numai parțial datoria.

Ea trebuia să-și continue acțiunea pînă la stabilirea întregului adevăr, să nu poată exista dubiu că s-a lăsat înșelată. De aceea subscriu și îmi prezint adevărate față de articolul „Adevărul nu se prescrie”. În „Flacăra” din 13 mai 1983, la rubrica „Onorată instanță a moralei” am citit un alt articol în care, printre rinduri, am reținut o expresie: „Domnule e Lege”. Aceasta înseamnă: LEGEA = ADEVĂRUL”. Semnează Ioan Georgescu.

În aceeași problemă, am mai primit și o altă scrisoare, din partea Alexandrinei Alexiu-Huiduc, avocat, care la data respectivă, a funcționat ca președinte al comitetului de judecată al sectorului 1, care a analizat cererea de reintegrare în apartamentul proprietate, în care locuia în ziua arestării reclamantul Ochescu Petre. În corespondența sa, Alexandrina Alexiu-Huiduc se declară de acord cu punctul de vedere înfățișat în articolul „Adevărul nu se prescrie”. „Am apreciat, la acea dată, că era legal și moral, așa cum se precizează și în articol, ca acestui om, care a suferit nevinovată 5 ani de închisoare, plus povara psihică a unei condamnări la moarte, după care a urmat achitarea de orice penalitate, să primească ajutorul organelor competente, pentru eliminarea tuturor consecințelor directe și indirecte ivite din ne-dreapta condamnare care i-a creat daune morale și materiale greu de imaginat. Deci, apare imperios necesar ca cei ce sint chemați acum să efectueze verificarea și restabilirea cauzelor ce l-au provocat lui Ochescu Petre daune de tot felul, să acorde acestui caz deosebit toată atenția în vederea îndreptării greșelilor rezolvind situația de fapt în lumina adevărului care, așa cum s-a scris în articol NU SE PRESCRIE”.

Desigur, cazuri ca cel al lui Ochescu Petre constituie o excepție nu atit în ceea ce privește revenirea la adevăr, cit mai ales în comiterea erorii. Mărturisind o vie satisfacție pentru „criza” de conștiință, pe care a declanșat-o articolul din „Flacăra”, trebuie să-i informăm pe cei care ne-au scris, cit și pe ceilalți cititori, că un prim pas în sensul dorit de toți s-a și înfăptuit. Astfel, Petre Ochescu, aflat în pragul pensionării, a fost înștiințat că cei 5 ani și câteva luni de detenție au fost incluși în anii de muncă, intrind deci în calcularea legală a drepturilor sale!

În același timp, Procuratura Generală a R.S.R., luind act de același articol, ne-a adus la cunoștință că „Ochescu Petre are posibilitatea, în cazul în care dispune și de temeiurile necesare, să promoveze acțiune în revendicare a imobilului, litigiu în cadrul căruia urmează să se analizeze și valabilitatea titlurilor de proprietate”, ceea ce înseamnă o nouă cale deschisă în justiție, chiar și atunci cind se părea că cel frustrat nu mai dispunea de nici o posibilitate de a reintra în drepturile sale legale.

Dacă această cale va fi scurtă sau lungă e greu de spus în acest moment. Dorința noastră este aceea ca drumul indicat de Procuratura Generală a țării să se dovedească unul fără piedici, neted, și „practicabil”; drum din care să lipsească hățșurile despre care vorbea Ioan Georgescu și care de-a lungul acestor lungi ani, s-au dovedit extrem de incurcate.

Să salutăm, totuși, cu o încredere demnă de răbdare și optimismul dovedite de fostul condamnat, la moarte Ochescu Petre, de cea a apărătorilor săi și de in-suși plumbul literelor noastre, primul pas înfăptuit drept consecință a publicării articolului „Adevărul nu se prescrie”, adăugind că el nu poate îmbătrîni niciodată și, în nici un caz suprimat.

EMANUEL VALERIU

S-a născut un om...

În ziua de 27 mai, acceleratul 111 pe ruta București—Oradea, a plecat ca de obicei la ora 20 și 20 minute. În vagonul de dormit al cărui conducător este Gheorghe Moane deocamdată e liniște. Imediat după Ploiești, din cabina 11—12 se aud țipetele puternice ale unei femei. Intrind în cabină, Gheorghe Moane constată că pe o tinărie de 21 de ani au apucat-o durerile facerii. Se pare că va naște dintr-o clipă în alta. Dar să-l lăsăm mai bine pe Gheorghe Moane să povestească întâmplarea.

— Era o tinărie din Galați, la prima ei naștere. Bineînțeles că eu nu mai moșisem pe nimeni și nu credeam să o fac vreodată. Într-o cabină alăturată era soțul, și el tinăr și fără experiență. L-am chemat să mă ajute dar era grozav de speriat. Am întrebat dacă în vagon sau în tren nu este un doctor și s-a nimerit să nu fie nici unul. Trebuia să mă descurc singur. Ce era să fac? Era liberă cabina 19—20, cu urcare la Brașov. Am dus acolo vreo 20 de cearceafuri și prosoape și le-am aranjat pe pat. L-am chemat pe colegul Dorel Ștefănescu și am dus-o pe tinăria acolo. Am încălzit un ibric cu apă și m-am apucat de lucru. Spirit aveam, foarte de asemenea. Am început s-o masez pe burtă și s-o încurajez. La Cimpina am fugit în stație să anunț să ne aștepte pe traseu o Salvare.

În timp ce fugeam înapoi spre vagon, îmi trecea prin minte tot ce auzisem despre nașteri. Sintem instruiți să dăm primul ajutor, avem trusă, aparat de respirat, dar la nașteri nu s-a gîndit nimeni. În jurul nostru se făcuse un gol. Călătoria s-au retras în compartimente sau la capătul vagonului. Nu e ușor să auzi țipetele unei femei care naște. O apăsăm pe burtă, o măsăm, chiar am strigat la ea de vreo două ori. M-am mai liniștit puțin cind am văzut că venea cu capul înainte, adică normal. Copilul avea păr negru. Cel mai greu și cind m-am speriat cel mai tare a fost după ce i-a ieșit capul și mama parcă nu mai avea putere. Mi-era frică să nu se sufoc. Am strigat la ea, am încurajat-o așa cum susții un maratonist pe ultimele sute de metri. Apoi a scos o mină. Am apucat-o de minută și atunci am știut că totul e bine. Aflați că imediat ce se naște, copilul țipă iar mama se liniștește. Era o fetiță dolofană, cred că avea peste trei kilograme. Salvarea n-a venit nici la Sinaia nici la Predeal. N-au avut timp, probabil? Am tăiat buricul mai lung.

M-am gîndit că i-l vor lega ca lumea doctorii. L-am legat cu ața de la sacul de lenjerie. Legiuitorul n-a prevăzut și ața de legat buricul în trusa medicală. Am spălat fetița cu apă caldă și am înfășurat-o în prosoape. După aceea m-am ocupat din nou de mamă. Știam că trebuie să urmeze placenta. La Brașov, Salvarea ne-a așteptat chiar pe peron. Am dus-o pe lezard la Salvare cu soțul, care își mai revenise. Se duceau la Oradea, la o înmormîntare și uite, că s-au oprit la Brașov cu bucurie. Tatăl fetiței mi-a spus că o va boteza Geta, în amintirea mea. Nici nu știu cum îi cheamă. N-am avut timp să-i întreb. La Brașov, doctorii le-au consultat pe loc pe mamă și pe fiică și mi-au spus că amindouă sint sănătoase și că totul a decurs normal. Asta e cel mai important lucru. Abia după ce am plecat din Brașov m-am speriat. Numai că nu mi s-a făcut rău gîndindu-mă că putea să fie o naștere cu complicații. Am și eu două fetițe: Mihaela de 13 ani și Marieta de 11 ani. Ele nu s-au născut așa de ușor dar au fost la maternitate. În orice caz, de la Brașov la Oradea am avut la ce să mă gîndesc.

OPREA GEORGESCU

Dincolo de aparențe

Substratul unei caracterizări favorabile

Dacă ar fi să dăm crezare aprecierii pe care o face conducerea Cooperativei de consum din comuna Voluntari, sectorului agricol Ilfov, fostului responsabil al restaurantului „Poenița”, Costea Vanghele, ar trebui să surprindă faptul că el se află în prezent reținut și cercetat de Mișcia municipiului București. Cum adică? Un om care „s-a achitat de sarcinile de serviciu trasate de conducerea unității...”, cum scrie, negru pe alb, în caracterizarea trimisă organelor de cercetare, poate fi oare învinuit de fapte atit de grave, ca: delapidare, instigare la săvîrșirea de infracțiuni, instigare la crearea de plursuri în gestiune prin mijloace frauduloase, fals intelectual, uz de fals, vătămare gravă a integrității corporale etc.? Sau, poate, faptele stabilite prin cercetări nu au nici o legătură cu... „sarcinile de serviciu trasate de conducerea unității”?!

La prima vedere, dilema pare de-a dreptul șocantă. Și chiar este, vom preciza noi. Pentru că între aprecierea conducerii unității menționate și starea de fapt de la restaurantul „Poenița” din perioada în care a funcționat ca responsabil Costea Vanghele există un contrast aproape de necrezut. În paranteză fie spus, este suficient să parcurgi doar cele 54 file ale referatului de terminarea urmării penale, încheiat de locotenent-colonel Ion Petre, din Serviciul cercetări

penale al Mișcării Capitalei referat care sintetizează o activitate laborioasă desfășurată timp de 3 luni de zile, în care s-a discutat cu sute de oameni, s-au verificat mii de pagini de acte contabile, declarații și alte înscrisuri, s-au făcut confruntări, expertize și contraexpertize — ca să te îndigneze pur și simplu ușurința cu care sint încadrați și menținuți timp îndelungat în funcții gestionare elemente care n-au nimic comun cu interesele avutului obștesc și ale publicului consumator.

Să amintim doar că un consumator cărui i se părea exagerat să i se incaseze 1,50—2,00 lei în plus la o sticlă de bere și „îndrăzne” să ceară explicații, se trecea îmbrîncit și dat afară din local, ca să ne dăm seama la ce „metode” recurgea responsabilul și subalternii săi, pentru a-și apăra „sistemul” draconic introdus în tot localul pentru stoarcerea de cistiguri ilegale suplimentare.

Un sistem generalizat, deci și nu „ciupeli”, mai mult sau mai puțin ocazionale, care consta în stabilirea de către responsabil a supraprețului cu care erau vîndute toate produsele. Spre exemplu berea de 4,50 lei era vîndută cu 6 și chiar 7 lei; berea de 9 lei cu 12 lei, cea de 12 lei cu 15, micii în loc de 2,75 cu 3 lei, porția de ciorbă de 9,45 cu 11 lei, coniacul de 98 lei cu 115 lei ș.a.m.d.

Au existat destui consumatori care nu și-au dat seama de aceste diferențe, mai ales că în cadrul aceluiași „sistem” de care aminteam se practica și „neafășarea prețurilor”.

Alți consumatori și-au zis, poate, cu 2—3 lei în plus, nu se pricopsesc ei și nici noi nu sărăcim — mentalitate care nu poate decit să încurajeze elementele in-

corecte. Iată că de la 2—3 lei în plus la o sticlă de bere sau 1,55 la o porție de ciorbă, personalul care a funcționat pînă în luna septembrie 1982 la restaurantul „Poenița” și-a însușit, într-o perioadă de numai 11 luni de zile, asupra căreia s-au făcut cercetări amănunțite, suma de 782.905 lei — provenită din vânzările cu suprapreț.

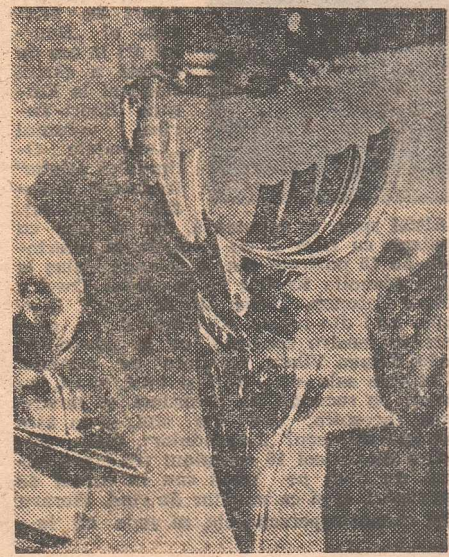
Să reținem că această sumă este stabilită pe bază de probe îndubitabile, referitoare la diferențele de prețuri încasate, neincluzînd alte surse de venituri ilicite, cum sint bacșișurile, înecă practicate cu nonsalanță de unii consumatori.

În ceea ce privește modul în care șeful unității împărțea plusurile create cu subalternii, edificator este cazul barmanului Alexandru Malomo, în sarcina cărui revizia contabilă a stabilit încasarea ilegală a sumei de 263.972 lei. A.M. recunoaște că, din această sumă, el și-a însușit 109.265 lei, restul de 154.707 lei revenind lui Costea Vanghele.

Iată, așadar, adevărata înfățișare morală a omului despre care conducerea cooperativei, afirmă și susține că „s-a achitat de sarcinile de serviciu trasate...”

Și nici nu este de mirare că se face o asemenea caracterizare fostului responsabil de la „Poenița”, cind persoane cu funcții de conducere din cadrul cooperativei — fostul contabil-șef Mihail-Florin Dumitru, revizorii de gestiuni Marin Paraschiv și Ion Paveliuc aveau să recunoască recent, în cadrul procesului în care au fost judecați și condamnați, între 4 și 6 ani închisoare că „au primit în mod repetat de la Costea Vanghele sume de bani, mărfuri și au făcut consumații la restaurant, fără să plătească...”

MIHAI GROZAVU

„Românii lui Lucescu au dat o lecție celor de la Botafogo“

După cum se știe, recent, echipa noastră națională de fotbal a participat la un redevabil turneu internațional găzduit de capitala Franței. Ea nu numai că a lăsat o frumoasă impresie, evoluind alături de Botafogo (Brazilia), Paris Saint-Germain și Maccabi Natanva (Israel), dar a și câștigat întrecerea, terminând neînvingătoare. Prestația tricolorilor n-a scăpat, cum era și firesc, comentatorilor francezi, care au avut, vă veți convinge imediat, cuvinte aluse, de laudă, la adresa fotbalistilor români. Iată, spre edificare, câteva fragmente din cotidianul de sport „L'Equipe“, ziar din 12 și, respectiv, 13 iulie, puse la dispoziția noastră, cu amabilitate, de confratele Gheorghe Nicolae de la „Sportul“.

După victoria tricolorilor (1-0) în fața brazilienilor, François de Montvalon scria :

„Echipa națională a României e cea care va disputa, diseară, finala Turneului de la Paris. Și e puțin spus că ea și-a dobândit pe merit acest drept. Căci, în ciuda unei tehnici braziliene în mișcare, românii lui Lucescu au dat o lecție celor de la Botafogo... Echipa română, într-o alcătuire ca și completă, a confirmat, prin forma sa, posibilitățile ce i se întrevăd în grupa de calificare pentru Campionatul Europei. Fără îndoială că o vom revedea anul viitor în Franța (n.n. la faza finală a C.E.), unde

ea va trebui să joace un rol interesant.

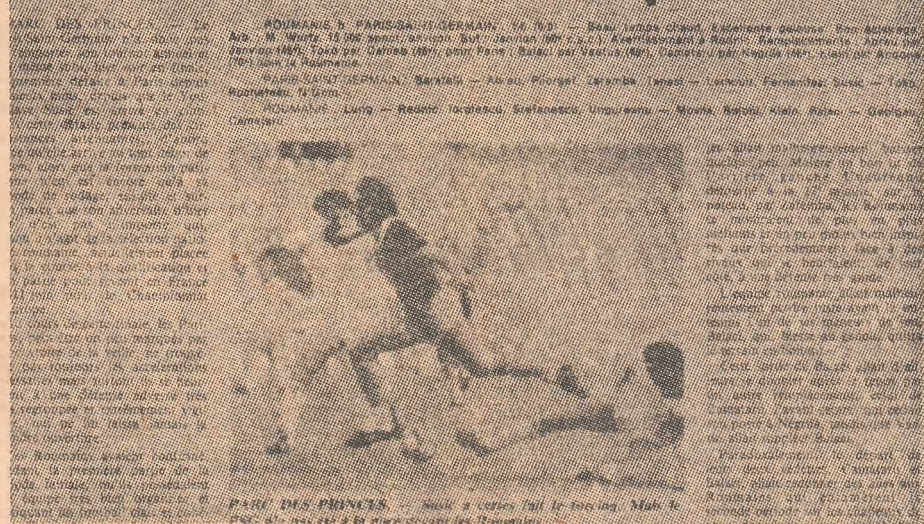
Cu Bölöni, Cămătaru și mai ales cu Balaci, dispecerul Craiovei, echipa României posedă un brelan deosebit de eficace care face din această echipă o formație foarte spectaculoasă atunci când își dă silința. Scorul de 1-0 nu exprimă decât în parte dominarea jucătorilor din est...“

După finala turneului, 1-0 cu P.S.-G., Jean Philippe Rethacker, unul dintre cei mai autorizați cronicari de fotbal din lume, nota :

„Românii au confirmat, mai ales în prima parte a reprizei întâia, că posedă o echipă foarte bine organizată și practică un fotbal limpede și coerent... Paris Saint-Germain n-a reușit să-și aducă turul pentru că... adversarul ei de ieri seară n-a fost un oarecare, ci selecționata națională a României, în prezent bine plasată în cursa calificării (n.n. pentru faza finală a C.E.) și plecată pentru a reveni în Franța în 11 iunie (n.n. 1984) pentru Campionatul Europei...“

Așadar, aprecieri elogioase și încă mai mult : convingerea ziaristilor francezi că fotbalul românesc nu va lipsi de la ultimul rund al europenilor 1984. Până acolo mai e, firește, destul, să sperăm însă că Rethacker și ceilalți nu se înșală ! Felicitări tricolorilor pentru impresia lăsată la Paris și, în continuare, mult succes în bătăliile ce îi așteaptă !

La Roumanie surprend le

Nu o dată, Susici a căutat să pătrundă printre apărătorii noștri, dar aceștia au fost la post. Explicația din „L'Equipe“ e grăitoare : P.S.-G. n-a făcut nuntă în meciul cu românii !

„Boxul nostru are nevoie de sprijin, nu de critici fără acoperire“

— N-avem de ce să v-o ascundem, stimate tovarășe inginer Virgil Cazacu, vizita dumneavoastră la redacție ne surprinde ! Cui o datorăm ?

— Colaboratorul dumneavoastră Paul Ochialbi care, recent, a scris o serie de neadevăruri despre box în „Flacăra“. Ca să nu zic altfel, a dezinformat. Faptul e cu atât mai grav cu cât, în acest moment, când a pornit la drum cu o conducere nouă, boxul românesc are nevoie de sprijin, nu de critici fără acoperire. N-am venit să fac polemici, departe de mine un astfel de gând, dar am considerat că nu e normal ca cititorii revistei „Flacăra“, publicație atât de prețioasă, să fie induși în eroare. Altele sînt problemele boxului, și sînt destule, nu cele imaginate de Paul Ochialbi.

— Am luat poziția de gardă și vă ascultăm ! Înainte de a vă da cuvîntul, permiteți-ne să vă prezentăm cititorilor : sinteți o personalitate de primă mărime a pugilismului nostru, arbitru internațional A.I.B.A., membru al Biroului federal, președinte al Comisiei tehnice și de regulamente din Federație etc., etc. Și-acum, intrînd în subiect, ce v-a nemulțumit în articolul colaboratorului nostru ?

— În primul rînd, afirmația că Biroul federal și celelalte organisme ale Federației sînt alcătuite, citez exact, din oameni lipsiți de inițiativă, care nu urmăresc decât să însotească o echipă în străinătate ! De unde pînă unde astfel de vorbe, cînd Biroul federal și comisiile F.R.B. s-au format abia în luna mai ? S-au organizat de atunci mai multe gale de box ca oricînd în perioada estivală, azi (n.n. dialogul nostru a avut loc sîmbătă) sînt două, mîine una, numai în București !

S-a finalizat Regulamentul, treabă dificilă, noua „lege“ a boxului românesc incluzînd modificările și amendamentele aduse la Congresul A.I.B.A. ținut în noiembrie 1982, la Colorado Springs. Sigur, mai sînt multe de făcut, boxul e în continuare descoperit la destule capitole, dar conducerea lui nu stă cu mîinile în sîni.

— Tovarășe inginer, hai să lămurim o chestiune, spre a trage cît mai mult folos din această convorbire : la ce capitole stă prost boxul românesc ?

— Aria lui de selecție s-a îngustat și se îngustează, pe drept a scris „Flacăra“ despre asta. Problema găsirii talenților tinere nu-i ușoară, dar și baza materială se găsește în suferință.

— Baza materială, adică mînuși, tricouri și ringuri ? Nu cunva exagerați ?

— Cu nimic. Pot argumenta ? La Colorado Springs, de pildă, s-a hotărît obligativitatea ca pugiliștii de la categoriile mai mari de 67 de kilograme să folosească mînuși de 10 uncii. Pînă acum mînușile cîntăreau, indiferent de categorie, 8 uncii. În competițiile de anvergură, mondiale, europene, turnee de prestigiu, nu mai ești primit decît cu astfel de mînuși. Nu le ai, și le oferă organizatorii, iar noi, ca să nu mai lungesc vorba, nu le avem ! Doar lotul posedă cîteva, în număr redus. Socoteala e simplă : dacă te antrenezi, cazul băieților noștri, cu 8 uncii, nu poți câștiga cu 10 decît dacă ești Clay !

— Care e diferența în grame ?

— Cam 60. Nu pare mult, nu-i așa ?, dar e. Lovitura însă e mai moale, tehnica se schimbă. Nici în privința protezelor dentare, și ele obligatorii după Congresul A.I.B.A., nu stăm mai bine. Dacă nu te obișnuiești cu o astfel de proteză, n-ai cum boxa,

te sufoci ! Ei bine, la această oră, lotul reprezentativ are 3-4 protexe, dacă le are ! Iată cîteva probleme reale, cu care boxul românesc se confruntă, ca să nu mai vorbesc de ringuri !

— Ba vorbiți, vă ascultăm.
— Toate ringurile din sălile noastre de antrenament au devenit neregulate.

— De ce ?
— Pentru că au vechile dimensiuni, 4,90 metri pe 4,90, în timp ce la Colorado Spring s-a decis mărirea suprafeței la 6,10 metri pe 6,10. Calculați, o diferență în plus cît un dormitor ! Creșterea suprafeței modifică esențial datele pregătirii fizice și tactice. Pasul înapoi, de exemplu, se face altfel, în sensul că, din mijlocul ringului, nu-i mai rămîne un metru în spate, ci doi, poate chiar mai mult, asta schimbă mult. Noi însă, în lipsa ringurilor noi, așa-zise olimpice, ne pregătim tot în vechile „cutii“ !

— Federația ce naște ?
— Se zbate și ea, nouă președinte, Ilarie Munteanu, e energic și întreprinzător, dar nu poate fi făcut totul dintr-o dată. Boxul are, de acord, multe de rezolvat, dar problemele lui arzătoare sînt acestea, nu cele inventate în articolul amintit.

— N-o să ne determinați, vorba dumneavoastră, la un pas înapoi : noi credem că Paul Ochialbi, unul dintre cei mai autorizați comentatori de box, a făcut, face și va mai face multe servicii acestei discipline.

— De acord, dar nu taxînd, cum a procedat în același articol, turneul echipei noastre naționale în Spania drept o „sușă“ ? ! El s-a desfășurat luna trecută, iar eu, ca unul care am condus delegația acolo, vă informez că a fost un turneu util, care a făcut o excelentă propagandă boxului și, implicit, sportului românesc.

— Dumneavoastră ce să ziceți, tovarășe Cazacu ?

— Vă invit să judecați. Primul meci, disputat între cele două garnituri naționale, priviți, vă rog, ziarul „La Voz de Galicia“ („Vocea Galiciei“), scrie România pe tricoul lui Iordache ?, a

fost televizat integral, în direct, din Pătulul sporturilor din La Coruna. Au fost 8 întâlniri la 6 categorii, iar noi am deplasat nu o echipă de diletanți, ci pe Tițoiu și Ciubotaru, medaliați la ultimele europene, pe Cercel, pe Dragomir, pe Fulger, pe Gheorghisor și așa mai departe, sub conducerea maestrului Ion Popa, antrenorul coordonator al lotului. Am învins greu, cu 9-7.

— Cum de n-am citit despre toate astea pînă acum ? Au trecut 3 săptămîni !

— „Sportul“ n-a anunțat decît plecarea. Apoi, surprinzător, a uitat să mai scrie ? ! Mă rog, fiecare cu treaba lui. La invitația gazdelor, ca să continui, am mai susținut o întâlnire, la Madrid, cu selecționata Castilei, pregătită de fostul campion mondial profesionist José Duran. Băieții noștri au câștigat toate cele 5 partide ale galei.

— Asta pare să-i confirme pe Ochialbi : boxul iberic nu mai contează pe plan internațional ! Dealtfel, pugiliștii spanioli n-au luat parte la europene, așa-i ?

— Sigur, boxul spaniol nu-i nici cel cubanez, nici cel sovietic, dar turneul a fost, vă repet, util. Ne-a ținut în priză, ne-a oferit o verificare în plus.

— A mai existat vreun câștig ?

— Da, pe plan medical. Medicul galei de la Madrid a constatat, spre surpriza noastră, că boxerii români au destule carii netratate ! În multe țări, dacă ai carii dentare, și se ia dreptul de a urca în ring.

— Cred că sinteți de acord cu noi că nu trebuia mers pînă la Madrid spre a descoperi că Tițoiu sau Fulger au carii ? ! Asta nu înseamnă că împărțim punctul de vedere că turneul a fost o „sușă“. Vă mulțumim, tovarășe Virgil Cazacu, și apreciem că părerile dumneavoastră, ca și noutățile privitoare la deplasarea în Spania, vor folosi cauzei boxului românesc, căreia i-am dori și-i dorim binele, progresul. În ideea redresării lui, coloanele noastre rămîn în continuare deschise oricărui tehnician, oricărui specialist. Vă mulțumim încă o dată.

Un debut remarcabil

Altfel spus, el debutează, dar o face cu talent, cu ritm și cu competență, oferindu-ne 15 portrete (de la Iolanda Balaș la Lia Manolitu trecînd pe la Jesse Owens, Emil Zatopek, Bikila Abebe, Valeri Brumel s.a.) din lumea atletismului în care tinărul nostru confrate, ca și „dascălul“ său Romeo Vilara, se simte de minune. Schițele sale sînt, întii și întii, sport, cu metri și secunde, cu recorduri și poveștea acestora, dar ele sînt, și în asta constă farmecul „Legendelor“, viață, fiecare dintre cei 15 campioni fiind prezentat nu doar pe pistă sau în cercul de aruncări, ci și ca mîitor de rînd. Moraru își cunoaște personajele, se vede că le-a

studiat îndelung, dar mai presus de toate le iubeste, iar dragostea aceasta respectuoasă, ce răzbate din oricare pagină, inobilează demersul său și-i conferă o undă de tulburătoare emoție.

O carte, în două volume, incitantă, care se percurge pe nerăsuflăte, una dintre cele mai bune, nu exagerăm cu nimic, apărute în literatura noastră sportivă în anii din urmă.

lese fum fără foc ?

Postul internațional rapidist Ion Ionescu, ultima oară antrenor la Suceava, va prelua, se zice, conducerea tehnică a echipei F.C. Constanța. Patru observatori români vor figura pe lista U.E.F.A. pentru arbitri : Limona, Gheminean, Colosi și Gheorghie. Antrenorul Universității Craiova, Constantin Oțet, a ieșit ieri din spital. El s-a operat, la „Panduri“, de deviație de sept. Intre 25 iulie și 8 august, o selecționată divizionară de fotbal, condusă de Mircea Lucescu și Mircea Rădulescu, se va antrena în Olanda, la Zeist. Nu vor face parte din ea internaționalii Craiovei, considerîndu-se că aceștia au nevoie de un stagiu de odihnă mai lung. Vor fi convocați cîteva jucători de perspectivă, între care Hagi, Baht, Eduard, Damaschin s.a. Clubul Rapid ne e dator cu un răspuns. L-am informat pe vicepreședintele acestuia, Eugen Ignat, că deținem la redacție un amplu memoriu, prin care 8 membri ai

secției de box reclamă o serie de necurguli, unele foarte grave, în activitatea secției respective. Ni s-a promis o lămurire, dar ea întârzie. În așteptarea răspunsului, să notăm că, în timp ce harnicul antrenor Cornel Hoduț a fost pus pe liber (el e portar la un restaurant ? !), boxul giuleștean face pași înapoi. Rapid a avut, anul trecut, doi campioni, pe Stancu și pe Motrogan, anul acesta n-a reușit decît o calificare (Boboc) în finalele naționalelor ! Elucidarea situației se impune. Un nou președinte la F.C. Bihor : inginerul Horia Cosma, persoană binecunoscută în fotbalul românesc. Se aude că C.S. Tîrgoviște a decis înlocuirea antrenorilor Rădulescu și Buzoianu, cu care, reamintim, echipa divizionară a scăpat, în ultima etapă, de retrogradare. Se discută despre Circumărescu (fost la Slatina) și Nicolae Tătaru. Să mai vedem. Din rugby : Gheorghie Dumitru (Farul) la Dinamo ?, și, știre confirmată, Nicolae Ureche la Sportul studentesc, ca antrenor ; o importanță lucrare, intitulată „Tutto Rugby '83“, un fel de enciclopedie realizată de italianul Luciano Ravagnani, are între autori și pe mai tinărul nostru coleg (de la ziarul „Sportul“) Geo Raetchi. Viorel Kraus, reintors nu demult din Grecia, unde a antrenat pe Makedonikos Salonic, va lucra la Rapid. Se zvonește că el va fi antrenor principal, Valentin Stănescu devenind consilier tehnic. E și acesta un mod de a răsplăti o promovare. Ion Nunweller la Chimia Rîmniciu Vil-

cea ? Rămîne de văzut dacă se va adevări. În schimbul lui Văidean, F.C.M. Brașov l-a cerut Sportului studentesc pe Lala. Încă o „rocadă“ posibilă : Barbu (Steaua) în locul lui Lăcătuș (F.C.M. Brașov). Ne-a ajuns la urechi că Gloria Buzău, care e decisă să promoveze, e și ea interesată de Barbu. Ca și de Minea, tot de la Steaua. Așa-zisa echipă de juniori U.E.F.A. '84 a fost progătită, pe cînd naționala eșua la campionatul european din Anglia, de Valentin Gugu de la „Luceafărul“. Acum, că băieții au crescut și un nou Turneu U.E.F.A. se profilează, antrenorii Pigulea și Toma, autorii „Isprăvi“ din 1983, sînt gata să preia echipa lui Gugu ! Unii muncesc și alții culeg roadele ? ! Cornel Popa, fundașul de altădată al lui Dinamo, e în tratative cu divizionara C Ferom Urziceeni. Se spune că Ion Barbu, fost președinte la F.C. Argeș și, în sezonul trecut, antrenor la Cugir, se va ocupa de Muscelul Cîmpulung. Robert Cosmoc, cîndva antrenor al echipei reprezentative, a fost demis și de la Zimbru Siret (divizia C), pierzînd promovarea „la mustăță“. El caută în aceste zile un angajament. E limpede că fotbalul nostru are memorie scurtă. Încă un nume în vederile Stelci : Petcu de la F.C. Constanța.

Gambitul regelui

Gambitele nu mai sînt la modă, nu mai sînt jucate decît foarte rar în marile competiții, dar și atunci sînt contracarate prin contragambite. Acestea se pare a fi soarta înclăștirilor cumplite care tensionează extrem forțele, care consumă gândurile, stările emoționale și care uzează de dictionul sahist ca amenințarea este mai puternică decît realizarea ei propriu zisă prin sfera de temeri și măsuri de apărare pe care o determină.

Richard Reti, unul dintre primii mari campioni care au teoretizat practica sahistă, în cartea sa „Ein Lehrbuch des Schachspiels”, recomandă iubitorilor de șah, dornici de progresa al forței de joc, adoptarea manierei combinate de rezolvare a pozițiilor sahistice, insistînd asupra rolului deosebit al gambitelor, deschideri periculoase de atac.

Gambitul regelui este tratat în fiecare

carte care dezbate problema deschiderilor, totul fiind explicat matematic prin legi ale dezvoltării, ale spațiului, ale inițiativei tactice. Termenul de gambit presupune oferirea unui sacrificiu de pion pentru obținerea unei dezvoltări rapide a pieselor cu ideea menținerii inițiativei în atac asupra flancului regelui advers. În epoca romantică a șahului de la sfîrșitul secolului trecut, se știa, foarte puțin despre cea mai bună linie de joc, teoria deschiderilor nefiind atît de mult studiată ca astăzi, se încerca folosirea de către piesele negre a două metode principale diferite de dezvoltare: acceptarea gambitului propus de către alb (Gambitul Kieseritzki) sau riposta printr-un contragambit (Contragambitul Falkbeer). Contragambitul reprezintă reacția activă a pieselor negre, în fața sacrificiului material propus de partea adversă răspunzîndu-se cu un contrasacrificiu.

Gambitul regelui este cel mai „sălbatec”, albul oferind sacrificiul pionului de pe coloana f, chiar de lingă propriul rege, pentru a deschide această coloană și a avea țintă de atac spre regele negru. Desigur deschiderea coloanei f1-f8 poate deveni o armă, dar și o slăbiciune. Contragambitul regelui dezvoltă perspectiva unui contraatac în centru prin sacrificiul pionului e5. Cel care a lăsat măturile istoriei șahului combinații extraordinare în contraatac a fost cunoscutul jucător al perioadei romantice Adolf Anderssen (1818-1879). Deși Tartakower, un alt teo-

retician al șahului, spunea despre Gambitul regelui că „rămîne o deschidere corectă”, cele mai surprinzătoare greșeli apar de-a lungul istoriei în această deschidere. Iată un exemplu foarte scurt de victorie strălucită a pieselor albe în partida Heamsherk-Rhijn în contragambitul Kieseritzki: 1. e4 e5 2. f4 e:f4 3. Cf3 g5 4. h4 g5 5. Ce5 d5 ? 6. d4 ! ! (teoria recomandă ca cea mai bună linie de joc 5... d5) Cf6 7. Nf4 C:e4 9. Cbd2 ! ! C:d2 10. D:d2 Ne6 10. 000 Cbd7 11. Tdel Ne7 12. De2 h5 ? ? 13. C:f7 ! N:f7 14. N:c7 ! ! și în fața amenințării de mat la e7 sau de pierdere a damei, negrul cedează.

Dintre cei mai populari sahiști ai zilelor noastre Bobby Fischer a fost acela, care, în perioada de adolescență sahistă, a folosit în jocul său la alb Gambitul regelui obținînd succese deosebite în campionatele S.U.A. în anii 60. Conștient de resursele pe care poziția negrului o are în luptă, avînd la bază propriile analize, Fischer a încercat să combată acest gambit de partea pieselor negre. Iată una dintre partidele lui Fischer, jucată la vîrsta de 17 ani împotriva lui Spasski, viitorul său adversar în lupta pentru titlul mondial:

SPASSKI-FISCHER, Mar del Plata, 1960

1. e4 e5 2. f4 e:f4 3. Cf3 g5 4. h4 g4 5. Ce5 Cf6 ! 6. d4 ! d5 7. Cd3 Ce4 8. Nf4 Nc7 9. Cc3 ! ? C:c3 10. b:c3 e5 ! 11. Ne2 c:d4 12. 00 Cc6 ! 13. Ng4 00 14. Nc8 Tc8 15. Dg4

f5 16. Dg3 d:c3 17. Tae1 ! Rh8 18. Rh1 Tg8 19. Nd6 Nf8 ! 20. Ne5 C:e5 21. D:e5 Tg7 ! 22. Tf5 Dh4 23. Rg1 Dg4 ? 24. Tf2 Ne7 25. Te4 Dg 5 26. Dd4 ! Tf8 ? (Fischer greșește decisiv) 27. Te5 ! 28. De4 Dh4 29. Tf4 și albul cîștigă. După această înfrîngere Fischer a renunțat să mai răspundă la 1. e4 prin 1... e5, revenind la vechea sa preferință 1... c5, adică Apărarea siciliană, parcă urmînd cuvintele lui Keres, fost șalanger la titlul mondial, care spunea că atunci cînd teoria deschiderilor oferă o gamă atît de largă de variante moderne, e mai bine să nu alegi riscul și contrașansa cu orice preț prin Gambitul regelui.

Cel care crede în posibilitatea reevaluării partidelor așa zise nemuritoare din Gambitul regelui este marele iubitor al luptei pentru bine și adevăr și pe tabla de șah, poetul Adrian Păunescu. Chiar dacă marele număr de partide cu deschidere fixă jucate împreună au avut o modulație poetică excelentă prin pleoarea în versuri făcută pentru „GAMBITUL REGELUI”, aceasta nu a împiedicat gândirea poetică să devină concretă, uneori chiar matematică și să mă facă să număr mai multe mături în spațiul meu de joc. Spielmann avea dreptate spunînd că Gambitul regelui este foarte tare, afirmație rostită în secolul al XIX-lea, dar care se adevărește deseori și astăzi.

MARGARETA MUREȘAN ■

Continuăm astăzi prezentarea noilor promovate în divizia A de fotbal. înfățișîndu-vă „fișa” Dunării C.S.U. Galați, laureata seriei I a diviziei B, echipă care a cîștigat detașat întrecerea, dovedindu-se cu adevărat cea mai puternică. Rîndurile care urmează le datorăm unui bun cunoscător al fotbalului gălățean, lui Telemac Sîriopol.

Pentru că veni vorba de eșalonul secund (vă mai amintiți pagina intitulată „Da, da, da, Rapidul e în A”?, va urma, cit de curînd, și prezentarea celei de a treia promovate, F.C. Baia Mare), să notăm că, și în sezonul încheiat, acesta a rămas dator iubitorilor fotbalului. Poate că a fost de vină, între altele, și împărțirea echipelor pe serii, ținînd cont în mod strict de criteriul geografic. Așa s-a ajuns ca seriile I și a II-a să fie mai slabe, cu prestații neconcludente, în timp ce seria a III-a a adunat la start formații mult mai puternice, 5-6 din ele foste divizionare A („U”, Reșița, Satu Mare, U.T.A., Baia Mare etc.), iar una chiar reprezentanta noastră, anul trecut, în Cupa cupelor (Baia Mare). Considerăm, iată o propunere pe care o înaintăm federației că

ar fi în interesul fotbalului românesc, al dorinței acestuia de a deveni competitiv pe plan internațional, dacă seriile de divizia B ar deveni din toamnă, mai echilibrate. Cîștigînd în echilibru, fiecare serie ar cîștiga în valoare, iar adevăratele talente ar ieși mai ușor la iveală. Cu alte cuvinte, sugerăm o repartizare mai stimulativă. Cum s-ar realiza ea? Fie pe principiul „capitel de serie”, așa cum se procedează, de pildă, la alcătuirea „fîntarului” în competițiile internaționale de anvergură, fie pe principiul geografic, dar altfel gîndit, mai matur, mai judicios. Ar rămîne tot 3 serii, dar altfel alcătuite: una de nord, a doua de centru și a treia de sud. Ar exista, poate, contraargumentul distanțelor ceva mai mari și, implicit, al cheltuielilor. N-am calculat, dar credem că diferența ar fi, dacă ar fi, foarte mică, nesemnificativă. Divizia secundă însă ar trezi, sintem siguri, un plus de interes în rîndul iubitorilor sportului și, totodată, ar sprijini mai ferm, mai eficient, operațiunea de descoperire și promovare a valorilor autentice.

Dunărea C. S. U. Galați din nou în portul primei divizii

Așadar, după două sezoane de navigație pe apele diviziei secundă, formația dunăreană a reușit cu brio să ancoreze la cheul primului eșalon al fotbalului nostru, cu intenția — mărturisită de inginerul Iulian Simionescu, președintele de onoare al clubului — de a rămîne cît mai mult în „portul” diviziei A.

Pentru Dunărea C.S.U., această promovare a constituit un „adevărat galop de sănătate”. După ce a pierdut primul meci în deplasare, a urmat o perioadă de ascensiune vertiginosă spre fotoliul de orchestră, pe care nu l-a mai cedat pînă la sfîrșitul campionatului. În cele 31 de etape, gălățenii au cedat un singur punct pe terenul propriu, dar au reușit să aducă din meciurile susținute în deplasare nu mai puțin de 14, realizînd și unul dintre cele mai ridicate procentaje de golaveraj (72-30). Echipa gălățeană n-a dispus de vedete, ci vedetă a fost însăși ECNIPA. Novada? În recent încheiatul campionat, dominat cu autoritate de gălățeni, golurile înscrise au fost realizate de mai toți jucătorii, și nu de un anume golgeter! Nu putem trece cu vederea nici faptul că un Anghelinel, un Diaconescu sau un Hanghiuc pot face oricînd față cu succes într-unul din loturile naționale.

Desigur, pe lingă sprijinul acordat de organele locale (fuziunea cu C.S.U. dovedindu-se salutară), precum și dincolo de aportul unor inimosi oameni de fotbal cum ar fi V. Botez, R. Mihăescu, M. Răuță și G. Buhancă (secretarul clubului), meritul

promovării revine echipei și corpului de tehnicieni, format din antrenorii Leonida Antohi, A. Neagu, medicii D. Popa, M. Mureșan și masorul M. Aprofirei. Într-o perioadă destul de scurtă, aceștia au reușit să formeze o adevărată echipă din jucători fără nume sonore, dar hoiărți să arunce în luptă, fără menajamente, toate energiile. Să nu uităm că, în urmă cu 2 ani, cînd profesorul Antohi a venit la timona echipei, nu mai puțin de jumătate din componenții lotului primiseră dezlegare pentru a pleca la alte cluburi, iar la alții, care nu erau legați sufletește de oraș, s-a renunțat. Fără îndoială, că în cazul în care Orac, Majoru, Viad, Constantinescu ș.a. cărora li s-a acceptat plecarea cu o condamnabilă ușurință, ar fi rămas pe loc, altele ar fi fost datele problemei în sezonul 1981-1982, cînd, după cum se cunoaște, a promovat în A „Poli” Iași.

Dar, cu pricepere, răbdare și multă, multă muncă, s-a reușit construcția unei formații tinere și talentate (media de vîrstă este de 22 ani), ale cărei principale atuuri au fost dorința de afirmare, spiritul de echipă, coeziunea și o dăruire totală. Așa după cum plastic se exprima inimosul antrenor al echipei, la această oră Dunărea C.S.U. Galați este rezultatul unei investiții minime în care rațiunea și priceperea au făcut corp comun cu pasiunea. Întrebîndu-l pe profesorul Antohi ce ar trebui întreprins pentru ca reprezentativa marelui oraș dunărean să nu

mai facă atît de des naveta între „A” și „B”, acesta a răspuns: „Desigur justificări ar fi multe, dar cred că principala cauză a fost lipsa unei baze de masă pentru fotbalul de performanță. S-a acordat prea mult credit pseudovedetelor, cu nimic legate sufletește de acest oraș, s-a acceptat ideea înlocuirii antrenorilor la primul eșec etc., etc. Acum, însă, dispunem de un puternic și talentat lot de tineri cum ar fi Chivu, Ichim, Calmuc, Lupu, Cîminte, Gogoșe, Bujoreanu, capabil să asigure schimbul de mîine. Actualul lot trebuie completat, firește, cu o serie de jucători pentru cele câteva posturi deficitare”.

La cele spuse de antrenorul gălățean considerăm că ar mai fi de rezolvat și

unele probleme de ordin organizatoric și material cum ar fi: asigurarea unor condiții optime pentru cantonamente, repararea stadionului „Dunărea” (aflat într-o stare de o condamnabilă neglijență), conjugarea tuturor intereselor pentru susținerea echipei fanion.

Iată acum numele jucătorilor care au realizat frumoasa performanță a promovării: Oană, Iordăchescu, Pisău, Anghelinel, Borali, Coșa, Bejenaru, Ichim, Balaban, Hanghiuc, Diaconescu, Tararache, Stroe, Moțoc, Negoită, Toader, Pascu, Chivu, Cristea. Tuturor acestora le urăm, în numele miilor de suporteri gălățeni o comportare cît mai bună în divizia A.

Cronica șoselei

Începători atotștiutori

La numai 30 de ani, Bucur Z. era de fapt un infirm. Cu ambele picioare paralizate, unul din cei mai buni stringari din județ, se țira din loc în loc cu ajutorul cirjelor. Își pusese ultima speranță în tratamentul pe care îl aplica un prieten, medic, ce lucra la un sanatoriu dintr-o renumită stațiune balneoclimaterică. În preajma plecării Bucur își deapănă amintirile unui prieten. „Multe nebunii am făcut la viața mea și uite, acum plătesc cu vîrf și îndesat. Mă apucă groaza cînd mă gîndesc numai la ultimele episoade petrecute în decurs de un an. Uite așa aveam damblauna salturilor. Ce-i drept, în liceu eram campion la săritura în lungime, dar de aci și pînă la a sări de pe o stîncă pe alta, la înălțimi de zeci de metri, peste canale de irigații ori rîuri de munte vijeltoase, e cale lungă. Culeme! Intotdeauna pofta de sărituri îmi venea după 200-300 g de votcă. Mi-a mers mult, iar „prietenii” mă aplaudau inclîndu-mă la acte de adevărată nebunie. Strada Poenelor din orașul nostru e străjuită de blocuri cu 4 etaje de-o parte și de alta. Ulița nu-i prea lată și la prima vedere ai impresia că poți da mina cu vecinul de vizavi dacă faci puțin efort. Unul din cei care mi-au vrut „binele” mi-a aruncat-o așa într-o doară pe cînd ne aflam la o petrecere: „Mă Bucure, cred că pentru tine un salt pînă pe balconul lui Petrișor e un fleac!” Mă uit eu mai bine să văd despre ce-i vorba. Într-adevăr distanța nu era prea mare. Sărise eu mult mai departe, dar aci, nu aveam condiții să-mi fac vînt.

Părăsiseră toți masa și se strînseseră în jurul meu. „Hai mă, ce ți-e frică?” Aveam senzația că dacă nu fac saltul voi fi considerat un om de nimic, un laș, stric tot cheful, și onomastica lui Virgil se duce de ripă. Așa, dacă sar, devin eroul serii. Băusem, nu mult, ce-i drept, dar destul să nu judec la rece riscul. M-am urcat pe balustrada de beton a balconului și am sărit. 3-4 centimetri mi-au lipsit. Altfel eram în interiorul balconului de vizavi. Picioarele mi-au alunecat pe țeava de metal a balconului vecin. M-am prăbușit în gol, pe trotuar, de la etajul al treilea. Am avut noroc (dacă și așa se poate numi noroc) că m-am ales doar cu fracturi la ambele picioare și cu vătămarea coloanei, altfel puteam să-mi pierd viața. Acum mă pregătesc să-mi fac din nou tratamentul la stațiune. Unde mai pui că-mi cumpărașem și mașină. Stă și ruginește în șopro. Noroc de băiatul ăsta de suflet care mă mai ajută să mă deplasez unde am nevoie”.

„Băiatul de suflet” Dorel S. obținuse permisul de conducere în urmă cu aproape un an. N-avea mașină și ni făcuse decît vreo 300 de km conducînd doar ocazional autoturisme aparținînd unor cunoștințe, care încă nu aveau permise de conducere. Găsirea unor ocazii de conducerea mașinii devenise parcă țelul suprem al existenței tinărului. În zilele care au urmat după efectuarea călătoriei de 800 km pînă la Timișoara și înapoi, Dorel a povestit tuturor: prietenii, colegii ori numai simple cunoștințe, performanța realizată. Chiar șeful de secție îi arătase mereu că a realizat o medie orară de 80 de km pe oră. „Și ce-i mă Dorele cu chestia asta, e vreun lucr de laudă că ai făcut probabil zeci de depășiri pe muchie de cuțit ori că ai mers prin comune cu peste 100 km la oră ca să reali-

zezi cum spui tu media asta?” „Dv., tovarășe șef, sînteți foarte bun profesionist verăcose, dar ca șofer sînteți fricos, nu vă supărați.” Și desigur după 3000 de km rulați ai și ajuns pilot de formula unu, nu? „E chestie de talent tovarășe șef”. Inginerul, chemat tocmai la telefon, n-a mai apucat să-i dea replica cuvenită.

Dimineață pe la 7, în fața blocului unde locuia Bucur, erau în afară de proprietarul mașinii încă doi bărbați. „Cred că n-ai nimic împotriva să-i luăm și pe dinșii cu noi, ce zici Dorele? Sînt și ei necăjiți, cu picioarele paralizate ca mine. Merg la tratament în aceeași stațiune.” „Dimpotrivă, îmi face plăcere să mergem împreună. O să fie mai vesel, iar timpul va trece mai repede”. „Dacă nu-mi băteam joc de sănătatea mea, acum eram eu la volan, nu trebuia să apelez la prietenii” remarcă cu tristețe Bucur, în timp ce șoferul se străduia, nu fără dificultate, să-l ajute să-și ocupe locul din dreapta șoferului. „Lasă Bucure, o să te faci bine pînă la urmă și o să-ți iei carnet. Parcă te văd la volan conducînd mai bine ca mine”. „Să-ți fie gura aurită Dorele, dar nu prea mai mă văd eu șofer”. La ieșirea din oraș, o porțiune perfect dreaptă de drum, de vreo 5 km, imbia la viteză. Răcoarea dimineții, după o ploaie care nu conține toată noaptea, aerul proaspăt, curat, din regiunea muntoasă, asfaltul fără nici cea mai mică denivelare, mașina bine pusă la punct, crea condiții optime deplasării cu autoturismul. Era primul drum mai lung, pe care Dorel îl făcea cu proprietarul mașinii. Acum avea ocazia să-i demonstreze lui și prietenilor săi, cit de perfect conduce el. Cu o mină pe volan și una atîrnînd neglijent în afara autoturismului, șoferul le povestea impresii din călătoria făcută recent la Timișoara. Intorcerea mereu capul spre interlocutori. Pe nesimțite, în timp ce pilotul ținea doar mîna stîngă pe

volan, iar cu dreapta gesticula, înfîrînd pe cei care abia se țir pe drum, cu viteza melcului, mașina devia pe nesimțite spre dreapta. Cînd la viteză de peste 100 de km pe oră, cu care rula, roata dreaptă a „mușcat” acostamentul umed, situat cu cîțiva centimetri sub nivelul asfaltului, pilotul s-a speria puternic. Bineînțeles că se poate ieși cu bine din asemenea situații, trebuie însă calm și pricepere să menții mașina pe direcție și în același timp să reduci treptat viteza. Începătorii surprinși de asemenea situații, de regulă, fac un gest reflex. Ei trag cu putere de volan spre stînga, cu intenția de a reveni pe șosea. Reușesc să reintre pe drum, dar răsucindu-se cu o forță neobișnuită în direcția rotirii volanului. Așa s-a întîmplat și cu mașina condusă de Dorel, care s-a înfipt violent într-un autotren ce circula din sens opus. Autoturismul s-a rupt în două și s-a turnat ca o cutie de conserve goală. Bucăți din caroserie și părți ale motorului s-au găsit la 20 de metri de locul ciocnirii. Curios, singurul rîmas în viață a fost proprietarul mașinii. La picioarele-i infirme s-au adăugat numeroase fracturi în zona capului și la mîini. El ne-a povestit cum s-a întîmplat accidentul și mai ales cum începătorul l-a căutat parcă cu lumina.

În automobilism, cu cit șoferii realizează un număr mai mare de km. parcursi, cu atît își dau seama că trebuie să piloteze mai atent, mai prudent, această concepție, întemeindu-se pe „colecția” de cazuri și situații prin care au trecut. Alții, numai după cîteva mii de kilometri rulați trăiesc cu impresia că nu mai au de învățat nimic. Se întîmplă de fapt ca în viață, unde cei care au învățat și învățat mereu, își dau seama cît de nemărginit este universul cunoașterii.

VICTOR BEDA ■

Misterele vieții

Nu stă în intenția noastră să facem un istoric al ideii, despre învierea din morți și despre viața de apoi. Ea s-a născut din apriga dorință a omului dintotdeauna fie de a nu mai muri deloc, fie de a reveni, după un anumit timp, la viață.

În zilele noastre ideea n-a fost abandonată. Numai că în prezent posibilitatea resurrecției este privită din punct de vedere științific. Trebuie să spunem însă de la bun început că cercetările în această problemă sînt într-o fază incipientă, cu mult rămas în urmă față de alte domenii. Și totuși, atît cît s-a făcut merit să fie cunoscut, în speranța că cercetările viitoare se vor desfășura într-un tempo mai accelerat și că — cine știe? — poate vom apuca chiar și noi să fim martorii unei „învieri“.

Virtuțile temperaturii scăzute

Că frigul are rol de conservant al materiei organice o știe toată lumea. Frigiderele și congelatoarele sînt folosite pretutindeni. Dar nu acest aspect ne interesează în cazul nostru. Noi avem în vedere virtuțile hipotermiei în conservarea organismelor vii. Pentru că în toate cazurile de moarte aparentă (catalepsa, la om, hibernarea, la unele animale ș.a.) a existat un numitor comun — scăderea pronunțată a temperaturii corpului. De aici s-a tras concluzia că hipotermia ar putea constitui baza de pornire pentru menținerea intactă a organismului vreme îndelungată — ani, secole — într-o stare asemănătoare cu hibernarea sau cu moartea clinică, în vederea readucerii ulterioare la viață. Dar, cum se poate face acest lucru? Și, în general, este posibilă o astfel de „înviere“?

De regulă medicii nu se miră cînd oamenii revin la viață după moartea cauzată de frig. Aceasta se întîmplă adesea cu copiii, la care răcirea se produce repede, din cauza masei reduse a corpului lor. În mod obișnuit, răcirea corpului fie și numai cu zece grade este foarte periculoasă pentru viață: inima își iese din ritm și începe să „pîlpeie“, se dereglează circulația sanguină. Totuși, nu este exclus ca printr-o răcire bruscă unii oameni să cadă într-o „hibernare“ sui generis: funcțiile organismului lor nu încetează, ci încetinesc foarte mult, cum se întîmplă, de pildă, cu aricii, hirciogii și cu lilieci, animale care hibernează. În timpul hibernării inima aricului bate doar de 2-3 ori pe minut. Între o respirație și alta se scurg 4-5 minute, iar singele se răcește așa de mult, încît temperatura lui abia de este cu câteva grade mai ridicată decît punctul de îngheț. Schimbul de substanțe se reduce pînă la trei la sută față de volumul lui în condiții normale.

Pornindu-se de la aceste constatări, s-a născut ideea folosirii hipotermiei în chirurgie. Iar rezultatele au fost foarte bune. La una din operații, de exemplu, după ce singele pacientului a fost răcit pînă la temperatura de 10-grade, circulația sanguină a fost întreruptă și în aceste condiții s-a efectuat operația pe cord. După terminarea operației, cu ajutorul unui aparat, singele a fost reîncălzit, iar acesta a readus organismul, treptat, la temperatura normală. Inima pacientului nu bătuase mai bine de 20 de minute, singele nu circulase, aparatele nu înregistraseră nici un fel de potențialuri bioelectrice ale creierului, altfel spus, organismul se afla în acea stare de moarte clinică cunoscută sub numele de „hibernare artificială“. Dar dacă medicii știu să provoace o astfel de stare, nu se cunoaște nici măcar în linii mari cum funcționează mecanismul special care o dirijează. Căci este limpede că hibernarea, această însușire curioasă, nu consistă numai în simpla posibilitate de a suporta hipotermia. Și dacă secretul ar fi descifrat, în fața științei s-ar deschide perspective nebanuite.

În căutarea

„hormonului hibernării“

Nu s-ar putea spune că nu s-au depus eforturi în această direcție. Cu cîțiva ani în urmă unii cercetători au crezut chiar că succesul este aproape: se părea că s-a descoperit mijlocul de a provoca o „hibernare artificială“ parțială la animalele care în mod normal nu hibernează. Astfel, cercetînd singele de verveț, un grup de savanți de la Universitatea din Kentucky (S.U.A.) au descoperit în el un compus albuminos pe care l-au numit „mecanismul de declanșare a hibernării“ (prescurtat HIT — după inițialele în limba engleză). Vervețele cărora li s-a injectat HIT cădeau cu regularitate pentru cîțiva timp în hibernare — și aceasta în mijlocul verii! Același lucru s-a petrecut și cu hirciogii și lilieci. Chiar și la mamutele antonice după injecție apăreau simptome tipice de hibernare: ele își pierdeau nofta de mîncare, pulsul scădea la jumătate, temperatura corpului se reducea simțitor. Se părea că hormonul găsit influențează toate reacțiile organismului, aducîndu-l pe acesta în stare de hibernare.

Descoperirea a fost considerată senzațională. A început să se vorbească de perspectivele folosirii acestei substanțe în practica medicală — de la tratarea obezității pînă la vindecarea cancerului și lupta cu bolile infecțioase sau, după cum se presupune și în cazul animalelor care hibernează, la obținerea imunității

depline la acțiunea bolilor contagioase. Totuși, în ultima vreme, despre acest hormon minune nu s-a mai auzit aproape nimic. Specialiștii au început să-și exprime deschis îndoiala cu privire la virtuțile acestei substanțe. „Pînă în prezent n-am reușit să obținem o confirmare științifică“ — a declarat savantul canadian Lawrence Young. Rezerve de principiu a exprimat și specialistul vest-german, profesorul Wünnenberg. El a exclus probabilitatea ca „un proces așa de complex, cum este hibernarea, pentru elaborarea căruia naturii i-au t. uit milioane de ani, poate fi produs cu o simplă substanță chimică“. Așa încît echipajele unor nave interstelare, care călătoresc mii de ani în stare de hibernare artificială, rămîn pînă una alta tot eroi de science-fiction.

Congelarea corpurilor.

în vederea „învierii“ lor

Dar pînă la călătoriile cosmice, a căpătat popularitate ideea „cîștigării de timp“. Pe această idee și-a fundamentat activitatea o firmă californiană de pompe funebre „provizorii“. „Trebuie pornit de la faptul — susține președintele acestei firme — că medicina și știința vor evolua continuu, că vor fi obținute în viitor succese, pe baza cărora numeroase boli de care astăzi murim, peste cîteva decenii sau secole vor putea fi luate. Prin urmare, totul e să așteptăm pînă atunci“. În acest scop, decedații, „calzi“ încă, sînt cufundați în azot lichid, unde se păstrează la temperatura de minus 196 de grade Celsius, în condițiile căreia celulele organismului nu suferă nici o modificare. Costul unei astfel de „înmormîntări temporare“ este de 80.000 de dolari. Se poate și numai cu 35.000, dacă clientul „se mulțumește“ numai cu înghețarea capului. Bineînțeles, în acest caz capul nu mai este detașat de corp de secarea călăului, ci de bisturiul mai dibaci al chirurgului. Ur sfert din suma percepută reprezintă „tratamentul“ aplicat imediat după moarte, care constă în înlocuirea singelui cu o soluție protectoră, care nu trebuie să permită formarea cristalelor de gheață și prin aceasta distrugerea organismului. Restul sumei este destinat întreținerii corpului pînă la prezumtivă lui readucere la viață.

Pînă în prezent au fost congelate șase corpuri și patru capete. Își mai așteaptă rîndul, după spusele responsabililor întreprinderii, circa o sută de persoane. Acest neobișnuit cimitir se află într-un garaj din partea industrială a orașului Berkeley. Iată cum descrie cavoul un ziarist de la revista vest-germană „Geo“: „În încăperea se află șase cilindri de oțel, de mărimi diferite, în funcție de numărul de corpuri sau de capete care se păstrează în ele. Cîteva rezervoare de oțel acoperite de o folie zdrențuită de polietilenă, în jur tuburi conectate la un mecanism de reglare automată. Pe polte, de-o parte și de alta, cutii de carton, sticle, borcane și alte mărunțisuri. Prin colțuri, pinze de păianjen. Avînd în vedere situația în care se află garajul, l-am întors pe Art Kwiff, președintele companiei, dacă rudele vizitează „mormintele răposatilor.“ — Da, mi-a răsuns el. Dar el vin numai sora a verifica dacă cilindrii de oțel au doza corespunderă de azot. De accidente firma nu se teme intrucît «în fiecare vineri vine un specialist pentru reglarea dozei necesare de azot». În afară de aceasta, corpurile se păstrează în poziție verticală, cu capul în jos, astfel încît chiar dacă nivelul azotului scade, capul oricum se va afla mereu în cea mai rece parte a cilindriului. Și o ultimă măsură de siguranță: Dacă în vreunul din rezervoare temperatura se ridică prea mult, aparatele vor semnaliza, și sase dintre angajații firmei vor fi avertizați telefonic.“

Între congelare și vitrificare

Dar oare poate fi luată în serios ideea că cel congelat cu capul în jos se vor scula într-o zi din morți, își vor relua poziția cu capul în sus și vor trăi din nou? Ce arată cele mai recente cercetări?

După cît se pare, azotul lichid asigură posibilități nelimitate de conservare. Dar ca să îngheți substanțe vii, fără să le pricinuiști vreun rău, e nevoie nu numai de acest lichid transparent, care

florbe la temperatura de minus 196 de grade, ci de ceva în plus. Acest fapt este susținut de însăși istoria descoperirii congelării la temperaturi joase. Pînă în 1948, toate încercările de a congela unele celule s-au soldat cu unul și același rezultat: după dezghețare, celulele murau. Aceasta se întîmpla din cauza formării gheții. Cristalele de gheață din interiorul celulei sau din afara ei o distrugau. Distrugerea se producea fie ca rezultat al presiunii directe a cristalelor de gheață, fie din cauză că pe măsura înghețării apel concentrația de sare din celule devine tot mai ridicată. În Anglia s-a descoperit întîmplător că pentru înghețarea celulelor poate fi utilizată cu succes glicerina. Ea este și astăzi unul din mijloacele care salvează celulele de la pleire, reducînd formarea cristalelor și slăbind acțiunea lor. Dar adăugarea de glicerină sau de alte substanțe de protecție încă nu garantează menținerea însușirilor biologice ale celulelor. De o deosebită importanță este realizarea congelării fiecărui tip de celule cu viteza de înghețare corespunderă acelui tip, asigurîndu-se așa-numitul „grafic individual“. Astfel, pentru entrocite graficul trebuie să fie diferit față de cel pentru leucocite, pentru celulele de reproducere — diferit față de cel al țesutului epitelial. Prin urmare, simpla cufundare a celulelor în azot lichid nu duce la nimic.

Dificultăți și mai mari apar cînd este vorba de a congela organe întregi, corpuri întregi, în care cristalele de gheață amenință să distrugă legăturile dintre celule ori să spargă vasele sanguine. De aceea, conservarea rinichilor pentru transplant, de pildă, continuă să rămînă o problemă dificilă. Avînd toate acestea în vedere, congelarea — cu păstrarea integrității celulelor și deci cu speranța reanimării — a corpului în întregime pare imposibilă, chiar dacă se înlocuiește singele cu glicerina: varietatea celulelor și a organelor este foarte mare, și pentru fiecare fel de celulă și fiecare organ ar trebui aplicată o viteză de congelare corespunderă, strict determinată. Așa încît răposatii care se află în custodia firmei californiene, după toate probabilitățile așa vor și rămîne, fără nici o posibilitate de a-și mai trăi viața de apoi.

Și totuși, ideea revenirii la viață a corpurilor conservate, ideea „învierii“ organismului nu trebuie privită ca o simplă utopie. Lăsînd la o parte ce va aduce viitorul (este cunoscut că multe din descoperirile care astăzi au intrat în cotidian păreau cu cîțiva timp în urmă de domeniul fantăsticului), sînt chiar astăzi unele cercetări deosebit de promițătoare. Astfel, la clinica din Bethesda (Maryland), se lucrează de multă vreme la elaborarea metodei vitrificării corpurilor vii. Prin vitrificare, lichidul de dinăuntru și dinafara celulelor nu se transformă în gheață, ci se comportă cu totul altfel: prin răcire el devine tot mai viscos și în cele din urmă se întărește, transformîndu-se într-un fel de sticlă. De o importanță hotărîtoare este faptul că în urma acestui proces nu se formează nici un fel de cristale care ar putea să distrugă țesuturile.

Insistentul ziarist de la „Geo“ s-a dus și la Bethesda. Acolo i s-a arătat un encefal de iepure vitrificat în azot lichid și care arăta intact și proasăt, fără nici un fel de semne de degradare. Pentru comparație, i s-a arătat un alt creier de iepure, de astă dată congelat (tot în azot lichid). Se vedea limpede, din aspect și culoare, că acesta din urmă era deja mort. Potrivit declarației doctorului Feyhigh, peste circa doi ani, dacă cercetările vor decurge normal, s-ar putea vitrifica rinichii umani și păstra la temperatura de minus 196 grade pe timp nelimitat. Însă un astfel de tratament nu este deloc simplu. Mai întîi trebuie introdusă în rețeaua venoasă a rinichilor o soluție care să hrănească întregul organ. Cea mai mare dificultate constă în faptul că soluția trebuie să aibă o mare concentrație, din care cauză ea otrăvește organismul. Dar a fost găsită și aici rezolvarea: în condițiile unei presiuni de o mie de atmosfere, vitrificarea se poate face cu o concentrație mult mai mică. În ceea ce privește capacitatea organului de a suporta o presiune așa de ridicată, ea este dată de însăși soluția introdusă.

Întrebat dacă metoda lui deschide perspectiva vitrificării corpului omeneș în întregime, Feyhigh a răspuns afirmativ, arătînd însă că, după părerea sa, este de ajuns să se supună vitrificării numai creierul, cu atît mai mult cu cît el dispune de o rețea capilară densă și, de aceea, este mai ușor de vitrificat decît oricare alt organ. Reporterul de la revista din Hamburg și-a amintit deodată că îl frapase și în California prezența insolită, în vederea trezirii ulterioare la viață, a unor capete detașate de trup. Ce poate să facă un asemenea cap la o eventuală înviere? Și acum, cu creierul. De aceea l-a întrebat pe specialistul de la spitalul din Bethesda:

— Bine, și ce folos va avea pacientul dacă i se conservă numai creierul?

Răspunsul a fost stupefiant:

— De ce să conservăm și restul organismului? Un corp pentru creier se poate găsi oricînd.

ION D. GOIA ■

Mondo umano?

Raymonde și recordurile

Din unele fotografii rezultă că ar avea ceea ce francezii numesc șarm particular. S-ar putea să ne înșelăm, deși o agenție de presă o descrie în termeni dintre cei mai aleși. Și asta, să reținem, în condițiile în care agenția respectivă este engleză. S-ar putea ca, la această oră, să fie știute bine faptele franțuzoaicei de 31 de ani din Lyon — oraș care nu are faima unei Marsilii în ce privește peșera — numită Raymonde Bonnet și căsătorită. Deja, unii susțin că și-a găsit loc în tot mai citatul almanah al recordurilor, Guinness, iar eu mă întreb dacă ea n-a făcut ceea ce a făcut vizind și asta. Oricum, să comiți 1683 de furturi, notează „Reuter“, doar 1400 (susține „France Presse“) în numai șapte ani, și alte cîteva sute de furturi între care unele de-a dreptul insolite — nu e o performanță prea obișnuită. Cînd scriu aceste rînduri îmi vine în minte un număr special pe care revista lunară franceză „Historia“ l-a dedicat „hoților de înaltă clasă“, înțelegînd prin sintagma respectivă escroci precum un turc care a vîndut poduri din Ankara și felinare de pe străzi sau un francez care a vîndut acțiuni ale canalului Panama, dar și alte asemenea figuri ce au spart pragul realității intrînd în forță în legendă, vinzîndu-și apoi memoriile sau trăind din drepturile de autor căpătate de pe urma reproducerii pe ecran și în culori a aventurilor lor rocambolesci. Cu asta zise, nu exclud ca la fel să se întîmple și cu ultimii foarte agitați șapte ani din viața tinerii Raymonde Bonnet care, fie singură, fie însoțită de doclii și poate expertul ei soț — a spart non-lanță absolut toate marile magazine dintr-o regiune central-estică franceză — Rhonului. Întrebată ce instrumente a folosit, ea a povestit, stupefiind specialiștii, că era vorba de un cărucior pentru nou-născuți, cu fund dublu, saci de provizii amenajați special și mai ales îmbrăcăminte foarte largă cu tot felul de buzunare măscate. Dar, desigur, ea n-a prezentat toată lista mijloacelor utilizate, susținînd că e datorică celor interesați să descopere și ei restul pentru că, a gîndit ea, doar de asta sînt plătiți.

Ce alte furturi a mai comis cuplul Bonnet? devalizarea automobilelor care staționau și asta în circa o sută de cazuri, furtul lenjeriei din uscătorii sau al legumelor din grădini de zarzavat (sic!). Într-un singur caz, ambele agenții citate coincid și anume acolo unde amintii anchetatori susțin, uimiți, că cel mai neobișnuit furt este al unei alte sute de iepuri și îndeosebi al unui ingenios sistem de sifonaj al unor pivnițe în care se aflau cuvele de păcură folosite la încălzirea unor imobile sau a unor uzine, astfel încît 12.000 litri s-au putut „evapora“ fără să fi observat cineva.

Dar, ca în atîtea cazuri precedente, Raymonde a trebuit să pună un punct forțat ocupației sale. Simbata trecută, cuplul Bonnet a fost arestat împreună cu duzină de hoți nesemnificativi. După care a urmat senzația în această întreagă regiune a Rhonului: plingerile privind furturile au scăzut cu 50 la sută. În schimb, a apărut și a crescut interesul pentru această Raymonde, un fel de „mama Baker“ în de-ale hoției a acestui deceniu, pentru că, în focul evenimentelor, numele soțului ei nici n-a fost reținut. Rhonezilor li s-a schimbat puțin destinația preocupărilor iar cel care posedă noi amănunte e la mare preț intrucît fiecare dintre cele peste 1500 furturi semnate de Raymonde are o istorie a lui pe care unii o vor povesti. Hobby, în final de mileniu?

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

Din Elveția

Lumea in care trăim

Pielea lor nu este albă...

Negrii cîntă. Negrii apar pe micul și marele ecran. Negrii sînt prezenți în diferite posturi. Și totuși, cetățenii de culoare al Statelor Unite ale Americii sînt departe de a fi fericiți. Ei continuă să egară abolirea discriminărilor, să revendice un statut realmente egal. „Pace! Muncă! Egalitate!” — este triplul cuvînt de ordine înscris pe lozinci și scandat de negrii și de aliații lor, ca o sfidare aruncată guvernului — scrie revista „Afrique-Asie”, într-un amplu articol consacrat situației negrilor din S.U.A. la 15 ani de la asasinarea liderului de culoare Martin Luther King. 15 ani de zbcium, de confruntări, de speranțe și de eșecuri.

De fapt, care este, la ora actuală, situația negrilor din Statele Unite?

La această întrebare, scria revista amintită, mișcările negrilor care au izbucnit, la sfîrșitul lunii decembrie, anul trecut, într-un ghetou negru, Overtown, din orașul Miami au adus un răspuns amar. În acest cartier, în care domnesc mizeria și șomajul, unde oamenii se lovesc în fiecare zi de brutalitățile poliștice, omorirea unui tinăr negru a provocat o revoltă populară. Și astăzi situația din Miami este deosebit de explozivă. În general vorbind, „condițiile de mizerie, inegalitatea, discriminarea rasială care există în Miami se află în multe din ghetourile urbane din Statele Unite, de la Nord la Sud, din Est la Vest”. Căci negrii trăiesc altfel, adică mai prost decît compatrioții lor cu pielea albă, deși nici aceștia nu pot fi priviți uniform.

Raportul anual pe care „National Urban League”, cea mai veche și — afirmă comentarii — cea mai moderată dintre organizațiile negre din Statele Unite l-a dat publicității în această primăvară, relevă „înrautățirea constantă a statutului economic și social” al acestei populații. În Statele Unite, negrii constituie 12 la sută din populația totală, adică aproape 30 de milioane de cetățeni. În schimb, în timp ce indicele de șomaj pentru întreaga națiune atinge 10%, peste 20% din negri sînt în prezent fără slujbă, față de 15,5% în 1981.

Situația este deosebit de critică pentru tinerii negri sub 20 de ani, dintre care peste jumătate nu au nici de lucru și nici nu speră să găsească într-un viitor previzibil. Deprimați, descurajați, fără nici un sprijin, destui din acești tineri au fost împinși pe calea drogurilor, violenței și crimei. Așa se și explică de ce 46% dintre deținuții din închisori sînt negri. O rată anormală a delincvenței în raport cu numărul locuitorilor de culoare. Dar această delincvență trebuie plasată într-un context social — marcat prin sărăcie, mizerie, inapoiere.

Revista „Afrique-Asie” scria că „consecințele crizei pentru negrii americani sînt agravate prin politica economică pe care o duce administrația Reagan, o politică ce constă în esență în a-i face pe săraci să plătească pentru a asigura și mai multe profituri celor puternici”.

Cum se aplică această politică? „Afrique-Asie” amintește: În primul rînd prin drastice reduceri bugetare în ceea ce privește programele sociale ale guvernului federal — locuințe, educație și formație profesională, sănătate, alocații alimentare etc., economii necesare pentru acoperirea unor sume astronomice destinate pregătirilor militare. Or, așa cum se cunoaște, negrii ale căror venituri medii sînt aproximativ de două ori mai mici decît ale albilor sînt afectați în mod proporțional de această politică de austeritate. Pentru că ei constituie 35% din beneficiarii de alocații alimentare, 30% din ocupanții locuințelor sociale și 40% dintre beneficiarii asistenței publice. Ar fi, deci, pretinde revista, un „rasism indirect”, lovitură prin ricoșeu.

„Rasismul indirect” ar fi însoțit însă de o politică direct negativă în privința desegregării școlilor și cartierelor, împotriva programelor destinate să rectifice efectele discriminării trecute atît în industrie, cît și în domeniul politic. Administrația intervine pe plan juridic pentru a lansa sau a susține procese declanșate în vederea invalidării și, dacă este cu putință, a suprimării programelor antisegregaționiste și antisistemice în curs, atît în municipalități, cît și în uzine. Se preconizează astfel ca școlile particulare care practică discriminarea rasială să poată beneficia din nou de aceeași reducere de impozite ca și celelalte școli, privilegiu care le fusese retras în anii '60.

Efectele nu sînt doar de ordin școlar. Din nefericire, violența a reapărut. La Los Angeles, în vest, la Milwaukee în centru, la Miami în sudul țării, brutalitățile poliștice împotriva negrilor sînt tot mai numeroase. Așa se explică, de altfel, și faptul că, în acest context general de șomaj, de disperare și de rasism exacerbat, Ku Klux Klan-ul, organizație teroristă devotată menținerii cu orice preț a „supremației albe”, cunoaște un nou avînt. Ea și-a sporit activitatea de violență și teroare nu numai în sud, locul său de origine, ci în toată țara.

Negrii cîntă. Negrii apar pe micul și marele ecran. Dar soarta lor, în S.U.A., rămîne complicată, plină de probleme greu de rezolvat. Criza l-a lovit dramatic. Consecințele le-au resimțit primii. Ameliorările (cînd se produc) îi vizează ultimii. Momentul este totuși cel al depresiei economice. O depresiune care face și mai grea situația a milioane de oameni ce n-au altă vină decît aceea de a se fi născut cu o altă culoare a pielii.

Negrii cîntă. Dar ei știu să și lupte. O dovedesc demonstrațiile lor ferme, protestul energic împotriva nedreptății, puternica afirmare a ideii că oamenii au, cu toții, dreptul la fericire chiar dacă pielea lor nu este albă...

AL. PINTEA ■

Afacerea „Distilbene”

Un scandal de proporții inimaginabile a izbucnit în Franța. Sănătatea a aproximativ 500.000 de adolescenți și tineri adulți este amenințată, în special capacitatea lor de procreație, ca urmare a faptului că în perioada gravidității mama lor a folosit un medicament ce a fost la modă pînă la mijlocul anilor '70 — „Distilbene”, un hormon artificial. Acest hormon ce a circulat sub denumirea prescurtată „Des” este un medicament pe bază de estrogen, era recomandat pentru evitarea nașterii premature. Dacă în perioada de după cel de-al doilea război mondial „Des”-ul era considerat drept „un medicament miraculos” (cum relevau reclamele publicitare) și era prescris la milioane de gravide mai ales din Statele Unite dar și din Europa occidentală, în anul '60 au început să se manifeste indoieli, atît cu privire la eficacitatea sa, cît și cu privire la urmările administrării sale, pentru ca

în cele din urmă cercetări serioase efectuate în S.U.A. să ajungă la concluzia demonstrată științific că medicamentul este extrem de nociv pentru organismul uman. În anul 1971, „Des” a fost interzis în S.U.A., dar în Franța el a continuat să fie recomandat timp de încă șase ani. Abia anul trecut doi cercetători francezi au început să studieze consecințele acestei „greșeli monumentale a medicinei” — cum se exprima ziarul „Le Monde” — care a provocat o serioasă neliniște în rîndurile opiniei publice din Franța.

Doctorul Anne Cabau, unul din cei doi autori ai studiului cu privire la „Distilbene”, a declarat că nu-și poate explica tăcerea medicilor și autorităților din sectorul sănătății cu privire la nocivitatea acestui medicament. Doar la începutul anilor '70, atunci cînd a izbucnit scandalul „Des” în Statele Unite, au existat și în Franța cîțiva medici care au avertizat cu privire la consecințele periculoase ale medicamentului. Explicația este totuși la îndemina oricui, deși autorii studiului nu o numesc în mod expres: setea de profi-

turi cu orice preț. Chiar cu prețul nenorocirii a sute de mii de tineri francezi. Și iată care sînt rezultatele acestui mod deformat de a privi lumea: doctorii Anne Cabau și Maurice Adjman, deși nu au identificat și cazuri de cancer al uterului, cum au existat în S.U.A., au stabilit că printre consecințele tirzii ale terapiei cu „Des” se numără un procent îngrijorător de ridicat de malformații ale organelor genitale. Ei au constatat că trei pătrimi din tinerele ale căror mame au luat „Des” prezintă deja modificări ale uterului, ceea ce duce la mari riscuri de naștere prematură sau de pierdere a sarcinii. Deocamdată cercetările sînt de-abia la început. Sute de mii de tineri din Franța așteaptă cu groază verdictul final al specialiștilor. Vor mai putea fi ei oameni în adevăratul sens al cuvîntului? Viitorul va decide, și din păcate veștile nu vor fi prea îmbucurătoare. Și între timp practicile de genul celor ce au dus la „afacerea Distilbene” continuă să fie la ordinea zilei în Occident.

ROMEO NADAȘAN ■

De pe toate meridianele CEASUL VORBITOR

Ne-am deprins așa de mult cu ora exactă prin telefon, încît ni se pare că așa a fost de cînd lumea și nu ne mai întrebăm deloc cine și cînd a inventat acest procedeu. Și totuși, ora prin telefon își are și ea istoricul ei. Acest serviciu s-a instituit pentru prima oară la Paris, în urmă cu 50 de ani (jubileul a fost marcat de curînd). Inițiativa creării „ceasului vorbitor” a aparținut directorului Observatorului astronomic din capitala Franței. După ce, la 3 martie 1981, în diferite locuri din Paris au fost montate 12 orologii conectate la cronometrul observatorului, numeroși alți parizieni, care nu erau prea aproape de ceasuri, voiau și ei să afle ora exactă. Și atunci telefonau la observator, așa încît directorului i se făcuse lehamite de aceste apeluri. Ca urmare, a fost angajată o telefonistă. Cum răspunsurile ei erau stereotipe, directorului i-a venit ideea imprimării lor pe bandă magnetică. Vocea crainicului care comunica ora, mînutul și secunda era imprimat pe trei benzi. Sistemul de transmitere era dirijat de un aparat special, conectat cu orologiul principal. Pînă în 1965, ora exactă la Paris era transmisă după o înregistrare de dinainte de război. În anul amintit s-a făcut o nouă înregistrare, la care crainicului a fost un funcționar de poștă, artist amator. Glasul lui se aude și astăzi la telefonul din capitala franceză.

NEFUMĂTORII ADUC VENITURI MAI MARI

În condițiile crizei pe care o traversează în prezent cele mai mari companii aeriene de pasageri din Statele Unite, prosperă în adevăratul înțeles al cuvîntului o companie mai mică, „Mews Air”, ale cărei avioane zboară în permanență cu toate locurile ocupate, aducînd venituri solide. În ce constă misterul? Cu trei ani în urmă, conducătorii firmei au interzis fumatul la bordul avioanelor de pe liniile lor, făcîndu-le astfel foarte populare în rîndurile nefumătorilor. Problema atitudinii față de pasagerii fumători preocupă în prezent multe companii aeriene din lume. Cum să faci ca fumul de tutun să nu-i deranjeze pe pasagerii care nu-l pot suporta? Începînd din mai a.c., firma „Lufthansa”, din R.F.G., vinde fumătorilor numai locurile de la coada avionului. Cei ce vor să fumeze fie își procură bilete în această parte a aparatului, fie se duc acolo ca la groapa de fum, la arie. 60 la sută din biletele oferite de „Lufthansa” sînt rezervate nefumătorilor. Compania aeriană suedeză „SAS” a interzis fumatul pe una din cele mai aglomerate linii ale sale — Stockholm — Oslo. Conducătorii ei au făcut colegilor lor de la „British Airways”, „Air France” și „Lufthansa” propunerea de a-și uni eforturile pentru interzicerea fumatului pe toate liniile. Propunerea n-a fost, deocamdată, pusă în practică, dar succesul lui „Mews Air” permite să se speră că în cele din urmă fumul de tutun va dispărea din toate avioanele. Fie și numai pentru faptul că nefumătorii aduc venituri mai mari.

„NE-AM CUNOSCUȚ LA CAPRI...”

Cunoscutul șlagăr a fost compus mai demult, cînd paradisul turistic pe care l-a reprezentat vreme îndelungată insula Capri nu era amenințat de nimic. Astăzi însă Capri este pîndită de o moarte atroce: transformarea ei într-o junglă de beton. Oricît de paradoxal ar părea, pericolul vine de la boomul constructiv din ultimii ani. Acest boom are drept cauză principala dorința a locuitorilor insulei de a obține venituri tot mai mari de pe urma turismului, materializată în construirea de noi hoteluri, precum și întrecerii bogățiilor italieni în a-și construi vile la Capri. În 1982, de exemplu, autoritățile locale au eliberat persoanelor particulare 350 de autorizații de construcții. Este prevăzut să se construiască încă vreo cîteva hoteluri, să se mărească portul și terenul de aterizare a elicopterelor. Ca urmare, se micșorează tot mereu suprafețele ocupate cu vii, livezi, păduri. Și astfel, oricît ar părea de paradoxal, cu cît se mărește capacitatea de cazare a turiștilor, cu atît se micșorează capacitatea insulei de a-i hrăni și delecta cu ceea ce oferă propria-i natură. Ce-i de făcut? Partizanii apărării mediului înconjurător au inițiat mai multe acțiuni, între care și o conferință de presă la Roma, în favoarea salvării insulei. Dar perspectivele nu sînt deloc îmbucurătoare, avînd în vedere că în acest boom constructiv este amestecată Camorra (Mafia napolitană), care se pricepe să împiedice orice proiect de lege, orice acțiune care i-ar diminua cîștigurile. De aceea, la Capri e multă tristețe.

ION CODRU ■

Gloanțele interplanetare

Apar ca ciupercile, echipele de televiziune și corespondenții de presă le însoțesc, poliția călare sau pe jos de asemenea, o vilvă neașteptată pentru unii le inconjoară și toată fierberea aceasta nu este decît firească, logică în regula timpului.

În preajma unor baze militare cu tradiție ca și în preajma altora cu schele încă proaspete, femeii și copii, bărbați de toate vîrstele, muncitori și savanți, ba chiar militari cu renume pun temelile unor sate ale păcii și boicotează cu miinile goale transporturile morții — coloanele de camioane grele care ascund sub prelate rachete noi-nouțe. Se luptă, așadar, cu pieptul, incredibil, dar nu copilărește împotriva unor buldozere care încearcă să paveze pentru eternitate panta fără întoarcere a sfîrșitului de civilizație.

Asemenea forme de protest coroborate cu altele, cu marile manifestații și marșuri ale păcii marchează, pe numeroase meridiane, starea de alarmă a opiniei publice față de pericolul tot mai vizibil reprezentat de escaladarea inarmărilor.

Dimensiunea calitativă a acestei escalade este o temă tot mai frecvent abordată de mijloacele de informare în masă pentru că ilustrează un nedorît și grav paradox al epocii contemporane: producția de război a devenit prima beneficiară a progresului tehnologic.

Războiul, mai mult decît orice alt domeniu, profită de pe urma progresului tehnologic pentru a atinge un grad de perfecționare tot mai mare. În etapa următoare, armele cu radiații — tunurile cu laser și cu unde electromagnetice — vor permite ca războiul să fie dus în spațiu. Peste mai puțin de zece ani, Cosmosul va deveni un nou cîmp de bătălie.

Un articol apărut în ziarul „Le Figaro” oferă, în această ordine de idei, detalii semnificative. Rezultă, în esență, că tehnica de vîrf este utilizată intensiv pentru perfecționarea armelor și armamentului — cibernetica, fizica nucleară, practic toate sectoarele de înaltă performanță fiind înhămate la carul zeului Marte, „Adesea modelul militar din ultimul război mondial — scrie ziarul amintit — este modelul de referință, ca și cum, de la sfîrșitul războiului, tehnologia ar fi stat pe loc. Or, ea a progresat în ultimele decenii mai mult decît în ultimele secole. Pe un „pătrat” cu latura de 8 mm sînt fixate azi 100 de componente pentru a da armelor cele mai subtile posibilități de discernămint, nemaifiind posibilă nici o comparație cu tehnicile de acum 10 ani.

Este semnificativ faptul că pentru a cuceri spațiul cosmic americanii nu au ezitat să abandoneze racheta „Saturn V” în folosul unei nave spațiale construite pe bază de circuite integrate.

Între racheta convențională intercontinentală „Minuteman” și rachetele MX care, în o sută de silozuri din Wyoming și din Nebraska, vor fi dislocate începînd cu anul 1987, diferența esențială rezidă mai puțin în adoptarea de noi combustibili îmbogățiți cu aluminiu, cît în adăugarea unui etaj superior de dirijare, capabil să mențină direcția pe o distanță mai mare de 10.000 km, înzestrat cu o memorie ce immagazinează toate neregularitățile cîmpului de gravitație terestru. Astfel, fiecare din cele 10 focoaase ale sale, conduse de microprocesoare, va putea să-și atingă ținta cu o aproximație de 20 de metri.

Racheta de croazieră — această versiune modernă a bombei zburătoare capabilă să recunoască frontierele survoale și să se ghideze datorită acesurilor atomice ale unei rețele de sateliți ce evoluează pe orbită timp de 12 ore — tinde la o precizie și mai mare, ambiția fiind să atingă silozurile rachetelor adversarului pentru a le interzice orice posibilitate de ripostă.

Ambiții asemănătoare stau și la baza altor proiecte de arme: la fel de sofisticate și distrugătoare. Să cităm un pasaj semnificativ din revista „Time”: „armele cu energie direcționată au două forme principale: lasere cu energie mare și raze încărcate cu particule. În anul fiscal curent, Pentagonul cheltuiește 1 miliard de dolari pentru a experimenta posibilitatea realizării acestor arme”.

Ceea ce face ca aceste arme să fie atît de atrăgătoare pentru planificatorii strategiei, cel puțin în teorie, este faptul că „gloanțele” lor circulă de multe ori mai repede decît rachetele convenționale cu cea mai mare rapiditate. În cazul laserelor, care emană raze de lumină foarte concentrate, de o singură frecvență (sau culoare), viteza este cea a luminii însăși, cîrcă 185.000 mile pe secundă. Aceasta înseamnă că raze ajung la țintă literalmente într-o clipă.

Iată, așadar, că în timp ce pe pămînt 40 de milioane de ființe umane mor anual de foame, tot aici se pregătește, la prețuri exorbitante, războiul cosmic. Un coșmar ultraperfecționat de care nu are nimeni nevoie și care inghite, încă din uvertura sa, mijloace materiale și umane enorme. Războiul viitorului se cătușiește agresiv și iresponsabil, pacea prezentului, dreptul la progres și, pînă la urmă, la viață al omenirii.

RADU BUDEANU ■

...Mare îngrijorare, în rîndul Puterilor Centrale după ce România a intrat în război. Conrad von Hötendorff, șeful Marelui Stat Major al armatei austro-ungare, nu vedea altă ieșire, pentru a face față situației, decît concentrarea tuturor forțelor disponibile, transferind trupe chiar și de la Verdun. Înaintarea românilor fusese, într-adevăr, rapidă și surprinzătoare, eliberînd o parte însemnată a Transilvaniei și stabilind capete de pod în părțile Sibiului, la gurile defileului Oltului și Jiului, la Porțile de Fier. Derută pretutindeni în rîndul austro-ungarilor. Sextil Pușcariu, pe atunci ofițer în armata austro-ungară, notează (în „Memoriile” sale): „Autoritățile fugiseră fără să dea populației nici o îndrumare, știri fantastice ce se răspîndeau făceau locuitorii să-și piardă capul. Unii mai căutau, înainte de a fugi, să-și răzbune pe români, spărgînd geamurile la cutare filială a «Albinei» sau la școala românească. Galițe, vite se vindeau pe un preț de nimic. Soldații noștri cumpărau gîsca cu o coroană. Un evreu înfricat îmi oferă în Diciosimartin (Dumbrăveni) un car încărcat cu pielărie pentru 500 cor. [...] comanda militară își pierduse capul. Linia Mureșului, pe care o trecurăm, ne convinseserăm în curînd că nici vorbă să fie întărită”. Și totuși armata română nu reușește să cucerească Podișul Transilvaniei și să-și întărească. Nu reușește să profite prea mult de deruta adversarilor. Același Pușcariu continuă: „Dacă ar fi existat o rețea de înțelegere cu cercurile diriguitoare de dincolo, am fi putut, mai ales noi, ofițerii înformați despre forțele de care dispune armata austro-ungară și despre punctele principale care ar fi trebuit cucerite înainte de toate, să facem mari servicii armatei române cu care am fi lucrat mină în mină și s-ar fi evitat atîtea greșeli [...]. Așa, stăteam neactivi, în conștiința chinuitoare că nu putem fi de folos”. Germanii își revin repede și trec la ripostă. Trimit pe teatrul de război românesc pe cei mai mari generali ai lor de atunci: Mackensen și Falkenhayn. Profitînd de inactivitatea aproape totală a Aliaților României pe celelalte fronturi ei concentrează două armate puternice, una în Transilvania și alta la sud de Dunăre, folosind toate forțele lor disponibile și pe cele austro-ungare, bulgare, turcești. Trupe de pe fronturile din apus, din Italia, din Galiția și Balcani încep să se strîngă în jurul României (în total, în diverse perioade, pe frontul românesc au luptat aproximativ 40 de divizii). Centrul de greutate al acțiunilor militare din a doua jumătate a anului 1916 s-a mutat împotriva României. Și la 26 septembrie 1916 contra-ofensiva austro-germană începe. Atuurile ei: un front românesc foarte mare și greu de apărat, o dotare tehnică net superioară, o mare experiență de război, o dovedită capacitate de organizare, o deosebită mobilitate în mișcare și, incontestabil, superioritatea de comandă. La un moment dat și numărul e superior celui românesc. Armata română, cu toată vitejia și spiritul ei de sacrificiu, a început să se retragă, suferind mari pierderi și lăsînd în mîna dușmanilor Oltenia, Dobrogea și Muntenia.

În trecătorile Carpaților, la Oituz, pe valea Prahovei, pe Jiu, pe Argeș, în bătăliile de pe Neajlov ostașii români, fără ajutor din partea aliaților, s-au luptat eroic. „Înaintările noastre — scria generalul Falkenhayn — nu se fac decît cu prețul unor lupte grele. Românii rezistă disperat. Fiecare munte trebuie luat cu asalt și fiecare spărtură făcută inamicului, în oameni și materiale, este plătită cu mari sacrificii”. Înfrîngerea suferită de armata română în timpul campaniei din anul 1916 avea cauze diverse. În primul rînd, lungimea frontului pe care a trebuit să-l apere — aproximativ 1 500 km. Francezii foloseau pentru apărarea unui front de 500 km aproape 1 700 000 oameni, iar englezii dispuneau pe 185 km de 926 000 luptători (împreună, anglo-francezii aveau 685 km — o lungime aproape egală cu frontul român de pe Carpați — cu 2 690 000 oameni). Pentru a asigura o densitate în oameni comparabilă cu frontul anglo-francez, românii le-ar fi trebuit 6 000 000—8 000 000 de luptători, adică întreaga populație a țării. Disproporția era evidentă. Apoi momentul angajării României în război nu fusese cel mai potrivit din punct de vedere militar. Maurice Paléologue, ambasadorul Franței la Petrograd în acei ani constata că „România a intrat în război într-un moment cînd ofensiva rusă era «à bout de souffle»”.

DATORII UITATE

Insuccesele armatei române se datoresc însă nu numai ei însăși, împrejurărilor sau superiorității adversarului. Se datoresc și puterilor Antantei care nu și-au îndeplinit angajamentele asumate. Dacă România și-a respectat în întregime obligațiile luate prin convențiile încheiate în august 1916, Rusia, Franța și Anglia nu au îndeplinit nici una dintre obligațiile lor. Aprovizionarea armatei române s-a făcut cu oarecare regularitate numai pînă la sfîrșitul lunii octombrie, după care cantitatea materialelor sosite în țară a fost din ce în ce mai redusă. Sprijinirea ofensivei românești printr-o activizare a operațiunilor militare pe fronturile de luptă și în special „printr-o

SPRE ALBA IULIA, SPRE ÎNFĂPTUIREA MARI UNIRI

Disperarea unei rezistențe

Rezistența eroică opusă de ostașii români înaintării invadatorilor spre inima țării a produs o vie impresie martorilor oculari.

„Daily Chronicle” din 14 noiembrie: „Românul este un soldat splendid. În trecătorile dificile ale Carpaților ostașii români au reținut un inamic puternic și bine organizat. Și-au apărat patria cu tenacitate și eroism. Timp de peste două luni ei au reușit să sîdize forța armată a Puterilor Centrale”.

„Il Giornale d'Italia” din 2 decembrie 1916: „Soldații români s-au conformați ordinului și au apărat patria cu cea mai mare abnegație. Nu este vina lor dacă în fața puternicei presiuni și izbituri a forțelor lui Mackensen au trebuit să cedeze Turtucaia și Silistra. Soldații români s-au bătut, nu exagerăm cînd folosim cuvîntul, ca niște lei. Dacă cronicarii viitorului vor avea de făcut obiecțiuni nu lor vor trebui să le fie făcute”.

„The New York Times”: „România a înscris o pagină glorioasă în istoria mondială prin exemplul său de curaj și loialitate fără precedent...”.

ofensivă viguroasă rusă în Bucovina” și „printr-o ofensivă fermă a armatelor de la Salonic” n-a avut loc. În Bucovina și Galiția, armata rusă s-a menținut într-o inactivitate care a fixat pe poziții aripa dreaptă a Armatei române de nord, iar la Salonic comandantul șef al armatei generalul Sarrail, constata: „Putea fi util bluful — arăta generalul francez în memoriile sale — pentru a pune în mișcare România, dar nu era bine de a înșela opinia publică, de a lăsa să se acrediteze absurditățile” cu privire la forța armatei din Orient. România, deci, putea fi înșelată. Și a fost efectiv înșelată nu numai în privința capacității armatei din Orient, ci și în ceea ce privește planul unei ofensive aliate la Salonic. Într-o ședință secretă a Camerei Deputaților din Franța, din 28-30 noiembrie 1916, în cadrul căreia „tragedia României” a ocupat locul principal, Aristide Briand, prim-ministru și ministrul de externe al Franței, răspunzînd interpelărilor deputaților declara limpede: „Niciodată, cel puțin pentru anul acesta, nu am avut intenția să întreprindem — mai ales prin Salonic și într-o perioadă tîrzie — o operație de natură să obțină mari rezultate strategice”. Totodată, comandamentul rus nu s-a achitat de obligația de a trimite în Dobrogea trei divizii de infanterie și o divizie de cavalerie pentru a sprijini Armata a III-a română împotriva unui atac germano-bulgaro-turc dinspre sud. În locul ajutorului promis în Dobrogea, comandantul țarist a trimis aici 20 000 de soldați despre a căror calitate generalul Zaloncikovski, propus a lua comanda corpului 47 de armată astfel constituit, aprecia că nu erau „în stare să țină sus drapelul armatei ruse”.

În timpul luptelor pentru apărarea Munteniei, trupele rusești nu au dat ajutorul pe care se scontă. „Rușii — constata la 6 decembrie 1916 generalul Erich von Ludendorff — n-au intervenit încă serios în luptele care s-au dat pînă atunci. Un punct

întărit rus la 5 km sud-est de București a fost fără importanță. Nu am înțeles bine de ce ei au lăsat ca românii să fie bătuteți, abandonîndu-i soartei; ar fi putut s-o facă foarte bine în Valahia. Iată singurul motiv care ne-a făcut posibilă victoria”.

Cercurile influente din jurul țarului considerau că nu ar fi în interesul Rusiei crearea unei României Mari. Într-un raport din 7/20 noiembrie 1916 al lui Polivanov, ministrul de război, adresat țarului se spunea: „Promisiunile făcute României prin susnumitul tratat (Tratatul din august 1916 — n.n.) relativ la compensațiile teritoriale, în schimbul intrării sale în război, trebuie să fie, fără nici o îndolală revizuite. Dacă în împrejurările de față, ar fi deplasată ridicarea acestei chestiuni, ea trebuie oricum pusă la ordinea zilei în momentul cel mai apropiat și mai favorabil”.

Manevrele Germaniei și Rusiei țariste au fost sesizate de V.I. Lenin, care scria, în ianuarie 1917: „Încă acum citeva luni s-a conturat o tendință accentuată a cercurilor imperialiste dominante din Germania spre o alianță cu Rusia împotriva Angliei. Baza alianței o va constitui, pe cît se vede, împărțirea Galiției [...], a Armeniei, și poate și a României!” Într-un ziar german s-a și strecurat o „aluzie” la faptul că România ar putea fi împărțită între Austria, Bulgaria și Rusia.

Cum se simțea în acele zile șeful guvernului român, cel care semnase angajarea României în război, ne-o spune I.G. Duca în excelențele sale memorii.

„... Brătianu a căzut într-un adevărat marasm. Vreo 15 zile nu a mai fost el, nu îl mai recunoșteam, rătăcea de dimineață pînă seara din odaie în odaie, nu mai primea aproape pe nimeni, cînd îl vorbeai parcă nu auzea ce îi spuneai, cu greu puteai obține să rezolve chestiile care cădeau direct în sfera lui de atribuțiuni. Era fiziceste abătut, aproape îmbătrînit, îl cuprinsese o groaznică disperare [...]. Cauza

afșietorului zburcîm sufletese: Aliații îl înșelaseră și cu această idee nu se putea împăca. Nu putea să le-o ierte, nici lor, nu putea să și-o ierte nici lui însuși. I se părea monstruos ca Aliații să-i fi dat a-nume făgăduieli precise și solemne, pentru ca să-l îndemne să intre în război și ca tot ei să nu fi implinit pe urmă aceste făgăduieli. Îi era necaz pe el, că se lăsase ademenit să cadă în cursa lor; doi ani amenase intrarea în război, ca să ferească țara, tocmai de ceea ce se întîplise. Îngrădise intervenția noastră de atîtea garanții, luase toate precauțiunile posibile ca lupta să se dea cu cît mai mulți sorți de izbîndă, cu cît mai puține posibilități de înfrîngeri, și acum tot ce clădise cu atîta trudă, cu atîta răbdare, cu atîta prevedere, se nărula din cauza unei vulgare păcăleli. România, scumpa lui Românie, era amenințată cu soarta Serbiei, ca să cunoască victoria finală o aștepta calvarul ocupației inamice și poate chiar al pierderii vremelnice a întregului teritoriu național. Cum nu au luptat în Dobrogea, cine știe dacă Rușii vor voi să se bată pe frontul Moldovei. Toată viața lui trăise cu simfămintul viu al neîncrederii față de Marile Puteri, fusese crescut în această atmosferă de suspiciune. Văzuse cît a avut de suferit tatăl său de pe urma disprețului, de pe urma egoismului celor mari cînd era vorba de statele mici, de durerile, de interesele, de năzuințele lor cele mai legitime. Și nu avusese decît o ambiție, să scutească țara lui de încercările de care tatăl său nu reușise să o ferească, cu toată grija și iubirea lui de neam. Avusese iluzia să creadă că a izbutit și iată că istoria se repetă, de ce se temuse nu scăpa, ba parcă îl așteptau lovituri mai grele decît acelea pe care le cunoscuse tatăl său”.

O INUTILĂ INVOCĂȚIE

„La strigătele disperate de ajutor ale României — scria ministrul Belgiei la Paris, E. de Gaiffier d'Hystroy — aliații răspund cu cuvinte frumoase. Italia trimite o divizie la Santi-Guaranta; în afara diviziei sîrbești, Rusia nu va da nimic sau aproape nimic; Franța trimite un general care poartă un nume ilustru în știință (e vorba de mistunea Berthelot n.n.), însoțit de un strălucit stat major și de cîțiva brancardieri și infirmieri. Este puțin, foarte puțin. După Belgia și Serbia, Antanta va abandona România”.

Saint-Aulaire, ministrul Franței la București scria: „[...] Opinia generală de aici [...] după ce s-a arătat destul de înflăcărată în favoarea noastră, se îndepărtează de noi. Cei mai buni prieteni evită sau păstrează cu privire la armata din Salonic o tăcere glacială, mult mai penibilă decît incriminările lui Brătianu. [...] Eu nu pot decît să deplîng consecințele grave ale inactivității armatei de la Salonic și să constat că ea este contrară angajamentelor noastre categorice”.

Același diplomat își amintea: „Soldații români mergînd la luptă cîntau acest refren: O, Sarrail, Sarrail, Sarrail, noi ne batem și tu stai... La București, defilau și manifestau în fața Legației fără să mai cînte La Marseillaise și să aclame Franța, ci în liniște, ca și cum ei purtau doliu pentru speranțele lor, sau ca într-o mută invocăție, căreia eu n-am putut răspunde decît oferindu-mi demisia la Paris, cu scopul de a repudia cu scandal întreaga responsabilitate pentru neexecutarea angajamentelor noastre”.

Pentru țările mici experiența campaniei române era plină de învățăminte și îndemna la reflecție. Evident, intrarea României în război a avut efecte binefăcătoare asupra Antantei. Importante efective germane au fost aduse de pe alte fronturi și aruncate împotriva noului beligerant. Cunoscutul publicist și om istoric francez Lacour-Gayet constata într-un număr al ziarului „Petit parisien” de la sfîrșitul lui noiembrie 1916 că Hindenburg a fost nevoit să-și retragă de la Verdun și Carso „artileria și diviziile” pe care le-a trimis împotriva României. Frontul rus, care nu mai era amenințat, a putut să devină din nou ofensiv: Verdunul a căpătat răgazul de a-și completa centura sa cu forturile Daumont și Vaux, devenind cu adevărat inexpugnabil; italienii au făcut progrese pe Carso, iar armata de la Salonic a fost în măsură „să-și reia elasticitatea, să respingă pe bulgari și să intre în Monastir”. „Între cele două armate — conclueda Lacour-Gayet — România a fost ca un paravan protector... Ca un imens paratrăznet ea a atras asupra ei tot uraganul care sufla sălbatic din toate părțile orizontului. Iată serviciul pe care frații noștri din răsărit l-au adus cauzei comune...”. Apoi, pierderile centralilor și ale aliaților lor au fost mari. O parte a armatei lor fusese distrusă, o alta istovită. În sfîrșit, România nu era scoasă din luptă și inamicul trebuia să păstreze pe frontul român un număr însemnat de forțe care erau astfel sustrate altor fronturi. „Dar — cum scria C. Kirițescu — rezultatul campaniei române de patru luni și jumătate (e vorba de prima fază a războiului) n-a corespuns nici așteptărilor Aliaților, nici temerilor adversarului”.

C. BOTORAN
I. BULEI
I. CALAFETEANU

Flacăra, Redacția, București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: secția reportaj, social-politic și economic (Ilie Purcaru, Dumitru Constantinescu, Mihai Pelin, Cornel Nistorescu — 26 00, Ion D. Goia — 25 66); secția cultură-învățămînt (George Arion, Adrian Dohotaru, Victor Niță, Horia Pătrașcu, Tania Radu — 14 57); secția probleme cetățenești, scrisori (Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Emanuel Valeriu — 25 42, Dorin Sălăjan, Mihai Stănescu, Dorin Gherghinescu, Georgeta Stănescu, Alexandru Șerban — 21 30); audiențe — 25 58; sector știință istorie (N. Grigore Mărășanu, Liviu Timbus, Lionel Nițescu, Cici Iordache-Adam — 14 53); secția urgențe, cenaclu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanțoia, Oprea Georgescu, Constantin Balaciu, Margareta Mureșan — 21 28, Sorin Postolache, Elena Ghera — 14 53, Dan Birlădeanu, Constantin Dragomir, Dumitru Graur — 21 23, Mircea Popp — 25 69, 20 72, Vasile Mănecan — 25 28); Flacăra-REBUS (Tudor Octavian, secretar responsabil de redacție, Alexandru Pășarin, Adrian Mitu, Maria Bogdan, Victor Rădulescu — 20 36); secretar responsabil de redacție — Nicolae Cristache — 21 43; redactor șef adjunct — Nicolae Arsenie — 21 24; redactor șef — 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import Presă, P.O. Box 136-137, telex 11226, București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU